

Cei care au pierdut calea spre Dumnezeu

~ Un periplu printre religiile avraamice ~

[Română– Romanian – روماني]

Dr. Laurence B. Brown

Traducere:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Gabriela Gharabli

Revizuit de: Mariam Oana

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ من فقدوا الله ﴾

(خارطة طريق في الهداية والضلال داخل الديانات الإبراهيمية)

« باللغة الرومانية »

لورانس براون

ترجمة: المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& جبريلا غرابلي

مراجعة: مريم وانا

2015 - 1436

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Cei care au pierdut calea spre Dumnezeu

~ Un periplu printre religiile avraamice ~

Cuprins

Introducere

Capitolul I: Monoteism

1. Iudaism

2. Creștinism

3. Islam: Prima parte

4. Islam: Partea a doua

Capitolul II : Înțelegerea și apropierea de Dumnezeu

1. Numele lui Dumnezeu

2. Numele lui Dumnezeu și pluralul regal

3. Conceptul lui Dumnezeu

Capitolul III: Diferențe doctrinare

1. Unitarieni versus trinitarieni

2. Isus Hristos

3. Cuvântul lui Dumnezeu

4. Mesia (Hristos)

5. Nașterea Fecioarei

6. Isus, fiul născut (al lui Dumnezeu)?

7. Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu?

8. Trinitatea

9. Divinitatea lui Isus? O anchetă.

10. Divinitatea lui Isus? „Dovada”

11. Duhul Sfânt

12. Răstignirea

13. Mielul lui Dumnezeu

14. Păcatul originar

15. Ispășirea

16. Întoarcerea lui Isus

Capitolul IV: Scripturile

1. Vechiul Testament

2. Noul Testament

3. Inconsecvențele Noului Testament: Prima parte

4. Inconsecvențele Noului Testament: Partea 2

5. Probleme legate de canonul Noului Testament

6. Vechiul Testament întâlnește Noul Testament, iar Noul Testament întâlnește Coranul cel Sfânt

Concluzii

Appendix: Metodologia hadith-urilor

Introducere

„De unde ar trebui să încep, maiestatea ta?” întrebă el.
„Începe cu începutul” a spus regele pe un ton grav,
„și continuă până ajungi la sfârșit, apoi oprește-te.”
- Lewis Carroll, Alice în Țara minunilor

Ultimele decenii au cunoscut o schimbare la nivelul societății cu privire la valoarea cu care adevărul și calitatea sunt măsurate. Strămoșii noștri în casele lor, la locurile de muncă, în căminele culturale sau la primării, discutau subiecte profunde și importante, problemele vitale cum ar fi etica politică, moravurile sociale și limitele pragmatice ale științei, legi și religie. Sărind în lumea modernă, observăm că discuțiile se concentrează, de obicei, pe relații, bani, sport și divertisment. În timp ce generațiile precedente petreceau serile în adunări, conversând, analizând și schimbând idei, cei mai mulți cetățeni ai zilelor noastre sunt ei înșiși obiectul orelor pierdute și spălării creierului de către mass-media cu ajutorul maiestrului în hipnoză, televizorul. Rezultatele acestui lucru pot fi observate în toate aspectele vieții moderne. Negustoria a ajuns să se bazeze mai puțin pe analiza faptică și mai mult pe prezentarea stilizată. Funcțiile politice nu mai sunt câștigate sau pierdute pe baza calităților de lider, a conștiinței sociale și a exemplului moral, ci după imaginile editate și sunetele cât mai gălăgioase.

Știrile atât la nivel local, cât și internațional sunt „răsucite” pentru a satisface interesele sociale și politice ale celor de la putere și transmit mai puțin evenimentele așa cum au avut ele loc.

În zilele noastre, publicul larg este mai puțin dependent de adevăr, fiind mult influențat de tacticile emoționale, chiar dacă ele sunt false. Acest lucru niciunde nu este mai evident decât în religie, unde credința a miliarde de oameni a fost influențată mai mult de media decât de propria lor Scriptură. Imaginea lui Moise (Pacea fie asupra sa!) portretizat în desenul animat „Prințul Egiptului” înlocuiește imaginea lui Charlton Heston din filmul „Cele zece porunci” al lui Cecil B. DeMille. În ambele se prezintă un Moise hollywoodizat, cu aptitudini oratorice dinamice, ignorând autoevaluarea profetului Moise (Pacea fie asupra sa!) atunci când a spus:

„Ah! Doamne, eu nu sunt un om cu vorbirea ușoară; și cusurul acesta nu-i nici de ieri, nici de alaltăieri, nici măcar de când vorbești Tu robului Tău; căci vorba și limba-mi este încurcată.” (Exodul 4:10)

Reprezentările recente ale lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) au corupt imaginația cu imagini care cuprind spectrul de frecvențe de la opera rock „Jesus Christ Superstar” până la relatarea că acest faimos mesager al lui Allah a fost căsătorit cu Maria Magdalena.

Desprinzându-se din acest vârtej al tendințelor, multe religii au apărut într-o nouă perspectivă – de stil și atracție emoțională. Analiza rațională și dezbaterile teologice au fost îngropate sub o avalanșă de slogane popularizate și de designeri de dogmă. În acest mod, inimile și sufletele sunt pe calea de a fi seduse mai mult de negustorie decât de adevăr.

Dar nu despre aceasta este vorba în această carte.

De-a lungul timpului, întotdeauna au existat persoane onorabile care au refuzat să-și întemeieze convingerile

religioase pe fundații fragile, cum ar fi mofturile unora, capriciile semenilor, tradițiile de familie sau chiar convingerile clerului, aparent sincer și pios. Aceste persoane, cu o sete reală pentru adevăr, înfruntă curajoase curenții convențiilor culturale. Ele cer răspunsuri la întrebări bine judecate și caută cunoașterea istoriei Revelației și omului. Și despre acesta este vorba în această carte – întrebări, istorie, Revelație și mai presus de toate, răspunsuri.

Acesta este prima dintre cele două cărți destinate pentru a analiza fundamentul scriptural ale celor trei religii avraamice, iudaismul, creștinismul și islamul. Prin această carte, sper să ajut cititorii să recunoască legăturile valide în lanțul Revelației și diferența dintre adevărata călăuzire a lui Dumnezeu și minciunile oamenilor corupți.

Metodologia și concluziile trase în această carte se bazează atât pe cercetare scolastică, cât și pe simțul realității. În ceea ce privește metodologia, nu există niciun substitut pentru scuturarea pomilor, din care diferite credințe susțin că recoltează fructele cunoașterii sacre, observând apoi ceea ce cade de fapt din ele. Recent, analiza bazelor doctrinei creștine, a devenit foarte populară și mulți cercetători respectabili au descoperit că o mare parte dintre canoanele creștine provin din surse non-biblice. Șocul adevărat este faptul că multe dintre aceste surse non-biblice contrazic de fapt învățăturile lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!). Spre exemplu, niciunde în manuscrisele fundamentale ale Noului Testament, Isus (Pacea fie asupra sa!) nu se referă la el însuși ca fiind, literal, Fiu lui Dumnezeu. El se identifică pe sine ca Fiul Omului de optzeci și opt de ori, dar niciodată ca Fiul lui Dumnezeu într-un sens literal. De asemenea, Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) nu adoptă ideea de Trinitate, în trei pasaje diferite el

susținând exact contrariul, definindu-L pe Dumnezeu ca Unul, niciodată ca pe o Treime divină, Trinitate.

Aici găsim două elemente esențiale ale credinței creștine. Primul se referă la natura lui Isus (Pacea fie asupra sa!), iar al doilea la natura Creatorului. În ambele cazuri, dogma trinitară nu a fost derivată din relatările a ceea ce a spus sau i-a învățat Isus pe cei ce-l urmau, ci din ceea ce au spus sau propovăduit alții. Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost citat ca numindu-se Fiul Omului, iar alții au afirmat despre el că era Fiul lui Dumnezeu. Isus (Pacea fie asupra sa!) a propovăduit că Dumnezeu este Unic, iar alții au spus că este o treime Divină. Nu sunt aceste învățături în contradicție? Oare ar trebui să ne pese? La urma urmei, Isus (Pacea fie asupra sa!) a murit pentru păcatele noastre, sau cel puțin așa a spus cineva. Cineva... care din nou, nu este Isus (Pacea fie asupra sa!). El nu a spus așa ceva.

Deci, există aici oare o problemă? Și ar trebui noi să o investigăm?

Numai dacă ne gândim că scopul Revelației este de a revela, dezvălui, din acest motiv noi trebuie să admitem că Dumnezeu a revelat Adevărul, Isus (Pacea fie asupra sa!) a transmis Revelația, iar undeva în lanțul de transmitere mesajul a fost deformat. Cum altfel putem explica că multe doctrine de bază ale creștinismului modern fie că nu reușesc să găsească un sprijin în învățăturile biblice ale lui Isus (Pacea fie asupra lui!), fie, și mai rău, de fapt le contrazic pe acestea.

Hmmm... Poate că problema merită să fie investigată.

Probabil creștinii nu vor fi surprinși să afle că Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!) au propovăduit aceleași lucruri, la

urma urmei ei au primit Revelația de la aceeași „sursă”. Acum, ideea că Dumnezeu s-a schimbat peste noapte dintr-un Dumnezeu furios al Vechiului Testament într-un Dumnezeu iertător al Noului Testament, respinge convenabil inconsecvențele dintre cele două Revelații. Însă nu toată lumea acceptă aceste explicații. Acei creștini care îl consideră pe Dumnezeu ca fiind Absolut, Cel care nu se schimbă niciodată, ar trebui să fie mult mai surprinși de diferențele găsite, decât de asemănările dintre învățăturile lui Moise și ale lui Isus (Pacea fie asupra lor!). La urma urmei, Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost un rabin care a trăit și a propovăduit Legea Vechiului Testament, cel pe care Moise (Pacea fie asupra sa!) l-a transmis neamului său. Isus (Pacea fie asupra sa!) spune:

„Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Prorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc.” (Matei 5:17)

Și astfel apare o întrebare importantă: dacă învățăturile din Scripturile lui Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!) sugerează continuitatea Vechiului și Noului Testament, atunci cum ar trebui să apreciem învățăturile scripturale comune dintre Moise, Isus (Pacea fie asupra lor!) și Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), nobilul Profet al islamului? Dacă nu prin Revelație Divină, atunci cum a putut Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) să transmită cu exactitate adevăratele învățături ale lui Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!)? Nesurprinzător pentru noi, creștinii susțin că este vorba de plagiat, însă după cum am discutat în a doua carte din această serie, dovezile istorice contrazic această posibilitate. Noul Testament nu a fost tradus în limba arabă decât cu câteva secole după moartea Profetului Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), iar tradițiile orale

care au circulat printre creștinii arabi din timpul vieții sale au fost considerate eretice de către ortodoxia creștină. Însă, Nobilul Coran nu transmite opiniile eretice ale creștinilor arabi despre Isus (Pacea fie asupra sa!), ci adevărul înregistrat din Biblie.

Deci, rămâne întrebarea: „Dacă nu prin Revelație, atunci cum a transmis Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) adevăratele învățături ale lui Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!)?”

Această întrebare necesită o analiză profundă, iar această analiză formează esența acestei cărți.

Sf. Anselm de Canterbury, filozoful și teologul secolului XI-lea, a sugerat în cartea sa „Proslogium” (Discurs despre existența lui Dumnezeu):

„Nu caut să înțeleg ceea ce aș putea crede, însă eu cred pentru a înțelege.”

Propunerea acestui autor este la fel ca și sensul propoziției în care se spune: „A trebuit să gust sandvișul înainte să-l fi putut ridica”. Adevărata ordine a priorităților trebuie să fie exact inversă. În mod logic, credința este urmată de înțelegere și nu invers. Cei mai mulți oameni cer explicații îndestulătoare pentru a hrăni sâmburele unei idei, pentru a-și forma o concluzie, înainte să o îmbrățișeze.

Omenirea este împărțită și unii oameni sunt sclavii emoțiilor proprii, în conformitate cu afirmația denaturată a lui Benjamin Franklin: „Calea de a vedea prin credință este de a închide ochii rațiunii.”, alții cer explicații logice și concluzii raționale conform spuselor lui William Adam: „Credința este

continuarea raționamentului.”. Astfel de persoane se așteaptă să găsească adevărul lui Dumnezeu în uniunea simțului realității, analizelor scripturale și cu înțelegerea înnăscută a Creatorului.

Eu mă număr printre cei din al doilea grup, aceasta fiind și abordarea mea.

Capitolul I

Monoteism

„Oamenii disprețuiesc religia. Ei o urăsc și se tem că ar putea fi adevărată.” – Blaise Pascal

Iudaismul, creștinismul și islamul sunt cele trei religii avraamice. Cu toate că sunt familiare după nume, iudaismul și creștinismul se dovedesc a fi surprinzător de greu de definit, iar pentru a le defini trebuie să ne angajăm într-o analiză foarte amănunțită. Islamul este cel mai puțin înțeles și cel mai denigrat dintre religiile avraamice în civilizația occidentală, însă este relativ ușor de definit odată dezbrăcat de imaginea mistică și negativă.

În paginile care urmează vom pune bazele pentru discuțiile ulterioare, pentru clarificarea esenței celor trei religii avraamice.

1. Iudaism

„Temelia tuturor temelilor, pilonul de sprijin a tuturor înțelepciunilor,
este recunoașterea realității lui Dumnezeu.” – Maimonides

Termenul de „evreu” a apărut ca o definiție etnică pentru descendenții din seminția lui Iuda, termenul iudaism fiind în contradicție cu Iuda-ism. Iudaismul ortodox definește un evreu ca fiind născut de o mamă evreică sau una independentă pe linia genealogică, care s-a convertit la credința iudaică. Mai multe mișcări liberale ale iudaismului (de ex. Reforma) neagă

necesitatea liniei genealogice materne, susținând că copilul născut din tată evreu este de asemenea, considerat evreu dacă a crescut în această religie. Cu toate că definițiile moderne sunt variate, cele mai multe dintre ele includ, implicit sau explicit, respectarea Legii mozaice așa cum este formulat în Tora și Talmud. Însă, din punct de vedere istoric, acest lucru nu a fost total agreat de către toți evreii, deoarece saducheeii considerau valabilă numai Legea scrisă (Tora), negând Legea orală (Talmudul).

Diferențele ideologice au împărțit ortodoxia în conservativi, reformiști și reconstrucționiști, toate acestea având, de asemenea, subdiviziuni sectare mai mici. După poziția geografică, se disting *sefarzii* (evreii de rit spaniol) și *așkenazii* (evreii din vestul și centrul Europei, mai ales în țările germanice); diferențele religioase/politice au diferențiat evreii *sioniști* de cei *antisioniști* (mișcarea Neturei Karta) și a diferențiat evreii *hasidici* de cei *antihasidici* (Misnagdim sau „oponenții”), pe baza practicilor, zelului religios dus până la extrem și devotamentului față de liderul dinastic (*rabin*).

Cu toate că se consideră o națiune, evreii din ziua de azi nu sunt uniți prin cultură și etnie, nu sunt o rasă în sensul genetic al termenului și nu au căzut de acord, în unanimitate, asupra unui crez. Totuși, principiile credinței iudaice cel mai larg acceptate sunt probabil cele definite de rabinul Moshe ben Maimon (Moise Maimonide), din secolul al XII-lea, cunoscute sub numele de „*Cele 13 principii ale Credinței*”, care sunt și astăzi recitate de evreii evlavioși în fiecare dimineață, ca parte componentă a rugăciunii. Aceste principii sunt:

1. Cred că Dumnezeu este Creatorul și Conducătorul întregii lumi.

2. Cred că Dumnezeu este Unic și nu există nicio altă unitate sau unicitate care să se asemene cu a Lui.

3. Cred că Dumnezeu nu are corp și nicio descriere de ordin fizic care I s-ar putea asocia.

4. Cred că Dumnezeu este veșnic, că El există de dinainte de a exista lumea și va continua să existe după ce aceasta se va sfârși.

5. Cred că rugăciunile și preamărirea trebuie îndreptate doar către Dumnezeu și nu către oricine sau orice altceva.

6. Cred că toate cuvintele profeților sunt adevărate.

7. Cred că Moise este cel mai important dintre profeți, că nivelul său de profeție nu a fost și nu va fi atins niciodată de către nimeni altcineva.

8. Cred în faptul că Tora a constituit obiectul Revelației divine la Muntele Sinai și că Tora pe care o avem astăzi este aceeași cu cea primită de la Dumnezeu atunci.

9. Cred că Tora nu va fi niciodată schimbată de către Dumnezeu sau înlocuită cu o altă învățătură.

10. Cred că Dumnezeu este Atotștiutor.

11. Cred că Dumnezeu oferă răsplată și pedeapsă în funcție de modul în care oamenii îi respectă poruncile.

12. Cred că Mesia va veni și chiar dacă întârzie îl aștept în fiecare zi.

13. Cred că morții vor fi înviați.

Există și alte definiții ale credinței iudaice, însă, în general diferențele sunt minore, iar principiile de mai sus sunt considerate modelul cel mai reprezentativ.

2. Creștinism

„Chiar dacă ești pe drumul cel bun, vei fi călcat dacă doar stai pe loc.”

– Will Rogers

Dacă termenul de iudaism este greu de definit, termenul de creștinism este chiar mai dificil și încărcat de greutate. O piatră de poticnire este reprezentată de faptul că primii creștini s-au considerat evrei așa cum au recunoscut în cele ce urmează:

„Inițial creștinii nu s-au crezut separați de poporul evreu, cu toate că Isus a spus lucruri grave despre farisei.”¹

Inițial evreii s-au opus acceptării lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) ca profet. Ulterior, un flux constant de evoluție doctrinară a erodat o crăpătura imensă între evreii înrădăcinați și noua sectă iudeo-creștină, însă ambele grupări s-au considerat evrei. Trebuie remarcat că nici Isus (Pacea fie asupra sa!) nu s-a identificat ca fiind creștin și nu a susținut niciodată că a întemeiat creștinismul pe Pământ. De fapt, deși cuvântul „creștin” apare de trei ori în Biblie (Faptele Apostolilor 11:26 și 26:28, Petru 4:16), niciunul dintre aceste

---

¹ John McManners, „*Oxfordul a ilustrat istoria creștinismului*”

versete, care folosesc denumirea de creștin, nu apare într-un context care poartă autoritatea lui Isus (Pacea fie asupra sa!).¹

Mult mai important este că nu există nicio înregistrare în care Isus (Pacea fie asupra sa!) să fi menționat cu buzele sale cuvântul creștin. Citim în Faptele Apostolilor:

„...Pentru întâia dată, ucenicilor li s-a dat numele de creștini în Antiohia.”, ceea ce înseamnă că termenul de creștin a fost folosit pentru prima dată cu referire la apostoli de către necredincioși în jurul anului 43 d.H., iar acesta nu a fost un termen de politețe.

Contrar credinței populare, termenul de creștin pare să fi fost formulat ca semn al disprețului, o insultă. Necredincioșii i-au numit „creștini” pe urmașii lui Hristos – un nume neplăcut pentru credincioșii care se considerau evrei, urmând ultimul, pe linie genealogică, dintre profeții evrei. Și totuși, această denumire este purtată cu mândrie, în ciuda faptului că:

*„Nu este desemnarea obișnuită a Noului Testament, care cel mai frecvent utilizează termeni ca «frați» (Faptele Apostolilor 1:16), «credincioși» (Faptele Apostolilor 4:4), «sfinți» (Faptele Apostolilor 9:32) și «ucenici» (Faptele Apostolilor 11:26)”*²

Mai mult decât atât, în ceea ce privește termenul de creștin:

---

¹ Paul J. Achtemeier, „Dicționarul Biblic al lui Harper”

² Paul Kevin Meagher, „Dicționarul enciclopedic al religiei”

„Se pare că a fost utilizat pe scară mai largă de către păgâni și conform lui Tacit (Cornelius Tacitus) a fost de uz comun în timpul persecuției lui Nero (Annales 15:44).”¹

Cu alte cuvinte, termenul de creștin a fost o denumire peiorativă, impusă credincioșilor de către dușmanii lor și totuși acest termen a fost implementat, și cu umilința creștină tipică, a fost în cele din urmă, acceptat.

Cea de a doua problemă în legătură cu termenul de „creștin” este legată de definiția lui. Dacă aplicăm termenul tuturor celor care mărturisesc profeția lui Isus (Pacea fie asupra sa!), atunci și musulmanii vor fi incluși sub acest termen, deoarece religia islamică conține printre principiile credinței, credința în profetul Isus (Pacea fie asupra sa!). Desigur, recunoașterea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) în islam este diferită de forma majoritar trinitară a celor care se identifică ca fiind creștini. Cu toate acestea, multe dintre convingerile islamice sunt compatibile cu cele ale creștinismului unitarian² clasic.

---

¹ Paul Kevin Meagher

² De la mijlocul secolului al XIX-lea, unii au considerat unitarianismul sinonim cu universalismul, în ciuda teologiilor separate și distincte. Uniunea dintre biserica universalistă din America cu asociația unitariană din 1961, pentru a forma asociația unitariană universalistă, a încercat să atenueze această neînțelegere. Cu toate acestea, în timp ce majoritatea universalistilor pot fi unitarieni, cu siguranță inversul nu este posibil pentru că conceptul universalist de mântuire a tuturor sufletelor este în contradicție cu crezul creștin unitarian, care susține mântuirea condiționată de credința corectă și de practicarea sa, conform învățăturilor lui Isus (Pacea fie asupra

Dacă vom folosi denumirea de creștin pentru cei care urmează învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!), ne confruntăm cu o problemă similară, deoarece musulmanii pretind să urmeze învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) mai fidel decât creștinii. Această afirmație aruncă o mănășă pe fața creștinismului, însă este una sinceră și merită examinată.

Ar trebui să asociem denumirea de creștinism cu doctrinele păcatului originar, divinitatea lui Isus (Pacea fie asupra sa!), trinitatea, răstignirea și mântuirea? Are sens, însă aici este problema, deoarece, deși aceste doctrine definesc diferențele dintre crezul creștinismului trinitarian și islam, în același timp, ele definesc și diferențele dintre diferitele secte ale creștinismului. Nu toți creștinii acceptă Sfânta Treime și mulți neagă presupusa divinitate al lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Nici măcar doctrinele păcatului originar, răstignirea și mântuirea nu sunt universal acceptate în lumea împărțită a creștinismului. Subdiviziuni ale creștinismului au canonizat pe scară largă unele variante ale crezului, însă nicio singură definiție nu a câștigat vreodată acceptarea unanimă.

---

sa!). Probabil, din această cauză, în asociere cu credințele universaliste diverse, biserica universalistă nu a reușit să formuleze un crez acceptat în unanimitate de toate filialele. Mai mult, teologia universalistă se bazează mai mult pe filozofie decât pe Scriptură, ceea ce explică lipsa de unitate. În această carte, termenul de „creștinism unitarian” se referă la teologia clasică unitariană care a fost întemeiată pe Scriptură și pe unitatea în afirmarea Unicității divine. Universalismul, în niciun caz, nu se deduce din menționarea unitarianismului și nu-l vom mai discuta în această lucrare

Lumea creștinismului a fost împărțită încă de pe vremea lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Cronicile istorice arată că în decursul primilor 200 de ani, apostolii și adepții lor s-au scindat după Pavel și teologia sa divergentă. Această perioadă timpurie este crucială pentru înțelegerea creștinismului, ca să ne putem aștepta la puritatea hristologiei (doctrinile lui Hristos), și la faptul că crezul creștin să fi fost cel mai bine exprimat de către cei mai apropiați de învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Cu toate acestea, cunoștințele noastre din această perioadă sunt vagi și dezamăgitor de puține informații verificabile au supraviețuit până în prezent. Ceea ce este clar, este că opiniile diferă puternic. Unii dintre primii creștini au crezut că Dumnezeu și-a arătat mesajul Său pe Pământ prin inspirație divină, alții prin întrupare. Unii au crezut că mesajul a fost exprimat prin transmiterea directă și interpretarea profetului însuși, alții au vorbit de iluminare spirituală, așa cum a fost revendicat de către Pavel. Unii au urmat Legea Vechiului Testament propovăduită de către Isus (Pacea fie asupra sa!), iar alții au negat Legile în favoarea „Justificării prin credință” a lui Pavel. Unii (cum ar fi apostolii) au crezut că Legea lui Dumnezeu trebuie interpretată literal, în timp ce alții (precum Pavel) au simțit că Legea trebuie interpretată alegoric.

Este neclar dacă apostolii au convenit vreodată asupra unui crez, însă ceea ce este cunoscut sub numele de „Crezul apostolilor” nu este de fapt crezul lor, ci mai degrabă o formulă de botez, care a evoluat pe o perioadă nedeterminată. *Enciclopedia Britannica* afirmă că:

„Crezul apostolic a atins forma sa actuală destul de târziu, însă faptul de cât de târziu este o chestiune controversată.”

Deci, cât de târziu este „destul de târziu”? Conform lui Ehrman:

„Crezul apostolic a fost derivat din formulele crezului formulate în secolul al IV-lea.”¹

Acesta datează originea sa la 300 de ani după timpul în care au trăit apostolii, iar mulți alții spun ca datează de mai târziu.

Precum perceperele diferite ale hristologiei, care au evoluat de-a lungul secolelor, în același mod și crezul creștinismului a rămas în dezbateră până în zilele noastre. Unii caută răspunsuri în Noul Testament și documentele creștine timpurii, alții pun la îndoială, în primul rând, integritatea Noului Testament; iar aceasta este o discuție amânată pentru capitolele finale ale acestei cărți.

Din aceste origini obscure, secolul al III-lea a văzut multe și variate școli unitariene aruncate în conflict cu formula trinitariană nou concepută. Aceasta a atins punctul critic atunci când împăratul Constantin cel Mare a încercat să unifice Imperiul sub o teologie creștină, convocând Consiliul de la Niceea, primul Sinod ecumenic, în anul 325 d.H. Sinodul a discutat problemele ridicate de Arie, un preot proeminent din Alexandria. După acest Sinod, în următoarele șase secole au avut loc șapte consilii ecumenice, la diferențe de timp bine determinate. Apoi, au urmat un număr de treisprezece consilii (considerate ecumenice de către Biserica Romano-Catolică, dar nu și de către ortodocși), cel mai recent fiind Conciliul Vatican II, care a avut loc între anii 1962-1965, ajungându-se astfel la un număr total de douăzeci și unu de consilii ecumenice și încă

---

¹ Bart Ehrman – *„Creștinismul pierdut”*

dezbaterele continuă asupra unor probleme care încă au obținut acceptarea unanimă.

Prin urmare, teologia trinitară nu numai că a fost în contradicție cu teologia unitariană timp de două milenii, dar a stârnit dezbateri încordate chiar și între propriile sale elemente constitutive. Din punct de vedere istoric, cele mai mari transformări au venit sub forma teozofiei gnostice, schismei dintre bisericile ortodoxe și romano-catolice, și mai târziu continuând cu izbucnirea Reformei Protestante, câteodată numită și Revoluția Protestantă, din secolul al XVI-lea. Din semințele metafizice plantate de Martin Luther, John Calvin, anabaptistul și reformatorul anglican, a dezvoltat nenumărate teologii, care persistă și în prezent într-o serie de secte religioase, fiind nevoie de enciclopedii religioase pentru a le cataloga din cauza varietății lor.

Cu o astfel de diversitate enormă, cum ar trebui să fie definit termenul de „creștinism”?

Dacă termenul de „creștinism” este folosit pentru a-i identifica pe cei care susțin că aderă la învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!), atunci și musulmanii merită includerea. Dacă este folosit pentru a defini orice sistem specific de credințe pentru separarea ideologică a creștinismului de islam, trebuie știut că același principiu de credință a împărțit lumea creștină în sine.

Prin urmare, orice încercare de a defini un termen cu o astfel de origine și semnificații incerte, și unul care sfidat definiția a miliarde de oameni, de peste două mii de ani, se pare că este inutilă în acest moment. Prin urmare, în această carte, termenul de „creștin” este aplicat în sensul colocvial al

cuvântului, pentru toți cei care se identifică cu această denumire, oricare ar fi convingerile lor.

3. Islam

(Prima parte)

„Mintea omului, odată lărgită de o idee nouă, niciodată nu-și va mai recăpăta dimensiunea originală” – Oliver Wendell Holmes

Margaret Nydell spune în „Înțelegându-i pe arabi”:

„Adorarea Dumnezeului musulmanilor este aceeași cu adorarea Dumnezeului evreilor și creștinilor (Allah este pur și simplu cuvântul în limba arabă pentru Dumnezeu, creștinii arabi rugându-se tot lui Allah).”

Cuvântul *islam* este infinitivul de la verbul arab *aslama* și se traduce prin „supunerea totală în fața Allah”. Mai mult, participiul acestui verb este *musulman* (adică cel care se supune în totalitate lui Dumnezeu). Cuvântul *islam*, de asemenea, înseamnă *pace* (având aceeași rădăcină ca și cuvântul arab *salaam*) cu semnificația că pacea vine de la supunerea față de Dumnezeu. Spre deosebire de termenii de *iudaism* și *creștinism*, care niciunul nu este menționat în propriile Scripturi, termenii de *islam* și *musulman* sunt menționate de mai multe ori în Nobilul Coran. Prin urmare, toți cei care consideră că Sfântul Coran este Cuvântul revelat al lui Dumnezeu, găsesc autoritate divină pentru termenii de *islam* și *musulman* în propria lor Scriptură.

Mai sus găsim definiția literală a termenului *musulman*, adică o persoană care se supune Voinței lui Dumnezeu. Dar care este definiția acestui termen conform ideologiei islamice? Perceperea islamică este că adevărații credincioși, de la crearea omenirii, au acceptat credința în Dumnezeu ca fiind Unicul Dumnezeu și învățăturile mesagerului din timpul lor. De exemplu, musulmanii – adică cei care s-au supus Voinței lui Dumnezeu – din timpul lui Moise (Pacea fie asupra sa!), au mărturisit că există un Singur Dumnezeu și că Moise (Pacea fie asupra sa!) a fost mesagerul Său. De asemenea, musulmanii din timpul lui Isus (Pacea fie asupra sa!) au mărturisit că există un Dumnezeu Unic și că Isus (Pacea fie asupra sa!) este profetul Său. De 1400 de ani, musulmanii l-au recunoscut pe Mohammed ibn (fiul lui) Abd Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fi ultimul și pecetea mesagerilor lui Dumnezeu.

În zilele noastre o persoană intră în islam și devine musulman prin rostirea cu convingere a expresiei:

„Mărturisesc că nu există alt Dumnezeu în afară de Allah și mărturisesc că Mohammed este Trimisul lui Allah.”

Islamul recunoaște această mărturisire de credință ca fiind valabilă numai dacă a fost făcută de adulți sinceri și care înțeleg adevăratul sens și implicațiile a ceea ce spun. În ciuda presupunerii eronate că islamul s-ar fi răspândit prin sabie, această religie interzice constrângerea și poruncește:

„Nu este silire la credință!...” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 2:256]

Mai mult, un capitol întreg din Nobilul Coran, ne învață următoarele:

„În numele lui Allah Cel Milostiv, Îndurător ~ Spune: «O, voi, necredincioși! ~ Eu nu ador ceea ce adorați ~ Și nici voi nu adorați ceea ce ador eu. ~ Nici adorarea mea nu este asemeni adorării voastre, ~ Și nici adorarea voastră nu este asemenea adorării mele! ~ Voi aveți religia voastră, iar eu am religia mea!»” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 109:1-6]

Filozoful englez din secolul al XVII-lea, John Locke, deși clasat de istorie ca un creștin unitarian, a oferit cel mai frumos argument, care ar putea servi scopului tuturor (inclusiv al musulmanilor) celor care încearcă să explice inutilitatea forțării la convertire:

„Nicio cale pe care ar trebui să o urmez împotriva a ceea ce-mi dictează conștiința, nu m-ar duce niciodată în lăcașurile fericirii. S-ar putea să devin bogat printr-o altă care nu-mi aduce satisfacții, pot fi vindecat de unele boli prin remedii în care nu am încredere, dar nu pot fi salvat printr-o religie în care nu cred și de un cult de care mi-e scârbă....Doar credința și sinceritatea interioară sunt lucrurile care aduc acceptarea lui Dumnezeu...Astfel, în zadar domnii își obligă credincioșii să intre în bisericile lor, sub pretextul salvării sufletelor. Dacă ei cred, vor veni singuri, însă dacă nu cred, venirea lor nu va folosi la nimic...”¹

Trebuie remarcat că defăimarea cu privire la faptul că islamul a fost răspândit prin sabie a fost în mare perpetuată de către instituțiile religioase, care sunt ele însele recunoscute, de aproape două milenii de convertire forțată, de multe ori prin mijloacele cele mai sadice. În mod clar, nimeni nu poate fi

---

¹ David B. Parke, „Epopoea unitarianismului”

constrâns la mărturia de credință, pentru că religia necesită sinceritate, în primul rând.

În urmă cu aproape 300 de ani, George Sale, unul dintre primii care au tradus Coranul în limba engleză, un autodeclarat dușman al omului Mohammed și unul care a urât religia islamică, a făcut următoarea observație:

„Nu voi cerceta aici motivele pentru care legea lui Mohammed a întâlnit o asemenea primire unică în întreaga lume (pentru că se înșeală cei care-și imaginează că aceasta s-a propagat doar prin sabie), sau cum a ajuns să fie îmbrățișată de către națiunile care nu au simțit forța brațelor mahamedanilor și chiar de cei care au deposedat arabii de cuceririle lor; dar se pare că ar fi existat ceva mai mult decât s-ar fi imaginat în mod obișnuit, și care a făcut ca această religie să se răspândească atât de surprinzător.”

Acesta este doar una dintre opiniile care au determinat oamenii de știință moderni să renunțe la calomnia de constrângere, care a fost atât de răspândită.

Hans Küng considerat de mulți savanți creștini a fi, cu cuvintele arhiepiscopului de Canterbury, lordul George Carey, „cel mai mare teolog de-al nostru, în viață”¹, a scris:

„Au fost oare sate, orașe regiuni și provincii întregi forțate la convertirea la Islam? Istoriografia musulmană nu știe nimic despre acest lucru și nu ar fi avut niciun motiv să păstreze tăcerea cu privire la ea. De asemenea, cercetările istorice din Occident au condus la faptul că este imposibil a

---

¹ Hans Küng, „Islam, trecut, prezent și viitor”

pune în altă lumină acest fapt. În realitate, totul s-a întâmplat cu totul altfel."¹

Și într-adevăr, cum se poate susține convertirea forțată, cu dovezi serioase, atunci când Indonezia, țara cu cea mai mare populație de musulmani din lume, care niciodată nu a simțit forța brațelor mahamedanilor, asimilând religia islamică de la nimic mai mult decât învățăturile și exemplul a câtorva negustori din Yemen? Islamul s-a răspândit în interiorul unor țări și culturi care nu au fost cucerite, ci mai degrabă, ei au fost cuceritorii țărilor cu populație musulmană. În plus, islamul continuă să se răspândească și să prospere în rândul populațiilor care și-au exprimat poziția de dispreț față de religie. Astfel, nu ar trebui întâmpinată nicio dificultate în acceptarea următorului comentariu:

*„Nicio altă religie nu s-a răspândit atât de rapid ca islamul. Până în momentul morții lui Mohammed (632 d.H.), islamul a dominat o mare parte a Arabiei, apoi curând, a triumfat în Siria, Persia, Egipt, ajungând până la granițele de sud ale Rusiei de azi, acoperind Africa de Nord până la porțile Spaniei. În secolul următor răspândirea sa a fost și mai spectaculoasă. Occidentul a fost convins că acest val puternic de răspândire a religiei a fost posibil doar prin sabie. Însă, niciun savant modern nu acceptă această idee, iar Nobilul Coran vine explicit în sprijinul libertății de conștiință.”*²

Este demn de remarcat faptul că islamul nu face diferență între credincioșii diferitelor perioade, credința islamică susținând că toți mesagerii începând de la Adam (Pacea fie

---

¹ Ibid

² James Michener, „Islam: Religia greșit înțeleasă”

asupra sa!) au transmis Revelația lui Dumnezeu, astfel, credincioșii s-au supus și au urmat, iar cei necredincioși au negat. Prin urmare, încă de la Cain și Abel omenirea a fost împărțită în credincioși și necredincioși, între bine și rău.

Islamul dovedește o continuitate în Crez (principiile credinței) încă de pe timpul lui Adam (Pacea fie asupra sa!) și afirmă că doctrina credinței declarate în fiecare etapă din lanțul de Revelație a fost aceeași, fără nicio modificare. Așa cum Creatorul a rămas Perfect și Neschimbat de-a lungul timpului, tot astfel și Crezul Său a rămas perfect și neschimbat. Susținerea creștină, cum că Dumnezeu s-a schimbat din Dumnezeu mâniaș al Vechiului Testament în Dumnezeul binevoitor al Noului Testament nu este acceptată de religia islamică, deoarece acest lucru ar implica faptul că Dumnezeu a fost imperfect, urmând o ajustare spirituală cerută la un nivel înalt și infailibil.

Datorită faptului că învățăturile islamului au rămas constante, nu există neconcordanțe ale Crezului. Este adevărat că omul primitiv a trăit cu un crez și un set de reguli, evreii cu altul iar creștinii cu al treilea? Că numai creștinii sunt salvați prin sacrificiul mântuitor al lui Isus Hristos? La ambele întrebări islamul răspunde „nu”. Islamul ne învață că încă de la crearea omului și până la sfârșitul timpului, mântuirea depinde de acceptarea aceluiași crez, etern, și aderarea la învățăturile profeților lui Dumnezeu. Pe firul aceste idei, o persoană ar putea întreba cum au văzut diferitele religii soarta lui Avraam și a celorlalți profeți (Pacea fie asupra sa!) A fost supus Avraam (Pacea fie asupra sa!) legilor iudaismului? Se pare că nu. Dacă iudaismul se referă la urmașii lui Iuda, atunci Avraam (Pacea fie asupra sa!), fiind străbunicul lui Iuda, cu siguranță nu a fost un descendent. Conform Genezei 11:31, profetul

Avraam (Pacea fie asupra sa!) a fost din Mesopotamia de Jos, din Ur din Haldeeam, Irakul de azi. Geografic vorbind, aplicând terminologia zilelor noastre, profetul Avraam (Pacea fie asupra sa!) a fost arab. Geneza 12:4-5 descrie mutarea sa din Haran în Canaan (Palestina) la vârsta de șaptezeci și cinci de ani, iar Geneza 17:8 confirmă că a fost un străin în această țară. Geneza 14:3 identifică omul ca fiind „Avraam evreul” – „Evreul” însemnând:

„Orice membru al unui străvechi popor semitic din nord, care a fost strămoșul evreilor. Istoricii folosesc termenul de evreu pentru desemnarea descendenților patriarhilor Vechiului Testament (de ex. Avraam, Isaac, etc.) din aceea perioadă și până la cucerirea lor din Canaan (Palestina), la sfârșitul celui de-al doilea mileniu î.H. De atunci, aceste persoane au fost menționate ca israeliți până la întoarcerea lor din exilul babilonian, la sfârșitul secolului șase î.H., când au devenit cunoscuți sub numele de evrei.”¹

Astfel, Avraam (Pacea fie asupra sa!) a fost „evreu”, într-un moment când încă termenul de evreu nici nu exista. Descendenții lui Iacov au fost cele douăsprezece seminții ale lui Israel, și doar Iuda cu descendenții săi au ajuns să fie cunoscuți sub numele de *evrei*. Nici chiar Moise, în ciuda opiniei populare, nu a fost evreu. Exodul 6:16-20 îl identifică pe Moise (Pacea fie asupra sa!) ca fiind un descendent al lui Levi, și nu al lui Iuda, prin urmare el era levit. Moise (Pacea fie asupra sa!) a fost un legiuitor al evreilor, dar cu siguranță nu a fost evreu prin definiția acelor timpuri, în istorie. Nu am menționat acest lucru pentru a diminua faptul că cine a fost și ce a făcut el, ci am precizat pentru o înțelegere mai bună.

---

¹ *Enciclopedia Britannica*

Astfel, dacă profetul Avraam (Pacea fie asupra sa!) nu a fost evreu – și cu siguranță nu a fost nici creștin – cărei legi de mântuire a fost el suspus? La fel, ce putem spune despre profetii de dinaintea lui Moise (Pacea fie asupra lor!)? În timp ce clerurile evreiești și creștine nu au ajuns la un acord asupra acestui lucru, islamul învață că:

„Avraam nu a fost nici iudeu, nici creștin. El a fost credincios adevărat și întru totul supus lui Allah [musulman], și nu a fost dintre cei care-I fac semeni.”
[Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 3:67]

În plus, față de dovada că religia lui Avraam (Pacea fie asupra sa!) a fost „*întru totul supus lui Allah (musulman)*”, acesta pasaj coranic ne învață că credința și supunerea sunt mult mai importante decât denumirea prin care o persoană este cunoscută.

4. Islam

(Partea a doua)

„Înțelepciunea este singurul instrument al producției care nu face subiectul reducerii randamentului.” – J.M. Clark,
Jurnalul de economie politică, 1927

Am descris deja credința islamică cu care lumea este presărată de toți cei care sunt musulmani literal, dar nu printr-o definiție ideologică. Aceste persoane se pot numi pe ei înșiși agnostici, creștini sau evrei, însă ei se supun voinței Creatorului cât pot ei de mult, iar dacă li se fac cunoscute, în

mod adecvat, învățăturile islamului, aceștia le vor accepta cu ușurință. Ei sunt cei care atunci când află învățăturile islamului spun:

„Și când li se recită lor zic ei: «Noi credem în el. Acesta este Adevărul de la Domnul nostru. Și noi am fost supuși [lui Allah] înainte de [venirea] lui.»» [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 28:53],

pentru că înainte de a deveni musulmani, ei s-au supus adevărilor evidente ale lui Dumnezeu, chiar dacă acestea au fost pe placul lor sau nu, trăind conform poruncilor Lui, așa cu au înțeles ei. Și acest lucru i-a făcut pe ei musulmani în totalitate, cu excepția jurământului de credință.

În mod ironic, arhetipul istoric unor astfel de persoane ar putea fi foarte bine Thomas H. Huxley, părintele agnosticizmului. Huxley a scris una dintre cele mai clare declarații de disponibilitate, chiar dorința de a supune voința sa Voinței Creatorului:

„Vă asigur că, în cazul în care o Putere mare ar putea să mă facă să gândesc întotdeauna ceea ce este adevărat și să fac ceea ce este corect, cu condiția de a fi transformat într-un fel de ceas și să fiu întors în fiecare dimineață înainte să mă ridic din pat, aș fi imediat de acord cu oferta.”

Mulți afișează aceeași bunăvoință sau dorință de a trăi în supunere față de Dumnezeu, însă testul final este îmbrățișarea adevărilor divine atunci când ele sunt făcute evidente. Întorcându-ne de la Thomas H. Huxley la Biblie, musulmanii și creștinii, deopotrivă, citează povestea lui Lazăr cu titlu de exemplu (Ioan 11:1-44). Prin puterea lui Dumnezeu, Isus (Pacea fie asupra sa!), conform relatărilor, l-a înviat pe Lazăr

din moarte „**ca să creadă că Tu M-ai trimis.**” (Ioan 11:42). Prin forța acestui miracol, unii evrei l-au recunoscut pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca profet, în timp ce alții l-au condamnat.

Principala lecție care trebuie învățată, din punct de vedere islamic, este că atunci când profetia este prezentată prin dovezi clare, cei credincioși (musulmanii, după definiția literală) urmează (devenind musulmani în sensul adevărat al cuvântului), însă cei necredincioși favorizează plăcerile lumești îndrumării lui Dumnezeu.

Lecțiile nu se termină aici. Există o morală în povestea lui Lazăr legată de scopul din spatele Revelației. Se poate întreba cineva: *De ce altceva ar trimite Dumnezeu mesageri dacă nu pentru a ghida omenirea pe Calea Sa cea Dreaptă? Cine va culege recompensele pentru urmarea îndrumării lui Dumnezeu dacă nu cei care se supun dovezilor sale evidente? Și cine merită mai mult pedeapsa decât cei care neagă adevărul atunci când acesta este evident?*

Musulmanii afirmă că toți profetii au transmis Revelația pentru a corecta abaterile propriilor popoare. La urma urmei, de ce ar trimite Dumnezeu un profet unui popor care face totul corect? Așa cum Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost trimis „**la oile pierdute ale casei lui Israel**” (Matei 15:24), cu evidențele Profetiei și cu Revelația corectoare, așa a fost Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) trimis întregii omeniri din timpurilor sale și până în Ziua Judecării, cu evidențele Profetiei și Revelația finală, care îndreaptă toate abaterile care s-au strecurat în diferite religii ale lumii, inclusiv în iudaism și creștinism. Musulmanii susțin că cei care trăiesc în supunere totală față de Dumnezeu și evidențele Sale îl vor recunoaște și accepta pe Mohammed (Pacea și binecuvântarea

lui Allah fie asupra sa!) ca profet, la fel cum evreii pioși l-au recunoscut și acceptat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca profet. În schimb, cei care trăiesc în supunere față de altceva decât față de Dumnezeu, fie că este vorba de bani, putere, plăceri lumești, tradiții culturale sau familiale, prejudecăți personale nefondate sau o altă religie egocentrică, îl vor respinge pe Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), așa cum evreii l-au respins pe Isus (Pacea fie asupra sa!).

Un aspect interesant este că islamul poruncește supunere totală față de Dumnezeu în timp ce iudaismul și creștinismul cer supunere față de doctrina ecleziastică. Musulmanii nu aderă la vreo doctrină ecleziastică pentru simplul motiv că în islam nu există așa ceva. De fapt, nu există cler. Să cităm din *Enciclopedia religiilor*:

„În islam nu există nicio autoritate religioasă organizată la nivel central și din acest motiv caracterul său variază uneori foarte mult din cauza normelor tradiționale...”¹

Noua Enciclopedie Catholică spune:

„Islamul nu are biserică, nici preoțime, nici sistem sacramental și aproape nicio liturghie.”

Ceea ce islamul are sunt savanții care răspund întrebărilor religioase provocatoare. Cu toate acestea, a poseda știința nu înseamnă neapărat o apropiere mai mare de Dumnezeu decât al musulmanului pios și simplu, dar needucat. Cel mai important este că în islam nu există echivalent papal și nu există mijlocitori între om și Dumnezeu. Odată ce persoana acceptă Sfântul Coran ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu și că

---

¹ Paul Kevin Meagher

Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) este ultimul Său Profet, toate învățăturile vor deriva din aceste surse fundamentale. Numai în sectele deviante se poate găsi ceea ce ar putea fi numit cler. Șiiții au imamii lor, sufiții au sfinții lor, iar națiunea islamică predicatorii lor. Contrar, în islamul ortodox (sunnit), imamul nu este nimic mai mult decât „cineva cine iese în față”, cu alte cuvinte unul care conduce rugăciunea. Imamul nu este ridicat în rang și nu există sacramente. Funcția lui nu este nimic mai mult decât sincronizarea rugăciunii sub conducerea sa. Această funcție nu necesită un birou special sau programare și poate fi îndeplinită de orice membru matur al congregației.

Religia islamică este construită pe temelia credinței sale. O persoană care intră în islam mărturisește credința într-un Singur Dumnezeu, credința în Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ca ultimul profet trimis omenirii și credința că Nobilul Coran este Cuvântul lui Dumnezeu revelat Profetului Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). După aceasta, răspunsul la orice întrebare referitoare la crez, legi, maniere, spiritualitate, etc., pentru a fi considerat valid, trebuie să fie dat pe baza Revelației lui Dumnezeu, a Nobilului Coran și a învățăturilor Profetului Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).

Nu așa se întâmplă și în cadrul instituțiile iudeo-creștine, care, după câte vom vedea mai târziu în această carte, cer credință în doctrinele care adeseori înlocuiesc poruncile lui Dumnezeu cu interpretările oamenilor. Exemplele despre Isus (Pacea fie asupra sa!), care niciodată nu s-a autodenumit Fiul lui Dumnezeu și niciodată nu a vorbit despre Sfânta Treime au fost deja discutate în introducerea aceste cărți, iar acestea sunt

două din lunga listă de elemente ale crezului pe care Isus (Pacea fie asupra sa!) nu le-a predicat niciodată. Prin urmare, creștinul ar trebui să aibă credința într-un singur Dumnezeu (așa cum Isus – Pacea fie asupra sa! – a învățat oamenii), să accepte Biblia (Biblia Adevărată – *Injil*) ca pe o revelație și pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca pe un profet al lui Dumnezeu. Însă, toți cei care pun la îndoială fundamentul crezului creștin au găsit multe elemente ale sale care nu sunt bazate pe învățăturile lui Dumnezeu sau Isus (Pacea fie asupra sa!), ci pe surse non-biblice, cum ar fi părinții apostolici, teologii paulini sau chiar clericii contemporani. Este evident că aceste surse nu sunt nici Isus (Pacea fie asupra sa!), nici Dumnezeu, chiar dacă ei pretind, de obicei, că au vorbit în numele lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) sau chiar a lui Dumnezeu. Din această cauză, creștinii au motive serioase să pună la îndoială canonul lor, deoarece multe dintre aceste surse non-biblice contrazic în mod evident învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!).

În iudaism, situația nu este cu mult diferită, deoarece majoritatea evreilor sunt evrei reformati în urma învățăturilor celor care „au reformat” legile lui Dumnezeu de la ortodoxia dură la o teorie mult mai flexibilă. Spre marea frustrare a vecinilor lor avraamici, musulmanii provoacă evreei și creștinii să demonstreze felul în care învățăturile lui Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!) sunt în contradicție cu conceptul islamic al lui Dumnezeu și al Revelației. La urma urmelor, Nobilul Coran poruncește musulmanilor să spună:

„Noi credem în Allah și în ceea ce ne-a fost trimis nouă și ceea ce a fost trimis lui Avraam, lui Ismail, lui Isaac, lui Iacob și semințiilor; în ceea ce le-a fost dat lui Moise și lui Isus și în ceea ce le-a fost dat [tuturor] profeților de către Domnul lor. Noi nu facem deosebire între ei! Noi Lui Îi

suntem supuși [musulmani]!” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 2:136]

Prin acest *ayat* (verset), au obligația de a urma Revelația lui Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!). În aceasta constă provocarea... A avut oricare dintre profeți altă învățătură în afară de acest crez¹ al islamului? Musulmanii ar fi avut obligația să se confrunte cu semnificația acestei contradicții. Pe de altă parte, dacă evreii și creștinii nu reușesc să demonstreze o contradicție, ei sunt datori să se confrunte cu concordanța izbitoare a celor trei profeți.

Au trecut mai bine de 1400 de ani de la revelarea Sfântului Coran, și până în prezent această provocare nu a fost îndeplinită. Nimeni nu a reușit vreodată să dovedească că realitatea ar diferi de concepția islamică. Mai mult decât atât, nimeni nu a reușit să demonstreze vreo neconcordanță între învățăturile lui Moise, Isus (Pacea fie asupra lor!) și Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). De fapt, mulți au sugerat exact opusul, și anume că cei trei profeți s-au sprijinit ferm unii pe alții.

Drept rezultat, multe călugărițe, preoți, slujitori ai bisericii și rabini – clerici educați, care își cunoșteau foarte bine religiile – au îmbrățișat islamul.

Încă de pe timpul vieții lui Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), Bahira, un călugăr creștin din Siria, a susținut că l-a recunoscut pe el ca fiind

---

¹ Islamul ne învață că nici Dumnezeu, nici Crezul Său nu sunt supuși schimbării. Nu același lucru se întâmplă cu Legile Sale, pe care Dumnezeu le-a schimbat periodic în funcție de schimbările condiției umane

pecetea profeților, încă de când era un copil mic, cu zeci de ani înaintea primei Revelații.¹

Waraqah ibn Nawfal, bătrânul orb, creștin, vărul Khadijei (Allah să fie mulțumit de ea!), prima soție a Profetului Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), a jurat:

„Pe Cel în mâna căruia se află sufletul lui Waraqah, tu (Mohammed) ești profetul acestei națiuni, și marele Namus (îngerul din Apocalipsa, adică îngerul Gavriil) va veni la tine așa cum a venit la Moise. Poporul tău se va lepăda de tine, te va răni și te va alunga. Oricine a venit cu un asemenea Mesaj a fost tratat cu dușmănie și dacă aș mai trăi până în ziua aceea, atunci te-aș sprijini cu putere.”²

La începuturile islamului, atunci când musulmanii încă au fost slabi și oprimați, religia a fost îmbrățișată de către cei care căutau Adevărul, cum a fost și Salman Farsi, un creștin persan, care a fost îndrumat de către mentorul său, un călugăr creștin, să caute sosirea ultimului profet al omenirii în „țara palmierilor”.³

Negus, conducătorul creștin din Abissinia, a acceptat islamul fără ca vreodată să-l fi întâlnit pe Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), pe vremea când musulmanii erau puțini la număr, persecutați în mod continuu, adesea trebuind să se lupte pentru propria viață.⁴

---

¹ Ibn Hisham, „*As-Seerah An-Nabawiyyah*”

² Ibid

³ *Musnad* Ahmad

⁴ Ibn Hisham, „*As-Seerah An-Nabawiyyah*”

Cineva s-ar putea întreba: „*Dacă savanții creștini și creștinii aflați pe o poziție proeminentă au acceptat islamul, într-o perioadă în care musulmanii au fost o minoritate persecutată, lipsită de avere, putere, poziție politică, cu care să atragă, fiind în imposibilitatea de a-i proteja pe noii musulmani, ce i-a atras pe acești creștini la islam dacă nu credința sinceră?*” Istoria consemnează că însuși Heraclie, împăratul creștin al Romei, a luat în considerare acceptarea islamului, renunțând doar pentru că a văzut că această convertire l-ar costa sprijinul poporului său, precum și pierderea imperiului.¹

Una dintre convertirile timpurii cele mai uimitoare a fost cea al lui Abd Allah ibn Salam, rabinul pe care evreii din Medina l-a numit: „*stăpânul nostru și fiul stăpânului nostru*”². *Enciclopedia Iudaică* explică că, atunci când coreligionarii săi au fost invitați să accepte islamul „*evreii au refuzat și numai rudele sale apropiate, mai exact mătușa sa, Khalida, a îmbrățișat islamul*”. Potrivit altei versiuni, convertirea lui Abd Allah a avut loc datorită „*puterii de convingere a răspunsurilor primite de la Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) la întrebările sale*”.

Astfel au început convertirile la islam și acestea țin până în zilele noastre, iar cei care se convertesc consideră convertirea lor în concordantă, dacă nu chiar dictată, de propria lor Scriptură. Cu alte cuvinte, ei descoperă că islamul este mai degrabă împlinirea învățăturilor Bibliei și nu în conflict cu aceasta. Se ridică, în mod firesc, întrebarea:

---

¹ *Sahih Al-Bukhari*

² *Enciclopedia Iudaică*

„Sunt evreii și creștinii puși în fața Revelației Coranului cel Sfânt, sfidători la adresa lui Dumnezeu și a lanțului său de Revelație?”

Această problemă stă la rădăcina dezbaterei teologice. Musulmanii cred că, la fel cum toți cei care au negat profetația lui Isus (Pacea fie asupra sa!), toți cei care neagă același lucru despre Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) pot continua să fie acceptați de oamenii lor și priviți cu mărire de către semenii lor, însă cu prețul dizgrației lui Dumnezeu. Dacă este adevărat, această afirmație merită să fie ascultată, dacă nu, eroarea acestei convingeri trebuie demonstrată. În orice caz, nu există substitut pentru o examinare a dovezilor.

În timp ce întotdeauna a existat un număr semnificativ de învățați și practicanți ai religiei iudaice și creștine care se convertesc la islam, inversul nu este adevărat și niciodată nu a fost adevărat indiferent de orice perioadă a istoriei. Există cazuri, a unora din sectele deviate ale islamului, care se convertesc la diferite religii, dar acest lucru nu este deloc surprinzător. Ignoranți față de adevăratele învățături ale religiei islamice, acești oameni sunt adesea seduși de permisivitatea lumească a celorlalte religii. Exemple de asemenea secte deviate sunt: Baha’i, Națiunea Islamică, Ahmadiyyah, cunoscut și sub numele de Qadianis, Ansar, extremiștii sufi, și altele. Aceste secte se pot prezenta sub denumirea de islam, însă la fel ca un om care se autodenumește copac, aceste secte nu dispun de suficiente rădăcini în religie care să le justifice susținerea. Și mai important, doctrinele nelegitime ale acestor secte călăuzite greșit le diferențiază de islamul „ortodox”, sunnit, fiind respinse de către toți musulmanii.

În ceea ce-i privește pe cei născuți în religia islamică care au crescut în ignoranță față de propria lor religie, convertirea lor la alte religii nu poate fi privită ca o îndepărtare de la islam, deoarece aceste persoane, în primul rând, nu au îmbrățișat cu adevărat islamul. Și, desigur, nu fiecare persoană născută într-o religie este un exemplu de pietate, chiar dacă are cunoștințe vaste în acea religie. Apoi, sunt cei slabi întru credință, care consideră că convingerile religioase înlătură prioritățile lumești sau sunt ispitiți de o religie mult mai permisivă. Cu toate acestea, numărul acestor apostatați nu este același cu numărul clericilor evrei și creștini, în cei 1400 de ani, care s-au convertit în direcția opusă. Din această ecuație lipsesc cu desăvârșire musulmanii sunniți sinceri și devotați, educați și practicantți, cu atât mai puțin savanții (echivalentul islamic preoților și rabinilor convertiți).

Rămâne întrebarea: *De ce unii cercetători evrei și creștini au îmbrățișat islamul sunnit? Nu a existat presiune asupra lor pentru a face acest lucru și nici interese lumești importante – lucruri cum ar fi pierderea comunității, poziției, statutului, prieteniiilor, familiei, locului de muncă sau a pensiei pentru limită de vârstă. Și de ce savanții musulmani nu se întorc spre alte religii?* Alte religii sunt mult mai permissive în materie de credință morală, și nu există nici aplicarea unei legi împotriva renunțării la islam în țările occidentale.

Deci, de ce oamenii de știință evrei și creștini au îmbrățișat islamul, iar musulmanii educați au rămas fermi în credința lor? Musulmanii susțin că răspunsul se află în definiția islamului. Persoana care se supune lui Dumnezeu și nu unui for ecleziastic va recunoaște sensul divin al Revelației. Islamul reprezintă forma continuată a iudaismului și creștinismului,

care, odată recunoscut, îl aduce pe cel care caută adevărul sincer pe drumul neted al Revelației.

Punctul de vedere islamic este că între misiunile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), cei care l-au recunoscut pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca împlinirea profețiilor din Vechiul Testament, au mărturisit Unicitatea unui Dumnezeu Adevărat și că Isus (Pacea fie asupra sa!) este profetul Său. După definiția islamică, acești „creștini” timpurii erau musulmani din toate punctele de vedere. Musulmanii zilelor noastre ne reamintesc că Isus (Pacea fie asupra sa!) nu putea să predice lucruri care nu existau în timpul vieții sale, cum ar fi denumirea de „creștin” și doctrina Trinității, care au evoluat de-a lungul primelor secole în perioada post apostolică.

Ceea ce Isus (Pacea fie asupra sa!) cu siguranță i-a învățat pe oameni a fost simplul adevăr al Unicității lui Dumnezeu și că Dumnezeu l-a trimis pe el ca profet al Său. Evanghelia după Ioan spune cel mai bine:

„Și viața veșnică este aceasta: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Isus Hristos pe care L-ai trimis Tu.” (Ioan 17:3)

De asemenea, ni se spune:

„Să nu vi se tulbure inima. Aveți credință în Dumnezeu și aveți credință în Mine.” (Ioan 14:1).

Deci, punctul de vedere islamic este că, indiferent de cum s-a numit acest grup de adepți, în perioada primilor patruzeci de ani de la Isus (Pacea fie asupra sa!), în perioada în care cuvântul „creștin” încă nu a fost inventat, aceștia au trăit în

supunere totală față de adevărul lui Dumnezeu, așa cum a transmis Isus (Pacea fie asupra sa!) prin învățăturile sale. Și indiferent de denumirea atașată mai târziu acestora, caracterul lor a fost definit de către un cuvânt care este atribuit celor care trăiesc în supunere totală față de Dumnezeu, prin mesajul Revelației și acest cuvânt este „musulman”.

În mod similar, învățații evrei și creștini „convertiți” au crezut că Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îndeplinește profețiile Vechiului și Noului Testament cu privire la profetul final. La acest lucru, unii cititori ar putea obiecta faptul că în Biblie nu a fost găsit numele de Mohammed. Dar în Vechiul Testament de câte ori se poate găsi numele de Isus atunci când se face referire la Mesia care a fost promis? Răspunsul este: **niciodată**. Vechiul Testament conține numeroase preziceri despre profeții care vor veni, dar niciunul nu este menționat cu numele propriu. Despre unele dintre aceste previziuni unii cred că-l descriu pe Ioan Botezătorul, alții cred că-l descriu pe Isus (Pacea fie asupra sa!), iar alții cred că acestea pot descrie orice personaj biblic. Biblia ne informează că evreii au așteptat venirea a trei profeți, fiind relatate întrebările fariseilor către Ioan Botezătorul:

„Iată mărturisirea făcută de Ioan, când iudeii au trimis din Ierusalim pe niște preoți și leviți să-l întrebe: «Tu cine ești?» ~ El a mărturisit și n-a tăgăduit: a mărturisit că nu este el Hristosul. ~ Și ei l-au întrebat: «Dar cine ești? Ești Ilie?» Și el a zis: «Nu sunt!» «Ești prorocul?» Și el a răspuns: «Nu!»” (Ioan 1:19-21)

Deoarece Ioan Botezătorul s-a prezentat în termeni evazivi, fariseii au persistat cu întrebările:

„Ei i-au mai pus următoarea întrebare: «Atunci de ce botezi dacă nu ești Hristosul, nici Ilie, nici prorocul?»” (Ioan 1:25)

Deci avem aici – „Hristos” „Ilie”, și „prorocul”, și nu odată, ci de două ori. Aceasta este scurta listă a profeților, cei pe care evreii îi așteptau conform chiar propriei Scripturi. Acum, în ciuda faptului că Ioan Botezătorul a negat că este Ilie, în citatul de mai sus, Isus (Pacea fie asupra sa!) l-a identificat pe el ca Ilie de două ori (Matei 11:13-14 și 17:11-13). Pe deoparte, acestea sunt inconsecvențe scripturale, însă haideti să-l recunoaștem pe Ilie din cuvintele lui Isus (Pacea fie asupra sa!), să nu intrăm prea adânc în detalii cu privire la semnificația termenului de „Hristos” și să ne concentrăm asupra a ceea ce a rămas. Cine este cel de-al treilea și ultimul pe lista profeților preziși în Vechiul Testament? Cine este „prorocul”?

Unii creștini cred că acest profet final este Isus (Pacea fie asupra sa!) la întoarcerea sa, însă alții cred că este vorba de cu totul alt profet. Prin urmare, toți evreii și mulți creștini așteaptă venirea ultimului profet, cel final, așa cum a fost prescris de propria lor Scriptură.

Musulmanii știu că acest profet final a venit deja, iar numele lui este Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Prin el, Dumnezeu Cel Atotputernic (Allah) a revelat Coranul cel Sfânt. Cei care recunosc Coranul cel Nobil ca fiind Cuvântul revelat al lui Allah și aderă la învățăturile ultimului profet, și cel final, Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), sun considerați musulmani, nu numai prin definiția literală, dar și prin ideologie.

Capitolul II

Înțelegerea și apropierea de Dumnezeu

„Suntem cu toții legați de tronul Ființei Supreme cu un lanț flexibil, care ne păzește fără să ne înrobească. Cel mai minunat aspect al sistemului universal al lucrurilor este că acțiunile ființelor sunt libere sub călăuzire Divină.” –

Joseph de Maistre

În timp ce credințele monoteiste împărtășesc o credință fundamentală într-un Singur Dumnezeu, perceperea lor asupra Atributelor Sale diferă foarte mult. Multe dintre aceste diferențe, asemeni firelor unei pânze de păianjen, pot apărea separat și să diverge foarte mult atunci când ele sunt privite îndeaproape. Însă, dacă aceste fire individuale sunt unite într-un design mai larg, întreaga semnificație a sa va fi cunoscută numai atunci când este privită ca un întreg; numai dintr-o perspectivă îndepărtată devine cunoscută complexitatea designului și faptul că fiecare fir conduce la un adevăr central.

1. Numele lui Dumnezeu

„Diferența dintre cuvântul aproape potrivit și cuvântul potrivit este cu adevărat o problemă, este ca și diferența dintre licurici și fulger.”

– Mark Twain, *Scrisoare către George Bainton*

Un exemplu simplu este numărul mare de fire de dovezi care, țesute împreună, formează o concluzie logică cu privire la

Numele lui Dumnezeu. Dovezile luate de la iudaism, creștinism și islam se țin împreună pentru a susține o concluzie care ar trebui să fie acceptată de toate cele trei religii. De exemplu, recunoașterea lui Dumnezeu ca fiind „Creatorul” și „Cel Atotputernic” este universală. Într-adevăr, Dumnezeu este universal recunoscut prin multe Nume frumoase și Atribute glorioase. Atunci când o persoană cheamă Creatorul cu oricare dintre numeroasele Sale Nume minunate sau Atribute perfecte, El cu siguranță va auzi chemarea creației Sale. Atunci de ce mai este nevoie? Ei bine, pentru unii oameni este nevoie de un nume. Este nevoie de un nume definitiv.

Că numele lui Dumnezeu în islam este Allah nu ar trebui să fie o surpriză pentru nimeni, însă dacă cineva ar sugera că numele lui Dumnezeu în creștinism este tot Allah, acest lucru ar risca să provoace consternare dacă nu chiar proteste violente de la comunitatea înrădăcinată a creștinismului occidental. Însă, un călător în Țara Sfântă va observa repede că Allah este numele prin care Dumnezeu este cunoscut de către toți arabii, creștinii și musulmanii deopotrivă.

Creștinii arabi au urmat moștenirea lor din zilele Revelației – de fapt, strămoșii lor îndepărtați au călcat pe pământurile unde a călcat și Isus (Pacea fie asupra sa!) – și l-au identificat pe Creator ca fiind Allah. Neamul lor a prosperat timp de 2000 de ani pe un ținut renumit pentru toleranța religioasă, până la crearea statului sionist, Israel (un fapt puțin cunoscut și unul adânc distorsionat de către mass-media occidentală), practicând liber convingerile lor religioase. Și ei îl identifică pe Dumnezeu ca fiind Allah.

Noul Lexicon internațional al bisericii creștine ne spune:

„Numele este folosit de asemenea și de creștinii arabi moderni, care spun atunci când este vorba despre ceva neprevăzut în viitor «In sha' Allah»”

Expresia «In sha' Allah» se traduce ca «Prin Voința lui Allah» sau «Dacă Allah Voiește».

Enciclopedia Britannica confirmă utilizarea comună în limba arabă a numelui de „Allah”:

„Allah este cuvântul standard în limba arabă pentru «Dumnezeu» și este folosit de creștinii arabi, precum și de către musulmani.”

De fapt, începând de la creștinii ortodocși de pe pământul unde s-a născut Avraam (Pacea fie asupra sa!), Irakul de azi, la creștinii copti din Egiptul lui Moise (Pacea fie asupra sa!), la creștinii palestinieni din Țara Sfântă pe unde a umblat Isus (Pacea fie asupra sa!), pe întreaga suprafață a Orientului Mijlociu, epicentrul de unde au pornit undele de șoc ale Revelației care au radiat întreaga lume, *Allah* este cunoscut ca nume propriu a ceea ce în religiile occidentale se cheamă *Dumnezeu*. Se știe despre creștinii arabi că atunci când vorbesc despre Isus (Pacea fie asupra sa!) spun „Isus ibn Allah”, „ibn” însemnând „fiu”. Deschizând orice copie a Bibliei în limba arabă, cititorul îl va găsi pe Creator identificat ca *Allah*. Astfel, Allah este recunoscut cu numele lui Dumnezeu în țara de Revelație a Vechiului și Noului Testament. De fapt, cu ceea ce nu sunt de acord puriștii creștini și musulmani din Țara Sfântă este numele universalizat în occident de *Dumnezeu*. Acest nume este complet străin de Scripturile netraduse ale Vechiului și Noului Testament, precum și ale Coranului – pur și simplu nu există în manuscrisele fundamentale ale celor trei religii avraamice.

Deci, în timp ce *conceptul* de Dumnezeu este imediat recunoscut, în urma cercetărilor s-a dovedit că termenul *Dumnezeu* este de origine incertă. Este posibil să fi provenit de la rădăcina cuvântului indo-european, Ghut, acesta având înțelesul de „ceea ce este invocat”, putând să derive din cuvântul german preistoric „Guth”, ca un strămoș îndepărtat (cuvântul din la care germanii au derivat *Gott*, olandezii *God*, suedezii și danezii *Gud*)¹. Multe probabilități, dar nimic sigur. Indiferent de originea cuvântului, numele de Dumnezeu în derivațiile occidentale și non-biblice privind originea și semnificația sa etimologică s-a pierdut în istorie. Pe scurt, nu știm de unde provine cuvântul „Dumnezeu”, dar știm de unde nu a provenit, și anume el nu a provenit din nicio Scriptură biblică, indiferent dacă vorbim despre Vechiul sau Noul Testament.

Faptul că creștinii din Orientul Mijlociu echivalează *Dumnezeu* cu *Allah*, este un afront la sensibilitățile celor care asociază Allah cu păgânii. Oricum ar fi, întrebarea relevantă este dacă cuvântul *Allah* poate fi forma pentru Numele Creatorului nostru. Majoritatea oamenilor ar dori să se asigure că la baza credințelor și practicilor religioase stă Scriptura și nu doar obiceiurile locale. Astfel, în mod rezonabil apare întrebarea dacă folosirea numelui de *Allah* în iudaism și creștinism este susținută de Vechiul și Noul Testament? Răspunsul este *da*.

În textele iudaice, Dumnezeu este menționat ca *Yahweh*, *Elohim*, *Eloah* și *El*. În textele creștine, terminologia este puțin diferită, iar *theos* din limba greacă nu este altceva decât traducerea cuvântului *Elohim*. *Eloi* și *Eli* sunt, de asemenea,

---

¹ John Ayto, „*Dicționarul originii cuvintelor*”

des întâlnește. În Vechiul Testament, *Yahweh* este folosit de mai mult de 6000 de ori, ca numele lui Dumnezeu, de asemenea, *Elohim* este folosit de mai mult de 2500 de ori, *Eloah* este întâlnit de 57 de ori și *El* mai mult de 200 de ori^{1, 2}.

Cum se leagă aceste nume din Vechiul Testament cu numele de Allah? Simplu. *Elochim* este pluralul regal (un plural de măreție și nu numeric) de la *Eloah*.³ *Enciclopedia de religie și etică* confirmă că cuvântul arab *ilaha* (cuvântul arab pentru *divinitate*) este „identic cu Eloah al lui Iacov”.

Explicația lingvistică a originii numelui de *Allah* este contopirea articolului hotărât al limbii arabe *al* și cuvântul *ilah* (divinitate), și în conformitate cu regulile de gramatică a limbii arabe acesta devine *Allah* (Dumnezeul). Prin urmare, aparițiile numelui de *Elohim* de 2500 de ori și al numelui *Eloah* de 57 de ori în Vechiul Testament au o legătură directă cu numele de *Allah* al lui Dumnezeu, pentru că *Elohim* este pluralul de la *Eloah*, care este același cu *ilah* din limba arabă, din care este lingvistic derivat *Allah*.

Învățații musulmani mai vin cu o idee „chinuitoare”, pentru atunci când se adresează Creatorului lor, ei îl imploră pe Allah prin apelativul „Allahuma”, care înseamnă „O, Allah”. Asemănarea zdrobitoare, ca a gemenilor siamezi, dintre verii semitici a cuvântului, *Allahuma* cu *Elohim*, nu poate scăpa fără a fi observată.

Din păcate, astfel de lucruri nu sunt recunoscute de către cei care se apropie de analizele scripturale mai degrabă ca de un

---

¹ Paul Achtemeier

² *Dicționarul Oxford al religiei iudaice*

³ *Enciclopedia Britannica*

teren de război religios decât ca de o căutare a adevărului obiectiv. Un exemplu de sensibilitate extremă cu privire la acest subiect găsim în *Biblia de Referință Scofield* editată de teologul și preotul american Cyrus I. Scofield, și publicată în 1909 de către Universitatea Oxford. Versiunea sa originală a incitat cenzura creștină pentru folosirea numelui „Alah”, specificând la o notă de subsol la Geneza 1:1, că numele de *Elohim* este derivat din sudarea cuvintelor *El* și *Alah*. Adevărul este că această explicație se apropie de explicația lingvistică menționată mai sus, care menționa că originea numelui *Allah* ar putea deriva din sudarea articolului definit al limbii *Al* și *ilah* (divinitate), ceea ce nu a scăpat de remarcă unor apologeți musulmani din Africa de Sud, mai exact Ahmed Deedat.

Concluziile care pot fi trase sunt speculative, deoarece *Biblia de Referință Scofield* nu a identificat cuvântul „Alah” cu numele propriu al Creatorului, ci mai degrabă a oferit următoarea definiție: „*El* – putere, sau cel puternic, iar *Alah* – a jura, a fi obligat de un jurământ, astfel implicând credința.” Cu siguranță afirmația că această Biblie, oricum implică faptul că numele Creatorului este „Allah” ar fi nepotrivită. Cu toate acestea, comentariul lor are relevanță prin ceea ce au menirea să transmită și acesta nu înseamnă impropriu sau incorect. Cu toate acestea, cea mai mică sugestie referitoare la faptul că numele lui Dumnezeu în Vechiul Testament se potrivește cu cel din Coran, a excitat sensibilitatea creștinilor și, ca rezultat, această notă de subsol a fost editată în toate edițiile ulterioare.

Plecând de la Vechiul Testament la Noul Testament, cititorul poate întreba în mod îndreptățit: „*Cum se încadrează Noul Testament în schema descrisă mai sus?*” Încă odată, răspunsul este destul de simplu, sensibil doar în câteva puncte concrete. Primul punct este faptul că cuvântul cel mai des

folosit în Noul Testament (1344 din 1356 de menționări) este cuvântul *theos*.¹ Acest cuvânt este găsit în *Septuaginta* (traducerea în greaca veche a Vechiului Testament) inițial ca și traducerea cuvântului *Elohim*, numele în ebraică pentru *Dumnezeu*.² Cei șaptezeci și doi de învățați evrei (câte șase din fiecare dintre cele douăsprezece triburi) cărora le-a fost încredințată traducerea Septuagintei au folosit prin tradiție traducerea cuvântului *Elohim* cu *theos*. Noul Testament nu este diferit, *theos*-ul grecesc al Noului Testament este același cu *theos*-ul grecesc din Vechiul Testament (*Septuaginta*), ambele fiind derivate de la *Elohim*.

Cunoscând că baza cuvântului *theos* din Noul Testament este *Elohim* al Vechiului Testament, acesta ne va conduce înapoi la cele discutate mai sus, și anume la legătura dintre cuvintele *Elohim* și *Allah*. Și într-adevăr nimeni nu ar trebui să fie surprins. *Eli* și *Eloi*, găsite pe buzele lui Isus (Pacea fie asupra sa!) în Noul Testament (Matei 27:46 și Marcu 15:34), sunt incomensurabil mai aproape de cuvântul „Allah” decât de cuvântul „Dumnezeu”. Ca și în cazul cuvintelor *Elohim* și *Eloah*, cuvintele *Eloi* și *Eli* sună mai aproape de cuvântul „Allah” și de asemenea și ca formă și ca înțeles sunt mai aproape de acesta. Toate cele patru forme sunt din ebraică, o limbă soră cu araba și arameica.

Limbile recunoscute de oamenii de știință ca fiind folosite de către Isus (Pacea fie asupra sa!) au fost ebraica și arameica. De exemplu, în fraza: „**Eloi, Eloi, lama sabactani**” (Marcu 15:34), cuvintele *Eloi* și *lama* sunt transliterate din limba ebraică, în timp ce *sabactani* este tradus din arameică. Astfel,

---

¹ Paul J. Achtemeier

² Ibid

fiind limbi surori, nu este de mirare faptul că cuvintele în ebraică, aramaică și arabă, fiind veri semitici, sunt aceleași ca sunet sau seamănă între ele. Toate cele trei limbi sunt semitice, cu mici diferențe la pronunția cuvintelor cu același sens, așa cum salutul în ebraică *shalom*, ca și salutul în arabă *salaam*, înseamnă *pace*. Bănuiala cu privire la faptul că cuvintele din ebraică *Elohim*, *Eloah*, *Eloi*, și *Eli* ar echivala cu cuvântul arab *Allah*, la fel cum *shalom* din ebraică echivalează cu *salaam* din arabă, pare a fi întemeiată.

În ciuda celor de mai sus, există unii care continuă să susțină că „Allah” este numele unui zeu păgân! Ei ignoră faptul că păgânii folosesc cuvântul „Dumnezeu”, în același fel în care-l folosesc creștinii, evreii sau musulmanii, și acesta nu schimbă faptul că există un Singur Dumnezeu. În mod similar, cuvântul *Elohim* a fost folosit în *Septuaginta* cu referire la zeii păgâni, la fel și la zeii greci sau romani, în plus față de Singurul Dumnezeu adevărat al Vechiului și Noului Testament.¹ *Enciclopedia Iudaică* clarifică acest punct:

*„Forma de plural **Elohim** nu este folosit numai pentru zeii păgâni (de ex. Exodul 12:12, 18:11, 20:3,) dar și pentru un zeu păgân (Judecătorii 11:24, 2 Împărați 1:2) și chiar pentru o zeiță (1 Împărați 11:5). Cu referire la **Dumnezeul Israelului** este folosit foarte des, și anume de mai multe de 2000 de ori...”*

Amintindu-ne că cuvântul *Elohim* este cuvântul din care cuvântul *theos* al Noului Testament a fost derivat, se poate constata că folosirea acestui termen biblic cu referire la Dumnezeu curgea de pe buzele și din stilourile păgânilor precum și a evreilor și creștinilor. Înseamnă, acest lucru că

---

¹ *Enciclopedia Iudaică*

Elohim este un zeu păgân, sau Dumnezeuul evreilor și a creștinilor? Evident, diferitele religii, inclusiv cele păgâne, au folosit cuvintele *Dumnezeu*, *Elohim* și *Allah* pentru identificarea conceptelor proprii asupra Ființei Supreme, nu reflectă nimic mai mult decât adoptarea numelui de obicei recunoscut pentru Dumnezeu.

„De obicei recunoscut? Sună ciudat pentru mine.” – vor spune unii. Acesta, de asemenea este probabil să fie și în cazul numelor Shim’own Kipha, Yehowchanan, Iakobos și Matthaïos – dar cât de ciudate sunt aceste nume cu adevărat? Necunoscute pentru unii, poate, dar și ciudate? Nu. Acestea sunt transliterarea din ebraică și greacă a numelor biblice Simon, Petru, Ioan, Iacov și Matei. Deci ce este cu adevărat mai ciudat – să inventezi și să popularizezi nume noi în locul celor identificate de Scriptură sau să rămâi fidel celor ce sunt considerate texte sfinte?

Să-l identificăm pe Creator cu „Dumnezeu”, denumire clocită de mintea umană și incubată în cultura occidentală sau cu numele specificat de către Cel Atotputernic, așa cum El Însuși declară în Scriptură?

Fără îndoială, cel care vorbește despre Yehowchanan, Iakobos și Allah va fi primit cu anumite rezerve în Occident, însă preocuparea credincioșilor adevărați nu a fost niciodată una de popularitate, ci adevărul mărturiei în fața Creatorului, un Creatorul al cărui Nume propriu, conform surselor iudaice și creștine și musulmane, este **Allah**.

2. Numele lui Dumnezeu și pluralul regal

„Vezi lucruri...și întrebi «De ce?» Dar eu am visat lucruri care niciodată nu au existat și am întrebat «De ce nu?»”
 – George Bernard Shaw, *Înapoi la Matusalem*

Nici o discuție despre Numele lui Dumnezeu nu este completă fără a explica pluralul regal. Acesta este un concept lingvistic străin pentru majoritatea vorbitorilor nativi de limba română. Mai recent, în secolul al XVII-lea, cuvântul „tu” a fost înlocuit în cadrul elitei speciale cu pluralul de respect, astfel în loc de „Tu Alteță” sau „Tu Domnitor” s-a folosit „Înălțimea voastră” sau „Domnia voastră”. Astfel, Regina Victoria a spus: „Noi nu ne-am amuzat” sau Margaret Thatcher: „Noi suntem o bunică.”

În Sfânta Scriptură (inclusiv Vechiul și Noul Testament, precum și în Coran) Dumnezeu este uneori menționat ca „Noi” sau „Noastră”. De exemplu, în Geneza 1:26 și 11:7 găsim înregistrat că Dumnezeu a spus: **„Să facem om...”** și **„Haidem! să Ne coborâm...”**

În Scriptura musulmană, numele de *Allah*, spre deosebire de *Elohim* din ebraică, este singular și nu există plural pentru acesta.¹ Unii termeni din limba arabă (de ex. prenumele și sufixele pronominale) îl descriu pe Allah la plural, dar cu ceea ce este cunoscut sub numele de pluralul regal. Acesta nu este un plural numeric, ci de respect. Pluralul regal este un instrument literar al limbilor orientale și semitice care denotă măreție.

Atât în Vechiul, cât și în Noul Testament, *Elohom* este forma plurală de la *Eloah* (cel mai apropiat nume de Allah, în

---

¹ J. D. Douglas

traducere și sens).¹ În același mod în care expresiile pluralului regal din Coran denotă măreția lui Dumnezeu, așa și *Elohim* din Vechiul și Noul Testament exprimă pluralul de respect.²

Dicționarul teologic al Noului Testament comentează:

„Elohim este folosit ca plural numeric, în mod clar, doar în foarte puține cazuri (Exodul 15:11). Până și un zeu păgân putea fi descris de acest cuvânt (ex. 1 Împărați 11:5). În general, el reprezintă un plural al majestății.”

Oamenii pot avea opinii diferite cu privire la acest subiect, în funcție de credințele lor individuale, însă este interesant de remarcat concluzia a cel puțin unui învățat care a petrecut timp în ambele părți ale gardului teologic. David Benjamin Keldani, care timp nouăsprezece ani a fost preot catolic de rit caldean la episcopia de Uramiah (Persia de mai târziu), înainte să se convertească la islam, la începutul secolului al XX-lea, cunoscut sub numele islamic de Abd Al-Ahad Dawud, a scris una dintre cele mai vechi lucrări științifice în limba engleză, având ca temă corelarea biblică cu profetul islamului, Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), a scris:

„Ar fi o pierdere de timp, aici, să-i contrazic pe toți cei care în mod ignorant și din rea intenție susțin că «Allah» al islamului este diferit de adevăratul Dumnezeu și este doar zeitățe fictivă, o creație proprie a lui Mohammed. Dacă preoții și teologii creștini ar cunoaște originalele Scripturilor lor în ebraică, în loc de traduceri, așa cum musulmanii citesc Coranul lor cu textul în limba arabă, atunci ei ar vedea în mod

---

¹ *Enciclopedia Britannica*

² Paul J. Achtemeier

clar că Allah este același cu numele vechi semitic al Ființei Supreme care a vorbit cu Adam și a revelat Mesajul Său tuturor profeților.”¹

La fel cum creștinii arabi îl identifică pe Dumnezeu ca „Allah”, și la fel cum Biblia folosește pluralul regal, atât la pronume, cât și la numele propriu de *Elohim*, creștinii occidentali pot adopta aceeași practică fără a compromite crezul lor. Însă, credința nu trebuie să depindă de astfel de probleme, iar atunci rămâne un punct mai important asupra căruia să reflecteze: *Indiferent de numele Său, cum a poruncit Dumnezeu omenirii să-L cunoască?*

3. Conceptul lui Dumnezeu

„Toți cei care sunt de acord cu noi, poate nu sunt corecți, dar le admirăm viclenia.” – Cullen Hightower

Conceptul iudaic asupra lui Dumnezeu este relativ concret, în ciuda diferențelor mari existente în alte probleme între iudaismul ortodox, conservativ, reformat și hasidic. În iudaism, Unicitatea lui Dumnezeu rămâne atributul primordial al Creatorului, urmat de multe alte atribute incluzând dreptatea, iubirea, mila, omnisciența, omniprezența, omnipotența, suveranitatea, adevărul, înțelepciunea, autoexistența, bunătatea, sfințenia, veșnicia, și conceptul mai complicat de infinitate. Mai mult, evreii îl consideră pe Dumnezeu de neînțeles, deoarece Atributele lui Dumnezeu transcend pe cele ale creației Sale.

---

¹ Abd Al-Ahad Dawud, „Mohammed în Biblie”

Atributele iudaice ale lui Dumnezeu se regăsesc și în definițiile creștine, cu toate că Unicitatea lui Dumnezeu a suferit o transformare de la monoteismul strict al epocii apostolice la mistica Sfintei Treimi. Deși provenind dintr-o singură direcție, concepția trinitară a trei entități într-una singură este respinsă de către unitarieni. Într-adevăr, cum ar putea esențe cu polarități opuse (mortalitate/nemurire, cu origine/fără origine, transformabil/netransformabil) să existe într-o singură entitate? De ce a atribuit Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) miracolele sale exclusiv lui Dumnezeu și nu propriei sale divinități, dacă el de fapt a fost parte a divinității? Și de ce a mărturisit că a primit harul său de la Dumnezeu dacă el și Dumnezeu sunt co-egali? (pentru versete relevante vezi: Ioan 3:35, 5:19-23, 5:26-27, 10:25, 13:3, 14:10, Faptele Apostolilor 2:33, 2 Petru 1:17, Apocalipsa 2:26-27)

Doctrina conform căreia Dumnezeu este trei, dar Unul, adică „trei-în Unu”, se ridică la nivelul de mister religios. Deși mulți mărturisesc credința în ea, nimeni nu o poate explica pentru ca, printr-un scepticism sănătos, să poată fi înțeleasă. Eforturile pentru explicarea unor termeni precum „cel creat” poate echivala cu Creatorul sunt vechi, la fel cum sunt misterele credinței trinitare. Trecând peste aceste probleme, imaginea cea mai des întâlnită a lui Dumnezeu în mintea unui creștin este „omul mare din cer”, unul în vârstă, așa cum este reprezentat de către Michelangelo pe fresca din Capela Sixtină cu barbă albă, plutind într-un veșmânt roșu. Faptul că această imagine nu este deloc diferită de reprezentarea lui Zeus de către grecii antici nu a trecut neobservată, și a fost aspru contestată și nu doar pe baza poruncii:

„Să nu-ți faci chip cioplit, nici vreo înfățișare a lucrurilor care sunt sus în ceruri, sau jos pe pământ, sau în

apele mai de jos decât pământul. ~ Să nu te închini înaintea lor și să nu le slujești;...” (Exodul 20:4-5)

Astfel, dacă nu pe baza celei de a doua porunci, de ce altceva ar obiecta cineva? Ei bine, pasajul biblic atestă faptul că Dumnezeu l-a creat pe om **„după chipul Nostru, după asemănarea Noastră”**, să *arate* ca El, sau să aibă stăpânire asupra creațiilor lumesti, așa cum Dumnezeu este stăpân peste *toată* creația Sa? Acesta din urmă este contextul în care acest verset a fost revelat, pentru că citind întreg versetul găsim:

„Apoi Dumnezeu a zis: «Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate târâtoarele care se mișcă pe pământ.»” (Geneza 1:26)

În acest verset nu se citește ca **„după chipul Nostru, după asemănarea Noastră să aibă ochi și un nas, o gură și urechi...”** Nu, acesta vorbește despre stăpânire și nu despre aspectul fizic. Nu odată ci de două ori Dumnezeu a spus omenirii:

„Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul și supuneți-l; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pământ.” (Geneza 1:28)

Astfel, cum am putea noi să-l portretizăm pe Dumnezeu? Conform poruncilor lui Dumnezeu din versetele de mai sus nu putem, nu numai pentru că El ne-a poruncit în primul rând acest lucru, dar nu avem nici o idee despre cum arată El.

În mod similar, afirmația creștină precum Dumnezeu din Vechiul Testament s-a pocăit și s-a transformat din Dumnezeul

aspru și plin de mânie într-unul iubitor și iertător din Noul Testament nu este universal acceptată. De fapt, mulți consideră acest concept contrazis chiar de Scriptură:

„Dumnezeu nu este un om ca să mintă, nici un fiu al omului, ca să-I pară rău. Ce a spus, oare nu va face? Ce a făgăduit, oare nu va împlini?” (Numeri 23:19) și de bunul simț.

Conceptul islamic asupra lui Dumnezeu este unul simplu și în multe aspecte similar cu conceptul iudaic. Elementele esențiale ale crezului islamic au la bază *Tawhid*-ul, cuvânt care definește Unicitatea lui Allah, susținerea unicității Numelor și Atributelor lui Allah și îndrumarea oamenilor să vorbească și să acționeze pe placul lui Allah. Conform religiei islamice, Allah este Unul în esență, Veșnic și Absolut. El este viu, Autoexistent, Atoateștiutor, Atotputernic. El nu are nevoie de nimeni, dar toată creația are nevoie de El. El nu zămislește și nu este născut. El este „Întâiul” fără de început și „Ultimul” fără de sfârșit și el nu are parteneri sau asociați în Divinitate. El este „Supremul” deasupra Căruia nimeni nu se află. El este „Atoateștiutorul”, perfect în cunoaștere, în înțelegerea lucrurilor mari și mici, a celor văzute, dar și a celor nevăzute, „Cel Înțelept” liber de greșală în judecata Sa. El este „Cel Milostiv”, „Cel Îndurător”, a cărui milă cuprinde întreaga creație. Cu toate acestea, în timp Allah iubește și răsplătește credința și evlavia, El urăște nelegiuirea și pedepsește fărădelegea. Fiind „Atotputernic”, Puterea Sa este absolută și nimeni nu poate zădărnici poruncile Sale. Există multe alte Nume ale lui Allah în Nobilul Coran, El este Domnul cel plin de Slavă și de Cinste, omenirea fiind creată prin Voia sa, trăind și murind, întorcându-se la El în Ziua Judecății conform poruncii Sale. Musulmanii recunosc, în continuare, faptul că

Allah este dincolo de înțelegerea umană completă, deoarece nu există nimic în creația Sa comparabil cu El. Poate că în Viața de Apoi vom fi înzestrați cu o mai mare înțelegere, însă în această viață cunoașterea Creatorului se limitează doar la ceea ce El ne-a revelat.

Similar cu iudaismul, dar contrar creștinismului, în islam nu există reprezentări fizice ale lui Allah. În consecință, mințile credincioșilor nu sunt păcălite de imaginea antropomorfică a „omului din cer”. În plus religia islamică nu Îi atribuie un gen lui Allah, deoarece Allah este considerat transcendent, mai presus de toate aceste caracteristici. Atribuirea de caracteristici sexuale se consideră a fi un lucru deosebit de defăimător, chiar o blasfemie în ochii musulmanilor. Astfel, dacă în Coran se menționează cu pronume masculin, acest lucru nu este nimic altceva decât o necesitate lingvistică, deoarece în limba arabă nu există un pronume de gen neutru. Este Domn, Dumnezeu, Creator, Stăpân, însă nicăieri în islam, Allah nu este menționat ca „Tată”.

Conceptul islamic despre Dumnezeu se lovește de o serie de obiecții în principal din rândul creștinilor din Occident.

- Prima dintre acestea este că islamul îl recunoaște pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca profet al lui Dumnezeu și nu ca „fiul lui Dumnezeu”, și mai ales nu în sensul „născut”.
- A doua obiecție este că islamul susține Unicitatea lui Dumnezeu și condamnă conceptul de Trinitate.
- A treia obiecție este că musulmanii nu cred că omenirea a moștenit povara păcatului original, deoarece acest concept nu este compatibil cu Dreptatea și Mila lui Dumnezeu.

- Ultima obiecție este că musulmanii cred că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost ridicat și salvat de la răstignire, ceea ce invalidează doctrinele mântuirii și învierii.

Aceste diferențe în credință sunt importante deoarece ele constituie principalele falii despărțitoare unde platformele continentale ale creștinismului și islamului se ciocnesc.

Capitolul III

Diferențe doctrinare

„Problema cu oamenii nu este că ei nu au cunoștințe, dar că ceea ce ei știu, nu este chiar așa.” — Josh Billings, *Enciclopedia lui Josh Billings despre spirit și înțelepciune*

Diferențele dintre iudaism, creștinism și islam pot fi abordate pe mai multe nivele, dar cel mai elementar nivel este cel bazat pe simțul realității. Evident, *Alice în Țara Minunilor*, într-un anumit sens, a exemplificat acesta:

„«Acesta nu este o regulă obișnuită. Ai inventa-o chiar acum.»

«Este cea mai veche regulă în carte», a spus regele.

«Atunci ar trebui să fie regula numărul unu», a spus Alice.”¹

Atunci când este aplicat în mod corect, această formă de logică nu lasă loc la discuții în plus. Cu toate acestea, o cale complementară de analiză este de a pune în contrast învățăturile iudaice, creștine și islamice, lăsând cititorii să cântărească dovezile împotriva propriilor convingeri.

Să începem prin a lăsa pe *Alice în Țara Minunilor* să arunce o privire la istoria dezbaterilor unitarian/trinitariene.

1. Unitarieni versus trinitarieni

---

¹ Lewis Carroll, „*Alice în Țara Minunilor*”

„Au decis ca toți mincinoșii să fie biciuiți. Un om a venit la ei și le-a spus adevărul, iar ei l-au spânzurat.”

— T.W.H. Crosland *Mici istorisiri*

Multe principii ale credinței trinitariene sunt privite ca fiind „cele mai vechi reguli din carte”, însă ele sunt derivate din surse non-biblice. În loc să fie „regula numărul unu” așa cum cineva s-ar putea aștepta în mod logic având în vedere supremația lor, aceste principii de credință nu se găsesc deloc în Biblie.

Alice ar obiecta.

Și, de fapt, mai mulți mari gânditori s-au opus, cum ar fi: Pothinus de Lyon (ucis în a doua jumătate a secolului al II-lea alături de toți creștinii care au semnat petiția către Papa Eleuteriu cerând oprirea persecuțiilor), Leonidas (un adept al creștinismului apostolic, un comentator al inovațiilor pauline, ucis în 208 d.H.), Origen (ucis în închisoare în anul 254 d.H. după o tortură prelungită din cauza predicării Unicității lui Dumnezeu și respingerii Sfintei Treimi), Diodorus, Pamphilus (torturat și ucis în anul 309 d.H.), Lucian (torturat pentru opiniile sale și ucis în anul 312 d.H.), Donatus (ales ca episcop de Cartagina în anul 313 d.H., iar ulterior a devenit liderul mișcării unitariene care a ajuns să domine creștinismul în Africa de Nord, până când împăratul Constantin a poruncit uciderea lor. Eliminarea lor a fost atât de completă încât, din multitudinea lor deodată, au rămas doar câteva scrieri sacre ale acestei secte), Arie (prezbiterul din Alexandria, al cărui motto a fost: „Urmează-l pe Isus în ceea ce el a predicat”, ucis prin otrăvire în anul 336 d.H.) Eusebiu de Nicomidia; și nemaivorbind de milioanele de creștini uciși pentru că au refuzat să accepte doctrina oficială a bisericii în perioada ce a

urmat imediat Consiliului de la Niceea. Exemplele de mai târziu îi includ pe Lewis Hetzer (decapitat la 4 februarie 1529), Michael Servetus (ars pe rug la data de 27 octombrie 1553, folosind ramuri cu frunze verzi pentru a produce un foc mocnit, chinuitor de lent)¹, Francis Davidis (a murit în închisoare în 1579), Faustus Socinus (decedat în 1604), John Biddle (a fost exilat în Sicilia și întemnițat de mai multe ori, ultima întemnițare grăbindu-i moartea). Biddle a considerat terminologia folosită de trinitarieni „se potrivesc mai mult vrăjitorilor decât creștinilor”² instituind un parapet de argumente împotriva asaltului teologiei trinitariene, atât de eficient încât, adversarii săi de dezbatere au aranjat arestarea lui pentru a evita o confruntare publică.³ El a lăsat o moștenire liber-cugetătorilor care afirmă Unicitatea lui Dumnezeu, inclusiv unora dintre cei mai importanți intelectuali, cum ar fi: Sir Isaac Newton, John Locke și John Milton. Zilele pe care Biddle le-a petrecut în exil au dat naștere la una dintre cele mai emoționante comentarii despre persecuțiile religioase, scris de un corespondent de la *Avocatul Evangheliei*:

*„Conclavul s-a întrunit, judecătorul a fost stabilit
Omul a fost așezat pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu,
Și au judecat problema acolo,
Care-i revine doar Lui,*

---

¹ Cel care asociază arsul pe rug al ereticilor cu brațul punitiv al bisericii romano-catolice poate fi interesat să afle că această practică nu a fost necunoscută nici bisericii protestante. Miguel Servet a fost condamnat la această soartă îngrozitoare de nimeni altul decât Jean Calvin, unul dintre fondatorii Reformei protestante. El a fost acuzat că ar fi fost anabaptist și unitarian

² Robert Wallace, „*Biografie antitrinitariană*”

³ Ibid

*Din credința unui frate au făcut o crimă,
Și au zdrobit dreptul sublim al gândirii native.”¹*

În timpul vieții sale, Parlamentul a încercat distrugerea (literalmente așa este) mișcării Biddle, prin stabilirea pedepsei cu moartea pentru cei care neagă Trinitatea (2 mai, 1648). În anul morții sale, Parlamentul a adoptat cel de-al de-a doua *Lege privind uniformitatea*, scoțând în afara legii toate cultele non-episcopale și clerice.² Prin acest act, 2257 de preoți au fost scoși din cler și peste 8000 de oameni au murit în închisoare pentru refuzul acceptării Sfintei Treimi.

Există cel puțin un caz unde, prin înțelepciunea selectivă a bisericii, populația unei întregi țări a fost condamnată:

„La începutul anului, sentința cea mai sublimă de condamnare la moarte care a fost vreodată pronunțată de la crearea lumii, a fost promulgată. Tiranul roman a dorit ca capetele dușmanilor săi, care au fost toate pe un singur gât, să poată fi dintr-o singură lovitură doborâte; Inchiziția l-a ajutat pe Filip să așeze capetele tuturor supușilor săi olandezi pe un singur gât, care au căzut pentru același scop. La 16 februarie 1568, o sentință a Biroului Sfânt a condamnat toți locuitorii Olandei la moarte ca eretici. De această moarte universală au făcut excepție doar câteva persoane. O proclamație a regelui, datată cu zece ani mai târziu, a confirmat acest decret al Inchiziției, și a dispus ca acesta să fie pus imediat în executare, indiferent de vârstă, sex sau situație. Acesta este, probabil cel mai succint ordin de moarte înscenat vreodată. Trei milioane de oameni, bărbați, femei și copii au fost condamnați la eșafod

---

¹ Ibid

² David B Parke

în trei linii, și așa cum a fost bine cunoscut, acestea nu au fost fulgere inofensive, cum ar fi unele bule papale de la Vatican, ci măsuri serioase și concrete care trebuiau puse în aplicare, iar oroarea pe care produs-o poate fi ușor de imaginat. A fost greu din punctul de vedere al guvernării să oblige la finalizarea completă a planului în toată lungimea și lățimea ei, însă în acele timpurile oribile olandezii puteau fi scuzați pentru că ei credeau că nicio măsură nu poate fi atât de monstruoasă ca să nu fie îndeplinită. În orice caz, era sigur că atunci când toți au fost condamnați, oricare putea fi dus la eșafod, și acesta a fost exact calea adoptată de către autorități. În conformitate cu acest decret universal, industria „Consiliului Sângelui” acum s-ar părea de prisos. De ce nu ar trebui ca aceste anchete false împotriva persoanelor să fie prescrise, acum că o pedeapsă comună a înghițit întreaga populație într-un mormânt imens? Cu toate acestea, se poate presupune că dacă străduința membrilor comisiei și a consilierilor nu au servit niciunui alt scop, ei cel puțin au aprovizionat guvernul cu dovezi valoroase în ceea ce privește bogăția aproximativă și alte date a victimelor individuale. Gândirea conducerii guvernului privind faptul că persecuția gestionată judicios se poate fructifica într-o recoltă de aur, a dus la dorința continuării unei cauze în care și așa s-au făcut astfel de evoluții sângeroase.

Și cu acest nou decret, cu siguranță că execuțiile nu au scăzut. Bărbați din cele mai înalte și umile poziții, zi de zi, oră de oră, au fost târați la stâlp. Alva, într-o singură scrisoare adresată lui Filip, a estimat la rece că numărul de execuții care urmau să aibă loc imediat după terminarea sfintei săptămâni este de „opt sute de capete”. Mulți cetățeni condamnați la plata a sute de mii de florini fără să fi făcut vreo infracțiune, s-au văzut dintr-odată legați de coada unui

cal cu mâinile la spate și târâți la spânzurătoare. Însă, deși averea a fost un păcat de neiertat, sărăcia foarte rar s-a dovedit a fi o protecție. Întotdeauna se găseau suficiente motive pentru condamnarea muncitorului înfometat, precum și pentru burghezul opulent. Pentru a evita tulburările de stradă create de frecvențele discursuri sau declarații adresate trecătorilor de către victimele aflate pe drum spre eșafod, un nou căluș a fost inventat. Limba fiecărui deținut a fost trasă printr-un inel de fier, apoi arsă cu un fier fierbinte. Umflarea și inflamația rezultată imediat a împiedicat alunecarea limbii din inel și astfel, desigur, a exclus în mod efectiv orice posibilitate de vorbire.”¹

Cu doar un deceniu mai devreme, Carol al V-lea, Sf. Împărat al Imperiului Romano-German și rege al Spaniei, a recomandat ca „*toți (olandezii) care au rămas încăpățânați în erorile lor să fie arși de vii, iar toți cei care au fost acceptați la penitență să fie decapitați.*”² Astfel nici cei care s-au căit nu au fost cruțați.

Persoanele catalogate în lista de mai sus au fost privite de către biserica catolică ca fiind cei mai notorii eretici, iar de creștinii unitarieni ca cei mai mari martiri care au participat la revigorarea învățăturilor lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!). Unii dintre unitarieni mai sus menționați au fost asociați cu mișcări puternice care au cuprins întreaga țară, dar în toate cazurile biserica trinitariană, în cele din urmă a dominat prin combinația forței superioare, a toleranței minime și a dorinței de a-și sacrifica semenii, bărbați și femei, pentru cauza purificării religioase.

---

¹ John Lothrop Motley, „*Ascensiunea Republicii Olandeze*”

² H. G. Wells, „*În afara istoriei*”

Deși folosesc aceeași carte pentru îndrumare, creștinismul unitarian și trinitarian diferă mult prin metodologia lor. Creștinismul trinitarian condamnă orice lucru care intră în conflict cu doctrina dobândită, în timp ce creștinismul unitarian condamnă orice lucru care intră în conflict cu dovezile spirituale. Conflictul dintre aceste două standarde se află în centrul dezbaterii. Biserica catolică a reușit uciderea persoanelor cu alte opinii, însă nu a reușit să suprimă gândurile și sentimentele puternice pe care aceștia le-au exprimat. Mult mai mare succes ar fi avut biserica dacă ar fi oferit o respingere rațională și concludentă la provocări, stabilind o autoritate prin superioritate intelectuală, mai degrabă, și nu prin tiranie. Totuși documentele istorice ale bisericii de aproape două milenii au eșuat în răsturnarea argumentelor unitarienilor aducând discreditarea trinitarienilor.

Exemple pot fi luate din viața lui Arie de Alexandria, dar cu prudență, deoarece cu puține excepții, majoritatea cărților despre el au fost scrise de către dușmanii săi. Prin urmare majoritatea părerilor autorilor aduc o imagine aspră a sa, iar singura cale obiectivă de-al cunoaște este examinarea învățăturilor sale pure.

Poate că unul dintre cele mai vechi argumente ariene este că, dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost „fiul lui Dumnezeu”, atunci sigur a fost un timp în care el nu a existat. Dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost creat de către Tatăl, atunci trebuie să fi existat un timp în care Tatăl Veșnic l-a precedat pe Isus (Pacea fie asupra sa!), cel creat mai târziu. Prin urmare, Creatorul și creața Sa nu sunt la fel, iar Isus (Pacea fie asupra sa!) nu poate fi considerat partener în dumnezeire. Arie a susținut că dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) a spus cu adevărat: „...**Tatăl este mai mare decât Mine.**” (Ioan 14:28), atunci

egalarea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) cu Dumnezeu înseamnă negarea Bibliei. Arie a arătat că dacă ceva este evident în învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) acela este faptul că el a afirmat propria umanitate și inviolabilitatea Unității Divine.

Atunci când clerul trinitarian a pretins că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost „din esența lui Dumnezeu”, Arie și creștinii trinitarieni au obiectat deoarece „din esență” și „de o esență” sunt expresii materialiste, sabeliane¹ la origine, neregăsite în Scriptură, și care sunt contrare autorității bisericii (deoarece expresia provine de la Consiliul de la Antiohia din 269 d.H.).²

Atunci când Biserica Catolică ulterior a afirmat că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost „al lui Dumnezeu”, arienii au răspuns că Biblia descrie toți oamenii ca fiind ai lui Dumnezeu în versetul: **„Și toate lucrurile acestea sunt de la Dumnezeu..”** (2 Corinteni 5:18, a se vedea de asemenea 1 Corinteni 8:6)³.

Forțată să se autocorecteze, mai apoi biserica a afirmat că Isus (Pacea fie asupra sa!) „nu este o creatură, ci puterea și imaginea veșnică al Tatălui și adevăratului Dumnezeu.”⁴ La acesta, răspunsul arian a fost că Biblia descrie toți bărbații ca

---

¹ Sabelianismul, cunoscut și sub numele de modalism, este credința netrinitaristă conform căreia Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt diferite moduri sau aspecte ale unui Dumnezeu, și nu trei persoane distincte

² H.M. Gwatkin, „*Controversa ariană*”

³ Ibid

⁴ Ibid

fiind „...chipul și slava lui Dumnezeu.” (1 Corinteni 11:7), iar acest răspuns a încurcat, din nou, biserica.¹

În cuvintele teologului britanic Henry Melvill Gwatkin:

„Cu cât dezbaterea a continuat, cu atât a devenit tot mai clar că sensul Scripturii nu poate fi definit fără a căuta în afara Scripturii cuvinte care să o definească.”²

Pentru a adopta o astfel de metodologie, se presupune ca omul trebuie să poată explica Revelația mai bine decât Sursa Revelației Însăși.

Deci, argumentările au început și ele continuă și în zilele noastre. După ce a eșuat din cauza lipsei de argumente raționale, biserica trinitariană a suprimat violent disensiunile până în punctul în care popoare întregi au fost terorizate pentru a ajunge la uniformitate. În acest proces, biserica nu a reușit să abordeze problemele. Castillo, unul dintre adepții teologului Servetus din secolul al XVI-lea, a comentat: *„Prin arderea unui om nu se dovedește o doctrină.”* - însemnând că biserica poate reduce un om la cenușă, dar nu poate elimina argumentele împotriva sa decât printr-o replică inteligentă. Tipic pentru cei care nu au capacitatea să-și susțină credințele, dar care au putere de oprimare, răspunsul violent a fost reflexul istoric împotriva acelor care au contestat crezul trinitar, iar această oprimare a existat într-un vid de justificare rezonabilă slăbește, mai degrabă decât, întărește instituția. John Toland a spus cu privire la acest lucru:

---

¹ Ibid

² Ibid

„Dimpotrivă, acest comportament îi va face pe ei suspecți de tot ceea ce este înșelătorie, deoarece oamenii vor striga în mod natural atunci când sunt atinși într-o parte sensibilă... niciun om nu va fi supărat dacă i se pune o întrebare la care el este capabil să răspundă...”

În cuvintele lui H. G. Wells:

„Ei au fost intoleranți în cazul întrebărilor sau dezacordurilor, și asta nu pentru că erau siguri de credința lor, ci chiar pentru că nu au fost. Ei au vrut conformitate din motive politice. Prin secolul al XIII-lea, biserica a fost deja morbid îngrijorată din cauza îndoielilor chinuitoare care ar putea numai decît dărâma în ruine toată structura pretențiilor sale.”¹

Pitagora a rezumat riscul vorbirii în gând în asemenea circumstanțe:

„A vorbi lui Dumnezeu printre oameni cu prejudecăți nu este un lucru sigur.”

Unitarienii, de-a lungul istoriei, au remarcat că Isus (Pacea fie asupra sa!) însuși a spus:

„Au să vă dea afară din sinagogi: ba încă, va veni vremea când oricine vă va uide să creadă că aduce o slujbă lui Dumnezeu. ~ Și se vor purta astfel cu voi, pentru că n-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine.” (Ioan 16:2-3)

Implementarea doctrinei trinitare prin inchiiziții, foc, sabie, în zilele noastre nu ne mai amenință. În loc de ororile

---

¹ H.G Wells, „În afara istoriei”

trecutului, acum suntem confrunțați cu o varietate de justificări provocatoare din punct de vedere emoțional, cuplat cu evitarea sistematică a aspectelor relevante. Dezarmați, așa cum sunt ei azi, o mare parte din lumea creștină modernă urmează exemplul lui Nicolae al Mirelor, episcop la Consiliul de la Niceea, care s-a lovit peste urechi atunci când a vorbit Arie. Unii ar sugera că răspunsul trinitarienilor la provocările unitariene nu este cu nimic diferit în zilele noastre. Clericii au tendința de a evita dezbateră și de a camufla teologia lor cu o mantie încărcată emoțional și retorică manipulativă, brodate cu sclipici de autoneprijinire.

Unii sunt influențați de prezentările ipocrite și de sloganele versurilor sectare, însă alții nu sunt. Câțiva oameni cu frica de Dumnezeu, obosiți de astfel de jocuri psihologice, încearcă să reexamineze dogmele nefondate din trecut în funcție de cunoștințele moderne printr-o analiză lipsită de prejudecăți.

În acest scop, să luăm în considerare unul câte unul aspectele relevante.

2. Isus Hristos

(Pacea fie asupra sa!)

„De ce-Mi ziceți: «Doamne, Doamne!», și nu faceți ce spun Eu? ~ Vă voi arăta cu cine se aseamănă orice om care vine la Mine, aude cuvintele Mele și le face. ~ Se aseamănă cu un om care, când a zidit o casă, a săpat adânc înainte și a așezat temelial pe stâncă. A venit o vărsare de ape și s-a năpustit șuvoiul peste casa aceea, dar n-a putut s-o clatine, pentru că era zidită pe stâncă. ~ Dar cine aude, și nu face,

se aseamăna cu un om care a zidit o casă pe pământ, fără temelie. Și s-a năpustit șuvoiul asupra ei, ea s-a prăbușit îndată, și prăbușirea acestei case a fost mare.” (Luca 6:46-49)

Cine a fost Isus (Pacea fie asupra sa!) din punct de vedere istoric?

De-a lungul istoriei, această întrebare i-a bântuit pe toți cei care au dorit să-l cunoască. Evreii au un concept despre el, creștinii unitarieni altul, trinitarieni iar altul, și aceste puncte de vedere sunt bine cunoscute. Ceea ce nu este bine înțeles este perspectiva islamică.

Cei mai mulți creștini sunt plăcut surprinși să afle că musulmanii îl recunosc pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca Mesia și Cuvântul lui Dumnezeu. Majoritatea evreilor...ei bine... nu sunt chiar atât de pozitiv impresionați.

În traducerea Coranului cel Nobil, surah (capitolul) 3, ayat (versete) 45-47 citim:

„Îngerii au zis: «O, Maria! Allah îți vestește un Cuvânt din partea Lui: numele lui va fi Al-Masih, Isa (Mesia, Isus), fiul Mariei, măreț în această lume ca și în lumea de Apoi și unul dintre cei mai apropiați [de Allah]. ~ El le va vorbi oamenilor din pruncie, la fel și când va fi bărbat între două vârste și va fi dintre cei evlavioși». ~ Ea a zis: «Doamne, cum să am un copil fără să mă fi atins un bărbat?» I-a răspuns El: «Întocmai așa!» Allah creează ceea ce voiește El. Când El hotărăște un lucru, El spune doar «Fii» și el este de îndată!»

Pe scurt, teologic, musulmanii cred că Isus (Pacea fie asupra sa!) este *un Cuvânt* al lui Allah (spre deosebire de creștini, care-l privesc pe Isus – Pacea fie asupra sa! – ca fiind *Cuvântul* lui Dumnezeu), născut de Fecioara Maria (Maryam) (Pacea fie asupra ei!) și întărit de Duhul Sfânt. Musulmanii cred că el a înfăptuit minuni încă de când era în leagăn, a transmis Revelația omenirii, împlinind Scripturile anterioare, a vindecat leproși, orbi și a înviat morții, toate acestea doar prin Voia lui Allah. De asemenea, ei cred că Allah l-a ridicat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) la cer la sfârșitul misiunii sale pentru a-l cruța de persecuțiile poporului său, în locul lui fiind altcineva răstignit. În plus, musulmanii cred în faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) va fi trimis înapoi pe Pământ pentru a-l învinge pe Antihrist. După aceea, el va eradica toate credințele și practicile deviate ale tuturor religiilor, ceea ce include corectarea acelor dintre creștini care consideră că urmează învățăturile sale și care, de fapt, sunt în rătăcire. El va stabili, apoi, supunerea față de Voia lui Dumnezeu (din nou definiția islamului) în întreaga lume, după aceea va urma Ziua Judecării.

Având în vedere complexitatea aspectelor, fiecare punct are nevoie de o discuție separată. Fără îndoială, cititorul speră că odată ce imaginea biblică a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) este supusă spre examinare, analiza sa detaliată va dezvălui un profil care este în concordanță cu așteptările sale. Cu toate acestea, odată cu căutarea adevărului, trebuie să fim pregătiți să întâlnim un alt Isus (Pacea fie asupra sa!), în contradicție cu preconcepția falsă și corupția canonică a celor două mii de ani, un Isus (Pacea fie asupra sa!) real care este în contradicție cu noțiunile popularizate, cu profilul mass-media, Isus (Pacea fie asupra sa!) cu învățătura creștină modernă.

Poate fi Isus (Pacea fie asupra sa!) atât de contrar în descrierea caracterului personal și social încât să se opună evident celor susținute de bisericile construite în jurul existenței sale?

Dacă da, atunci papii și preoții, parohii și pastorii, episcopii și cardinalii, evangheliștii și călugării, oficianții și pretendenții mesianici toți îl vor găsi pe Isus (Pacea fie asupra sa!) condamnându-i așa cum i-a condamnat pe fariseii din patria sa. Cu alte cuvinte, poate ieși la suprafață un Isus (Pacea fie asupra sa!) care îi va renega pe toți cei care pretind să urmeze în numele său, așa cum chira el ar fi spus și înregistrat în **Matei 7:21-23**:

„Nu oricine-Mi zice: «Doamne, Doamne!» va intra în Împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu care este în ceruri. ~ Mulți Îmi vor zice în ziua aceea: «Doamne, Doamne! N-am prorocit noi în Numele Tău? N-am scos noi draci în Numele Tău? Și n-am făcut noi multe minuni în Numele Tău?» ~ Atunci le voi spune curat: «Niciodată nu v-am cunoscut; depărtați-vă de la Mine, voi toți care lucrați fărădelege.»»

Acest pasaj prezice în mod clar că va veni un timp în care Isus (Pacea fie asupra sa!) se va lepăda de „adeptii” aparent pioși, în ciuda profesiilor, minunilor și exorcismelor lor impresionante. *De ce?* Deoarece, așa cum a spus Isus (Pacea fie asupra sa!), aceștia au practicat „fărădelegea”. Ei sunt adeptii care, în ciuda minunilor înfăptuite au ignorat „Legea”. *Care Lege?*, Legea lui Dumnezeu, desigur, Legea pe care Isus (Pacea fie asupra sa!) a întărit-o – Vechiul Testament, Legea pe care Pavel a negat-o. Același Pavel, de la care a prins

rădăcini teologia trinitară. Aceeași teologie trinitară care a fost bazată, în mare măsură, pe surse non-biblice.

Cititorul ar putea spune: „Hei, stai o clipă!” „Cui i-a spus Isus că-i va renege, și de ce?” Să aruncăm o privire mai atentă:

3. Cuvântul lui Dumnezeu

„S-a întâmplat că am început să studiez cusăturile doctrinei voastre. Am vrut să trag doar de un singur nod, însă când am făcut-o, totul s-a desfăcut și s-a scămoșat. Atunci am înțeles că totul a fost tras la mașină.”

— Henrik Ibsen, *Fantome*

Isus (Pacea fie asupra sa!) este descris în Coranul cel Nobil ca fiind „**un Cuvânt**” de la Allah:

„Îngerii au zis: «O, Maria! Allah îți vestește un Cuvânt din partea Lui: numele lui va fi Al-Masih, Isa (Mesia, Isus), fiul Mariei, măreț în această lume ca și în lumea de Apoi și unul dintre cei mai apropiați [de Allah].»” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 3:45]

În contradicție, Biblia, spune:

„La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu.” (Ioan 1:1)

Cu privire la acest lucru, exegeza creștinilor este că Isus (Pacea fie asupra sa!) este Cuvântul lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă *logos* – termenul grecesc pentru „cuvânt” sau „cuvântare”. Acest raționament îi satisface pe unii, dar nu și pe cei care-și dau seama de faptul că explicația, de fapt, repetă

afirmația. Întrebarea „Ce înseamnă acesta?” este lăsată fără răspuns.

Ideea este că o afirmație trebuie să se bazeze pe o temelie de axiome sau pe adevăruri evidente, în cazul în care acestea sunt considerate concrete. Axiomele stabilesc o bază de cunoștințe clare din care pot fi extrase concluzii valide. În cazul în care concluziile încalcă axiomele, aceste concluzii nu se încadrează în limitele rațiunii. În domeniul matematicii, o axiomă simplă este „unu plus unu este egal cu doi”. Oricine poate așeza un măr alături de alt măr și să vadă că, prin definiție, există două mere. Aadaugă încă unul, și vor fi trei. În cazul în care un om de știință, pe urmă, derivă unele concepte noi și revoluționare, dar unul dintre acestea încalcă axioma că „unu plus unu este egal cu doi”, întreaga teorie devine invalidă. În cazul conceptului creștin conform căruia Isus (Pacea fie asupra sa!) este „Cuvântul”, doctrina este cea care impune, pentru simplul motiv că nu există axiome – nu există adevăruri relevante. Tot ceea ce există este o regrupare de cuvinte.

Pe de altă parte islamul învață că „Cuvântul lui Dumnezeu” este cuvântul prin care Allah poruncește existența lucrurilor – cuvântul arab *Kun* însemnând „a fi”. Axioma fundamentală în această privință este că Dumnezeu creează prin propria voință lucruri pe care le transpune în existență. Și așa cum El prin Voința Sa aduce la existență fiecare lucru, mare sau mic, El l-a creat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) prin porunca Sa Divină „Fii”.

În Coranul cel Nobil găsim:

„Ea a zis: «Doamne, cum să am un copil fără să mă fi atins un bărbat?» I-a răspuns El: «Întocmai așa!» Allah creează ceea ce voiește El. Când El hotărăște un lucru, El

spune doar «Fii» și el este de îndată!» [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 3:47]

În Biblie, găsim primul exemplu al „Cuvântului lui Dumnezeu”, islamic vorbind în:

„Dumnezeu a zis: «Să fie ...!» Și a fost ....” (Geneza 1:3)

Întorcându-ne la Coranul cel Nobil, găsim:

„Înainte a lui Allah, Isus este asemenea lui Adam, pe care El l-a făcut din lut și apoi i-a zis lui «Fii» și el a fost.” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 3:59]

Pentru cei care susțin „Cuvântul” din Ioan 1:1 („**La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu.**”) acesta ar implica egalitatea între Isus (Pacea fie asupra sa!) și Dumnezeu, însă 1 Corinteni 3:23 tulbură apele doctrinare. Acest verset susține:

„Și voi sunteți ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu.”

Acum, în ce fel „**voi sunteți ai lui Hristos**”? Un adept al învățăturilor sale? Dar, apoi în ce fel „**Hristos este al lui Dumnezeu**”? Iar dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost Dumnezeu de ce nu găsim în pasaj că „*Hristos este Dumnezeu*”, în loc de „*Hristos este al lui Dumnezeu*”.

Acest verset subliniază faptul că așa cum apostolii au fost inferiori profetului Isus (Pacea fie asupra sa!) la fel, Isus (Pacea fie asupra sa!) este inferior lui Dumnezeu. Cu siguranță această diferență nu va fi o surpriză pentru cei care respectă autoritatea versetelor:

„... Căci Eu sunt Dumnezeu, și nu altul.” (Isaia 45:22)

„...Eu sunt Cel dintâi și Cel de pe Urmă, și afară de Mine, nu este alt Dumnezeu.” (Isaia 44:6)

„...numai Domnul este Dumnezeu, sus în cer și jos pe pământ, și că nu este alt Dumnezeu afară de El.” (Deuteronomul 4:39) și

„Ascultă, Israele! Domnul Dumnezeul nostru este singurul Domn.” (Deuteronomul 6:4)

Având în vedere cele de mai sus, a susține formularea din Ioan, 1:1 care-l egalează pe Isus (Pacea fie asupra sa!) cu Dumnezeu, în cel mai bun caz înseamnă un raționament selectiv. Toate acestea lasă ca o persoană rezonabilă să se întrebe dacă este ceva în neregulă cu punctul de vedere islamic pe această temă, indiferent dacă a privită în cadrul unitarianismului, creștinismului sau islamului.

4. Mesia (Hristos)

„Vechiul Testament este plin cu profețiile lui Mesia, dar niciunde nu este sugerat că acest Mesia stă ca un Dumnezeu ca să fie venerat. El vine să aducă pace pe Pământ, să clădească în deșerturi, să-i mângâie pe cei cu inima zdrobită, însă niciunde nu vorbește despre el ca o divinitate.” — Olympia Brown, prima femeie hirotonită, Predica din 13 ianuarie 1859

În creștinism, conceptul conform căruia Isus (Pacea fie asupra sa!) este Mesia este atât de bine cunoscut încât nu este nevoie de o discuție pe această temă. Dar ce spune *islamul*

despre Isus (Pacea fie asupra sa!), Mesia? Faptul că musulmanii l-au recunoscut pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca Mesia, i-a determinat pe creștinii evangheliști să încerce să-i influențeze pe musulmani spre convingerile trinitare.

„A fost Isus Mesia?” întreabă evanghelistul..., la care musulmanii răspund: „Da”. Evanghelistul întreabă: „A fost Mohammed Mesia?”, musulmanii răspund: „Nu”. Și astfel evanghelistul apoi caută să le demonstreze musulmanilor că Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu a fost Mesia, deci nu a fost un profet, și că Isus (Pacea fie asupra sa!) era Mesia cel prezis, și prin urmare partener în divinitate.

Este un argument răstălmăcit, la care musulmanii răspund cu câteva întrebări formulate de ei:

1) Cu excepția lui Isus (Pacea fie asupra sa!) mai există alt Mesia biblic? *Răspuns*: Da, există, și nu mai puțin de treizeci și șase.¹ (detalii mai jos)

2) Au fost toți acești mântuitori ai lumii (Mesia), cum ar fi regii Davidici și marii preoți din Palestina (azi Israel) profeți? *Răspuns*: Nu.

3) În schimb, au fost toți profeții biblici, cum ar fi Avraam, Noe, Moise, etc, Mesia? *Răspuns*: Nu.

4) Prin urmare, în cazul în care nu toți profeții biblici au fost Mesia, cum putem descalifica profeția cuiva pe baza faptului că nu a fost Mesia? Acest lucru ar însemna, că pe baza

---

¹ Gerhard Kittel

acestui principiu nici Avraam, Noe sau Moise (Pacea fie asupra lor!) nu ar fi fost profeți.

5) În cele din urmă, dacă au existat mântuitori (Mesia) biblici care nu au fost nici măcar profeți, cum putem echivala Mesia cu divinitatea, atunci când această denumire nici măcar nu echivalează cu pietatea?

Adevărul este că termenul de Mesia, înseamnă pur și simplu „unsul”, și nu poartă nicio conotație de divinitate. Deci musulmanul nu are nicio problemă în a-l recunoaște pe Isus (Pacea fie asupra sa!) că Mesia, sau într-o traducere în limba română, pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca Hristos, dar fără a intra în eroarea apoteozei (egalizarea cu divinitatea, de ex. dumnezeire). *De unde provine atunci „Mesia” și „Hristos”?*

Numele de „Hristos” este derivat din grecescul „Christos”, care ulterior fiind latinizat a devenit „Hristos”. *Dicționarul teologic al Noului Testament* definește cuvântul „Hristos” ca „Hrist, Mesia, Unsul”¹. O a doua opinie este că: „Cuvântul *Mesia* provine din ebraica *mashiah* sau *mashuah* «unsul» de la verbul *mashah* «a unge». Acesta este exact și interpretare grecească: Christos «unsul».”² De exemplu, dacă oamenii citesc Vechiul Testament în limba ebraică veche, vor găsi masiah, mashuah și mashah, dacă se citește în greaca veche toate cele trei forme, apar sub o singură formă, și anume *christos*.

În acest punct, subiectul devine și mai interesant, deoarece dacă limbile aramaică, ebraică și greaca veche nu au majuscule, atunci felul în care traducătorii Bibliei au ajuns la

---

¹ Ibid

² James Hastings

„Hristos” scris cu *H*, de la *christos* cu un *c* mic, este un mister cunoscut doar de ei. Susținerea conform căreia majusculul a fost cerut de context în cazul lui Isus Hristos nu funcționează, deoarece cuvântul *christos* a fost folosită pentru o gamă largă de subiecte în întreaga Biblie. Verbul *chrio* care înseamnă „a unge”, se găsește în Vechiul Testament de șaiszeci și nouă de ori, folosindu-se cu referire, printre alții, la Saul, David, Solomon, Ioas și Ioahaz. Substantivul *christos* (același *christos* tradus ca „Hristos” în cazul lui Isus) îl găsim de treizeci și opt de ori, din care de treizeci de ori cu referire la regi¹, de șase ori cu referire la marele preot și de două ori la patriarhii Vechiului Testament.²

Raționamentul poate fi și că „Hristos” cu *H* este pentru „unsul lui Dumnezeu”, într-un sens aparte, făcându-se diferența de toți ceilalți „hristoși” cu *h*. Fie diferența trebuie să fie definită fie argumentul să fie abandonat.

În conformitate cu *Dicționarul teologic al Noului Testament*:

„Saul este numit cel mai frecvent «unsul Domnului», iar în afară de el numai regii Davidici purtau acest titlu (excepție făcând Isaia, 45:1)”³

---

¹ De exemplu, regii au fost menționați, în mod direct sau indirect, ca „unsul lui Dumnezeu”: 1 Samuel 2:10, 12:3, 12:5, 16:6, 23:5, 24:7, 24:11, 26:9, 26:11, 26:16, 26:23; 2 Samuel 1:14, 1:16, 19:22, 22:51, 23:1; Plângerile lui Ieremia 4:20; Psalmi 2:2, 28:8, 84:9, 132:17.

² Gerhard Kittel

³ Ibid

Citind acest citat, doar câțiva oameni ar lua la cunoștință excepția inobservabilă făcută între paranteze – un instrument de camuflare literară. Acei câțiva cititori care se opresc să cerceteze aceea mică excepție vor găsi că „unsul” din Isaia 45:1 este de fapt Cyrus, persanul, regele zoroaștrilor – regele celor care se închinău focului.

Graham Stanton, profesor la Universitatea din Cambridge, rezumă informațiile de mai sus, spunând:

„Cuvântul «mesia» semnifică un lucru sau o persoană unsă. Acesta este tradus prin „christos” (Christos-Hristos), în traducerea greacă a Vechiului Testament, Septuaginta (LXX). În multe pasaje ale Vechiului Testament „unsul” este folosit în cazul regelui desemnat divin (vezi 1 Samuel 13:3 (Saul) și 2 Samuel 19:22 (David)). În câteva pasaje „unsul” este folosit pentru profeți (ex. Isaia 61:1) și preoți (Leviticul 4:3,5,16), însă mai departe, termenul în mod normal se referă la Regele lui Israel.”¹

Prin urmare, lista pentru „Hristosul Domnului” („Christosul Domnului”, „unsul Domnului” sau „Mesia Domnului”) îl include la Saul Hristosul (unsul), Cyrus Hristosul, și pe mulți dintre regii Davidici – toți „Hristoși – unși”, sau cel puțin așa va fi citită Biblia, deoarece în fiecare caz traducerea a fost făcută în același mod.

În înțelepciunea selectivă a traducătorilor Bibliei, *christos* este tradus „uns” în fiecare caz, cu excepția lui Isus Hristos. Atunci când cuvântul „uns-unsul” se găsește într-o traducere a Bibliei, o persoană poate afirma cu siguranță că cuvântul grec

---

¹ Graham N. Stanton, „*Evangheliile și Isus*”

tradus sub această formă este același *christos* din care se trage numele lui Isus ca „Hristos”.

Acest nume exclusiv de „Hristos” cu majuscula H, și „Mesia” cu majuscula M este deosebit de impresionant. El, de fapt, face ca persoana să creadă că acest nume implică o legătură spirituală unică, diferită de numărul mare de laici „mesia” cu m mic și fără folosirea majusculei C de la *christos*, deoarece acesta este ascuns în traducerea alternativă sub cuvântul „unsul”.

Toate acestea reprezintă un punct sensibil pentru creștini, deoarece subliniază etica îndoielnică a traducerii Bibliei, condusă doctrinar. Cei care recunosc această preocupare, trebuie să recunoască, de asemenea, că mai există o altă diferență fundamentală între convingerile unitariene/islamice și trinitariene, într-un vid al suportului biblic al punctului de vedere trinitarian.

Religia islamică confirmă faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost *un* „uns”, unul al lui Dumnezeu, dar nu-l ridică de la statutul de profet sau să-l facă să pară mai unic decât cei care au același titlu printre profeți.

Cele mai vechi scripturi biblice, așa cum am discutat mai sus, susțin credința islamică, precum așa cum profeții și regii Davidici au fost „*christos-uns*” așa și Isus (Pacea fie asupra sa!). Concluzia că niciun rege sau profet nu ar trebui să poarte etichete unice, să fie distinși de alții care dețin titluri similare, nu este un lucru absurd.

O îndrumare uluitoare a religiei islamice pentru omenire este să fie sinceră și să evite extremele. În această situație, abaterile literare nejustificate trebuie să fie evitate. O traducere

onestă trebuie să evite tendința influenței doctrinare. Un document perceput a fi Revelație de la Dumnezeu nu ar trebui să fie ajustat conform dorințelor personale sau sectare. Un astfel de document ar trebui să primească respectul cuvenit și să fie tradus exact. Și provocarea pentru omenire a fost tocmai acesta – pentru ca cei credincioși să-și modeleze viața lor după adevăr și nu invers. Acest concept, care conține recunoașterea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și avertizează împotriva exagerării în religie, este exprimat succint în Nobilul Coran:

„O, voi oameni ai Scripturii! Nu exagerați în privința religiei voastre¹ și nu spuneți despre Allah decât adevărul! Mesia Isus, fiul Mariei, este trimisul lui Allah, cuvântul Său² pe care El l-a transmis Mariei și un duh de la El³. Credeți, așadar, în Allah și în trimișii Săi. Și nu spuneți «Trei!».⁴ Opriți-vă de la aceasta și va fi mai bine pentru voi. Allah nu este decât un Dumnezeu Unic. Slavă Lui!”
[Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 4:171]

5. Nașterea Fecioarei

„Un copil este părerea lui Dumnezeu despre faptul că viața trebuie să continue.” — Carl Sandburg

---

¹ Nu exagerați în ceea ce privește rolul lui Isus și nu pretindeți că natura lui ar fi divină!

² Adică este făcut grație cuvântului Său „Fie!” și poruncii Sale, fără să fi avut un tată

³ Asemeni celorlalte duhuri sau suflete create

⁴ Doctrina triadei sau trinității este respinsă

În cazul lui Isus (Pacea fie asupra sa!), un copil a fost hotărârea lui Dumnezeu cu privire la continuarea Revelației. Faptul că evreii precum și câteva biserici creștine „progresiste” neagă nașterea din fecioară este surprinzătoare, deoarece în Vechiul Testament găsim:

„De aceea, Domnul însuși vă va da un semn: «Iată, fecioara va rămâne însărcinată, va naște un Fiu și-I va pune numele Emanuel.»” (Isaia 7:14)

Dacă acest pasaj se referă la Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) sau la o altă creație a lui Dumnezeu atunci s-a pierdut ideea. Cert este că nașterea din fecioară a fost prezisă și în contextul unui semn divin. Prin urmare, a nega legitimitatea profetului pe această bază este un capriciu.

Punctul de vedere al majorității creștinilor este bine-cunoscut, iar religia islamică îl susține în întregime. Islamul susține că așa cu Dumnezeu l-a creat pe Adam din nimic altceva decât lut, de asemenea, El l-a creat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) fără un tată biologic, ca un semn pentru omenire – originea sa divină anunța statutul mesianic. Nobilul Coran descrie modul în care Maria (Pacea fie asupra ei!) a primit vestea cea bună despre fiul ei:

„Și a pus între ea și între ei un vâl! Și atunci am trimis la ea Duhul Nostru, care i s-a arătat cu înfățișarea unui om adevărat. ~ A zis ea: «Caut apărare la Cel Milostiv față de tine! Dacă tu ești cuvios, [nu te apropia de mine]!» ~ I-a răspuns el: «Eu sunt numai un trimis al Domnului tău ca să-ți vestesc un prunc curat!» ~ Însă ea a zis: «Cum să am eu un prunc, dacă nu m-a atins nici un bărbat și nici târfă nu sunt?» ~ I-a răspuns el: «Așa este! Dar Domnul tău a zis: „Acesta pentru Mine-i [un lucru] ușor! Și-l vom face Noi

un semn pentru oameni și o îndurare din partea Noastră! Acesta-i un lucru [de mult] hotărât!»” ~ Și ea l-a zămislit și s-a retras cu el într-un loc depărtat.” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 19:17-22]

Musulmanii cred că prin nașterea miraculoasă a lui Isus (Pacea fie asupra sa!), Allah demonstrează Puterea Sa creatoare cu privire la omenire, după ce l-a creat pe Adam (Pacea fie asupra sa!) fără mamă și tată, apoi pe Eva dintr-un bărbat, fără mamă, iar pe Isus (Pacea fie asupra sa!) dintr-o femeie, fără ca el să aibă tată.

6. Isus (Pacea fie asupra sa!)

fiul născut (al lui Dumnezeu)?

„A crea este divin, a reproduce este uman” – Man Ray

Laicii creștini au acceptat doctrinele conform cărora Isus (Pacea fie asupra sa!) este de filiație divină și „născut, nu făcut”, de atât de lung timp, încât aceste doctrine în mare parte au scăpat de o examinare severă. Până în urmă cu trei secole opiniile divergente au fost suprimate prin mijloace suficient de odioase pentru a anihila aceste provocări intelectuale. Numai în timp s-a ajuns ca societățile occidentale să fie eliberate de opresiunea religioasă, și să se permită un schimb liber de opinii. Nu la fel s-a întâmplat și în țările musulmane, unde aceste doctrine creștine au putut fi exprimate în mod liber încă de la revelarea Coranului cel Sfânt, în urmă cu 1400 de ani.

Concepția islamică este că „conceperea” este un act fizic care implică elementul carnal (sexul) – o trăsătură animalică

care este cu ani lumină depărtare de Măreția Creatorului. *Deci, totuși, ce înseamnă „născut, nu făcut”?* Aproape 1700 de ani de exegeză nu au reușit să ofere o explicație mai logică decât cea din declarația originală exprimată în Crezul de la Niceea. Crezul spune:

„Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl Atotștiutorul, făcătorul Cerului și al Pământului, văzutele tuturor și nevăzutele. Și într-unul Domn Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu unul născut, care din Tatăl s-a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat; născut, nu făcut, cel de-o ființă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut....”

Problema ridicată mai înainte este: *„În ce limbă este asta?”* Dacă cineva ar putea să explice, cele de mai sus, în termeni în care și un copil să poată înțelege, și nu doar să fie obligat să accepte, atunci ei vor reuși acolo unde toți ceilalți au eșuat. Adesea recitat, Crezul Atanasian, care a fost compus cu aproximativ 100 de ani după Crezul de la Niceea, conține convoluții izbitor de similare astfel încât, Ghenadie, patriarhul Constantinopolului „a fost atât de uimit de această compoziție extraordinară, că el a spus în mod deschis că este opera unui om beat.”¹

Alte întrebări directe apar. Dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) este *„Fiul lui Dumnezeu unul născut”* atunci cine este David? Răspuns:

„...Domnul Mi-a zis: «Tu ești Fiul Meu! Astăzi Te-am născut...»” (Psalmi 2:7)

---

¹ Edward Gibbon, *„Istoria declinului și căderii Imperiului Roman”*

Isus (Pacea fie asupra sa!) „*Fiul lui Dumnezeu singurul născut*” și David „născut” cu numai patruzeci de generații mai devreme? Eticheta de „mister religios” s-ar putea să nu-i satisfacă pe toți liber-cugetătorii.

În fața unor astfel de contradicții, o persoană rațională ar putea să se întrebe dacă Dumnezeu este nesigur (o imposibilitate) sau dacă Biblia conține erori (o posibilitate serioasă, și dacă este așa, cum poate o persoană să știe care sunt elementele adevărate și care cele false?). Cu toate acestea, să luăm în considerare și o a treia posibilitate – că un crez incorect a fost ridicat în jurul unui nucleu a colocvialismului scriptural.

O provocare extrem de tulburătoare se învâрте în jurul cuvântului *monogenes*. Acesta este *singurul* cuvânt din textele biblice ale grecilor antici care este tradus „*singurul născut*”.¹ Acest termen apare în Noul Testament de nouă ori, iar traducerea acestui termen în Evanghelie și în prima Epistolă la lui Ioan este „*născut și nu făcut*”, constituind și baza acestei doctrine. Dintre cele nouă apariții ale acestui termen *monogenes*, trei le găsim în Evanghelia după Luca (7:12, 8:42 și 9:38), dar întotdeauna cu referire la alte persoane decât Isus (Pacea fie asupra sa!), și în niciunul dintre aceste cazuri nu este tradus „*singurul născut*”. Un lucru sigur interesant. O persoană s-ar putea aștepta în mod rațional ca într-o traducere imparțială să găsească echivalentul cuvântului grecesc în toate cazurile. Aici în mod clar nu este cazul, însă din nou, ar fi de așteptat...

---

¹ Gerhard Kittel

Doar Ioan a folosit *monogenes* în cazul lui Isus (Pacea fie asupra sa!).¹ Termenul este regăsit de cinci ori din cele șase apariții rămase din Noul Testament, și anume Ioan 1:14, 1:18, 3:16, 3:18 și prima Epistolă al lui Ioan 4:9. În Ioan 3:16 găsim:

„Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu..”

Un element crucial în doctrina bisericii, iar ceilalți trei autori al Evangheliei au neglijat să-l înregistreze? Numai Evanghelia după Ioan nu a exorcizat exact fantoma îndoielii, atunci când celelalte trei Evanghelii sunt vizibil reținute în această privință. Și ca o comparație, toți cei patru autori ai Evangheliei au fost de acord că Isus (Pacea fie asupra sa!) a călărit un măgaruș (Matei 21:7, Marcu 11:7, Luca 19:35 și Ioan 12:14), care este relativ în fruntea listei „Cui îi pasă?”. Însă trei dintre autorii Evangheliei nu susțin principiul esențial de credință „*născut, nu făcut*”? Un echilibru sensibil de priorități, s-ar crede.

Deci trei, din cele nouă cazuri din Noul Testament unde apare termenul de *monoges*, sunt în Evanghelia după Luca, iar acest termen se referă la altcineva decât la Isus (Pacea fie asupra sa!), fiind traduse în mod eronat. Patru apariții din opt sunt găsite în Evanghelie și în prima Epistolă al lui Ioan și-l descriu pe Isus (Pacea fie asupra sa!). Însă, cea de-a a noua este excepția deoarece se referă la Isaac, „Isaac este *monogenes* în Evrei 11:17)”²

---

¹ Ibid

² Ibid

„Prin credință a adus Avraam jertfă pe Isaac, când a fost pus la încercare: el, care primise făgăduințele cu bucurie, a adus jertfă pe *singurul lui fiu!*”

Suntem tentați să punem la îndoială acuratețea biblică în acest caz, deoarece Isaac (Pacea fie asupra sa!) nu a fost singurul fiu al Avraam (Pacea fie asupra sa!). Cum putea să fie, atunci când Ismael s-a născut cu 14 ani înainte de el? Comparând:

„Avram era de optzeci și șase de ani, când i-a născut Agar pe Ismael.” (Facerea 16:16), cu

„Avraam era în vârstă de o sută de ani la nașterea fiului său, Isaac.” (Facerea 21:5), vom găsi diferența de vârstă dintre cei doi.

Acest lucru este confirmat și de Facerea 17:25, care ne spune că Ismael a fost circumcis la vârsta de treisprezece ani, cu un an înainte de nașterea lui Isaac. Mai mult decât atât, în Facerea 25:8-9 găsim că Ismael și Isaac au supraviețuit tatălui lor, Avraam (Pacea fie asupra sa!).

„Avraam și-a dat duhul și a murit, după o bătrânețe fericită, înaintat în vârstă și sătul de zile; și a fost adăugat la poporul său. ~ Isaac și Ismael, fiii săi, l-au îngropat în peștera Macpela, în ogorul lui Efron, fiul lui Tohar, hetitul, care este față în față cu Mamre.”

Astfel, cum ar fi putut Isaac, în orice perioadă a vieții sale, să fie „singurul fiu” al lui Avraam?

O pledoarie laică este afirmația că Ismael (Pacea fie asupra sa!) a fost produsul unei relații ilicite dintre Avraam (Pacea fie

asupra sa!) și Agar, roaba Sarei. Prin urmare, el a fost ilegitim, deci nu contează.

Niciun savant serios nu este de acord cu această apărare și dintr-un motiv bine întemeiat. În primul rând, Ismael a fost fiul născut al lui Avraam (Pacea fie asupra lor!), indiferent de natura filiației sale. O validare mult mai concretă a statutului său ca fiu legitim al lui Avraam (Pacea fie asupra sa!) vine din faptul că pur și simplu, Dumnezeu l-a recunoscut ca atare, așa cum găsim în Geneza 16:11, 16:15, 17:7, 17:23, 17:25 și 21:11. Iar dacă Dumnezeu l-a recunoscut pe Ismael ca fiu al lui Avraam (Pacea fie asupra lor!), cine dintre oameni îndrăznește să nu fie de acord?

Cu toate acestea, omul este înclinat să caute dovezi, așa că privind din toate unghiurile, o persoană ar trebui să recunoască faptul că poligamia a fost o practică acceptată, în conformitate cu Legile Vechiului Testament.¹ Exemplele le includ pe Rahela, Lea, și roabele lor (Facerea 29 și 30), Lameh (Facerea 4:19), Ghedeon (Judecătorii 8:30), David (Pacea fie asupra sa!) (2 Samuel 5:13) și arhetipul de pluralitate maritală, Solomon (Pacea fie asupra sa!) (1 Regi 11:3).

Enciclopedia Oxford al Religiei Iudaice constată că poligamia a fost permisă în Legile Vechiului Testament, și de asemenea, a fost validată ca fiind legală de către rabini.²

Enciclopedia Iudaică recunoaște că poligamia era o practică obișnuită în rândul claselor superioare din timpurile biblice. Poligamia a fost interzisă printre evreii Așkenazi, în secolul al

---

¹ Paul Kevin Meagher

² R. J. Zwi Werblowsky și Geoffrey Wigoder

X-lea, însă această practică a persistat printre evreii sefarzi^{1,2}. Chiar și în Israel, rabinii șefi au interzis oficial această practică doar recent, în anul 1950, și având în vedere miile de ani necesare pentru a rescrie legea mozaică, avem motive întemeiate să credem că aceste hotărâri au fost motivate mai degrabă de politică decât de religie.³

Deci, ce ar trebui noi să înțelegem atunci când citim: **„Atunci Sarai, nevasta lui Avraam, a luat pe egipteanca Agar, roaba ei, și a dat-o de nevastă bărbatului său, Avraam...” (Facerea 16:3) ?**

Poligamia poate supăra sensibilitățile occidentale, însă ideea este că, în conformitate cu legile din timpul lui Avraam (Pacea fie asupra sa!), Ismael (Pacea fie asupra sa!) a fost un copil legitim. Doar de dragul raționamentului, să uităm toate acestea (așa cum fac unii) și să considerăm că Agar a fost fiitoarea lui Avraam (Pacea fie asupra sa!). Chiar și această susținere are un răspuns. În conformitate cu Legea Vechiului Testament, concubinele erau permise în mod legal, iar urmașii dintr-o astfel de relație aveau drepturi egale cu cei dintr-o căsătorie. În *Enciclopedia Biblică al lui Hasting* găsim:

„Nu pare să fi fost o inferioritate poziția de concubină de cea a soției, și nici nu a fost vorba de nelegitimitate, în sensul de azi al cuvântului, în legătură cu copiii ei.”

Jacob M. Myers, profesor la Seminarul Teologic Luteran, și un recunoscut cărturar al Vechiului Testament, a spus în *„Invitația la Noul Testament”*:

---

¹ Ibid

² *Enciclopedia Iudaică Nouă Standard*

³ R. J. Zwi Werblowsky și Geoffrey Wigoder

„Descoperirile arheologice ne ajută să completăm în detalii narațiunea biblică și să explicăm multe dintre referințele obscure și obiceiurile ciudate, care au fost un lucru obișnuit pe timpul lui Avraam. Spre exemplu, întreaga serie de practici referitoare la nașterea lui Ismael, și de comportamentul ulterior față de Agar, mama lui...toate acestea, acum știm, că au fost evenimente obișnuite reglementate prin lege.

Un contract de căsătorie Nuzi prevede că o soție care nu poate avea copii poate lua o femeie de la țară și să o căsătorească cu soțul ei în vederea obținerii de descendenți. Ea nu poate izgonii acești urmași, chiar dacă ea mai târziu va avea copii ei, de asemenea, copilul născut astfel are același statut ca și cel născut de soție.”¹

Revenind la perspectiva lui *Alice în Țara Minunilor*, pentru o clipă, ce are mai mult sens? Să fi lăsat Dumnezeu un profet să încalce poruncile trimise chiar de către El? Să fi trimis Dumnezeu un profet cu „fă cum spun eu, nu ce fac eu”? Nu are mai mult sens faptul că Avraam (Pacea fie asupra sa!) a acționat conform legilor timpului său atunci când a s-a angajat într-o relație cu Agar? Având în vedere dovezile de mai sus, uniunea dintre părinții lui Ismael (Pacea fie asupra sa!) a fost legală, Dumnezeu a lăsat ca Ismael să fie fiul lui Avraam (Pacea fie asupra lor!), și Ismael (Pacea fie asupra sa!) a fost primul născut.

Căutând «Ismael» în Noua Enciclopedie Catolică (referința pentru cei care cel mai probabil se opun, din motive

---

¹Jacob M. Myers, „Invitație la Vechiul Testament”

ideologice, punerii cap la cap al acestui puzzle), și acolo vom găsi: «Ismael (Ismael), fiul lui Avraam , întâiul născut al lui Avraam. . . »

Deci, cum ar trebui să considerăm *monogenes* din Cartea Evrei, care este folosit pentru a-l descrie pe Isaac ca unicul fiu născut al lui Avraam (Pacea fie asupra sa!)? O metaforă, o traducere eronată sau o greșeală? Dacă-l considerăm o metaforă, atunci interpretarea literară a cuvântului *monogenes* în legătură cu Isus (Pacea fie asupra sa!) este nejustificabilă. Dacă considerăm o traducere eronată, atunci atât traducerea, cât și doctrina merită corectată. Iar dacă este o greșeală, atunci apare o provocare mai mare – reconcilierea unei erori biblice cu infailibilitatea lui Dumnezeu.

Această problemă necesită soluționare, iar traduceriile cele mai moderne ale Bibliei, au recunoscut deja că „născut” este o interpolare și au înlăturat acest cuvânt din text. Procedând astfel, ei au redus diferența dintre teologia creștină și cea islamică, deoarece în Coranul cel Nobil găsim:

„Pentru că ei Îi atribuie Celui Milostiv un fiu, ~ În vreme ce nu se cuvine ca Cel Milostiv să-și ia un fiu!”
[Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 19:92]

și:

„El nu zămislește și nu este născut” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 112:3]

7. Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu?

„Singura diferență izbitoare dintre o pisică și minciună este că pisica are doar nouă vieți.” – Mark Twain

Fiul lui Dumnezeu, fiul lui David, sau fiul omului?

Isus (Pacea fie asupra sa!) este identificat ca „fiul lui David” (Pacea fie asupra sa!) de paisprezece ori în Noul Testament, începând din primul verset (Matei 1:1). Evanghelia după Luca ne spune, în schimb, că între Isus și David (Pacea fie asupra lor!) au fost patruzeci și una de generații, în timp ce Matei listează douăzeci și șase. Isus (Pacea fie asupra sa!) un descendent îndepărtat, poarte purta doar metaforic denumirea de „fiul lui David”. Dar atunci cum ar trebui noi să înțelegem calitatea de „Fiul lui Dumnezeu”?

„Trilema” – o propunere comună a misionarilor creștini – afirmă că Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a fost nici nebun, nici mincinos și nici Fiul lui Dumnezeu – așa cum s-a pretins el a fi. De dragul raționamentului, să fim de acord că Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a fost nici nebun, nici mincinos. De asemenea, să fim de acord că el a fost exact ceea ce a pretins a fi. Dar ce anume a fost mai exact? Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a numit pe sine, adesea, în mod consecvent, poate chiar în mod categoric „Fiul omului”, dar unde s-a numit el „Fiul lui Dumnezeu”?

Să ne întoarcem. Ce înseamnă în primul rând „Fiul lui Dumnezeu”? Nicio sectă creștină legitimă nu sugerează că Dumnezeu a luat o soție și astfel a avut un copil și cu siguranță nimeni nu concepe că Dumnezeu a zămislit un copil cu o femeie în afara căsătoriei. Mai mult decât atât, a sugera că Dumnezeu s-a cuplat fizic cu un element din creația Sa este atât de departe de limitele toleranței religioase că duce la

prăbușirea pe faleza absolută a blasfemiei, urmând mitologia grecilor.

Fără nicio explicație rațională în cadrul principiilor doctrinare creștine, singura cale de închidere este recunoașterea unui nou mister doctrinar. Acesta este punctul unde musulmanii amintesc de întrebarea pusă în Coran:

„...Cum să aibă El un fiu, de vreme ce El nu a avut o soață?...” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 6:101],

în timp ce alții strigă „Dar Dumnezeu poate face orice dorește!”. Cu toate acestea, poziția islamică este că Dumnezeu nu face lucruri nepotrivite, iar punctul de vedere islamic este că caracterul lui Dumnezeu este în concordanță cu Măreția Sa.

Deci, încă odată, ce înseamnă „Fiul lui Dumnezeu”? Și dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) are drepturi exclusive asupra acestui termen, de ce în Biblie găsim înregistrat:

„...Căci Eu sunt Tatăl lui Israel, și Efraim este întâiul Meu născut.” (Ieremia 31:9) și

„...Israel este fiul Meu, întâiul Meu născut.” (Exodul 4:22)?

Analizat în contextul pasajului biblic:

„Căci toți cei ce sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu sunt fii ai lui Dumnezeu.” (Romani 8:14)

mulți cercetători au ajuns la concluzia că „Fiul lui Dumnezeu” este o metaforă, și, ca și cuvântul „hristos”, nu implică exclusivitate. *Dicționarul Oxford al religiei iudaice*

confirmă faptul că în dialectul evreiesc „Fiul lui Dumnezeu” este în mod clar metaforic. Citând:

„Fiul lui Dumnezeu, este un termen găsit ocazional în literatura evreiască, biblică și post-biblică, însă niciunde nu implică descendența fizică a divinității.”¹

Enciclopedia Biblică al lui Hasting comentează:

„În limbile semitice «filiația» este un concept oarecum adesea utilizat pentru a desemna o relație morală mai degrabă decât una fizică sau metafizică. Astfel „fiii lui Belial”(Judecători 19:22) sunt oamenii răi și nu descendenții lui Belial. Astfel, „fiul lui Dumnezeu” poate fi un om sau chiar un popor în care se reflectă caracterul lui Dumnezeu. Există puține dovezi care să ateste că acest titlul a fost folosit în cercurile evreiești cu referire la Mesia, iar o filiație care ar fi implicat mai mult decât o legătură morală ar fi contrară monoteismului evreiesc.”

Și, în orice caz, lista de candidați pentru titlul de „Fiu al lui Dumnezeu” începe cu Adam (Pacea fie asupra sa!):

„...Adam, fiul lui Dumnezeu.” (Luca 3:38)

Cei care resping acest lucru citând:

„Și din ceruri s-a auzit un glas care zicea: «Acesta este Fiul Meu preaiubit în care Îmi găsesc plăcerea.»” (Matei 3:17)

---

¹ R. J. Zwi Werblowsky și Geoffrey Wigoder

au trecut cu vederea faptul că Biblia descrie multe persoane, inclusiv pe Israel și Adam (Pacea fie asupra sa!), ca fiind „fiii lui Dumnezeu”.

În ambele:

„El (Solomon) va zidi Numelui Meu o Casă, și voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui. ~ Eu îi voi fi Tată, și el Îmi va fi fiu...” (2 Samuel 7:13-14) și

„El va zidi o Casă Numelui Meu. El Îmi va fi fiu, și Eu îi voi fi Tată;...” (1 Cronici 22:10) națiuni întregi sunt menționate ca fii sau copii ai lui Dumnezeu. Exemplele includ:

1. Geneza 6:2, „fiii lui Dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase...”

2. Geneza 6:4, „Uriașii erau pe pământ în vremurile acelea și chiar și după ce s-au împreunat fiii lui Dumnezeu cu fetele oamenilor...”

3. Deuteronomul 14:1, „Voi sunteți copiii Domnului Dumnezeului vostru...”

4. Iov 1:6, „Fiii lui Dumnezeu au venit într-o zi de s-au înfățișat înaintea Domnului...”

5. Iov 2:1, „Fiii lui Dumnezeu au venit într-o zi de s-au înfățișat înaintea Domnului...”

6. Iov 38:7, „atunci când stelele dimineții izbucneau în cântări de bucurie și când toți fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie?”

7. Filipeni 2:15, „ca să fiți fără prihană și curați, *copii ai lui Dumnezeu*, fără vină, în mijlocul unui neam ticălos și stricat, în care străluciți ca niște lumini în lume”

8. 1 Ioan 3:1-2, „Vedeți ce dragoste ne-a arătat Tatăl, să ne numim *copii ai lui Dumnezeu!*... Preaiubiților, acum suntem *copii ai lui Dumnezeu*....”

În Matei 5:9, Isus (Pacea fie asupra sa!) spune:

„Ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemați fii ai lui Dumnezeu!”,

Iar mai târziu, în Matei 5:45, Isus (Pacea fie asupra sa!) le-a poruncit adeptilor săi obținerea atributelor nobile:

„ca să fiți fii ai Tatălui vostru care este în ceruri”.

Nu numai Tatăl *lui*, ci și Tatăl *lor*. Mai mult decât atât, Ioan 1:12 spune:

„Dar tuturor celor ce L-au primit, adică celor ce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu;”

Dacă Biblia este să fie respectată, atunci orice persoană evlavioasă ar putea aspira la titlul de „*copil al lui Dumnezeu*”.

Graham Staton a spus:

„În lumea eroilor greco-romani, conducătorii și filozofii au fost numiți «fii ai lui Dumnezeu». În Vechiul Testament, expresia „fiu al Dumnezeu” este folosită în cazul îngerilor și a ființelor cerești (de ex. Facerea 6:2-4, Deuteronomul 32:8, Iov 1:6-12), a Israelului și a Israelitilor (de ex. 4:22, Osea 11:1)

și, de asemenea, în cazul regelui (în special în 2 Samuel 7:14 și Psalmii 2:7).”¹

Și Joel Carmichael spus:

„Titlul «fiul lui Dumnezeu» a fost, desigur, cu totul familiar pentru evreii din timpul vieții lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și într-adevăr, cu secole înainte, toți evreii au fost fiii lui Dumnezeu, iar aceasta a fost de fapt, ceea ce i-a distins de alte persoane... În perioada de după exil, în istoria evreilor, cuvântul a fost aplicat în continuare pentru orice om pios, iar în cele din urmă a devenit frecvent utilizat în cazul Omului Drept și Împăratului. În toate aceste cazuri a utilizării evreiești, fraza a fost în mod clar o simplă metaforă, pentru a sublinia legătura deosebit de strânsă între virtute și autoritatea divină.”²

Deci, dacă expresia „fiul lui Dumnezeu” a fost „în mod clar o simplă metaforă”, de ce creștinii l-au ridicat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) la rangul de „Fiu al lui Dumnezeu” în sensul literal al cuvântului? Ecourile întrebării „De unde a primit Isus (Pacea fie asupra sa!) titlul exclusiv de *fiul lui Dumnezeu?*”, rămân fără răspuns.

Și de parcă acest lucru nu a fost suficient de confuz, găsim în Evrei 7:3 că Melhisedec, împăratul Salemului, este descris ca fiind:

„Fără tată, fără mamă, fără spiță de neam, neavând nici început al zilelor, nici sfârșit al vieții, dar care a fost asemănat cu Fiul lui Dumnezeu - rămâne preot în veac.”

---

¹ Graham N. Stanton

² Joel Carmichael, „Moartea lui Isus”

Un nemuritor, preexistent, fără origine și fără părinți? Gândire fantezistă sau Isus (Pacea fie asupra sa!) are concurență scripturală?

Surprinzător, Isus (Pacea fie asupra sa!) se numește pe sine însuși, în Biblie, „fiul omului” și nu „fiul lui Dumnezeu”. *Dicționarul Biblic al lui Harper* susține:

„Isus trebuie să fi folosit «fiul omului» ca o autodenunțare simplă, probabil din modestie referindu-se la sine, pur și simplu ca la o ființă umană”¹

Noua Enciclopedie Catholică spune despre „Fiul omului”:

„Acest titlu este de un deosebit interes, deoarece a fost folosit mai ales de Isus desemnându-se pe sine sau misiunea sa.”

Ca o chestiune de detaliu, Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a descris pe sine ca „fiul omului”, în Noul Testament, de optzeci și opt de ori, tot aici, „Fiul lui Dumnezeu” apare de patruzeci și șapte de ori, însă mereu de pe buzele altora.

Dicționarul Biblic al lui Harper spune:

„Deși tradiția sinoptică conține două expresii în care Isus se referă la sine însuși ca «fiu» în relația cu Dumnezeu ca Tatăl său (Marcu 13:32 și Matei 11:27), autenticitatea acestora stă sub semnul întrebării, rămânând incert dacă Isus a fost cu adevărat cel care s-a numit «fiu» în relația cu Dumnezeu ca tată... Este de remarcat, totuși, că Isus niciodată nu a pretins că este «Fiul lui Dumnezeu». În timp ce el este

---

¹ Paul J. Achtemeier

descriș ca acceptând acest lucru în Marcu 14:61-62, atât Matei 26:64, cât și Luca 22:67 fac eforturi să atenueze acceptarea acestui titlu de către Isus după cum a spus el Marelui Preot : «Acesta - la fel ca și titlul de „mesia” este cuvântul tău și nu al meu.»¹

Enciclopedia Biblică a lui Hasting susține:

„Este puțin probabil că Isus a folosit expresia de «Fiul lui Dumnezeu» pentru sine...”

Se poate ca expresia „fiul omului” să implice unicitate? Se pare că nu, deoarece Cartea lui Ezechiel conține nouăzeci și trei de referințe la Ezechiel ca „fiul omului”.

Toate acestea conduc un cercetător obiectiv la următoare concluzii:

1. Isus (Pacea fie asupra sa!) și-a asumat a fi exact ceea ce el s-a numit.

2. Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a numit „fiul omului” de optzeci și opt de ori.

3. Niciunde în Biblie Isus (Pacea fie asupra sa!) nu s-a numit, literal, „fiul lui Dumnezeu”. Niciodată.²

---

¹ Ibid

² Discuția cu privire la Ioan 10:36, singurul verset în care Isus (Pacea fie asupra sa!) s-ar fi numit metaforic „fiul lui Dumnezeu”; vezi capitolul următor

4. Și în orice caz, în idiom evreiesc, termenul „Fiul lui Dumnezeu”, a fost fie o metaforă, fie a fost contrar monoteismului.

Clericii creștini recunosc în mod deschis cele de mai sus, însă susțin că deși Isus (Pacea fie asupra sa!) nu s-a numit pe sine „fiul lui Dumnezeu”, alții au făcut-o. Acest lucru are de asemenea un răspuns.

Odată cu investigarea manuscriselor ce alcătuiesc Noul Testament, se constată că presupusa filiație al lui Isus (Pacea fie asupra sa!) se bazează pe traduceri greșite a două cuvinte – *pais* și *huios*, ambele fiind traduse ca „fiu”. Totuși această traducere pare să fi avut motive ascunse. Cuvântul grecesc *pais* derivă de la termenul în ebraică *ebed*, care are sensul primar de *servitor* sau *rob*. Prin urmare, traducerea pentru *pais Theou* ar fi „slujitorul lui Dumnezeu”, iar „copil” sau „fiul lui Dumnezeu” este o cosmetizare extravagantă. În *Dicționarul teologic al Noului Testament* găsim:

„Cuvântul original pentru «pais» în limba ebraică în fraza «pais Theou» este «ebed», având un accent de relație personală, având în primul rând sensul de «rob».”¹

Acest lucru este și mai interesant deoarece se îmbină perfect cu profeția din Isaia 42:1, confirmat în Matei 12:18:

„Iată Robul (un exemplu de *pais*, în greacă) **Meu pe care L-am ales, Preaiubitul Meu, în care sufletul Meu își găsește plăcerea...”**

---

¹ Gerhard Kittel

Dacă o persoană va citi și alte traduceri ale Bibliei, în toate cazurile va găsi cuvântul „rob”. Ținând seama că scopul Revelației este de a face adevărul lui Dumnezeu clar, s-ar putea ca acest pasaj să fie o aluniță inestetică pe fața doctrinei filiației divine. La urma urmei, care ar fi un loc mai bun pentru ca Dumnezeu să-l declare pe Isus (Pacea fie asupra sa!) fiul Lui? Care ar fi fost un loc mai bun, decât acesta, pentru a fi spus: „*Iată fiul Meu, pe care L-am născut.*” Dar El **nu** a spus asta. De fapt, doctrina nu are suport biblic, nici în cuvintele lui Isus (Pacea fie asupra sa!), nici în cuvintele lui Dumnezeu și acesta este un motiv ca să mă întreb „de ce?”. Așa cum descrie acest pasaj Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a fost nimic mai mult decât un rob al lui Dumnezeu.

În ceea ce privește sensul religios al cuvântului *ebed*:

*„Termenul servește ca o expresie de descriere a umilinței celor credincioși în fața lui Dumnezeu.”*¹

Mai mult decât atât:

*„După anul 100 î.H. «pais Theou» era folosit cel mai adesea ca «robul lui Dumnezeu», fiind aplicat în cazul lui Moise (Pacea fie asupra sa!) și a profeților (Cartea lui Baruch 1:20, 2:20)”*²

Cu ușurință o persoană poate ajunge în acest punct pe nisipurile mișcătoare doctrinare, deoarece, în cazul a celor opt apariții în Noul Testament ale expresiei «pais Theou», doar în cinci cazuri acesta se referă la Isus (Pacea fie asupra sa!), în Matei 12:18; Faptele Apostolilor 3:13, și 26, 4:27 și 30, restul

---

¹ Ibid

² Ibid

de trei sunt împărțite între Israel în Luca 1:54 și David în Luca 1:69 și Faptele Apostolilor 4:25. Deci, Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a avut drepturi exclusive asupra acestui termen, iar experții au ajuns la concluzia că:

„În cele câteva cazuri în care Isus este numit «pais Theou», evident avem de-a face cu o tradiție mai veche.”¹

În plus, dacă traducerea a fost făcută imparțial, ea trebuie să fie identică în cazul tuturor persoanelor numite *pais Theou* în limba greacă, însă nu a fost cazul. În timp ce *pais* a fost tradus „rob”, când se face referire la Israel și David, în versetele de mai sus, atunci când se face referire la Isus (Pacea fie asupra sa!) este tradus „fiu” sau „copilul sfânt”. Un astfel de tratament preferențial este consecvent canonic, dar eronat logic.

În cele din urmă, este descoperită o interesantă, dacă nu chiar cheie, paralelă religioasă:

„Așadar, expresia greacă «pais tou Theou» adică «robul lui Dumnezeu» are exact aceeași conotație cu numele musulman «Abd Allah» care înseamnă «robul lui Allah»”²

Simetria este cu atât mai șocantă, cu cât Nobilul Coran relatează că Isus (Pacea fie asupra sa!) însuși s-a identificat cu acest lucru – Abd Allah (Abd însemnând în limba arabă slujitor sau rob, Abd Allah, de asemenea scris și Abdullah, însemnând „robul lui Allah”). În conformitate cu povestea din Coran, atunci când Maria (Pacea fie asupra ei!) s-a întors la familia ei cu nou-născutul Isus (Pacea fie asupra sa!), au acuzat-o de preacurvie, iar Isus (Pacea fie asupra sa!), vorbind

---

¹ Ibid

² Joel Carmichael

din leagăn printr-un miracol, a apărat virtutea mamei sale prin cuvintele:

„Inni Abd Allah...” care înseamnă: **„Eu sunt robul lui Allah!...”** [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 19:30]

Traducerea cuvântului grecesc *huios* în Noul Testament ca „fiu” (în sensul literal al cuvântului) este de asemenea, greșită. La pagina 1210 din *Dicționarul teologic al lui Kittel și Friedrich al Noului Testament*, sensul cuvântului *huios* migrează de la sensul literal (Isus fiul Mariei) la ușor metaforic (credincioși, cum ar fi fii împăratului, Matei 17:25-26) la politicos metaforic (aleșii lui Dumnezeu fiind fii lui Avraam, Luca 19:9), la colocvial metaforic (credincioșii, ca fiind fiii lui Dumnezeu, Matei 7:9 și Evrei 12:5), la spiritual metaforic (cărturarii cum ar fi fii lui Farisei, Matei 12:27, Faptele apostolilor 23:6), la biologic metaforic (ca în Ioan 19:26, unde Isus (Pacea fie asupra sa!) îl descrie pe apostolul său preferat Mariei (Pacea fie asupra ei!) ca fiind „fiul ei”) la orbitor metaforic ca „fiii împărăției” în Matei 8:12, „fiu al păcii” în Luca 16:8, „fiii luminii” în Luca 16:8, și în multe altele, de la „fiii veacului acestuia” în Luca 16:8 până la „fiii tunetului” în Marcu 3:17.

Acesta este ca și în cazul în care acest cuvânt greșit înțeles de „fiu” apare fluturând cu un indicator mare pe care este pictat cu litere îngroșate : METAFORĂ! Sau, așa cum Stanton se plasează elocvent:

„Majoritatea oamenilor de știință sunt de acord cu faptul că termenul din aramaică sau ebraică din spatele cuvântului «fiu» este «rob». Astfel, așa cum Duhul coboară asupra lui

Isus (Pacea fie asupra sa!) la botezul său, iar o voce din cer i s-a adresat în termenii:

„Iată Robul Meu, pe care-L sprijin, Alesul Meu, în care Își găsește plăcere sufletul Meu. Am pus Duhul Meu peste El; El va vesti neamurilor judecata.” (Isaia 42:1)

Așa și în Marcu 1:11 și 9:7 găsim că Isus (Pacea fie asupra sa!) este chemat de Dumnezeu la o sarcină mesianică, accentul fiind pe Isus (Pacea fie asupra sa!) în rol de rob uns mai degrabă, decât în calitate de Fiu al lui Dumnezeu.”¹

Cercetătorul obiectiv trebuie acum să-și mărească lista de observații, după cum urmează:

1. Isus (Pacea fie asupra sa!) se consideră a fi exact ceea ce s-a numit a fi.

2. Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a numit „fiul omului”.

3. Niciunde în Biblie Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a pretins vreodată a fi literal „fiul lui Dumnezeu”.

4. Și în orice caz, în idiom evreiesc, termenul „fiul lui Dumnezeu”, a fost fie o metaforă, fie a fost contrar monoteismului.

5. Traducerea corectă a frazei *pais Theou* este „robul lui Dumnezeu” și nu „fiul lui Dumnezeu”.

6. *Huios*, cel care este tradus din Noul Testament grecesc a fi „fiu”, este folosit metaforic atât de frecvent încât face ca traducerea literală să fie nejustificată.

---

¹ Graham Stanton

7. Prin urmare, atunci când alții au vorbit despre Isus (Pacea fie asupra sa!) ca „fiul lui Dumnezeu”, poate fi atribuit sensul metaforic, luând în considerare idiomul evreiesc în combinație cu strictetea monoteismului evreiesc.

Deci, cum poate lumea creștină motiva pretenția filiației divine? Unii spus că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost fiul lui Dumnezeu deoarece el l-a numit pe Dumnezeu „Tatăl”. Dar alți oameni cum îl numesc pe Dumnezeu? De fapt, ce este relatat în Biblie că a transmis Isus (Pacea fie asupra sa!), dacă nu:

„Iată, dar, cum trebuie să vă rugați: «Tatăl nostru care ești în ceruri! Sfințească-se Numele Tău;...»” (Matei 6:9)

Deci, nu numai că Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a învățat pe adepții săi că orice persoană poate atinge titlul de „fiu al lui Dumnezeu”, ci i-a învățat să-l identifice pe Dumnezeu cu „Tatăl”.

Unii sugerează că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost om în timpul vieții sale, devenind partener în divinitate în urma crucificării. Însă în Marcu 14:62, atunci când Isus (Pacea fie asupra sa!) vorbește despre Ziua Judecării, spune că:

„...Și veți vedea pe Fiul omului șezând la dreapta puterii și venind pe norii cerului.”

Astfel, dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) este „fiul omului” care va veni în Ziua Judecării, unde are loc transformarea?

Întrebarea se repetă: „De unde a apărut conceptul de filiație divină”?

Dacă căutăm un răspuns la învățații bisericii, vom găsi următoarele:

„S-a întâmplat, la Consiliul de la Niceea biserica a fost constrânsă de circumstanțe să introducă noțiuni non-biblice în descrierea autentică a relației Fiului cu Tatăl. Controversa ariană a prilejuit această hotărâre.”¹

Hmm... „constrânsă de circumstanțe”... „constrânsă de circumstanțe”...mai exact ce înseamnă asta? Legat de această expresie, o persoană nu se poate abține să nu facă câteva paralele simple: „Am fost constrâns de circumstanțe – nu am avut bani suficienți, așa că am furat” sau „Adevărul nu a mers, așa că am mințit”.

Care au fost, mai exact, aceste circumstanțe care au constrâns biserica? A fost oare faptul că Arie a demonstrat că ei nu pot justifica doctrina lor prin Scriptură și au răspuns în singurul mod în care au știut, pentru a-și salva poziția? Biblia a fost în ordine și chiar bună până când a eșuat în susținerea teologiei lor, iar apoi au pus la o parte Cartea Sacră venind cu una a lor? Pentru că asta este ceea ce ei par să spună, și anume că ei nu au putut să fac Biblia să lucreze pentru ei, așa că au apelat la surse non-biblice pentru suport.

Hei! Este permis așa ceva?

Să vedem ce s-a întâmplat, de fapt:

Arie a susținut că Triada divină a fost compusă din trei realități separate și distincte și că Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) a fost creat de natură finită, cu alte cuvinte a fost un om.

---

¹ *Noua Enciclopedie Catolică*

Opera majoră al lui Arie, *Thalia* (înseamnă „banchet”) a fost publicată pentru prima dată în anul 323 d.H., stârnind o asemenea stare de neliniște încât a fost convocat Consiliul de la Niceea în anul 325, pentru a aborda provocările ariene. Spre exemplu, silogismul arian a propus ca, în cazul în care Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost om, nu ar trebui spus că a fost Dumnezeu, iar în cazul în care Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost Dumnezeu, nu ar trebui spus că a murit. Arie a susținut că conceptul de Dumnezeu-om nu rezistă la o analiză critică și sfidează explicația.

Provocările ariene cu privire la teologia trinitariană ar fost înecate și șterse de pe suprafața istoriei dacă cineva ar fi putut explica conceptul de Dumnezeu-om. Însă, 1700 de ani de cernere a nisipului apologeticii nu au ajuns pentru a obține o bijuterie trinitariană, suficient de strălucitoare pentru a-i satisface pe sceptici. Întrebările provocatoare reapar periodic ca ecou la argumentele ariene. Spre exemplu, ne putem întreba: *„Atunci, când conform surselor, Dumnezeu a devenit om, a renunțat el la puterile Sale divine?”* Pentru că dacă a făcut-o, atunci El nu mai era Dumnezeu, iar dacă nu a făcut-o, atunci nu a fost om. *„Dacă Dumnezeu a murit pe cruce, înseamnă acest lucru că Dumnezeu a murit?”* Nu bineînțeles că nu! Atunci cine a murit? Doar partea de „om”? Dar în acest caz sacrificiul nu a fost suficient de bun, deoarece se susține că doar sacrificiul divin ar putea fi ispășire pentru păcatele omenirii. Problema este că moartea „părții umane” a tri-unității nu ar contribui mai mult la ispășirea păcatelor decât moartea unui om fără de păcat?

Evreii monoteiști, creștinii unitarieni și musulmanii susțin fără nicio îndoială că cei care cred că Dumnezeu este cel care a murit vor merge în Iad, deoarece Dumnezeu este Viu și Etern.

Continuând ideea, doctrina Trinității afirmă că Dumnezeu nu numai că a devenit om, ci a rămas Dumnezeu – un concept pe care unitarienii îl consideră echivalentul unui „Escher”, adică o schiță de „construcție imposibilă”. Declarația îndeplinește cerințele gramaticale ale limbii în cadrul unei propoziții, însă contorsiunea imposibilă nu se poate efectua în realitate. Un copac nu poate fi iar copac după ce a fost transformat în mobilier, odată transformat se pierde calitățile originalului. Și totuși catolicismul a făcut o religie din transsubstanțiere, care susține exact opusul – două substanțe diferite sunt una. Crezul unitarian este că Dumnezeu este Dumnezeu, iar omul este om. Toți cei care confundă cele două refuză să recunoască faptul că Dumnezeu nu renunță la Dumnezeirea Sa, deoarece Entitatea Sa este definită de Atributele Sale divine. Dumnezeu nici nu are nevoie să experimenteze existența umană cu scopul de a înțelege suferința omenirii, deoarece nimeni nu cunoaște mai bine starea omenirii decât Creatorul, din moment ce El, Cel Atoateștiutor, a creat întreaga omenire. Dumnezeu cunoaște problemele, situația și suferința omenirii – El a creat un univers a cărui complexitate depășește dimensiunile superficiale ale existenței umane.

Pentru apărarea aceste dogme trinitariene ei susțin „Dar Dumnezeu poate face orice”, și atunci apare întrebarea: „Dacă, Dumnezeu poate face orice, atunci de ce nu a dat El sens doctrinei trinitariene – considerând că este corectă?” Dacă Dumnezeu poate face orice, El ar fi putut oferi o explicație rezonabilă, nefiind nevoie să se recurgă la „noțiuni non-biblice”. Însă El nu a făcut-o. De ce? A lăsat Dumnezeu omenirea să formuleze ei înșiși această dogmă sau poate cineva să-și asume, în condiții de siguranță, fără bază în realitatea religioasă ceva ce Dumnezeu nu a revelat?

Conceptul că Dumnezeu a trimis Revelația fără a clarifica Natura Sa proprie, este împotriva înțelegerii noastre înnăscute a lui Dumnezeu Cel Milostiv, Cel care oferă îndrumări clare pentru întreaga omenire.

Răspunsul standard trinitarian? Că oamenii care au credință, înțeleg. Răspunsul standard unitarian? Nimeni nu înțelege Trinitatea – nimeni. De aceea este un mister religios. Discuțiile destul de lungi cu clerul trinitarian, aducând obiecțiile de mai sus (și cele care urmează) va face în cele din urmă un trinitarian atestat să recunoască că „este un mister”. Din nou, apare pledoaria „tu trebuie să ai doar credință”. Unitarienii de obicei subliniază, totuși, că ceea ce trinitarienii propun ca oamenii să creadă ar trebui să fie înțeles de ei, în primul rând. Cu toate acestea, atunci când este făcută o încercare legitimă pentru a înțelege, căutând răspunsuri la întrebările relevante, ceea ce susțin ei se transformă într-un mister religios (de ex. nimeni nu înțelege!). O pledoarie finală este că „singura modalitate ca o persoană să creadă este să aibă credință” (cum ar fi: „singura cale de a crede este să credem...”). Dar dacă credința oarbă, fără judecată este metodologia pe care Dumnezeu ne poruncește să urmăm, atunci de ce ne-a poruncit El, chibzuința?

„Veniți totuși să ne judecăm, zice Domnul...” (Isaia 1:18)

Deci, ce este o sursă non-biblică? O persoană poate afirma cu siguranță de sine că dacă ceva nu este din Scriptură (nefiind de la Dumnezeu), atunci acest lucru provine din mințile oamenilor (și acesta ce este altceva dacă nu imaginația oamenilor?). Cu cât ar fi fost mai sigură modificarea doctrinei

bisericii în scopul de a se conforma la argumentele raționale și cu atât mai important la Scriptură?

Fără îndoială, aderarea la noțiuni trinitariene a cimentat siguranța locurilor de muncă a clericilor trinitarieni, deși pe principii discutabile ale credinței, îmbrăcate în mantia de aprobare a bisericii. Cu toate acestea, îndoielile față de învățăturile bisericii nu s-au diminuat în mințile gânditorilor, cum a fost și Arie, care a continuat să susțină faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a pretins niciodată filiația sau parteneriatul în divinitate și, astfel, nici apostolii săi. În plus, nici Pavel nu sugerează așa ceva.

După ce a recunoscut dependența de „noțiuni non-biblice” pentru a defini punctul de vedere a bisericii despre relația lui Isus (Pacea fie asupra sa!) cu Dumnezeu, *Noua Enciclopedie Catolică* prezintă unele dintre doctrinele construite, cum ar fi consubstanțialitatea „născut, dar nu făcut” și altele. Apoi, ei fac o afirmație incredibilă și anume că Augustin a căutat ideologia cea mai compatibilă cu înțelegerea umană înnăscută (de ex. „Augustin a cercetat în psihologia omului o cale de cunoaștere analogică naturală, pentru a înțelege generarea veșnică a Fiului”)

Nimeni nu poate fi acuzat dacă, după citirea acestei declarații, mormăie „asta este o glumă...” La urma urmei, nu este această doctrina responsabilă pentru inchizițiile medievale și spaniole, de cele opt valuri ale cruciadelor creștine și nenumăratele convertiri forțate ale localnicilor în perioada colonialismului? Doctrina care are atât de mult sens încât peste douăsprezece milioane de oameni au murit torturați din cauza negării doctrinei credinței trinitariene? *Douăsprezece milioane!* Doctrina care are atât de mult sens încât, chiar și în zilele

noastre, băștinașii africani trebuie să fie forțați la convertire prin ademenirea cu medicamente și alimente? Persoana simplă de pe stradă ar putea trage concluzia că, dacă tortura și constrângerea sunt necesare pentru a reîmprospăta amintirile, cineva trebuie să redefiniească sensul de „înțelegere înăscută”.

Și de ce nu? O mulțime de valori au fost deja redefinite...

Papa Grigore al IX-lea a instituit Inchiziția papală din anul 1231, dar nu a încurajat păcatul torturii. A fost nevoie de douăzeci de ani pentru ca un papă să-și asume responsabilitatea și, ca o ironie maximă, ca pontif și-a luat numele de Papa Inocențiu al IV-lea. În anul 1252 el a autorizat tortura prin Bula papală (act oficial emis de papă) „Ad extirpanda”¹. Cu toate acestea, unii dintre clerici au vrut să-și murdărească mâinile îndeaproape și personal. Pentru a implementa astfel de sentimente creștine nobile, „în anul 1256, papa Alexandru al IV-lea le-a dat dreptul de a fi absolviți reciproc de către colegii lor, în sistemul religios. Odată, această situație făcută legală și morală, un inchișitor putea să tortureze, iar colegul său putea să-l absolve”².

Astfel, înțelegerea înăscută nu a jucat un rol important în acest proces.

Simpatizanții ar trebui să-și ia un moment și să-și imagineze o persoană ignorantă, neîndoctrinată, izolată de civilizație. Imaginați-vă această persoană care caută realitatea lui Dumnezeu printr-o viață liniștită de contemplație. Ne putem imagina cei născuți în țări îndepărtate, mesele analfabete, individul singuratic pe o insulă tropicală. Pe câți dintre ei ți-i

---

¹ *Enciclopedia Britannica*

² Edward Burman, „*Inchiziția*”

poți imagina, pocnind din degete, trăgându-și o palmă pe frunte în trezirea lor spirituală, spunând Tatăl, Fiu și Duhul Sfânt?!

Probabilitatea este foarte mică ca vreunul dintre judecățile lui Augustin să se fi bazat pe un studiu prospectiv, controlat și randomizat. Ar trebui întrebați milioanele de „eretici” creștini unitarieni, care au fost executați din cauza intoleranței judecății trinitariene, ei ar putea avea unele obiecții foarte rezonabile. În zilele noastre, unii dintre ei ar putea face chiar referire la Coran:

„Nu este silire la credință!...” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 2:256]

Dar revenind la „fiul lui Dumnezeu”, ne lovim de o altă problemă în următorul citat:

„În Evanghelia după Ioan, titlul de «Fiul lui Dumnezeu» apare de două ori, însemnând nimic mai mult decât Mesia. Astfel, mărturisirea de credință al lui Natanael:

«Rabi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești Împăratul lui Israel!» (Ioan 1:49)

privește cele două ca echivalente.¹

Nu este întotdeauna foarte clar dacă ce înseamnă termenul de „Fiu al lui Dumnezeu” atunci când se vorbește de draci; acesta putând să însemne doar omul lui Dumnezeu.²

---

¹ *Noua Enciclopedie Catholică*

² *Ibid.*, vezi Matei 8:28–29 și Luca 8:26–28

Folosit de către sutașul de la crucificare, acesta (Fiul lui Dumnezeu) pare să fi însemnat doar un om.¹ ”

Citatele de mai sus sugerează unul dintre cele două scenarii posibile. Odată „fiul lui Dumnezeu” poate fi înțeles ca Mesia, regele lui Israel, „om al lui Dumnezeu”, „un sfânt al lui Dumnezeu” sau pur și simplu un om drept, deoarece o paralelă între Evangheliile se referă la acești termeni ca fiind sinonimi. Spre exemplu, dracii l-au identificat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca „Sfântul lui Dumnezeu”, sutașul l-a identificat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca „fiul lui Dumnezeu” în Evangheliile după Matei și Marcu, și ca „om drept” în Luca. Deci poate că acești termeni înseamnă același lucru. Un al doilea scenariu ar fi că înregistrările paralele ale acelorași evenimente în cuvinte diferite pot reprezenta inexactități biblice. În acest caz, există o problemă. Dacă termenii diferiți sunt sinonimi, iar o persoană nu poate avea încredere destulă în Biblie pentru a înțelege sensul de „fiul lui Dumnezeu”, spre exemplu, cum poate cineva să înțeleagă aceeași expresie, cu încredere, din altă parte? Și dacă neînțelegerile reprezintă inexactități biblice, atunci care dintre autorii Evangheliilor a avut dreptate și care a (au) greșit, și de unde poate veni mântuirea noastră?

Un exemplu minor este că două dintre Evangheliile la care am făcut referire spun povești diferite, cu toate că asistăm la același eveniment. Matei 8:28-29 vorbește despre doi bărbați posedați „doi îndrăciți” care ieșeau din morminte, iar Luca 8:26-28 vorbește doar despre un singur om posedat. Chiar dacă o persoană apără Biblia ca fiind Cuvântul inspirat de către

---

¹ *Noua Enciclopedie Catholică*, comparând Matei 27:54 și Marcu 15:39 cu Luca 23:47

Dumnezeu – nu cuvântul efectiv, ci cel inspirat – putea oare Dumnezeu inspira o greșeală? Chiar și una mică?

Unii se întreabă de ce creștinii netezesc discrepanțele biblice. Alții au o perspectivă părtinitoare. Lumea creștină ar dori să creadă că autoritățile bisericești sunt dedicate adevărului și nu înșelăciunilor. Dar câți oameni ar deforma adevărul pentru a obține 10% din venitul brut al unei întregi congregații? Suspiciunea poate fi destul de mare, care în cuvintele lui George Bernard Shaw sună astfel:

„O autoritate care-l jefuiește pe Petru pentru a-l plăti pe Pavel se poate baza întotdeauna pe suportul lui Pavel.”

Cu alte cuvinte, o biserică care dijmuiește congregația pentru a plăti salariile și cheltuielile de întreținere ale clerului se poate baza întotdeauna pe sprijinul clerului.

Și atunci, vine întrebarea: *„Câți dintre liderii bisericii ar deforma adevărul sub presiunea averii?”*

Persoana care nu concepe așa ceva este fie nebun, fie naiv, fie minte. Isus (Pacea fie asupra sa!) a avertizat cu privire la acești „oameni falși ai lui Dumnezeu” în Matei 7:15-16 când a spus:

„Păziți-vă de prorocii mincinoși! Ei vin la voi îmbrăcați în haine de oi, dar pe dinăuntru sunt niște lupi răpitori. ~ Îi veți cunoaște după roadele lor. Culeg oamenii struguri din spini sau smochine din mărăcini?”

Totuși, trebuie să revenim din nou la întrebarea fără răspuns, și anume, ce înseamnă „fiul lui Dumnezeu”? Se traduce originalul ebraic *ebed* ca „rob”, „slujitor” sau „fiu”?

Chiar dacă traducerea corectă ar fi „fiu”, cu ce este acesta diferit de toți ceilalți „fii ai lui Dumnezeu”, cei care în mod clar nu au fost nimic altceva decât niște persoane fizice drepte sau, cel mult, profeți?

Comentând pe baza criticii istorice a Noului Testament al lui R. Bultmann, *Noua Enciclopedie Catolică* afirmă:

„Fiului lui Dumnezeu recent i-a fost refuzat un loc în teologie, pe motiv că, așa cum se găsește în scrierile biblice, acesta este o parte din veșmântul mitologic în care biserica primitivă și-a învăluit credința... Problema cu care se confruntă cel care construiește o idee teologică adecvată despre Fiul lui Dumnezeu este de a determina conținutul pe care ideea o exprimă.”

Data fiind nonconformitatea în gândire, se ajunge să se înțeleagă nevoia de bază pentru supraviețuirea bisericii timpurii, prin definirea unui sistem de credință, indiferent dacă acesta este adevărat sau nu. Și acest lucru este exact ceea ce a făcut Sinodul de la Calcedon în anul 451, proclamând definiția dogmatică a hristologiei acelor vremuri:

„Unul și același Fiu, Domnul nostru Iisus Hristos, Însuși desăvârșit întru dumnezeire cât și întru umanitate, Însuși Dumnezeu adevărat și om adevărat... cunoscându-se în două firi, fără confuzie (asynchytos), fără schimbare (atreptos), fără împărțire (achoristos), fără despărțire (adairetos)...”¹

Oricine adoptă evidențele din acest capitol recunoaște citatul anterior ca o declarație, dar nu și ca adevăr. Chiar dacă părinții bisericii au conceput natura lui Isus (Pacea fie asupra

---

¹ *Enciclopedia Catolică*

sa!) „fără confuzie”, nu același lucru se poate spune și despre adepții săi. Confuzia, împărțirea și despărțirea au preocupat căutătorii de adevăr în creștinism încă de pe timpul lui Isus (Pacea fie asupra sa!).

Așa cum Johannes Lehmann a subliniat în *Relatarea lui Isus*:

„Conceptul de «Fiul al lui Dumnezeu» a condus la o neînțelegere cu consecințe nevisate. Oricine, chiar și cu cunoștințe superficiale despre Orient, știe că orientalilor le place vorbirea pitorească...Un simplu mincinos este fiul mincinoșilor și oricine poate merge mai departe de atât, devine tatăl mincinoșilor. Fraza «fiul lui Dumnezeu» este la același nivel al vorbirii și gândirii. În limbajul semitic uzual, această descriere nu spune nimic mai mult decât că există o legătură între om și Dumnezeu. Un evreu nici nu ar visa să creadă că «fiul lui Dumnezeu» ar însemna o relație între tată și fiu. Un fiu al lui Dumnezeu este un om binecuvântat, un om care face ceea ce vrea Dumnezeu. Orice încercare de a lua această imagine literal, astfel deducând divinitatea fiului, contrazice faptele.”

Perceperea mai degrabă metaforică a „fiului lui Dumnezeu”, decât cea literară permite o soluționare a multitudinii de probleme doctrinare creștine. În plus, recunoașterea „fiului lui Dumnezeu” ca profet sau persoană dreaptă și nimic mai mult provoacă învățăturile creștine prin învățăturile coranice. Allah ne învață în Nobilul Coran:

„...creștinii zic: «Mesia este fiul lui Dumnezeu!» Acestea sunt cuvintele lor, [rostit] cu gurile lor. Ei spun vorbe asemănătoare cu ale acelor care nu au crezut de dinaintea lor – Allah să-i nimicească! Cum [se înșală ei],

îndepărtându-se [de Adevăr!]" [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 9:30]

Dar ca cineva să nu înțeleagă greșit, accentul nu este pus pe faptul că o carte are dreptate și celelalte greșesc. Nu, deloc! Ideea este că toate cele trei cărți: Vechiul Testament, Noul Testament și Sfântul Coran au dreptate. Toate cele trei cărți învață la Unicitatea lui Dumnezeu și la natura umană al lui Isus (Pacea fie asupra sa!), consolidându-se astfel una pe alta. Deci, toate trei conțin adevărul. Greșeala nu se află în cărțile Scripturii, ci în doctrinele care au stat la originea lor, derivate din „noțiunile non-biblice”.

8. Trinitatea

„Trei în Unul sau Unul în Trei? Nu este așa!

La Dumnezeuul meu mă duc. El îmi va oferi o ușurare mai mare Decât al vostru Isus rezervat și Trinitatea încurcată”

– Rudyard Kipling

Trinitatea: temelia credinței pentru unii, ridiculitate pentru alții și un mister pentru toți. Și asta nu ar trebui să fie o surpriză. Pentru a cita autoritățile: „*Cuvântul nu apare în Scriptură...*”¹ și „*Doctrina Trinității, așa cum este ea, nu reiese nici din Vechiul Testament, nici din Noul Testament...*”²

Deci de unde a venit ea? Poate e mai ușor să se răspundă la întrebarea „de unde nu a venit?”. Această doctrină nu a venit de la Isus (Pacea fie asupra sa!) sau apostolii săi, pentru că

¹ Johannes Lehmann, „*Realatarea lui Isus*”

² Henry Snyder Gehman, „*Noul Ducționar Biblic Westminster*”

„evreii din timpul lui Isus nu știau nimic despre un Dumnezeu trinitar. Un astfel de concept ar fi fost chiar o blasfemie, o inovație radicală și șocantă.”¹ Hmm... Să ne întoarcem la „de unde a venit” această dogmă...

Grecescul *trias* pentru *triadă* a fost „un cuvânt folosit pentru prima dată cu referire la Sfânta Treime, de către Teofil al Antiohiei, care a definit triada ca «Dumnezeu și Cuvântul Său și Înțelepciunea Sa»”². Aceasta cel puțin este o triadă care are un anumit sens, odată ce o persoană acceptă că Cuvintele lui Dumnezeu sunt o expresie a Înțelepciunii Sale. Motivul pentru care Teofil a simțit nevoia de separare a lui Dumnezeu de Atributele Sale, este o chestiune separată și în mare măsură irelevantă.

Istoria arată că termenul latin *trinitas* a fost propus pentru prima dată în anul 220 d.H. de către Tertulian, un scriitor al secolului al III-lea și apologet creștin timpuriu din Cartagina, care a teorizat co-schimbul de divinitate între Dumnezeu, Isus (Pacea fie asupra sa!) și Duhul Sfânt. Faptul că Tertulian a fost jurist gădilă fantezia celor care au observat că cuvintele de neînțeles și cu duble semnificații provin cel mai adesea de la juriști și politicieni (dintre care oricum, cei mai mulți sunt juriști cu cunoștințe politice). Cineva se poate întreba: „Pe ce evidență s-a bazat Tertulian în teoria sa?” Ce anume a dat naștere la teoria care cumva a scăpat gândirii scriitorilor Evangheliei, apostolilor și chiar a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) însuși? Nimeni nu trebuie să se aștepte să găsească o referință

---

¹ Richard P. McBrien, „*Enciclopedia HarperCollins a Catolicismului*”

² F. L. Cross și E. A. Livingstone, „*Dicționarul Oxford al Bisericii Creștine*”

scripturală definitivă, deoarece, „pe tot parcursul Noului Testament, în timp ce există credința în Dumnezeu Tatăl, Isus Fiul lui Dumnezeu și Duhul Sfânt, nu există nicio doctrină referitoare la un singur Dumnezeu în trei persoane (moduri de existență) și nicio doctrină a unui «Dumnezeu trei în Unul», o «Trinitate».”¹ Să o spunem direct: „*doctrina formală a «Treimii», așa cum a fost ea definită de către consiliile bisericii din secolele IV și V, nu este găsită în Noul Testament*”².

În cel mai bun caz, cineva poate spera că există pasaje ce par să sugereze Sfânta Treime, măcar în concept dacă nu în mod explicit.³ Chiar și așa, trebuie să ne așteptăm să fie frustrant pentru că: „*Formula trinitariană a fost prezentată sub o formă extrem de complexă, uneori contradictorie și în orice caz, fiind un proces obositor a-l înțelege.*”⁴

Și acest lucru este exact ceea ce vom găsi.

Doctrinile formale ale Sfintei Treimi și filiația divină au izvorât din Consiliul de la Niceea și au fost încorporate în Crezul de la Niceea – „O mărturisire de credință convenită,

---

¹ Hans Küng, „*Islam, trecut, prezent și viitor*”

² Paul J Achtemeier

³ S-ar putea întreba cineva: „Din moment ce Tertulian a avut o astfel de influență formativă cu privire la Sfânta Treime, biserica de ce nu l-a canonizat așa cum a făcut-o cu alți părinți ai bisericii? De ce nu există un «Sfântul Tertulian»?” Răspunsul este, pentru că Tertulian și-a schimbat opiniile sale, mai târziu în viață, devenind un montanist care propovăduia ascetismul și submina ierarhia bisericească

⁴ Hans Küng, „*Islam, trecut, prezent și viitor*”

deși cu unele rețineri din cauza terminologiei non-biblice, de către episcopii de la Niceea I (325 d.H), formulată pentru a-și apăra credința adevărată împotriva arianismului”¹. Să ne oprim aici și să ne reamintim unele lucruri...

Episcopii de la Niceea au derivat doctrina Trinității bazată pe terminologie non-biblică, numindu-l „adevărată” lor credință și apoi l-au etichetat pe Arie de Alexandria, cel care a formulat doctrina unitariană bazată pe Biblie, un eretic?

Iată încă o imagine a părinților bisericii, cu 300 de ani după misiunea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) susținând Trinitatea – o imagine mistică, care pur și simplu nu are nicio legătură cu învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Și cum să se ocupe biserica de episcopii disidenți? Le-au exilat alături de Arie, după care niciunul din cei rămași nu a avut curajul să nege doctrina.²

Doar după excomunicarea lui Arie și a altor unitarieni proeminenți, Sfânta Treime și Crezul de la Niceea au fost ratificate în mod oficial de către Consiliul de la Constantinopol în anul 381 d.H.³

Hmm.. . Consiliul de la Niceea în anul 325, iar mai apoi Consiliul de la Constantinopol în anul 381. Câți ani le separă cele două? Cincizeci și șase de ani... Acum, nu este o perioadă lungă de timp în comparație cu istoria omenirii și totuși este una foarte lungă pentru ca biserica să-și limpezească mintea. O perioadă suficient de lungă pentru ca cei mai mulți, dacă nu chiar toți membrii primului consiliu să fi murit. Prin

---

¹ *Noua Enciclopedie Catolică*

² *Ibid*

³ John McManners

comparație, cei mai mulți cercetători biblici sunt de acord că misiunea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost de trei ani?!

Deci, de ce a durat cincizeci și șase de ani pentru ca biserica să finalizeze doctrina Trinității?

Nu a fost atât de mult o chestiune de timp de care biserica ar fi avut nevoie, pe cât a fost nevoia bisericii ca *oamenii* să plece... adică, să moară.

Să urmărim ceea ce s-a întâmplat. În timpul domniei împăratului Constantin, Imperiul Roman a fost slăbit de luptele religioase, și în același timp ducea războaie pe mai multe fronturi. Ca urmare, Constantin a încercat să consolideze Imperiul Roman, pe plan intern, prin unirea tărâmului său sub o singură credință creștină. În acest scop, „Împăratul nu numai că a numit Consiliul (de la Niceea) preluând conducerea procedurilor sale, dar a exercitat o influență considerabilă asupra deciziilor luate de acesta. Deși nici măcar nu a fost membru cu drepturi depline al Bisericii, el neprimind nici botezul până pe patul de moarte, în practică a acționând ca și cum ar fi fost capul bisericii, astfel creând un precedent urmat de succesorii săi bizantini.”¹. Și până la urma, urmei, acesta este ceea ce biserica vrea...Un politician care nu este numai needucat în credință, dar nici măcar membru cu drepturi depline, asumându-și „responsabilitatea procedurilor sale” și exercitând „o influență considerabilă asupra deciziilor sale”?

Ca rezultat, „controversa asupra doctrinei a încetat să fie o preocupare privată a bisericii, fiind afectată de nevoile politice, devenind un element important atât în viața politică, cât și în viața ecleziastică. Mai mult decât atât, interesele laice și

---

¹ George Ostrogorsky, „Istoria statului Bizantin”

ecleziastice nu au fost niciodată aceleași, iar cooperarea dintre cele două autorități a fost adesea înlocuită de conflicte. Toate acestea au fost evidente chiar și în timpul lui Constantin, care a fost martor la intervenția statului în disputele bisericii.”¹ Și când te gândești că unii oameni susțin separarea bisericii de stat (oricine sunt ei, cu siguranță nu sunt împărații romani). Ideea este că oricât de mult a încercat Constantin, nu a reușit să rezolve controversa unitariano-trinitarian.

De altfel, el nu a reușit să-și unească nici măcar fiii în aceste sens.

După moartea împăratului Constantin, fiul său Constanțiu al II-lea „a condus jumătatea de est a Imperiului Roman, fiind susținător al arianismului, în timp ce celălalt fiu, Constans „a controlat partea de vest a Imperiului și a recunoscut Crezul de la Niceea”². Cei doi frați au reunit Consiliul de la Sardica în anul 343 d.H. pentru a reconcilia cele două puncte de vedere, însă nu au reușit.

Constans a fost mai puternic și astfel prin autoritatea sa a stabilit episcopii trinitarieni „ortodocși”, împotriva obiecțiilor fratelui său Constanțiu. Însă Constans a murit primul, iar Constanțiu a anulat politica fratelui său, proclamând arianismul ca religie la Sinoadele de la Sirmium și Rimini din anul 359.

Următorul împărat roman a fost Iulian (361-363), care a încercat să reînvie cultele păgâne, care încă erau puternice atât ca număr, cât și ca avuție. La scurt timp, el a fost înlocuit de împăratul Iovian (363-364), un creștin, căruia la foarte scurt timp i-au urmat fiii săi, Valentinian I (364-375) și Valens (364-

---

¹ Ibid

² Ibid

378). Acest lucru conduce, din nou, la un regat împărțit ca și în cazul fiilor lui Constantin. Valentinian a condus Imperiul Roman de Apus și a recunoscut Crezul de la Niceea, în timp ce Valens a condus partea de Răsărit ca un arian. Succesorul lui Teodosiu cel Mare (375-383) a pus capăt la toate acestea.

Împăratul Teodosiu a redactat o serie de decrete care au stabilit creștinismul trinitarian ca singura religie aprobată în Imperiul Roman. Consiliul de la Constantinopol a confirmat Crezul de la Niceea stabilind creștinismul trinitarian ca ortodox. „Acesta a fost în timpul domniei lui (Teodosiu) când creștinismul a devenit religie de stat, câștigând astfel o poziție de monopol, în timp ce celorlalte religii și credințe li s-a refuzat dreptul de existență.”¹

Deci, ce s-a întâmplat între Consiliul de la Niceea din anul 325 și Consiliul de la Constantinopol din anul 381? Multe s-au întâmplat... Crezul de la Niceea a fost redactat pe timpul lui Constantin, imperiul a fost împărțit între arianism și creștinismul trinitarian sub fiii lui Constantin, susținând arianismul la cele două sinoade sub Constanțiu, s-a revenit la păgânism sub Iulian, s-a restaurat creștinismul sub Iovian, Imperiul, mai apoi, fiind iar împărțit între arianism și trinitarianism sub Valentinian și Valens, ca mai apoi să se confirme trinitarianismul în timpul domniei lui Teodosiu.

Crezul de la Niceea ulterior a fost făcut oficial la Conciliul de la Calcedon în anul 451. Restul, din păcate, este istorie...

Procesul de obținere a formulei trinitariene a fost atât de tardiv, complicat și discutabil încât „este dificil, în a doua jumătatea a secolului al XX-lea de a oferi o descriere clară și

---

¹ Ibid

obiectivă cu privire la Revelație, evoluție doctrinară și elaborarea teologică a misterului Sfintei Treimi. Dezbateră trinitariană, romano-catolică precum și altele, dezvăluie o imagine oarecum instabilă.”¹

„Instabilă” de-a binelea deoarece: „Formula în sine nu reflectă conștiința imediată a perioadei de origine, ci este produsul a trei secole de dezvoltare doctrinară... *Acesta este întoarcere contemporană la surse, care în cele din urmă, este responsabilă de această imagine instabilă*”².

Cu alte cuvinte, din punctul de vedere al bisericii, problema este că laicii educați încep să aibă mai multă încredere în Scriptură decât în mințile imaginative și sursele non-biblice de unde biserica și-a derivat dogma sa. Putem înțelege îngrijorarea lor. La urma urmei, este mult mai ușor să le spui oamenilor ce să creadă (și care este dijma care trebuie plătită) decât să ai de-a face cu aspectele problematice care rezultă dintr-o analiză obiectivă.

În orice caz, ca și cum citatul de mai sus nu ar fi fost destul de clar, *Noua Enciclopedie Catholică* continuă:

„Formularea «un Dumnezeu în trei Persoane» nu a fost instituită temeinic și cu siguranță nu a fost pe deplin asimilată în viața creștină și în declarația sa de credință, înainte de sfârșitul secolului al IV-lea. Însă tocmai această formulare este prima care a revendicat titlul de **dogmă trinitariană**. Pe

---

¹ *Noua Enciclopedie Catholică*

² Ibid

vremea părinților apostolici nu a fost nimic, nici măcar asemănător, cu această mentalitate sau viziune.”¹

Bine, hai să ne lăsăm pe spate și să ne scărpinăm capetele noastre spunând un „Hăăă? colectiv.

Biserica admite că Sfânta Treime a fost necunoscută pentru Părinții apostolici și că doctrina a fost derivată din surse non-biblice, însă insistă ca noi oricum să credem în această dogmă? După ce a fost aprobată de consiliile bisericii a durat câteva secole până când acest concept străin a fost acceptat.

Atunci când a început să crească gradul de conștientizare a diferențelor dintre doctrina Trinității și perioada de origine a sa, cineva poate fi surprins să găsească un grup care să pretindă că sunt adepții lui Isus (Pacea fie asupra sa!) (adică musulmani), iar în Cartea lor de îndrumare (Coranul) să citească următoarele:

„O, voi oameni ai Scripturii! Nu exagerați în privința religiei voastre și nu spuneți despre Allah decât adevărul! Mesia Isus, fiul Mariei, este trimisul lui Allah, cuvântul Său pe care El l-a transmis Mariei și un duh de la El. Credeți, așadar, în Allah și în trimișii Săi. Și nu spuneți «Trei!». Opriți-vă de la aceasta și va fi mai bine pentru voi. Allah nu este decât un Dumnezeu Unic. Slavă Lui! Să aibă El un copil? Ale Lui [Allah] sunt cele din ceruri și de pre pământ și Allah este cel mai bun Ocrotitor [Wakil].” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 4:171]

și avertizarea:

---

¹ Ibid

„...O, voi oameni ai Scripturii! Nu treceți în credința voastră peste adevăr și nu urmați poftetele unor oameni care sunt rătăciți, de mai înainte, și care i-au dus întru rătăcire pre mulți și s-au abătut de la calea cea dreaptă!”
[Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 5:77]

S-ar putea întreba cineva, ce anume din Noul Testament separă aceste două grupuri oferind o atât de diferită înțelegere asupra conceptului de Dumnezeu. Trinitarienii, unitarienii și musulmanii, cu toții pretind că urmează învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Însă cine cu adevărat și cine nu?

Timp de secole, raționamentul care a fost adus era acela că trinitarienii urmau teologia pauliană în locul lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Acest lucru este greu de negat, deoarece Isus (Pacea fie asupra sa!) a răspândit Legea Vechiului Testament în timp ce Pavel a negat-o. Isus (Pacea fie asupra sa!) a predicat crezul evreiesc ortodox, în timp ce Pavel a predicat misterele credinței; Isus (Pacea fie asupra sa!) a vorbit despre responsabilitate, Pavel a propus justificarea prin credință. Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a descris ca un profet etnic, în timp ce Pavel îl descrie ca un profet universal. Din lipsă de respect față de miile de ani de Revelație transmisă printr-un lanț lung de profeți și spre deosebire de învățăturile lui Rabbi Isus, Pavel nu s-a concentrat pe viața și învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!), ci pe moartea sa. După cum scrie Lehmann:

„Singurul lucru pe care Pavel îl consideră important este moartea evreului Isus, care a distrus toate speranțele de mântuire adusă de un Mesia. El face un Hristos victorios din

evreul Mesia care a eșuat, dă viață din moarte și face un Fiul al lui Dumnezeu din fiul omului.”¹

Câțiva dintre savanți chiar îl consideră pe Pavel corupătorul principal al creștinismului apostolic și a învățăturilor lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și ei nu sunt singurii. Multe dintre sectele creștine timpurii au susținut, de asemenea, acest punct de vedere, inclusiv secta creștină cunoscută sub numele de adopționiști, din secolul al II-lea. Conform lui Bart D. Ehrman:

„În special (adopționiștii) l-au considerat pe Pavel, unul dintre autorii cei mai remarcabili ai Noului Testament, a fi un eretic viclean mai degrabă decât un apostol.”²

Poate că contribuția cea mai importantă pentru susținerea acestui raționament îl găsim în *Manuscrisele de la Marea Moartă*, care conform unor cercetători îl condamnă pe Pavel pentru abandonarea Vechiului Testament și pentru răzvrătire împotriva învățăturilor lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și a conduitei creștine timpurii. Sfârșitul *Documentului de la Damasc* informează amănunțit despre blestemul comunității creștine timpurii asupra lui Pavel și excomunicarea sa.³

Eisenman ne informează că ebioniții – o comunitate creștină din Ierusalim – l-au considerat pe Pavel „un apostat”.⁴ Despre ebioniți el scrie:

---

¹ Johannes Lehmann

² Bart D Ehrman, „*Noul Testament: O introducere istorică de la începuturile scrierilor creștine*”

³ Robert Eisenman și Michael Wise, „*Dezvăluirea Manuscriselor de la Marea Moartă*”

⁴ Ibid

„Ei sunt, cu siguranță o comunitate care a ridicat memoria lui Iacov la cel mai înalt nivel, în timp ce pe Pavel l-a considerat „inamicul” sau chiar anti-Hristul... O astfel de poziție nu este de neegalat din pasaje importante din Epistola lui Iacov a Noului Testament. Am arătat deja că această scrisoare, pentru a răspunde unor dușmani care au susținut că Avraam (Pacea fie asupra sa!) a fost justificat doar prin credință, afirmă că făcându-se pe el un «prieten al omului» acest adversar se va transforma în «Vrăjmașul lui Dumnezeu». Această terminologie este de asemenea cunoscută și în Matei 13:25-40 prin «pilda cu neghina», probabil singura pildă antipaulină din Evanghelii, unde un «vrăjmaș a semănat neghină în grâu». La «seceriș», acestea vor fi smulse și aruncate «să ardă».”¹

Johannes Lehmann scrie:

„Ceea ce Pavel a proclamat ca «creștinism» a fost o erezie pură, care nu putea fi bazată pe credința iudaică sau cea eseniană, sau pe învățătura Rabbi-ului Isus. Însă așa cum spune Schonfield: «Erezia lui Pavel a devenit baza ortodoxiei creștine, iar biserica legitimă a fost renegată ca fiind eretică».”²

El continuă:

„Pavel a făcut ceva ce Rabbi Isus niciodată nu a făcut, refuzând să o facă. El a extins promisiunea lui Dumnezeu de

---

¹ Ibid

² Johannes Lehmann

mântuire a păgânilor, a abolit Legea lui Moise și a împiedicat accesul direct la Dumnezeu introducând un intermediar.”¹

Bart D. Ehrman, autorul cărții *Noul Testament: O prezentare istorică a scrierilor creștine timpurii* și probabil vocea contemporană cu cea mai mare influență, ne reamintește că „perspectiva lui Pavel nu a fost universal acceptată, sau cineva ar putea spune, nici pe scară largă” și că au existat lideri creștini proeminenți, printre care și cel mai apropiat apostol al lui Isus (Pacea fie asupra sa!), Petru „care a respins cu vehemență perspectiva lui Pavel, considerând-o o denaturare a adevăratului Mesaj al lui Hristos”.²

Comentând despre punctele de vedere ale unor creștini timpurii în literatura pseudo-clementină, Ehrman scrie:

„Petru și nu Pavel are cu adevărat autoritatea de a explica mesajul lui Isus. Pavel a corupt credința adevărată bazându-se pe o viziune scurtă pe care a interpretat-o, fără îndoială, greșit. Pavel este de fapt dușmanul apostolilor și nu conducătorul lor. El este în afara adevăratei credințe, un eretic care trebuie să fie interzis, nicidecum un apostol de urmat.”³

Alții îl ridică pe Pavel la gradul de sfânt. Cu siguranță Joel Carmichael nu este unul dintre aceștia:

„Suntem într-o lume departe de Isus. Dacă Isus a venit «doar pentru a îndeplini» Legea și profeția; dacă el a crezut că «nu va trece o iota sau o frântură de slovă din Lege» că

---

¹ Ibid

² Bart D. Ehrman

³ Ibid

porunca principală este «Ascultă, Israele! Domnul Dumnezeu nostru este singurul Domn» și că «Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu»...ce ar fi crezut el despre lucrarea lui Pavel! Triumful lui Pavel a însemnat îndepărtarea definitivă de la Isus; el a venit la noi parfumat în creștinism ca o muscă în chihlimbar”¹

În timp ce mulți autori au subliniat decalajul dintre învățăturile lui Pavel și cele ale lui Isus (Pacea fie asupra sa!), cel mai bun dintre ei a evitat comentariul dogmatic concentrându-se pe expunerea diferențelor, pur și simplu. Dr. Wrede a comentat:

„La Pavel, punctul central este un act divin în istorie, dar în istoria transcendentă, sau un complex de astfel de acte, care conferă întregii omeniri o mântuire de-a gata. Oricine crede în aceste acte – întruparea, moartea, învierea a unei ființe celeste primește mântuirea. Și acesta, care pentru Pavel este rezumatul religiei – scheletul al cărui material este evlavia și fără de care s-ar prăbuși – poate fi o continuare sau o restaurare a Evangheliei lui Isus?”²

Și Dr. Johannes Weiss susține că:

„Prin urmare, credința în Hristos, așa cum a fost susținută de bisericile primitive și de către Pavel, a fost ceva nou în comparație cu propovăduirea lui Isus; a fost un nou tip de religie.”³

---

¹ Joel Carmichael

² William Wrede, „Pavel”

³ Johannes Weiss, „Pavel și Isus”

Baigent și Leight rezumă perfect situația, după cum urmează:

„În toate vicisitudinile care urmează trebuie subliniat faptul că Pavel este, de fapt, primul eretic «creștin», și că toate învățăturile sale care, mai târziu, au devenit temelia creștinismului, sunt o abatere flagrantă de la «original», de la cel «pur». Eisenman a demonstrat că Iacov este un păstrător al formei originale de învățături, un exponent al purității doctrine și a respectării riguroase a Legii. Ultimul lucru pe care l-ar fi avut în minte a fost fondarea unei «religii noi». Pavel este acela care a făcut exact acest lucru...Așa cum a reieșit, totuși, curentul principal al noii mișcări s-a coagulat treptat, în următoarele trei secole, în jurul lui Pavel și a învățăturilor sale. Astfel, fără îndoială, spre oroarea postumă al lui Iacov și a adepților lui, s-a născut într-adevăr, o religie cu totul nouă, o religie care are de-a face din ce în ce mai puțin cu presupusul ei fondator.»¹

Întrebarea este cum și de ce a câștigat această teologie?

Trebuie să recunoaștem că învățăturile lui Pavel și ale lui Isus (Pacea fie asupra sa!) se contrazic una pe cealaltă. Michael Hart a avut de spus următoarele în volumul său scolastic *Cei 100, un clasament a celor mai influente personalități ale istoriei*:

„Cu toate că Isus a fost responsabil pentru principalele percepte etice și morale ale creștinismului (în măsura în care acestea au diferit de perceptele iudaismului), Sfântul Pavel a

---

¹ Michael Baigent și Richard Leigh, „Amăgirea pergamentelor de la Marea Moartă”

fost principalul dezvoltator a teologiei creștine, principalul său prozelit, și autorul unei mari părți a Noului Testament. ”

„*O mare parte*” a Noului Testament? Din cele 27 de cărți și Epistole, Pavel a scris 14, deci mai mult de jumătate. Acest fapt reprezintă un braț literar amplu cu care și-a impus teologia sa. În ceea ce privește viziunea lui Pavel: „*El nu se întrebă ce a condus la moartea lui Isus, el vede doar ce înseamnă pentru el însuși acest lucru. El transformă omul care cheamă omenirea la împăcarea cu Dumnezeu într-un mântuitor. El transformă o mișcare evreiască ortodoxă într-o religie universală, care, în cele din urmă, s-a ciocnit cu iudaismul*”¹.

De fapt, învățăturile lui Pavel despică creștinismul trinitarian dintr-un trunchi al monoteismului revelat. În timp ce învățăturile monoteiste transmise de către Moise, Isus (Pacea fie asupra lor!) și Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) sunt toate aliniate într-o continuitate netedă, învățăturile lui Pavel sunt în mod clar diferite.

Să începem cu faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) a propovăduit Unicitatea lui Dumnezeu:

„Isus i-a răspuns: «Cea dintâi este aceasta: „Ascultă Israele! Domnul Dumnezeu nostru este un singur Domn”; ~ și: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău și cu toată puterea ta”; iată porunca dintâi.»” (Marcu 12:29-30)

Nu numai Isus (Pacea fie asupra sa!) a subliniat acest lucru prin cuvintele sale, repetând «**iată porunca dintâi**», dar importanța aceste învățături este la fel de accentuată și în Matei

---

¹ Johannes Lehmann

22:37 și în Luca 10:27. Recunoscând continuitatea de la iudaism, Isus (Pacea fie asupra sa!) a transmis învățătura sa din Deuteronomul 6:4-5 (după cum s-a recunoscut în toate comentariile biblice de renume).

Hans Küng scrie:

„Ca un evreu evlavios, Isus însuși a propovăduit monoteismul strict. El niciodată nu s-a numit Dumnezeu, ba din contră:

„«Pentru ce Mă numești bun?», i-a zis Isus. «Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu.»” (Marcu 10:18)

în Noul Testament neexistând niciun indiciu că Isus s-ar fi considerat a două persoană în Dumnezeu și că ar fi fost prezent la crearea lumii. În Noul Testament, Dumnezeu însuși este întotdeauna unicul Dumnezeu și Tatăl – nu Fiul.”¹

Și totuși, cumva, teologia pauliană a ajuns Sfânta Treime. Dar cum? Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a raportat la Vechiul Testament. Dar la ce se raportează teologii paulini? O absență semnificativă din învățătura lui Isus (Pacea fie asupra sa!) este asocierea sa cu Dumnezeu. Nu a existat un loc și un timp mai bun decât în Noul Testament, pentru ca Isus (Pacea fie asupra sa!) să fi revendicat asocierea în divinitate, dacă așa ceva ar fi fost adevărat. Însă el nu a făcut-o!

Să revedem aspectele importante în această discuție:

---

¹ Hans Küng, *„Islam, trecut, prezent și viitor”*

1. Formula trinitară a fost concepută în secolul al III-lea și codificată în secolul al IV-lea, amândouă la o distanță mare atât ca timp cât și ca teologie de perioada de Revelație.

2. Formula trinitară a fost complet necunoscută părinților apostolici.

3. Trinitatea nu se regăsește nici în Vechiul și nici în Noul Testament, nici ca nume și nici ca și concept.

4. „Realizarea” teologiei pauliene – formula trinitară – a fost concepută de oameni, bazându-se pe misticile lui Pavel și este un conflict direct cu monoteismul strict, transmis de Vechiul Testament și învățăturile lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!).

Deci cu toate aceste dovezi împotriva Trinității, care sunt dovezile în favoarea ei? Depinde pe cine întrebi.

Laicii creștini sunt mândrii de citatul *Comma Johanneum* (din prima Epistolă al lui Ioan, versetele 5:7-8) deși niciun savant biblic adevărat nu ar fi. Și există multe motive pentru acest lucru. Verstele spun:

„(Căci trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul și Duhul Sfânt, și aceștia trei una sunt.) ~ Și trei sunt care mărturisesc (pe pământ): Duhul, apa și sângele, și aceștia trei sunt una în mărturisirea lor.”

O problemă: expresia „Tatăl, Cuvântul și Duhul Sfânt, și aceștia trei una sunt” a fost mult timp recunoscută a fi o interpolare (o inserare înșelătoare).

Traducătorul Bibliei adnotează:

„În versiunea Regelui Iacob a Bibliei, aceste verset este respins. De asemenea, acesta nu apare nu apare în niciun manuscris antic grecesc, iar dintre toate versiunile doar cel în limba latină îl conținea, însă nu vreuna din sursele antice. Nici manuscrisul, document, care conține textul Scripturii în limba originală nu conține acest verset. Dodd ne amintește: «Acesta este primul citat ca parte al Epistolei lui Ioan de Priscillian, ereticul spaniol care a murit în anul 385, care este treptat acceptat ca parte a textului latin autorizat.»”¹

Dr. C. J. Scofield, susținut de alți opt doctoranzi în teologie, afirmă cele de mai sus, și adnotează chiar mai clar acest verset prin: *„Este unanim acceptat că acest verset nu are nicio bază de adevăr, fiind introdus ulterior”².*

Profesorul Metzger, care, de asemenea, îi atribuie acest pasaj fie lui Priscillian, fie succesorului său, Episcopul Instantius, afirmă:

„Că aceste cuvinte sunt false și nu au dreptul să fie în Noul Testament este un lucru cert...”³

În altă lucrare, el adaugă:

„Oamenii de știință romano-catolici moderni, cu toate acestea, recunosc că cuvintele nu fac parte din Testamentul grecesc...”¹

---

¹ *Interpretul Bibliei*

² *Noua Biblie de Referință Scofield*

³ M. Bruce Metzger, *„Un comentariu textual asupra Noului Testament grecesc”*

Cum se poate, atunci, ca pasajul 1 Ioan 5:7 să fi invadat Scriptura? Se pare că inițial acest pasaj a fost adăugat pe marginea Scripturii ce către un copiator de mai târziu al manuscrisului. Cei care au căutat suport pentru dogma trinitară au mutat nota marginală în interiorul textului, încorporând-o astfel în Biblia latină veche, cândva în secolul al V-lea.² Astfel, ei au adoptat versetul și nu pentru că a fost întemeiat, ci pentru că a fost necesar. În cuvintele lui E. Gibbon:

„Textul memorabil, care afirmă unicitatea celor Trei, care mărturisesc în cer, este osândită de tăcerea completă a părinților ortodocși, a versiunilor vechi și de către manuscrisele autentice...O interpretare alegorică, probabil sub forma unui text marginal, a invadat textul Bibliilor în limba latină, care au fost reînnoite și corectate într-o perioadă întunecată a istoriei. După inventarea tiparului, editorii Testamentului în limba greacă au cedat propriilor prejudecăți sau a acelor timpuri, iar fraudă pioasă, care a fost îmbrățișată cu zel atât în Roma, cât și la Geneva a fost multiplicată la infinit în fiecare țară și în fiecare limbă a Europei moderne.”³

Ehrman, în cartea sa *Citarea greșită al lui Isus*, dezvăluie în mod strălucit modul în care aceste versete s-au infiltrat în Biblia greacă sub forma unui fals, în secolul al XVI-lea.

Noua Enciclopedie Catholică constată:

---

¹ M. Bruce Metzger și Bart Ehrman, *„Textul Noului Testament: transmiterea, alterarea și restaurarea”*

² Ibid

³ Edward Gibbon

„În Evanghelii mărturii explicite cu privire la Sfânta Treime găsim doar în formula de botez al lui Matei 28:19”¹

Și care este formula de botez al lui Matei? În acest verset se pretinde că Isus (Pacea fie asupra sa!) ar fi poruncit apostolilor săi:

„Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.”

Acesta este singurul verset al Evangheliei, care în mod explicit menționează Tatăl, Fiul și Sfântul Duh împreună², de aceea nu trebuie să fim surprinși că găsim ecourile sale în învățăturile lui Pavel:

„Harul Domnului Isus Hristos și dragostea lui Dumnezeu, și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți! Amin.” (2 Corinteni 13:14)”

Noi putem repeta această binecuvântare de o mie de ori și totuși o prăpastie largă se va căsca în continuare între Matei 28:19 și peretele ferm al doctrine trinitare, o prăpastie care necesită un salt de credință neprotejat de o plasă de dovezi solide.

Marcu 16:15-16 se referă la exact aceeași „Sarcină importantă - botezul” ca și Matei 28:19 și totuși formula „Tatăl, Fiul și Sfântul Duh” este, în mod vizibil absentă. De ce? Ambele Evanghelii descriu ultima poruncă al Isus (Pacea fie asupra sa!) către apostolii săi, însă în timp ce teologii

---

¹ *Noua Enciclopedie Catolică*

² *Ibid*

trinitarieni au folosit Matei 28:19 (singurul verset al Evangheliei care menționează explicit Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt împreună) în serviciul lor, Marcu 16:15-16 nu le oferă nici un suport. Deci care autor al Evangheliei are dreptate și care nu, și cum putem ști?

O cale de a decide care dintre aceste două pasaje este corect este de a examina ce anume au făcut de fapt apostolii lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Epistolele lui Pavel arată că botezul în biserica timpurie a fost făcut doar în numele lui Isus (de ex. Faptele Apostolilor 2:38, 8:16, 10:48, 19:5 și Romani 6:3), și nu „în numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt”. Presupunând că apostolii au făcut efectiv așa cum li s-a spus, acțiunile lor susțin versetele din Evanghelia lui Marcu 16:15-16 și neagă atât versetul din Evanghelia lui Matei 28:19 cât și din 2 Corinteni 13:14. Pe de altă parte, dacă ei nu au făcut ceea ce li s-a spus, atunci nu avem nici un motiv să avem încredere în ceea ce ei au relatat că au spus sau au făcut. Iar dacă nu putem avea încredere în *apostoli* cu atât mai puțin putem avea încredere în Pavel, care nici măcar nu l-a întâlnit pe Isus (Pacea fie asupra sa!)?

Există un elefant și mai mare în camera aceasta a discuției trinitariene fragile, iar majoritatea teologilor preferă să nu-l abordeze. Problema este următoarea: deși Biblia atribuie „botezul” în Marcu 16:15-16 și Matei 28:19 lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!), cei două sute de savanți de la *Seminarul Isus* sunt de părere că el nu a spus nici una dintre ele. Cum putem atunci considera că oricare dintre aceste versete sunt dovadă pentru Sfânta Treime?

În cazul în care justificările de mai sus eșuează, clericii și laicii deopotrivă recurg la citarea unei litanii de versete, fiecare

dintre ele putând fi demontat rapid. Spre exemplu în Ioan 10:38 găsim: „**...Tatăl este în Mine, și Eu sunt în Tatăl.**”, de asemenea în Ioan 14:11 găsim aproape la fel. Dar ce înseamnă acest lucru? Dacă ne propunem ca aceste versete să susțină asocierea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) Divinității, trebuie să luăm în considerare și versetul Ioan 14:20 în care găsim: „**În ziua aceea, veți cunoaște (discipolii) că Eu sunt în Tatăl Meu, că voi sunteți în Mine și că Eu sunt în voi.**” Având în vedere că limba aramaică și cea ebraică posedă o mai mare capacitate de metaforizare decât limba română, singura concluzie logică este că limbajul folosit este figurativ. Prin urmare nici unul dintre versetele de mai sus nu pot fi folosite pentru a apăra doctrina trinității.

Să vedem o altă presupusă dovadă.

În Ioan 14:9 găsim că Isus (Pacea fie asupra sa!) ar fi spus: „**Cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl**”. Presupunând că limbajul este literal, acesta fiind o ipoteză îndrăzneată, noi trebuie totuși să rectificăm Ioan 14:9 cu Ioan 5:37 în care găsim: „**...Voi nu I-ați auzit niciodată glasul, nu I-ați văzut deloc fața;**”. Ioan 1:18 este și mai categoric afirmând: „**Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu;**...”.

Făcând abstracție de Melhisedec cel „**fără tată, fără mamă, fără spiță de neam, neavând nici început al zilelor, nici sfârșit al vieții,**” din Evrei 7:3, Pavel se pare că a fost de acord cu: „**Domnul domnilor, singurul care are nemurirea, care locuiește într-o lumină de care nu poți să te apropii, pe care niciun om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea și care are cinstea și puterea veșnică**” (1 Timotei 6:16)

Descrierile „**nu poți să te apropii**” și „**pe care niciun om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea**” cu siguranță nu sunt

conforme persoanei accesibile și vizibile a lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Argumentul lui Ioan 14:9, astfel, se dovedește a fi invalid. Un pas scriptural înainte, trei pași înapoi, atunci când se învață că Isus (Pacea fie asupra sa!) a stat personal în fața apostolilor săi și le-a spus: **„Voi nu I-ați auzit niciodată glasul, nu I-ați văzut deloc fața;” (Ioan 5:37).**

Atunci când nimic nu mai ajută, Ioan 10:30 relatează că Isus (Pacea fie asupra sa!) ar fi spus: **„Eu și Tatăl una suntem”**. Scurt, concis, și la obiect, dar și o imensă greșală. În acest verset, manuscrisul grecesc pentru cuvântul „una” tradus în limba română, conține cuvântul *heis*.¹ De asemenea acest cuvânt apare în Ioan 17:11 și 17:21-23. În Ioan 17:11 găsim:

„...Sfinte Tată, păzește, în Numele Tău, pe aceia pe care Mi i-ai dat, pentru ca ei să fie una, cum suntem și Noi.”

Literar sau metaforic? Ioan 17:21 întărește metafora cu cuvintele:

„Mă rog ca toți (adică credincioșii) să fie una, cum Tu, Tată, ești în Mine, și Eu în Tine; ca și ei (credincioșii) să fie una în Noi, pentru ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis.”

În cazul în care o persoană crede în ecuație, suma totală se ridică la mult mai mult decât „trei în unu”, iar acest lucru este o blasfemie, ori, altfel, trebuie rescrise regulile matematicii pentru a conserva Sfânta Treime.

Ioan 10:30 este un verset greșit aplicat, de aceea merită o examinare mai atentă. Creștinismul trinitarian susține că Isus

---

¹ *Puternica concordanță exhaustivă a Bibliei*

(Pacea fie asupra sa!) a declarat: **„Eu și Tatăl una suntem”** după care evreii au luat pietre ca să-l ucidă pentru blasfemie, acuzându-l că: **„...Tu, care ești un om, Te faci Dumnezeu.”** (Ioan 10:33). Raționamentul aici este dacă evreii au recunoscut susținerea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) de a fi Dumnezeu, toți ar trebui să înțeleagă la fel versetul. Acest raționament ar putea fi rezonabil, la prima vedere, dar numai în cazul în care este scos din context.

Pentru a analiza pasajul, în mod corespunzător, am putea începe cu versetul precedent, și anume Ioan 10:29, care subliniază natura separată și distinctă a lui Dumnezeu de a lui Isus (Pacea fie asupra sa!), Unul este Dătătorul, celălalt cel care primește. Mulți dintre cei care citesc apoi versetul Ioan 10:30 își dau seama că, de fapt, acest verset se referă la faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) și Dumnezeu sunt în acord. Și să observăm răspunsul lui Isus (Pacea fie asupra sa!) la acuzația evreilor precum că ar pretinde divinitatea. A insistat el în continuare spunând: *„M-ați auzit bine, am spus-o odată și o voi spune din nou!”*? Nu, ci exact opusul s-a întâmplat: el a spus că au înțeles greșit și a citat Psalmul 82:6 pentru a le reaminti evreilor că expresiile „fiul lui Dumnezeu” și „sunteți dumnezei” sunt metafore. În cuvintele Bibliiei:

„Isus le-a răspuns: «Nu este scris în Legea voastră: «Eu (Dumnezeu) am zis: sunteți dumnezei» (Psalmi 82:6)? ~ Dacă Legea a numit «dumnezei» pe aceia cărora le-a vorbit cuvântul lui Dumnezeu - și Scriptura nu poate fi desființată - ~ cum ziceți voi că hulesc Eu, pe care Tatăl M-a sfințit și M-a trimis în lume? Și aceasta, pentru că am zis: "Sunt Fiul lui Dumnezeu!»” (Ioan 10:34-36)

Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a inclus pe el însuși printre **„aceia cărora le-a vorbit cuvântul lui Dumnezeu (adică au primit revelația)”**, cei care au fost identificați în Psalmi, 82:6 ca **„dumnezei”** cu „d” mic sau **„fii ai Celui Preaînalt”**. Psalmul 82:1 folosește o metaforă îndrăzneță prin identificarea judecătorilor cu „dumnezei” – și nu ca bărbați drepecți, nu ca profeți, nu ca fii ai lui Dumnezeu, ci ca *dumnezei*. Mai mult decât atât, Psalmii 82:6-7 nu lasă niciun dubiu la faptul că **„fii ai Celui Preaînalt”** se referă la ființele umane muritoare:

„Eu am zis: «Sunteți dumnezei, toți sunteți fii ai Celui Preaînalt.» ~ Însă veți muri ca niște oameni, veți cădea ca un domnitor oarecare.” (Psalmii 82:6-7)

Iar la final, să nu uităm că grecescul *huios* tradus ca *fiu* în versetul de mai sus, „a fost folosit pe scară largă ca reprezentare figurativă pentru rudenie”¹.

Astfel, citind Ioan 10:30 în context, descoperim că Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a identificat cu alți muritori drepecți, subliniind sensul figurat al expresiei „fiu al lui Dumnezeu”, a negat divinitatea sa comportându-se așa cum ar fi de așteptat de la un profet în carne și oase. La urma urmei, dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost un partener în Dumnezeire, nu și-ar fi apărat statutul său prin mărturisirea Atotputerniciei Divine?

În mod similar, pentru fiecare verset care ar deține evidențe cu privire la Trinitate, există unul sau mai multe care-l discreditează sau îl descalifică pe acesta. O mare parte a frustrării lumii creștine se datorează faptului că o confirmare

---

¹ Ibid

biblică cu privire la Trinitate nu este doar rară, ci absentă cu desăvârșire. Ceea ce găsim este chiar opusul. De trei ori Isus (Pacea fie asupra sa!) a subliniat prima poruncă spunând:

**„Domnul Dumnezeu nostru este un singur Domn.”
(Marcu 12:29)**

**„Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta,
cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău.” (Matei 22:37 și
Luca 10:27)**

În niciuna dintre acestea Isus (Pacea fie asupra sa!) nu face aluzie la Sfânta Treime. Și cine are autoritate mai mare biblică decât Isus (Pacea fie asupra sa!)?

Argumentul trinitarian precum „Dumnezeu este unul, dar Unul într-o ființă triunică la fel cum oul este unul dar în trei starturi diferite și separate” este interesant, dar nesatisfăcător. A fost odată... când Pământul a fost plat și în centrul Universului. Metalele puteau fi transformate în aur, iar o fântână a tinereții a promis nemurirea celor care o găsesc. Oamenii chiar au crezut așa ceva... însă nu și realitatea. Întrebarea nu este dacă există o analogie valabilă pentru conceptul Sfintei Treimi, ci mai degrabă dacă doctrina este corectă în primul și primul rând. Și Isus (Pacea fie asupra sa!) a predicat așa ceva? Iar răspunsul, conform celor menționate mai sus, este NU și NU.

Prin urmare, susținătorii doctrinei trinitare au rămas fără argumente. Lipsiți de dovezi biblice, unii au mers atât de departe, încât au sugerat că Isus (Pacea fie asupra sa!) a predicat Sfânta Treime în secret. Chiar și această afirmație are un răspuns, deoarece în Biblie găsim că Isus (Pacea fie asupra sa!) a spus:

„Eu am vorbit lumii pe față; totdeauna am învățat pe norod în sinagogă și în Templu, unde se adună toți iudeii, și n-am spus nimic în ascuns.” (Ioan 18:20)

Deci, avem că Moise (Pacea fie asupra sa!) a susținut Unicitatea lui Dumnezeu, Isus (Pacea fie asupra sa!) a susținut Unicitatea lui Dumnezeu, însă autoritățile bisericești ne învață să credem ceea ce ni se spune și nu ceea am citit noi cu ochii noștri în Biblie. Pe cine ar trebui să credem, pe Isus (Pacea fie asupra sa!) sau pe teologii paulini? Și în ce ar trebui să avem încredere, în Scriptură sau în doctrină? Pe o doctrină bazată pe surse non-biblice cum este aceasta?

Este de remarcat faptul că Sfântul Coran confirmă nu numai Unicitatea lui Dumnezeu (Allah), dar respinge Trinitatea, stabilind astfel un fir monoteistic comun între învățăturile lui Moise, Isus (Pacea fie asupra lor!) și Nobilul Coran:

1. „Și nu spuneți «Trei!»” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 4:171]

2. „Necredincioși sunt și aceia care spun: «Dumnezeu este treimea din trei», căci nu există altă divinitate în afară de [Allah] cel Unic și de nu vor înceta să vorbească astfel, îi va atinge și pe cei necredincioși dintre ei chin dureros.” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 5:73]

3. „...Domnul vostru este un Domn Unic! Acela care nădăjduiește să-L întâlnească pe Domnul său să săvârșească fapte bune și să nu asocieze pe nimeni altcineva la adorarea Domnului său!” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 18:110]

Este de înțeles că unii vizualizează claritatea monoteismului islamic alături de țesătura încurcată și lipsită de temeii a ideologiei trinitariene și se întreabă: „*Ei bine, ce este atunci în neregulă cu islamul?*” Alții continuă să susțină : „*Isus este Dumnezeu!*”

Pe temelia unor astfel de puncte de vedere opuse sunt întocmite modelele diferențelor religioase, sunt războaie purtate și, ceea ce este cel mai important, suflete pierdute.

9. Divinitatea lui Isus? O anchetă.

„Omul este făcut pentru a adora și a se supune: dar dacă nu-i vei porunci, dacă nu-i dai nimic să se închine, el va modela propriile divinități și va găsi un conducător în propriile pasiuni.” – Benjamin Disraeli

Diferența gravă între învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și formula trinitariană care-l ridică pe Isus (Pacea fie asupra sa!) la statutul divin – un statut pe care Isus (Pacea fie asupra sa!) îl neagă în Evanghelii:

„«Pentru ce Mă numești bun?», i-a zis Isus. «Nimeni nu este bun decât Unul singur: Dumnezeu.» (Marcu 10:18 și Luca 18:19)

„...Tatăl este mai mare decât Mine.” (Ioan 14:28)

„...nu fac nimic de la Mine însumi, ci vorbesc după cum M-a învățat Tatăl Meu.” (Ioan 8:28)

„...Adevărat, adevărat vă spun că Fiul nu poate face nimic de la Sine;...” (Ioan 5:19)

„Eu Îl cunosc, căci vin de la El, și El M-a trimis.” (Ioan 7:29)

„...cine Mă nesocotește pe Mine nesocotește pe Cel ce M-a trimis pe Mine.” (Luca 10:16)

„Acum Mă duc la Cel ce M-a trimis;...” (Ioan 16:5)

„Isus le-a răspuns: «Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celui ce M-a trimis pe Mine.»” (Ioan 7:16)

„Căci Eu n-am vorbit de la Mine însumi, ci Tatăl, care M-a trimis, El însuși Mi-a poruncit ce trebuie să spun și cum trebuie să vorbesc.” (Ioan 12:49)¹

Ce spune teologia paulină? Că Isus (Pacea fie asupra sa!) este un partener în divinitate, întruparea lui Dumnezeu. Astfel, ce ar trebui ca cineva să creadă? Dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) este partener în divinitate, atunci să ascultăm ce altceva ar putea să spună:

„Cea dintâi (poruncă) este aceasta: «Ascultă Israele! Domnul Dumnezeuul nostru este un singur Domn»;” (Marcu 12:29)

„Cât despre ziua aceea sau ceasul acela, nu știe nimeni, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.” (Marcu 13:32)

„Să te închini Domnului Dumnezeului tău și numai Lui să-I slujești.” (Luca 4:8)

---

¹ De asemenea vezi: Matei 24:36, Luca 23:46, Ioan 8:42, 14:24, 17:6–8

**„Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis...”
(Ioan 4:34)**

„Eu nu pot face nimic de la Mine *însumi*: judec după cum aud; și judecata Mea este dreaptă, pentru că nu caut să fac voia Mea, ci voia Tatălui, care M-a trimis.” (Ioan 5:30)

„căci M-am coborât din cer ca să fac nu voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis.” (Ioan 6:38)

„Învățătura Mea *nu este a Mea*, ci a Celui ce M-a trimis pe Mine.” (Ioan 7:16)

„...Mă sui la Tatăl *Meu* și Tatăl vostru, la Dumnezeu *Meu* și Dumnezeu vostru” (Ioan 20:17)

Literele italice din versete nu înseamnă că Isus (Pacea fie asupra sa!) a accentuat acele cuvinte, cu toate că nimeni nu poate pretinde cu certitudine că el nu făcut-o, ci mai degrabă subliniază faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) niciodată nu a susținut originea divină a sa, din contră, a fost primul care a negat acest lucru. Joel Carmichael spune:

„Concepția acestei noi religii, cu el (Isus) divinitate, a fost ceva asupra căruia nici chiar el însuși nu a avut nici cea mai mică idee. Așa cum a spus Charles Guignebert: «niciodată nu i-a trecut prin cap».”¹

Deci dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a pretins niciodată divinitatea, atunci ce a fost el mai exact? Chiar el însuși răspunde acestei întrebări:

---

¹ Joel Carmichael

„Un proroc nu este disprețuit decât în patria Lui, între rudele Lui și în casa Lui.” (Marcu 6:4)

„Dar Isus le-a zis: «Nicăieri nu este prețuit un proroc mai puțin decât în patria și în casa lui.»” (Matei 13:57)

„...fiindcă nu se poate ca un proroc să piară afară din Ierusalim.” (Luca 13:33)

Cei care l-au cunoscut, au recunoscut că:

„Este Isus, Prorocul din Nazaretul Galileii...” (Matei 21:11) și

„...Un mare proroc S-a ridicat între noi;...” (Luca 7:16)

Apostolii au spus despre Isus (Pacea fie asupra sa!):

„...proroc puternic în fapte și în cuvinte...” (Luca 24:19)

Dacă aceste vorbe au fost inexacte, de ce Isus (Pacea fie asupra sa!) nu le-a corectat? De ce nu și-a susținut divinitatea dacă el a fost cu adevărat de origine divină? Atunci când femeia de la fântână a afirmat:

„«Doamne», I-a zis femeia, «văd că ești proroc.»” (Ioan 4:19)

de ce nu i-a explicat femeii că el este mai mult decât un profet? Sau a făcut-o?

Isus Hristos un simplu om? Să fie oare? O bună parte a introspectivei religioase ar putea întreba „De ce nu?”. În Faptele Apostolilor 2:22 găsim:

„...Pe Isus din Nazaret, Om adevărat de Dumnezeu înaintea voastră prin minunile, semnele și lucrările pline de putere pe care le-a făcut Dumnezeu prin El în mijlocul vostru, după cum bine știți;”

Este, de asemenea, înregistrat că Isus (Pacea fie asupra sa!) ar fi spus:

„Dar acum căutați să Mă omorâți pe Mine, un Om care v-am spus adevărul pe care l-am auzit de la Dumnezeu.” (Ioan 8:40)

În mod surprinzător, un verset similar se găsește și în Coranul cel Sfânt:

„Dar el [pruncul] a zis: «Eu sunt robul lui Allah! El mi-a dăruit Scriptura și m-a făcut profet!» [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 19:30]

Astfel, Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost „robul lui Allah (robul lui Dumnezeu)”? Conform Bibliei, da. Sau cel puțin așa înțelegem din Matei 12:18:

„Iată Robul Meu pe care L-am ales...”

Mai mult decât atât, în Faptele Apostolilor s-a notat pe îndelete evoluția bisericii primare în primii treizeci de ani după misiunea lui Isus (Pacea fie asupra sa!), însă niciunde în Faptele Apostolilor discipolii lui Isus (Pacea fie asupra sa!) nu

I-au numit pe acesta vreodată „Dumnezeu”, mai degrabă s-au referit la el ca om și ca rob al lui Allah.¹

De fapt, singurul verset din Noul Testament care sprijină doctrina întrupării este 1 Timotei 3:16. Totuși, cu privire la acest verset (care susține că Dumnezeu s-a **„arătat în trup”**) Gibbon spune:

„Această exprimare ar putea fi justificată de limbajul Sfântului Pavel, însă totuși este vorba de faptul că suntem înșelați de Bibliile noastre moderne. Cuvântul „cel” în unele versiuni ale limbii române a fost schimbat în „Dumnezeu” la Constantinopol la începutul secolului al VI-lea, însă textul original în versiunea limbii latine și siriace încă există în limba greacă; și această fraudă alături de cei „Trei martori ai Sfântului Ioan” a fost admirabil descoperită de Sir Isaac Newton”²

Fraudă? Este un cuvânt dur, însă dacă privim cu atenție observăm că este un lucru folosit în „unele pasaje al Noului Testament au fost modificate pentru a sublinia natura divină a lui Isus.”³

Biblia a fost *modificată*? Din motive doctrinare? E greu de găsit un cuvânt mai potrivit decât „fraudă” având în vedere circumstanțele.

---

¹ Om: Faptele Apostolilor 2:22, 7:56, 13:38, 17:31; Robul lui Dumnezeu: Faptele Apostolilor 3:13, 3:26, 4:27, 4:30.

² Edward Gibbon

³ M. Bruce Metzger și Bart Ehrman, „Textul Noului Testament: transmiterea, alterarea și restaurarea”

Într-un capitol intitulat „*Motivarea modificărilor textului din punct de vedere teologic*”, din cartea sa „*Citarea greșită a lui Isus*”, profesorul Ehrman vorbește despre „frauda” din Timotei, 3:16, care a fost observată nu numai de Sir Isaac Newton, dar și de către savantul secolului al XVIII-lea, Johann J. Wettstein. În cuvintele lui Ehrman:

*„Un scrib ulterior a modificat textul original, astfel încât a înlocuit «cel» cu «Dumnezeu» (a fost arătat în trup). Cu alte cuvinte, acest scrib, a schimbat ulterior, pentru a sublinia divinitatea lui Hristos...Manuscrisele mai vechi și cele corecte ale noastre cu toate acestea vorbesc despre Hristos „**cel ce a fost arătat în trup**”, fără a-l numi explicit Dumnezeu pe Isus.”*

Ehrman subliniază faptul că această modificare apare în cinci dintre manuscrisele grecești timpurii. Prin urmare, încă din timpurile medievale, doctrina credinței creștine a suferit influența corupătoare a unei biserici devotate mai degrabă teologiei decât adevărului.

Ehrman adaugă:

„Wettstein, continuând cercetările sale, a găsit și alte pasaje tipice care confirmă doctrina divinității lui Hristos și care de fapt conțin probleme textuale. Atunci când aceste probleme au fost rezolvate, în cele mai multe cazuri, referirea la divinitatea lui Isus a fost înlăturată.”

Având în vedere cele de mai sus, nu ar trebuie să fie de mirare faptul că creștinismul secolului al XX-lea s-a extins incluzându-i și pe cei care neagă divinitatea lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Un semn important al acestei realizări este subliniat în următorul raport al revistei *Daily News* din Londra:

„Potrivit unui sondaj recent, mai mult de jumătate dintre episcopii anglicani din Anglia spun că creștinii nu sunt obligați să creadă că Isus Hristos a fost Dumnezeu.” Trebuie remarcat faptul că nu doar clericii au fost intervievați, ci și episcopii, fără îndoială lăsând astfel pe mulți dintre enoriași să-și pună întrebarea cine ar trebui să creadă dacă nu episcopii lor!

Indiferent de punctul de vedere cu privire la originile religioase, realitatea dură este că toți profeții, cu excepția lui Adam (Pacea fie asupra sa!), s-au născut din baia de lichid amniotic aflat în pântecul mamei precum fiecare copil, inclusiv Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!). Fără îndoială că mama lui Isus (Pacea fie asupra sa!) l-a alăptat la sânul ei în actul natural al dezvoltării copilului, însă acest lucru ar fi un act ciudat de nepotrivit pentru Dumnezeu, deoarece această relație ar implica dependența lui Dumnezeu de creația Sa. De asemenea, se poate bănuși că Isus (Pacea fie asupra sa!) a învățat să meargă pe pământul murdar, crescând într-un mod complet uman, a mâncat și a băut într-un mod total lumesc (urmat sigur, în mod ocazional de mersul la baie). Foamea, setea, furia, durerea, oboseala frustrarea, bucuria lui, toate caracteristici umane, sunt toate bine descrise de Biblie.

Dumnezeu este Atoateștiutor însă în Marcu 5:30, Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a știut cine s-a atins de hainele sale. Dumnezeu este Atotputernic, dar în Marcu 6:5 Isus (Pacea fie asupra sa!) spune că nu a putut să facă nicio minune în patria sa. Mai mult decât atât, în Marcu 8:22-25 Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a reușit să vindece un om orb din prima încercare.

Isus (Pacea fie asupra sa!) dormea, însă Dumnezeu nu doarme niciodată (Psalmi 121:4). Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost ispitit de diavol (Luca 4:1-13) și totuși Iacov 1:13 spune omenirii: „...**Dumnezeu nu poate fi ispitit...**”. Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a rugat și a mulțumit (cui?), a postit (de ce?), a transmis învățăturile lui Dumnezeu, iar în cele din urmă a suportat neputincios umiliința și tortura tiranilor. Omul este asuprit de către conducătorii tirani sau un Dumnezeu este asuprit de chiar creația Sa, de cei pe care El Însuși îi va pedepsi în Ziua Judecării? Mulți (și numai musulmanii) susțin că punctul de vedere islamic este mult mai laudativ și mai nobil cu privire la Dumnezeu ca Ființă supremă și transcendentă, și mult mai realistă cu privire la Isus (Pacea fie asupra sa!) ca profet și ca om.

Întrebarea care cere un răspuns este: „De ce *trebuie* ca Isus să fie Dumnezeu? De ce nu poate fi el doar un om?”

Majoritatea creștinilor susțin că omenirea a avut nevoie de un sacrificiu pentru mântuirea păcatelor, iar un sacrificiu pur uman nu ar fi fost de ajuns, ci doar un sacrificiu divin. Monoteiștii absoluți, cum ar fi evreii ortodocși, creștinii unitarieni sau musulmanii, s-ar putea opune, ca în acest dialog tipic:

Monoteist: Oh. Deci tu crezi în faptul că Dumnezeu a murit?

Trinitarian: Nu, nu, deloc. Doar omul a murit.

Monoteist: În acest caz sacrificiul nu trebuia să fie divin, dacă doar partea umană a murit.

Trinitarian: Nu, nu, nu. Doar partea umană a murit, însă Isus-Dumnezeu a trebuit să sufere pe cruce pentru iertarea păcatelor noastre.

Monoteist: Ce vrei să spui cu „trebuia”? Pentru Dumnezeu „nu trebuie” nimic!

Trinitarian: Dumnezeu a avut nevoie de un sacrificiu, iar un simplu om nu ar fost de ajuns. Dumnezeu a avut nevoie de un sacrificiu destul de mare pentru a ispășirea păcatelor omenirii, astfel el și-a trimis singurul Lui fiu.

Monoteist: Atunci, noi avem un concept diferit despre Dumnezeu. Eu cred că Dumnezeu nu are nevoi. Dumnezeu nu vrea ceva pe care să nu îl poată împlini, deoarece ar avea nevoie de ceva care să facă posibil acel lucru. Dumnezeu niciodată nu spune: „Vreau să fac un lucru, dar nu pot. Mai întâi am nevoie de un alt ceva... Să văd unde îl pot găsi.” Într-un astfel de scenariu, Dumnezeu ar fi dependent de o altă entitate care i-ar putea satisface nevoile Sale. Cu alte cuvinte, Dumnezeu ar trebui să aibă un alt Dumnezeu superior Lui. Pentru un monoteist acest lucru este absolut imposibil de conceput, deoarece Dumnezeu este Unic, Suprem, Autosuficient și Sursa întregii creații. Omenirea are nevoi, Dumnezeu niciodată. Noi avem nevoie de Îndrumarea, Mila și Iertarea Sa, iar El nu are *nevoie* de nimic în schimb. El poate dori evlavie și supunerea noastră, însă nu are *nevoie* de ele.

Trinitarian: Dar asta este idea. Dumnezeu ne-a spus să ne închinăm Lui, iar noi facem acest lucru prin rugăciune. Dar Dumnezeu este Pur și Sfânt, iar oamenii sunt păcătoși. Noi nu ne putem apropia de Dumnezeu direct din cauza impurității și a păcatelor noastre, iar din acest motiv avem nevoie de un mijlocitor prin intermediul căruia să ne rugăm Lui.

Monoteist: Întrebare – A păcăuit Isus?

Trinitarian: Nu, el a fost fără de păcat.

Monoteist: Cât de pur a fost el?

Trinitarian: Isus? A fost pur 100%. El a fost Dumnezeu/Fiu al lui Dumnezeu, deci a fost 100% Sfânt.

Monoteist: Dar atunci, după criteriile dumnevoastră, nu ne putem apropia nici de Isus mai mult decât de Dumnezeu. Conform premisei dumnevoastră, omenirea nu se poate ruga direct lui Dumnezeu din acuza incompatibilității dintre omul păcătos și puritatea absolută, sfântă. Dacă Isus a fost 100% sfânt, atunci nici el nu este mai abordabil decât Dumnezeu. Pe de altă parte, dacă Isus *nu a fost* 100% sfânt, atunci chiar el însuși a fost pătat și nu ar putea să se apropie direct de Dumnezeu și cu atât mai puțin să fie Dumnezeu, Fiul lui Dumnezeu, sau partener al lui Dumnezeu.

Bunul simț ne spune că oamenii sfinți sunt ușor de abordat – cu cât mai sfânt cu atât mai ușor de abordat. Deci, de ce am avea nevoie de intermediari între noi și Dumnezeu?

Frustrarea apropie masele critice de oricine care încearcă să abordeze o astfel de problemă, deoarece discuțiile raționale oferă o cale pentru justificări încărcate emoțional. De exemplu, atunci când o dovadă scripturală eșuează, cei care o susțin bazându-se pe doctrina non-biblică sunt forțați să închidă cartea despre care ei pretind că îndrumare (Biblia) și schimbă uneltele misticului. Cine poate argumenta cu astfel de întrebări condescendente ca: „N-ai simțit niciodată puterea lui Isus în viața ta?”.

Dacă o persoană (incluzând-o pe cea care întreabă) înțelege întrebarea, este o chestiune separată. Monoteiștii stricți pot răspunde repede afirmativ, însă cu observația că adevăratele învățături ale lui Isus (Pacea fie asupra sa!) sunt mult mai puternice decât blasfemiile care s-au răspândit ulterior ajungând să domine creștinismul. Monoteistul strict, fie el evreu ortodox, creștin unitarian sau musulman s-ar putea de asemenea întreba cum se simte puterea lui Satan în viața cuiva? Destul de dibaci și convingător, ne-am gândi noi, oare cât de multe suflete ar mai putea Satan câștiga dacă nu ar apărea în haina dreptății?

Deci, ce putem spune despre diferența dintre adevărul lui Dumnezeu și înșelăciunile lui Satan? Dacă alegem religia bazată pe emoție și nu pe gândire rațională, cum putem fi siguri că suntem pe drumul cel bun? Puterea de judecată dată de Dumnezeu se bazează pe rațiune cognitivă; a crede altfel înseamnă să-ți asumi că o creație rațională a fost creată după o lege irațională.

Dumnezeu îndrumă omenirea în Isaia 1:18 **„Veniți totuși să ne judecăm, zice Domnul...”**, și niciunde nu spune: „Alegeți-vă voi calea.” Ușa Stanei – slăbiciunile umane – constă din emoțiile și dorințele inferioare. Nimeni nu stă vreodată lângă o ceașcă de ceai fierbinte la un apus de soare de culoarea pastelului catalogând pro sau contra adulterului, furtului sau avariției. Nimeni nu ajunge niciodată la păcat prin raționament deductiv, acest lucru pur și simplu nu se întâmplă. Omenirea ajunge la păcat urmând dorințele primare. Păcatele carnale sunt destul de periculoase, atât din perspectiva lumescă, cât și din perspectiva Vieții de Apoi. Cu cât sunt mai periculoase greșelile religiei bazate pe chemarea bazată pe exclusivitate spirituală?

În trecut, astfel de pretenții de exclusivitate spirituală au fost limitate în mare parte la sfera gnosticilor, care au fost arși pe rug ca eretici până când (cel puțin așa pare) doctrina Trinității s-a văzut dezgolită și lipsită de apărare în pădurea dezbaterii teologice. Dependenta de „Duhul Sfânt” și „lumina călăuzitoare” când este vorba de apărarea religiei mistice, deși considerată anterior ca erezie gnostică, a devenit o marcă a ortodoxiei creștine. Și le-a servit de minune. Afirmatia cum că unei persoane îi lipsește „Duhul Sfânt” în cazul în care nu acceptă o anumită ideologie servește ca ultim asalt în discuțiile religioase, direcționând forța argumentului rațional departe de cei care ar prefera ca să dispară dovezile decât să se confrunte cu inconvenientele sale. Afirmatia că o persoană îl va înțelege pe Isus (Pacea fie asupra sa!) doar în cazul în care acceptă „Duhul Sfânt” în viața sa întâmpină rezistență din partea celor care caută să evite astfel de teologii gnostice – ideologie care implică un caracter arbitrar al lui Dumnezeu, Cel care acordă înțelegere mistică doar pentru unii, în timp ce pentru alții nu.

Monoteiștii stricți ar putea încerca să redirecționeze discuția înapoi la punctul principal. De exemplu, mai multe grupări religioase (inclusiv musulmanii) îl acceptă pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca profet al lui Dumnezeu, ei cred în ceea ce el i-a învățat pe oameni, inclusiv ceea ce chiar el a spus despre sine și anume că nu este cu nimic mai mult decât un profet și un om. În schimb, mulți *nu cred* în ceea ce ne învață teologii paulini, preferând să se bazeze pe adevărul clar răspândit de profeți decât pe contradicțiile turbulente ale celor care i-au urmat în timp. Nu contează cât de sincer poate să pară că ar fi fost Pavel, el nu a fost un apostol la lui Isus (Pacea fie asupra sa!), nici nu l-a întâlnit niciodată și, de fapt, el i-a persecutat, închis și ucis pe adepții lui Isus (Pacea fie asupra sa!):

„Și am zis: «Doamne, ei știu că eu băgam în temniță și băteam prin sinagogi pe cei ce cred în Tine...»” (Faptele Apostolilor 22:19) și

„Am aruncat în temniță pe mulți sfinți, căci am primit puterea aceasta de la preoții cei mai de seamă; și, când erau osândiți la moarte, îmi dădeam și eu votul împotriva lor. ~ I-am pedepsit adesea în toate sinagogile și îmi dădeam toată silința ca să-i fac să hulească...” (Faptele Apostolilor 26:10-11)

a consimțit uciderea cu pietre al lui Ștefan (Faptele Apostolilor 7:58-60 și 22:20), făcând, de asemenea, ravagii în biserici (Faptele Apostolilor 8:3).

Mulți recunosc că Pavel are o viziune sau un vis, doar că inginerul din spatele cortinei de iluzii pe acest drum de cărămidă galbenă la Damasc nu putea fi divin dacă presupusa inspirație a contrazis Revelația. Ceea ce cred creștinii unitarieni și musulmanii este că Dumnezeu nu este nici schimbător, nici neconsecvent. Mai mult decât atât, trebuie să ne amintim că Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a avertizat pe apostolii săi:

„...Băgați de seamă să nu vă înșele cineva. ~ Fiindcă vor veni mulți în Numele Meu și vor zice: «Eu sunt Hristosul!» Și vor înșela pe mulți.” (Matei 24:4-5)

În ciuda acestor atenționări, Pavel și-a bazat inspirația pe o voce eterică ce i-a spus:

„Eu sunt Isus” (Faptele Apostolilor 9:5, 22:8, 26:15).

Formulată „într-o coajă de nucă”, ideea este că Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a avertizat pe apostolii săi să nu se lase înșelați de către cei care pretind că sunt el, însă Pavel și-a luat inspirația de la o voce care i-a cerut....stai aici cu mine... *pentru că sunt Isus*. Hmm...

Toți cei care refuză să creadă în inspirația divină a lui Pavel susțin că, chiar și după presupusa viziune a sa, el a continuat să facă ravagii în biserici, dar de data aceasta din interior. Unii ar numi acest lucru subterfugiu, alții, aparent, consideră faptele sale suficiente pentru demonstrarea sfințeniei sale. Și nu o sfințenie obișnuită, ci una de prim rang.

Orice astfel de schimb de idei, de obicei, se termină brusc, deoarece dezacordul dintre sentimentalismul aprins și raționalitatea calm, este sortit să zădărnicească ambele părți. Una dintre părți speculează pe un imaginar „*Ce ar face Isus?*”, în timp ce cealaltă parte se concentrează pe un documentat „*Ce a făcut Isus?*”. Marea majoritate a creștinilor pretinde că-l urmează pe Isus (Pacea fie asupra sa!) când de fapt, în realitate, ei nu urmează ceea ce Isus (Pacea fie asupra sa!) a transmis prin învățăturile sale, ci ceea ce au spus alții despre el. Creștinii unitarieni și musulmanii susțin că-l urmează pe Isus (Pacea fie asupra sa!), și în realitate ei fac acest lucru. Creștinii care susțin că urmează învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) ar trebui să se simtă smeriți atunci când găsesc învățăturile sale mai bine puse în practică de către comunitățile musulmane decât de comunitățile creștine.

Iată câteva exemple:

Aspect

1. Este bine cunoscut faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) a purtat barbă. Vom găsi această practică de a purta barbă mai bine păstrată printre musulmani sau printre creștini?

2. Este bine cunoscut faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) se îmbrăca modest. Nimeni nu și-l imaginează pe Isus (Pacea fie asupra sa!) în pantaloni scurți și tricou. Dacă închidem ochii și ne formăm o imagine mentală, vom vedea haine care curg de la încheieturi până la glezne. Atunci când Isus (Pacea fie asupra sa!) a ținut predica pe muntele din Ierusalim avea burtă? Ne place să credem că nu, însă nimeni nu știe din cauza hainei lungi pe care a purtat-o. Deci cât de mulți dintre musulmanii practicanți putem găsi îmbrăcați modești precum Hristos (Pacea fie asupra sa!)? *Toub*-ele arabe tradiționale precum și *Salwar kamiiez*-urile indio-pakistaneze sunt probabil cele mai bune exemple, în timp ce hainele seducătoare și care acoperă cât mai puțin din suprafața corpului, prezente azi în culturile occidentale, sunt probabil cele mai proaste exemple.

3. Maria (Pacea fie asupra ei!), mama lui Isus (Pacea fie asupra sa!), a purtat vâl, practică menținută și de către femeile creștine din Țara Sfântă până în mijlocul secolului al XX-lea. Dar care dintre femeile pioase se mai acoperă acum – creștinele sau musulmanele?

Maniere

1. Isus (Pacea fie asupra sa!) a pus accentul pe Viața de Apoi, fiind preocupat de lupta pentru mântuire. Câți dintre creștinii „drepti” leagă acest lucru doar de ziua de duminică? Și cât de mulți musulmani fac acest lucru prin rugăciunile efectuate de cinci ori pe zi, în fiecare zi a anului?

2. Isus (Pacea fie asupra sa!) vorbea cu smerenie și bunătate. Atunci când ne gândim la predicile sale nu ne imaginăm teatralitate. El a fost un om recunoscut pentru caracterul său impecabil. Cât de mulți dintre predicatori și evangheliști urmează acest lucru?

3. Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a învățat pe discipolii săi să ofere salutul de „Pace”:

„În orice casă veți intra, să ziceți întâi: «Pacea să fie peste casa aceasta!»” (Luca 10:5)

Apoi, el dat exemplu pentru oferirea salutului „Pace vouă” (Luca 24:36, Ioan 20:19, 21, 26). Cine continuă această practică în zilele noastre, creștinii sau musulmanii? „Pacea fie cu voi” este sensul salutului islamic „*As salam aleikum*”. Este destul de interesant că acest salut îl regăsim și în iudaism, după cum găsim în Geneza 43:23, Numeri 6:26, Judecătorii 6:23, 1 Samuel 1:17, 1 Samuel 25:6.

Practici religioase

1. Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost circumcis (Luca 2:21). Pavel a susținut că acest lucru nu este necesar (Romani 4:11 și Galateni 5:2). Musulmanii cred că este necesar. Cine îl urmează pe Isus (Pacea fie asupra sa!) și cine pe Pavel?

2. Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a mâncat porc respectând Legea Vechiului Testament (Leviticul 11:7 și Deuteronomul 14:8). Musulmanii de asemenea cred că porcul este interzis. Creștinii...ei bine, voi știți cum stau lucrurile.

3. Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a dat și nu a luat camătă, conform interzicerii sale din Vechiul Testament (Exodul 22:25). Camăta este interzisă în Vechiul Testament și în Coran, așa cum a fost ea interzisă și în religia lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Economia celor mai multe țări creștine, cu toate acestea, este structurată pe camătă.

4. Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a păcătuit trupește, abținându-se de la a comite adulter. Câți dintre creștini respectă acest exemplu? Cu excepția cazului în care a efectuat ritualuri religioase și ajutorarea celor săraci, niciunde nu este înregistrat că Isus (Pacea fie asupra sa!) *numai să fi atins vreodată* o altă femeie, în afara mamei lui. Evreii ortodocși stricți, mențin această practică până în zilele noastre, respectând Legea Vechiului Testament. De asemenea, musulmanii practicanți nici măcar nu dau mâna cu sexul opus. Se poate într-o congregație creștină susține acest lucru?

Practicile de adorare

1. Isus (Pacea fie asupra sa!) însuși s-a purificat prin spălare înainte de rugăciune, urmând practica profeților pioși dinaintea sa (Exodul 40:31-32, care face referire la Moise și Avraam), așa cum este această purificare practică și de către musulmani.

2. Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a rugat în prosternare (Matei 26:39) la fel ca și ceilalți profeți (vezi Neemia 8:6 despre Ezra și poporul său, Iosua 5:14 despre Iosua, Geneza 17:3 și 24:52 despre Avraam, Exodul 34:8 și Numeri 20:6 despre Moise și Aaron). Cine se roagă astfel, creștinii sau musulmanii?

3. Isus (Pacea fie asupra sa!) a ținut post pentru mai mult de o lună (Matei 4:2 și Luca 4:2), la fel precum cei pioși de dinaintea sa (Exodul 34:28, 1 Regi 19:8). Astfel cine urmează exemplul lui Isus (Pacea fie asupra sa!) dacă nu cei care țin post anual în luna Ramadan?

4. Isus (Pacea fie asupra sa!) a făcut pelerinaj cu scopul adorării lui Dumnezeu, așa cum toți evreii ortodocși aspiră să o facă. În zilele sale, pelerinajul a fost la Ierusalim (Faptele Apostolilor 8:26-28). Musulmanii, dacă au posibilitatea, fac pelerinajul la Mecca așa cum a poruncit Allah în Coranul cel Sfânt. În cazul în care creștinii au o problemă în a accepta schimbarea direcției în cazul pelerinajului, musulmanii citează din Matei 21:42-43. În Matei 21:42 Isus (Pacea fie asupra sa!) le-a amintit discipolilor săi din Psalmi 118:22-23:

„Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului clădirii. ~ Domnul a făcut lucrul acesta și este o minunăție înaintea ochilor noștri.”

Matei 21:43 a înregistrat că Isus (Pacea fie asupra sa!) ar fi prezis:

„De aceea, vă spun că Împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la voi și va fi dată unui neam care va aduce roadele cuvenite.”

Isus (Pacea fie asupra sa!) anunță că Împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la evrei și dată unui neam merituos. Musulmanii susțin că nimeni nu poate fi mai merituos decât cei care îmbrățișează învățăturile și urmează exemplul tuturor profetilor, inclusiv Isus (Pacea fie asupra sa!) și Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).

În plus, musulmanii subliniază că Mecca fost menționată în Biblie. Mecca într-un dialect arab este pronunțat Bakka. Și în Nobilul Coran într-un verset (48:24) apare Mecca, iar într-un alt verset apare Bakka:

„Cea dintâi Casă [de închinare] ridicată pentru oameni este aceea din Bakka, cea binecuvântată și călăuzire pentru toate lumile.” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 3:96]

Psalmi 84:5-6 oferă legătura deosebită dintre Vechiul Testament și Coran:

„Ferice de cei ce-și pun tăria în Tine, în a căror inimă locuiește încrederea. ~ Când străbat aceștia valea plângerii (Valea Bakka), o prefac într-un loc plin de izvoare, și ploaia timpurie o acoperă cu binecuvântări.”

Este bine cunoscut că izvorul sacru Zamzam se află în Bakka/Mecca/Mekka.

Aspectele credinței

1. Isus (Pacea fie asupra sa!) a susținut Unicitatea lui Dumnezeu (Marcu 12:29-30, Matei 22:37, Luca 10:27), așa cum apare în prima poruncă din Exodul 20:3.

2. Isus (Pacea fie asupra sa!) s-a declarat un om și un profet al lui Dumnezeu, niciodată nesustînând originea divină.

Care dintre credințe sunt în concordanță cu punctele de mai sus, formula trinitariană sau islamul monoteist?

Apar unele analize practice. Întrebări de genul „Care a fost religia lui Isus?” și „Dacă Isus a trăit, predicat și și-a terminat misiunea sa venind cu legile religioase ale timpului său, de ce sunt atâția care susțin că-l urmează și totuși nu trăiesc după exemplul său?”

După toate acestea Faptele Apostolilor arată cât de stricte au fost practicile religioase în rândul discipolilor lui Hristos. Petru a refuzat să mănânce din animalele interzise așa cum găsim în Faptele Apostolilor 10:14, importanța circumciziei este găsită în Faptele Apostolilor 11:2-3, 15:1 și 15:5, convertirea preoților și fariseilor la credință este discutată în Faptele Apostolilor 6:7, 15:5 și 21:20 și subliniază râvna a miilor de credincioși „pentru Lege”. În acest sens Carmichael scrie:

„Pasajele anterioare sunt uimitoare ele indicând faptul că o întreagă generație după moartea lui Isus, discipolii săi, au fost evrei credincioși, mândrii de acest lucru și nu s-au îndepărtat nici de la legile ceremoniale împovărătoare.”

Așa a fost prima generație a celor care l-au urmat pe Isus (Pacea fie asupra sa!). Totuși, în ciuda dovezilor scripturale, mulți creștini preferă învățăturile lui Pavel, al papei, sau ale clericilor, împotriva învățăturilor lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Ca rezultat, terenul comun de discuții dintre adevărații urmași ai lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și urmașii „ce mai spune altcineva despre Isus” lipsește în mod frecvent. Deși unii cred că aceasta este o neînțelegere destul de recentă, ea este de fapt menționată încă din timpul vieții lui Pavel:

„Vreau să spun că fiecare din voi zice: «Eu sunt al lui Pavel!» - «Și eu, al lui Apolo!» - «Și eu, al lui Chifa!» - «Și eu, al lui Hristos!»” (1 Corinteni 1:12)

Deci Pavel, Apolo (un evreu din Alexandria), Chifa (Petru) și Hristos, toți au avut propriul lor grup separat și distinct de adepți, fiecare în conformitate cu învățăturile și exemplul său. Istoria a eliminat cele două grupuri din mijloc, lăsând să se vadă în mod clar diferența dintre cei ce sunt „ai lui Pavel” și cei care sunt „ai lui Hristos”. În timp ce Isus (Pacea fie asupra sa!) a proclamat Împărăția lui Dumnezeu, Pavel a proclamat misterele, care au devenit temelia Bisericii și a hristologiei moderne.

Din moment ce Pavel a avut o asemenea influență formativă asupra doctrinei trinitare, cineva se poate întreba cum a ajuns el la tainele credinței sale. A fost mai întâi o lumină din cer, apoi o voce cu un mesaj convingător (Faptele Apostolilor 9:3-9). Însă în 2 Corinteni 11:14-15 însuși Pavel recunoaște că:

„Și nu este de mirare, căci chiar Satana se preface într-un înger de lumină. ~ Nu este mare lucru, dar, dacă și slujitorii lui se prefac în slujitori ai neprihănirii. Sfârșitul lor va fi după faptele lor.”

Astfel cu cine a vorbit Pavel? Cu un înger de lumină, un slujitor al dreptății sau cu Satana?

El nu părea să se îndoiască de viziunea sa, în ciuda sfatului înțelept:

„Preaiubiților, să nu dați crezare oricărui duh; ci să cercetați duhurile, dacă sunt de la Dumnezeu; căci în lume au ieșit mulți proroci mincinoși.” (1 Ioan 4:1)

Indiferent de cine a fost în spatele viziunii lui Pavel, el a fost un om schimbat. Deși multe suflete s-au îndreptat prin respectarea religiei, nu aceeași lucru s-a întâmplat și cu Pavel,

pentru simplul motiv că Pavel nu a *respectat* religia, ci a *transformat-o*.

Iacov, fratele mai mic al lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și capul noii biserici, l-a avertizat pe Pavel din cauza învățăturilor sale blasfematoare:

„Dar ei au auzit despre tine că înveți pe toți iudeii care trăiesc printre Neamuri să se lepede de Moise, că le zici să nu-și taie copiii împrejur și să nu trăiască potrivit cu obiceiurile.” (Faptele Apostolilor 21:21)

Apoi el l-a avertizat pe Pavel cu privire la mulțimea de oameni care se adună pentru a-i decide pedeapsa:

„Ce este de făcut? Negreșit, mulțimea are să se adune, căci vor auzi că ai venit.” (Faptele Apostolilor 21:21)

Prin urmare, el l-a îndrumat să se căiască, să se purifice de sacrilegiu și apoi:

„...și tu umbli întocmai după rânduială și păzești Legea.” (Faptele Apostolilor 21:24)

Din păcate, Pavel nu s-a căit și a urmat calea profanatoare. Cineva se poate întreba: „Ce ar face Isus?”. Fără îndoială, nu ar recunoaște Revelația lui contrar părerii teologiei pauline. În acest caz, de ce unii oameni continuă să-l considere pe Isus (Pacea fie asupra sa!) divin? Iată un scurt rezumat al acestor puncte cheie:

1. Isus (Pacea fie asupra sa!) se separă pe el însuși de Dumnezeu. Pe de o parte, el l-a preamărit pe Dumnezeu și s-a smerit în fața lui Dumnezeu prin adorare. Pentru ce-i care-l

urmează, Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a fost cu nimic mai mult decât un om și un profet.

2. Apostolii au fost de acord și l-au recunoscut pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca om și ca profet.

3. Singurul verset din Noul Testament (1 Timotei 3:16) care susține doctrina întrupării este modificat – și chiar mai mult decât atât, dacă se poate imagina, a fost discreditat de Ioan 1:14 și Coloseni 2:9.

4. Biblia descrie viața și istoria lui Isus (Pacea fie asupra sa!) în termeni care pot fi asociați cu natura umană.

5. Argumentele raționale în favoarea naturii umane al lui Isus (Pacea fie asupra sa!) strivește apărarea emoțională a celor care susțin întruparea.

6. Exemplul lui Isus (Pacea fie asupra sa!), ca aspect, maniere, practici religioase și credință este cel mai bine exemplificat în viața și practicile musulmanilor, mai mult decât în viața și practicile religioase ale creștinilor.

7. Teologia paulină și cea al lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) sunt separate și divergente, ducând la formarea diferitelor școli de gândire, astfel încât o persoană trebuie să aleagă între Pavel și Isus (Pacea fie asupra sa!).

Cu excepția unui singur verset care susține doctrina întrupării, lumea creștină este obligată să justifice teologia pe baza a ceea ce ei consideră a fi evidențe sugestive. Ceea ce urmează este o listă a a cestor dovezi, urmat de replică.

10. Divinitatea lui Isus? „Dovada”

„Adevărul care îl eliberează pe om este, de cele mai multe ori, cel pe care acesta nu dorește să îl audă.” – Herbart
Agar

● *Miracolele*

Unii îl asociază pe Isus (Pacea fie asupra sa!) cu Divinitatea, deoarece el a realizat anumite miracole. Mulți dintre creștinii unitarieni, la fel ca și toți musulmanii, au arătat că Isus (Pacea fie asupra sa!) a făcut cu adevărat anumite miracole, însă aceasta s-a întâmplat prin Voința lui Allah și nu prin intermediul unei puteri divine pe care o avea el însuși. Reamintim aici citatul din Faptele Apostolilor:

„... Isus din Nazaret, Om adevărat de Dumnezeu înaintea voastră prin minunile, semnele și lucrările pline de putere pe care le-a făcut Dumnezeu prin El în mijlocul vostru, după cum bine știți.” (Faptele Apostolilor 2:22)

Astfel, în conformitate atât cu Biblia, cât și cu Coranul cel Sfânt, musulmanii susțin că miracolele pe care Isus (Pacea fie asupra sa!) le-a împlinit au fost posibile prin intermediul Puterii lui Allah. În Coranul cel Glorios, găsim:

„Și când Allah va zice: «Isus, fiu al Mariei, adu-ți aminte de harul Meu asupra ta și asupra mamei tale, când Eu te-am întărit cu Duhul Sfânt, să le vorbești oamenilor din leagăn și când vei fi bărbat în toată firea! Eu te-am învățat scrierea, înțelepciunea, Tora și Evanghelia. Iar când tu ai plăsmuit din lut chipul unei păsări, cu Voia Mea, și ai suflat asupra lui, s-a făcut pasăre, cu Voia Mea. Și i-ai tămăduit, cu Voia Mea, pe cel orb și pe cel leproș! Și ai făcut morții să vină la viață, cu Îngăduința Mea!...»”
[Traducerea Sensorilor Coranului cel Sfânt, 5:110]

Perspectiva islamică asupra acestui aspect este aceea că miracolele pot fi oferite de Allah ca semn al profeției, însă acestea nu sunt atribuite Divinității sale. Anumite *ahadith*¹ vorbesc despre numeroase miracole pe care profetul Isus (Pacea fie asupra sa!) le-a înfăptuit, iar acestea sunt atestate istoric. În timp ce știința *hadith-urilor* este privită ca o minune, atestată de evidențe solide, Biblia nu poate atinge multe dintre sursele și dovezile istorice. Spre exemplu, autorii celor mai multe dintre cărțile Bibliei (aici fiind incluse și Evangheliile) sunt necunoscuți, perioada în care acestea au fost scrise este greu de definit, iar sursele sunt de cele mai multe ori ambigue. Aceste aspecte vor fi discutate mai pe larg mai târziu, însă, ca o mică incursiune în aceste povești, haideți să observăm povestea trădării lui Isus (Pacea fie asupra sa!) de către Iuda. Cine este autorul acesteia și de ce ar trebui să ne încredem în ea? A fost el prezent atunci când a avut loc trădarea? Dacă da, atunci care era rolul său acolo și de ce nu l-a avertizat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) cu privire la aceasta? Dacă nu a fost prezent, atunci de unde a primit el această informație și de ce ar trebui să avem încredere în ceea ce relatează?!

Sunt și alte scene aparținând vieții private a persoanelor pe care relatatorii Evangheliilor le povestesc. Însă, dacă toate aceste lucruri au fost intime, cum au putut autorii Evangheliilor să le cunoască? Cine a fost martor la povestea ispitirii lui Isus (Pacea fie asupra sa!) din deșert? Cine a stat

---

¹ Acestea reprezintă Sunnah Profetului Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) care cuprinde cuvintele, faptele și învățăturile Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), tot ceea ce el a spus, a împlinit sau a aprobat în anumite împrejurări

alături de el și a putut relata apoi rugăciunile sale din grădina Ghetsimani?

Cu toate aceste întrebări la care nu se poate oferi vreun răspuns, de ce ar trebui ființa umană să se încreadă în mântuirea adusă de Evanghelii, mai ales știut fiind faptul că originile și autorii lor nu ne sunt cunoscute?! *Seminarul lui Isus* este poate cea mai obiectivă și mai sinceră încercare a unui consiliu ecumenic de a determina autenticitatea faptelor și spuselor înregistrate cu privire la Isus (Pacea fie asupra sa!). Cu toate acestea, metodologia lor presupune utilizarea unor voturi! La două mii de ani după existența lui Isus (Pacea fie asupra sa!) pe acest Pământ, aproximativ două sute de învățați formulează o opinie creștină colectivă cu privire la autenticitatea spuselor citate și a mărturiilor istorice cu privire la Isus (Pacea fie asupra sa!) prin utilizarea unor mărgel colorate. Ei utilizează anumite mărgel colorate (mătăni), care arată ceea ce Isus (Pacea fie asupra sa!) a vrut să spună. Spre exemplu, ținându-se cont de spusele lui, mărgelilor colorate li se atribuie următoarele semnificații:

◆ culoarea roșie: Isus (Pacea fie asupra sa!) a spus acel lucru sau ceva asemănător cu aceasta;

◆ culoarea roz: este probabil ca Isus (Pacea fie asupra sa!) să fi spus ceva asemănător, însă spusele sale au fost modificate din cauza lanțului de relatatori;

◆ culoarea cenușie: acestea nu sunt cuvintele sale, însă ideile sunt apropiate de ale lui;

◆ culoarea neagră: Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a spus acele lucruri, iar cuvintele reprezintă acceptul comunității creștine.¹

Alte comunități creștine au încercat să certifice textele biblice prin metode similare. Editorii Societății Biblice Unite „*Noul Testament grecesc, cea de a doua ediție*” au încercat să facă acest lucru prin utilizarea literelor alfabetului. Astfel, prin utilizarea literelor A, B, C și D, așezate între paranteze la începutul fiecăruia dintre textele biblice, Comitetul a căutat să indice gradul relativ de siguranță al acestora. Astfel, litera A semnifică faptul că textul este realmente sigur, în timp ce litera B indică faptul că asupra acelei scrieri planează un anumit grad de îndoială. Litera C arată că asupra aceluși text plutește un grad deosebit de mare de îndoială la o citire profundă, în timp ce litera D arată faptul că există un mare grad de îndoială la citirea selectivă a textului.

Bruce M. Mertzger a descris textele biblice în cartea sa, *Un comentariu textual asupra Noului Testament grecesc*, utilizând aceeași metodologie. El scrie:

„De fapt, între paranteze nu apare niciuna dintre variantele considerate a fi în sine originale, de aceea, singura soluție a fost cea de a imprima o notă satisfăcătoare pentru cititori.”

Acum, acest fapt nu ar trebui să ne ofere un sentiment cald și puternic de siguranță și de încredere în faptul că Biblia este o adevărată cale de salvare pentru întreaga omenire?!... Mai bine să ne întoarcem la subiect... Ceea ce vreau să spun este că aceste sisteme de ierarhizare sunt poate cele mai bune posibile, însă ele oferă o anumită limitare înregistrărilor

---

¹ Funk, Robert Walter, „*Isus cel onest: Isus al noului mileniu*”

biblice! Comparat cu excelentul sistem al *hadith-urilor* autentice, aceste clasificări conform unor sisteme bazate pe mărgelile colorate sau pe anumite litere din alfabet sunt prea puțin dorite, pentru a o spune în modul cel mai frumos. Înregistrările istoricilor sunt relevante, știut fiind faptul că atunci când cineva aude o poveste – chiar și o poveste credibilă – întrebă prima dată: „*De unde ai auzit acest lucru?*” Orice set istoric de cercetare asupra faptelor include identificarea și verificarea surselor. Coranul cel Sfânt și nenumărate *ahadith* îndeplinesc cele mai înalte nivele ale acestor autentificări. Marea majoritate a versetelor biblice nu poate face acest lucru.

Cum se pot toate acestea raporta la subiectul în discuție?! Simplu. Miracolele care au avut loc în timpul Profetului Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu sunt mai puțin numeroase sau mai puțin impresionante decât cele care au avut loc în timpul Profetului Isus (Pacea fie asupra sa!) și sunt nenumărate mărturii istorice care atestă toate acestea. Astfel, la fel cum miracolele înfăptuite de profetii Moise, Elisei (Pacea fie asupra lor!) sau Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu au implicat în niciun fel prezența Divinității, același lucru se aplică și miracolelor înfăptuite de profetul Isus (Pacea fie asupra sa!). Să analizăm în continuare câteva exemple:

♦ **Isus (Pacea fie asupra sa!) a hrănit sute de persoane cu câțiva pești și câteva pâini.** Același lucru l-a făcut și profetul Elisei (Ilie – Pacea fie asupra sa!), despre care le-a spus oamenilor:

„Atunci le-a pus pâinile înaintea; și au mâncat și le-a mai și rămas, după cuvântul Domnului.” (2 Împărați 4:44)

De asemenea, el a reușit să îi ofere unei văduve atât de mult untdelemn încât ea a putut să își plătească toate datoriile,

să își salveze fiul de la o robie sigură și să trăiască cu banii primiți din acest profit (vezi 2 Împărați 4:1-7). De asemenea, el a reușit să transforme o mână de făină și puțin untdelemn într-atât încât el, o văduvă și fiul ei au avut ce mânca timp de multe zile, după care:

„Făina din oală nu va scădea, și untdelemnul din ulcior nu se va împuțina...” (1 Împărații 17:14)

Așadar, cine l-a ajutat pe Elisei (Pacea fie asupra sa!) să facă toate acestea?!

Există înregistrări istorice prin care ni se arată că Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a reușit să hrănească mase întregi de oameni doar cu câteva curmale odată, sau cu un vas cu lapte altădată, sau cu carne suficientă pentru a hrăni multe persoane și multe altele de acest fel. În același mod, există povești prin care ni se arată că el a reușit să potolească setea a nenumărați oameni (1500 de oameni la un moment dat) cu doar un singur vas cu apă. Cu toate acestea, niciun musulman nu pretinde originea divină a lui Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).

♦ **Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a vindecat pe leproși.** Același lucru l-a făcut și profetul Elisei (Pacea fie asupra sa!) cu leprosul din Naaman (vezi 2 Împărați 5:7-14). La același lucru au fost invitați la un moment dat și apostolii (vezi Matei 10:8). Ce înseamnă toate acestea?!

♦ **Isus (Pacea fie asupra sa!) a vindecat un bărbat orb.** Elisei (Pacea fie asupra sa!) nu doar că i-a făcut pe dușmanii săi să nu vadă, ci chiar a readus vederea unui bărbat prin intermediul rugăciunii (vezi 2 Împărați 6:17-20). De asemenea, Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui

Allah fie asupra sa!) a vindecat în mod repetat orbirea prin intermediul rugăciunii.

♦ **Isus (Pacea fie asupra sa!) a înviat omul din morți.** Încă odată, Elisei (Pacea fie asupra sa!) l-a întrecut în ceea ce privește puterea miraculoasă, deoarece el a înviat doi copii din morți (vezi 1 Împărați 17:22 și 2 Împărați 4:34). Mai mult decât atât, până și apostolilor li s-a cerut să facă acest lucru (vezi Matei 10:8). Așadar, încă odată: ce înseamnă toate acestea?!

♦ **Isus (Pacea fie asupra sa!) a mers pe apă.** Dacă ar fi trăit în aceeași perioadă cu profetul Moise (Pacea fie asupra sa!), atunci el nu ar fi trebuit să facă aceasta.

♦ **Isus (Pacea fie asupra sa!) l-a izgonit pe Satana.** Același lucru l-au făcut și apostolii săi (vezi Matei 12:27 și Luca 11:19). Astfel, pentru acest fapt, de ce urmașii lui Isus (Pacea fie asupra sa!), pe care acesta îi va izgoni (vezi Matei 7:22), sunt un gând tulburător, ținând cont că nenumărați preoți și episcopi performează astfel de acte teatrale...

Așadar, dacă vrem să căutăm dovezi prin care să afirmăm originea divină a lui Isus (Pacea fie asupra sa!), trebuie să o facem dincolo de miracolele sale.

● *Predicțiile din Scriptură*

Vechiul Testament a prezis venirea lui Isus (Pacea fie asupra sa!). De asemenea, a prezis și venirea lui Ioan Botezătorul în cartea lui Malachi. Mult mai important decât atât, multe dintre referințele din Vechiul și Noul Testament vorbesc despre un profet final, al cărui profil nu se potrivește

nici cu cel al lui Ioan Botezătorul, nici cu cel al lui Isus (Pacea fie asupra lor!).

● *Mântuitorul*

Biblia Îl descrie pe Dumnezeu ca pe un Mântuitor, însă și Isus (Pacea fie asupra sa!) este văzut tot ca un mântuitor. Concluzia? Dumnezeu este Mântuitor, Isus (Pacea fie asupra sa!) este mântuitor, prin urmare: Isus (Pacea fie asupra sa!) este Dumnezeu?! Problema cu această concluzie este aceea că va trebui să îi invităm și pe alții să se asocieze acestui fapt, precum Otniel, Ehud, Șamgar sau Ghedeon. De ce? Cuvântul evreiesc prin care Vechiul Testament Îl identifică pe Dumnezeu ca fiind Mântuitor este *yasha*. Acesta apare de 207 ori în Vechiul Testament iudaic, incluzând referințe despre Otniel (Judecători 3:9), Ehud (Judecători 3:15), Șamgar (Judecători 3:31), Ghedeon (Judecători 8:22) și alți indivizi anonimi (2 Împărați 13:5, Neemia 9:27, sau Obadia 1:21). De ce termenul de *yasha* este tradus în mod diferit pentru acești indivizi, față de Isus (Pacea fie asupra sa!) și pentru Dumnezeu? Numai traducătorii pot ști cu siguranță, însă motivațiile par a fi mai puțin decât onorabile, deoarece aceste traduceri greșite ascund faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) și Dumnezeu sunt departe de a avea drepturi exclusive asupra acestui termen.

● *„Eu sunt”*

În Ioan 8:58, ni se relatează că Isus (Pacea fie asupra sa!) a spus: „...mai înainte ca să se nască Avraam, sunt Eu.”,

iar în Exod 3:14, se relatează că Dumnezeu l-a informat pe Moise (Pacea fie asupra sa!): „...**Eu sunt Cel ce sunt...**”. Mai întâi de toate, datorită cuvintelor lui Isus (Pacea fie asupra sa!), poate cineva afirma că acesta are o existență preumană? Conform lui Ieremia 1:5, și el avea aceeași origine. Conform religiei islamice, putem afirma același lucru despre fiecare dintre noi. Apoi, poate cineva să facă o paralelă între „Eu sunt” atribuit lui Isus (Pacea fie asupra lui) și aceleași cuvinte atribuite lui Dumnezeu?! Încă o dată, textul fundamental sună comic în urma traducerii. Cuvintele lui Isus (Pacea fie asupra sa!) **nu** sunt înregistrate cu litere mari, care să „îl facă să pară asemeni lui Dumnezeu”. Acestea au fost traduse într-o modalitate care să pară a fi Cuvintele lui Dumnezeu în Exod. Ceea ce este înregistrat ca fiind cuvintele lui Isus (Pacea fie asupra sa!) este cuvântul *eimi*, fără litere mari, umil și neexclusivist (acesta apare de 152 de ori în Noul Testament); iar acesta este un termen grecesc care nu justifică utilizarea literelor mari sau vreo comparație cu ceea ce se presupune că sunt Cuvintele lui Dumnezeu în Exod (care nu apar cu litere mari, la fel cum se întâmplă și cu termenii evreiești *hayah* sau cu cel grecesc din Septuaginta, *ho ohn*. Pentru acest fapt, nici măcar evreii sau grecii din vechime nu utilizau litere mari).

Nicio semnificație a termenului grecesc ce apare în Noul Testament – *eimi* – atribuit lui Isus (Pacea fie asupra sa!), nu poate fi comparat cu termenul grecesc din Vechiul Testament *ho ohn*, care îi este atribuit lui Dumnezeu în Septuaginta. Astfel, acest lucru nu este posibil nici din punct de vedere al onestității, nici al acurateții. Așadar, niciunul dintre aceste cuvinte nu poate fi scris în mod corect cu litere mari: „EU SUNT”, deoarece, în peste 151 de locuri, cuvântul *eimi* este tradus fără litere mari, ca fiind: „Eu sunt”. Atunci, de ce termenul de *eimi* este scris cu litere mari o singură dată și nu

este scris cu litere mari de 151 de ori dacă nu din cauze doctrinale? Pentru a avea mai mare credibilitate, mai mulți dintre specialiștii în texte biblice au ales să evite astfel de jocuri de cuvinte. Multe dintre versiunile mai noi ale Bibliei au ales să scrie acest cuvânt atribuit lui Isus (Pacea fie asupra sa!) – *eimi* – cu litere mici.

● *Omul a stat la dreapta Tatălui*

În Marcu 16:19 și Luca 22:69 ni se spune că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost primit în Paradis, unde va sta la dreapta Tatălui. Să începem prin a aminti faptul că Marcu 16:9-20 a fost scos din multe Biblii, din cauza autorității scripturale îndoielnice.

Bart Ehrman, în cartea sa, *Citându-l în mod fals pe Isus*, a arătat totul mult mai simplu, afirmând:

„Însă, aici este o problemă. Din nou, acest pasaj nu a existat în Evanghelia originală după Marcu. El a fost adăugat mai târziu de unul dintre scribi.”

Făcând abstracție de faptul că întregul pasaj este posibil să nu aibă o bază scripturală, argumentul suprem împotriva acestuia este ideea în sine de apropiere de Dumnezeu, făcând pe cineva egal cu Acesta, ceea ce este imposibil din orice punct privim.

Biblia spune că Isus (Pacea fie asupra sa!) va sta alături de Dumnezeu, ceea ce, dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) *ar fi* Dumnezeu, înseamnă că Dumnezeu va sta alături de El Însuși, în chiar partea Sa dreaptă.

În contradicție cu această idee bizară, este ceea ce găsim în Isaia 44:6, care arată cu claritate:

„Așa vorbește Domnul...: «Eu sunt Cel dintâi și Cel de pe Urmă, și afară de Mine, nu este alt Dumnezeu.»”

De asemenea, în Isaia 43:11, găsim:

„Eu, Eu sunt Domnul, și afară de Mine nu este niciun mântuitor!”

Așadar, ce puteți aduce ca argument acum? Că Isus (Pacea fie asupra sa!) a stat alături de El Însuși, de Ei Înșiși, de Dumnezeu Însuși sau orice de acest gen, însă el a stat alături de Dumnezeu fără a fi pus alături de Dumnezeu, deoarece **„...afară de Mine, nu este alt Dumnezeu.”** și **„...afară de Mine nu este niciun mântuitor!”**

Astfel, se naște o adevărată dilemă: fie Isus (Pacea fie asupra sa!) a stat alături de Dumnezeu și atunci el nu este nici Dumnezeu, nici mântuitor; fie el nu a stat alături de Dumnezeu și atunci Biblia nu este demnă de încredere. În primul caz, teologiile pică, iar în cel de al doilea caz, Biblia pică și în ambele cazuri se creează confuzie pentru noi, deși scopul Revelației este de a clarifica. În plus, Biblia spune:

„Enoh a umblat cu Dumnezeu...” (Geneza 5:24)

Așadar, în ce îl transformă acest lucru?!

● ***Iertarea păcatelor***

Anumite persoane îi atribuie lui Isus (Pacea fie asupra sa!) caracteristici divine, deoarece consideră că el este capabil să ierte păcate. În Luca 5:20, găsim scris:

„Când le-a văzut credința, Isus a zis: «Omule, păcatele îți sunt iertate!»”

De asemenea, în Luca 7:47-48, ni se spune:

„«De aceea îți spun: păcatele ei, care sunt multe, sunt iertate...» ~ Apoi a zis femeii: «Iertate îți sunt păcatele!»”

Ceea ce se pretinde este că, prin aceste cuvinte, Isus (Pacea fie asupra sa!) putea ierta păcate. Alții sugerează că acest fapt arată că el i-a informat pe oameni asupra faptului că păcatele lor au fost iertate, însă el nu a precizat și de către cine. În mod semnificativ, Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a spus: „*Îți iert păcatele.*”. Putem să presupunem că el se referea la Iertarea Creatorului, despre care a fost înștiințat prin intermediul Revelației. Despre acest fapt, găsim scris și în Ioan 12:49:

„Căci Eu n-am vorbit de la Mine însumi, ci Tatăl, care M-a trimis, El însuși Mi-a poruncit ce trebuie să spun și cum trebuie să vorbesc.”

Pe de altă parte, dacă presupunem că Isus (Pacea fie asupra sa!) a iertat păcatele din proprie inițiativă, atunci vom contrazice următoarea afirmație:

„Eu nu pot face nimic de la Mine însumi...” (Ioan 5:30)

Întrebarea care se pune în acest caz nu este dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost capabil să ierte sau nu păcatele, ci dacă această putere îl face pe el egal lui Dumnezeu. Fariseii au pretins acest lucru, însă Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a corectat, după cum ne găsim în Luca 5:21:

„Cărturarii și fariseii au început să cârtească și să zică în ei înșiși: «Cine este Acesta, de rostește hule? Cine poate să ierte păcatele decât singur Dumnezeu?»”

Din nou, argumentul este acela că fariseii credeau că Isus (Pacea fie asupra sa!) a pretins că este Dumnezeu, de aceea, trebuie să credem asemeni lor. Totuși, acesta este un argument particular. Fariseii îl urau pe Isus (Pacea fie asupra sa!), îl sfidau și îi făceau dificilă misiunea, de asemenea, mințeau împotriva lui și chiar plănuiau capturarea lui, umilirea, baterea acestuia și uciderea. Și, cu toate acestea, ar trebui să avem încredere în opinia lor?!

Să ne aducem aminte că fariseii cei sfidători sunt cei care, până în zilele noastre, ne învață că Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) a fost un copil din flori, iar mama sa nu a fost altceva decât o adulterină sau o prostituată. Și, cu toate acestea, se presupune că toți creștinii trebuie să accepte opinia lor... Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a făcut-o. În versetul următor din Luca 5:22, el i-a dojenit pe farisei folosind următoarele cuvinte:

„...Pentru ce cârtiți în inimile voastre?”

Aceasta este cea mai grea formă de adresare folosită în scrierile scripturale, echivalentă cu a îi numi proști, deoarece ei le-au permis emoțiilor pe care le aveau să preia controlul asupra judecății raționale. Din nou, ce moment mai bun decât acesta exista pentru Isus (Pacea fie asupra sa!) ca să își poată afirma divinitatea, dacă el chiar era de natură divină? Ce loc mai bun era pentru el să se ridice cu încredere în omnipotența sa divină și să spună:

„Aceasta este drept, cine poate ierta păcatele decât singur Dumnezeu? În sfârșit, voi ați spus aceasta, acum lăsați-mă să explic...”

Însă el nu a făcut-o și avem certitudinea că a avut motive întemeiate să nu facă aceasta, deoarece, în realitate, el susținea exact opusul.

• „Domn”

În Biblie, Dumnezeu a fost numit cu denumirea de „Domn” (provenind de la termenul grecesc *kurios*) și Isus (Pacea fie asupra sa!) însuși a fost numit, de asemenea, „domn”. Este aceasta o dovadă a divinității lui Isus (Pacea fie asupra sa!)? Aparent nu, deoarece o mulțime de alte persoane au fost numite, de asemenea, cu denumirea de „domn” în întreaga Biblie. Cu toate acestea, din nou, scrierea cu majuscule selectivă care dorea să potrivească scrierea cu scopul doctrinal al traducătorului a distorsionat realitatea. „Domn” este un titlu biblic ce arată respect, iar ca dovadă sunt nenumăratele povestiri biblice (spre exemplu, Matei 18:23-34 sau Luca 19:11-21). Titlul de „Domn” nu implică prin sine însuși divinitatea și putem observa aceasta în momentul în care Sarah l-a numit pe Avraam (Pacea fie asupra sa!) cu numele de „Domn” (vezi 1 Petru 3:6). Cu toate acestea, creștinii prezintă un verset din Ioan 20:28 ca dovadă, prin care apostolul Toma este citat ca identificându-l pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca fiind **„Domnul meu și Dumnezeul meu!”**.

O problemă apare însă. În 1 Corinteni 8:6, putem citi:

„Totuși pentru noi nu este decât un singur Dumnezeu: Tatăl... și un singur Domn: Isus Hristos...”

Astfel, termenii de „Domn” și „Dumnezeu” sunt separați în acest verset, însă sunt atașați unul de altul în celălalt. Exodul 4:16, dezvoltă mai mult această confuzie, deoarece în greaca literară s-a adăugat pentru Moise (Pacea fie

asupra sa!) numele de *Elohim* (Dumnezeu) și apoi pentru Aaron. Substituirea cuvântului „ca” de către „ca Dumnezeu” nu are nicio evidență în niciun manuscris, însă servește pentru a îi trimite pe cititori în scena inconfundabilă a unei teologii prea coapte cu un mers prost.

Astfel, cum ar putea cineva să creadă într-o carte în care zeii păgâni (spre exemplu, Exod 12:12, 18:11, 20:3), judecătorii (Psalmi 82:1, 82:6), îngerii (Psalmi, 8:5) și profeții (Exod, 4:16) sunt numiți cu același nume de *Elohim* ca și Unicul și Adevăratul Dumnezeu, într-o doctrină bazată pe interpretarea umană a expresiilor familiare străvechi?

• *A îi adora pe oamenii care „l-au adorat” pe Isus (Pacea fie asupra sa!), fapt asupra căruia el nu a ripostat*

Ei bine, această afirmație nu este chiar adevărată, nu-i așa? Ceea ce scrierile biblice afirmă este că oamenii îl adorau (*proskuneo*) pe Isus (Pacea fie asupra sa!) și că el nu a ripostat în niciun fel. Termenul de *proskuneo* este selectiv tradus în unele Biblii fie prin „adorare”, fie prin „adoratul”, însă acești termeni nu cuprind în totalitate nivelul tuturor sensurilor cuvântului:

◆ *proskuneo, pros-koo-neh'o*, însemnând a săruta, asemeni unui câine care linge mâna stăpânului său; a se linguși sau a se umili, ca, spre exemplu (literar sau figurat) a te prosterna ca omagiu (a face reverență, a adora), adora.

Este o presupunere dreaptă cum că au fost câteva persoane care au considerat că își arată credința prin sărutarea, mai mult sau mai puțin, a mâinii lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Așadar, asumându-ne că o parte a credincioșilor s-au umilit sau

s-au prosternat în fața lui Isus (Pacea fie asupra sa!), ne întrebăm care a fost semnificația acestui gest?!

În Matei 18:26, ni se spune povestea unui sclav care s-a prosternat (*proskuneo*) în fața stăpânului său, cerșind iertarea acestuia pentru datoriile sale.

În Marcu 15:16-20, ni se vorbește despre umilința lui Isus (Pacea fie asupra sa!) înainte de pretinsa răstignire, după cum urmează:

„Ostașii l-au adus pe Isus în curte, adică în palat, și au adunat toată ceata ostașilor. ~ L-au îmbrăcat într-o haină de purpură, au împletit o cunună de spini și l-au pus-o pe cap. ~ Apoi au început să-l ureze și să zică: «Plecăciune, Împăratul iudeilor!» ~ Și-l loveau în cap cu o trestie, îl scui-pau, îngenuncheau și l se închinau (*proskuneo*).”

În Faptele Apostolilor 10:25, găsim scris:

„Când era să intre Petru, Corneliu, care-i ieșise înainte, s-a aruncat la picioarele lui și i s-a închinat (*proskuneo*).”

În Vechiul Testament, aceste referințe includ, de asemenea, cele afirmate în 1 Samuel 25:23, în care scrie:

„Când a zărit Abigail pe David, s-a dat jos repede de pe măgar, a căzut cu fața la pământ...”

De asemenea, în 2 Împărați 4:37, ni se vorbește despre o femeie sunamită care, după ce Dumnezeu l-a înviat pe fiul ei prin intermediul rugăciunii lui Elisei (Pacea fie asupra sa!), s-a aruncat la picioarele lui și s-a închinat până la pământ.

De asemenea, în Geneza 50:18 și în 2 Samuel 19:18, se vorbește despre acest lucru. Astfel, luând toate acestea ca total, termenul de *proskuneo* poate implica divinitatea lui Petru, David, Elisei, la fel ca și divinitatea altora.

Pe de altă parte, traducerile selective trebuie doar presupuse, deoarece se știe că soldații romani s-au plecat (*proskuneo*) în fața lui Isus (Pacea fie asupra sa!), însă nu l-au adorat, așa cum găsim tradus în Biblie. Mai mult decât atât, ei l-au batjocorit, oferindu-i același salut ca și regilor sau conducătorilor din acea perioadă. În același mod, atunci când alte persoane s-au plecat (*proskuneo*) în fața lui Petru, David sau Elisei, precum și stăpânului aceluia sclav etc., aceștia și-au arătat respectul lor față de cei amintiți, conform obiceiurilor acelor vremuri. Așadar, același lucru s-a petrecut și cu Isus (Pacea fie asupra sa!).

Acest subiect poate fi rezumat prin intermediul următoarei întrebări:

Atunci când oamenii s-au plecat (proskuneo) în fața lui Isus (Pacea fie asupra sa!), ei au făcut aceasta ca în fața unui Dumnezeu?!

Dacă da, atunci de ce nu s-au rugat lui? Nu este menționat nicăieri în Biblie că vreo persoană s-ar fi rugat lui Isus (Pacea fie asupra sa!), iar acest lucru atestă faptul că drepturile lui Dumnezeu au fost îndreptate doar către El, Unicul, acestea fiind realizate atât de apostoli, cât și de Isus însuși (Pacea fie asupra sa!). În Luca 4:8, Isus (Pacea fie asupra sa!) a spus:

„...Să te închini Domnului Dumnezeului tău și numai Lui să-I slujești.”

Ceea ce putem înțelege din acest verset este nu doar faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a îndreptat pe oameni către adorarea lui Dumnezeu, însă le-a cerut și ca toate serviciile (în greacă, *latreuo*, care poate fi definit ca a Îl sluji (pe Dumnezeu), în timpul unui serviciu religios, a Îl adora.) să îi fie oferite lui Dumnezeu.

Dincolo de cuvântul precizat înainte, *proskuneo*, *latreuo* înseamnă a aduce un omagiu religios. În mod semnificativ, din cele peste 22 de utilizări ale acestui cuvânt în Noul Testament, nicăieri termenul *latreuo* nu este utilizat cu referire la Isus (Pacea fie asupra sa!). Atunci, de ce anumiți oameni s-au prosternat în fața lui Isus (Pacea fie asupra sa!), în concordanță cu obiceiurile perioadei în care trăiau, însă niciodată nu i-au adus omagii religioase (*latreuo*)?! Ei au oferit această onoare doar lui Dumnezeu și același lucru l-a făcut chiar și Isus însuși (Pacea fie asupra sa!).

• **Învierea**

Unii îi atribuie divinitatea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) bazându-se pe presupusa lui înviere. Acest subiect este unul critic, fiind piatra de temelie a credinței creștin-ortodoxe, în cadrul căreia se consideră că Isus (Pacea fie asupra sa!) a murit pentru a șterge păcatele întregii umanități.

Conceptele de înviere, răstignire și ispășire au fost discutate pe larg în această carte. În acest moment, important este faptul că mulți dintre creștinii timpurii se îndoiau de răstignire, deoarece niciuna dintre Evangheliile nu a adus vreo dovadă în acest sens.

Joel Carmichael, autorul cărții *Moartea lui Isus*, a spus:

„Cine ar fi putut fi martor la așa ceva?... Nu doar că apostolii l-au părăsit pe Isus și au dispărut de lângă acesta, ei neapărând, în mod surprinzător, nici măcar în timpul încercărilor la care Isus a fost suspus, nici la execuție; dar niciunul dintre ei nu l-a îngropat pe Isus.”

De aceea, din acest punct de vedere, ne punem întrebarea dacă apostolii sunt adevărații autori ai Evangheliilor, însă vom reveni la acest subiect mai târziu.

Mulți învățați sunt de acord că autorii Evangheliilor nu au lucrat la altceva decât la erezii atunci când au înregistrat presupusa răstignire. Chiar și *Noua Evanghelie Catolică* admite acest fapt:

„Cei patru evangheliști diferă puțin în ceea ce privește cuvintele înscrise (pe cruce), fapt ce arată că ei citau din memorie și erezia este evidentă.”

Acest fapt a fost recunoscut încă din timpul lui Isus (Pacea fie asupra sa!), însă el a fost acoperit cu măiestrie de către cei care credeau cu tărie că autorii Evangheliilor s-au aflat în primul rând la răstignire și că au avut memorie fotografică.

În realitate, toți apostolii l-au părăsit pe Isus (Pacea fie asupra sa!) în grădina Ghetsimani, după cum ne spune Marcu 14:50:

„Atunci toți ucenicii L-au părăsit și au fugit.”

Este posibil ca Petru să îl fi urmărit pe Isus (Pacea fie asupra sa!) de la distanță, însă doar atât cât i-a permis mai marele preoților, Caiafa. Aici, „piatra” (pe care Isus – Pacea fie asupra sa! – a promis că își va construi biserica, după cum găsim în Matei 16:18-19) a negat de trei ori că l-ar fi cunoscut

pe Isus (Pacea fie asupra sa!). (Oare chiar a spus Isus – Pacea fie asupra sa! – „piatră”? Poate ceea ce el a spus cu adevărat a vrut să însemne „Satana” și „ofensă”, după cum ni se spune doar cinci versete mai încolo.) Oricum, Petru nu a fost unul dintre autorii Evangheliilor. Așadar, unde s-au aflat *aceștia*? În Matei 27:55 și Luca 23:49 ni se spune că „observatorii” nu au fost prezenți la răstignire, așadar, putem numai să ghicim.

Cu privire la presupusa înviere, cele patru Evangheliile (Matei 28, Marcu 16, Luca 24 și Ioan 20) nu s-au pus de acord asupra la ceea ce s-a întâmplat în timpul răstignirii. Spre exemplu, *în ceea ce privește ceea ce s-a întâmplat la mormânt...*

Matei: „... Maria Magdalena și cealaltă Marie...”

Marcu: „... Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salome...”

Luca: „...femeile acestea, și altele împreună cu ele...”

Ioan: „... Maria Magdalena...”

De ce au mers acestea la mormânt?

Matei: „... au venit să vadă mormântul...”

Marcu: „...au cumpărat miresme ca să se ducă să ungă trupul lui Isus.”

Luca: „...au adus miresmele pe care le pregătiseră.”

Ioan: Nu se oferă niciun motiv.

S-a petrecut în acel moment un cutremur (ceva ce în mod sigur nu ar putea trece neobservat)?

Matei: Da.

Marcu: Nu a menționat.

Luca: Nu a menționat.

Ioan: Nu a menționat.

Un înger a coborât din Cer în această perioadă (din nou, cum ar fi putut vreunul dintre autorii Evangheliilor să nu observe acest lucru)?

Matei: Da.

Marcu: Nu a menționat.

Luca: Nu a menționat.

Ioan: Nu a menționat.

Cine a pus piatra la loc?

Matei: Îngerul

Marcu: Necunoscut.

Luca: Necunoscut.

Ioan: Necunoscut.

Cine se afla la mormânt?

Matei: Îngerul.

Marcu: Un tânăr bărbat.

Luca: Doi bărbați.

Ioan: Doi îngeri.

Unde se aflau aceștia?

Matei: Îngerul a venit la mormânt, a rostogolit piatra și s-a așezat pe ea.

Marcu: În interiorul mormântului, stând la dreapta acestuia.

Luca: Cei doi bărbați se aflau în interiorul mormântului, stând de o parte și de cealaltă a acestuia.

Ioan: Cei doi îngeri stăteau în locul unde fusese culcat trupul lui Isus; unul la cap, și altul la picioare.

De către cine și unde a fost văzut pentru prima dată Isus (Pacea fie asupra sa!)?

Matei: Maria Magdalena și cealaltă Maria, care au mers să îi anunțe pe apostoli.

Marcu: Doar de Maria Magdalena, nu s-a menționat unde.

Luca: „...doi ucenici se duceau la un sat, numit Emaus, care era la o depărtare de șaizeci de stadii de Ierusalim.”

Ioan: Maria Magdalena, în exteriorul mormântului.

Astfel, putem observa că apar mici diferențe sau că există unele inconsistențe în ceea ce privește poveștile, ceea ce

ne face să ne întrebăm dacă Biblia este o carte a opiniilor sau o carte a lui Dumnezeu. Ehrman a concluzionat că Biblia este o carte deosebit de umană, presărată cu erori, dintre care cele mai mari sunt reprezentate de adăugiri scripturale și suprimări (intenționate sau nu).

Heinz Zahrnt, în cartea sa – „*Isus din punct de vedere istoric*”, este de acord cu acestea și afirmă după cum urmează:

„Zilele doctrinelor anistorice și a inspirației verbale așa cum se întâmpla cu vechii protestanți au apus. De acum înainte, Biblia este înțeleasă ca o carte istorică, scrisă și transmisă de către oameni și apoi adaptată la aceleași legi și tradiții, aceleași erori, omiteri și modificări, la fel ca oricare scriere istorică. Omul a creat-o fără a avea niciun fel de inspirație divină, fiind realizată de către scriitori individuali, oameni în carne și oase, care au propriile decizii și tendințe în ceea ce privește scrierea, care au trăit în interiorul limitat al orizonturilor timpurilor lor, dezvoltând totul conform cerințelor mediului în care se aflau.”

Mulți dintre cei care analizează dovezile cu mintea deschisă sunt de acord cu aceste fapte. În definitiv, ar fi putut Dumnezeu inspira fapte atât de inconsistente ca cele pe care le-am discutat în paginile de mai sus? Dacă Biblia este o carte a opiniilor unor oameni, cine ar putea să îi învinuiască pe oameni pentru orice opinie construită din învățăturile pline de contradicții găsite în interiorul scrierilor biblice?

Cineva ar putea presupune că, în ciuda diferențelor, toate cele patru Evanghelii ne învață despre răstignire și acesta este adevărul. Mulți își satisfac propriile minți prin astfel de gânduri. Alții se pot întreba ce alte puncte de vedere alternative au fost transformate în cenușă atunci când au fost distruse un număr cuprins între 250-2000 de acte, epistole și texte

evangelice în urma Consiliului de la Niceea, când au fost excluse toate acestea din canon. De asemenea, se pot întreba asupra presupusei răstigniri, atât de dezbătută la începuturile epocii creștine. Cu alte cuvinte, ce știau aceștia și noi nu știm?

Cu privire la presupusa divinitate a lui Isus (Pacea fie asupra sa!), niciuna dintre aceste opinii nu contează. Chiar dacă răstignirea a fost adevărată, ridicarea din morți a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) nu implică divinitatea, la fel cum nu o face pentru copiii ridicați din morți de către Elisei, bărbatul mort care a înviat prin contact cu oasele lui Elisei sau a lui Lazăr, cel înviat din morți de către Isus (Pacea fie asupra lor!). Mai mult decât atât, Dumnezeu a promis că va învia din morți întreaga omenire în Ziua Judecării... ce vom deveni noi atunci?!

● *Preștiința*

Unii îi atribuie lui Isus (Pacea fie asupra sa!) divinitatea deoarece el avea știința unor evenimente care chiar au avut loc. Totuși, nu aceasta este misiunea profeților: să aducă profeția? Nu este acesta exemplul profeților care au trăit înainte, chiar dacă niciunul dintre ei nu era de natură divină?

În mod semnificativ, profeții au doar știința a ceea ce le-a fost revelat lor, în timp ce Cunoașterea lui Dumnezeu este absolută. Dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) ar fi fost de natură divină, ne așteptăm ca știința sa să cuprindă toate lucrurile. Cu toate acestea, găsim învățături care vin să anuleze această așteptare, după cum urmează:

◆ dificil de explicat sunt cuvintele lui Isus (Pacea fie asupra sa!) din Marcu 13:32, spuse cu privire la Ziua Judecării:

„Cât despre ziua aceea sau ceasul acela, nu știe nimeni, nici îngerii din Ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl.”

Autenticitatea acestui pasaj poate cu greu să fie verificată, deoarece o comunitate care își dorea să îl slăvească pe Domnul său ar fi putut construi un astfel de pasaj, în care se arată ignoranța oamenilor.

• Concluzii privind aceste dovezi

Unii sugerează că, în ciuda tuturor obiecțiilor, dovada absolută a divinității lui Isus (Pacea fie asupra sa!) există. Acesta poate fi un argument drept numai dacă fiecare dovadă ar fi contribuit în vreun fel pentru a susține această concluzie. Nu trebuie ca acestea să fie multe, însă trebuie să fie câteva evidențe care să susțină acest argument. Chiar și o pereche de bușteni sau milioane de aripi strânse la un loc îl vor purta pe un om de-a lungul unui râu. O uncie de aur poate proveni de la o pepită mare sau din topirea unei cantități de minereu brut. Aduceți mai multe pietre, miroșiți mai multă sare și doriți-vă un rezultat care să nu fie aluziv, deoarece o mulțime de alte dovezi dispar atunci când există îndoieli cu privire la una dintre dovezi.

Vreuna dintre evidențele cu privire la presupusa divinitate a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) rămâne? Atunci când toate celelalte dovezi pică, câțiva clerici au pretins că Isus (Pacea fie asupra sa!) era înzestrat cu Duhul Sfânt, iar acest fapt apare diferit la Petru (Faptele Apostolilor 4:8), Ștefan (Faptele Apostolilor 6:5, 7:55), Barnaba (Faptele Apostolilor 11:24), Elisabeta (Luca 1:41) și Zaharia (Luca 1:6).

Alții îl pun pe Isus (Pacea fie asupra sa!) deasupra tuturor, pretinzând că a fost înzestrat cu Duhul Sfânt încă de la

naștere. La fel și cu privire la Ioan Botezătorul, unii spun că acesta nu este asociat cu divinitatea, însă în Luca 1:15, găsim:

„(El) se va umple de Duhul Sfânt încă din pântecul maicii sale...”

Alții se raportează la Duhul Sfânt ca la o parte integrală a lui Dumnezeu. Alții au încercat să înțeleagă totul. Însă tot ceea ce este sigur este faptul că indiferent de natura Duhului Sfânt, acesta este trimis cui dorește Dumnezeu să îi ofere călăuzirea Sa:

„Noi suntem martori ai acestor lucruri, ca și Duhul Sfânt pe care L-a dat Dumnezeu celor ce ascultă de El.”
(Faptele Apostolilor 5:32)

Concluzia conform căreia Duhul Sfânt este ferit celor care ascultă de Dumnezeu are un motiv valid și acest concept stă la baza Scripturii. Însă, în acest punct se naște o altă întrebare: *„Cine este acest Duh Sfânt?!”*

11. Duhul Sfânt

„Eliberat de dorințe, vei înțelege misterul. Prins în dorință, tot ceea ce vei putea să vezi vor fi manifestările.” – Lao-Tzu

Cu toți cunoaștem termenul de „Duhul Sfânt”, dar puțini sunt cei care încearcă să îl definească. Cei care fac acest lucru introduc de obicei în definiție opinia personală și ambiguă, sancționată din punct de vedere doctrinar. În mintea celor mai mulți, această „apă și ulei” a teologiei eșuează într-o realitate omogenă.

Pe de altă parte, conform înțelegerii islamice, găsim învățătura remarcabil de concretă conform căreia acest Duh Sfânt este îngerul Gavriil (Pacea fie asupra sa!), cel care a venit cu Revelația. Atunci când vorbesc despre *Ruh-ul Qudus* în Coranul cel Nobil (vezi versetul 2:87), unii (precum Yusuf Ali) îl traduc prin termenul de „duh sfânt”, alții (ca Mohammed Al-Hilali sau Mohammed Khan) îl traduc ca „Gavriil”, iar alții (așa cum găsim în cărțile de *Sahih*) oferă ambele variante, atât „duh sfânt”, cât și „Gavriil”, ceea ce reflectă, în credința musulmană, că cei doi termeni sunt sinonimi.

În timp ce în islam suntem învățați că Biblia are un grad mai mare sau mai mic de alterare, mulți musulmani consideră că adevărul islamului poate fi găsit fără îndoială *în* *Biblie*. Din moment ce musulmanii argumentează în mod frecvent ideologia islamică pe baza învățăturilor biblice, ne punem întrebarea: „Cum explică islamul termenul de Duh Sfânt din *Biblie*?”

Termenul de „îngerul Gavriil” nu poate fi substituit de „Duhul Sfânt” fără a ne raporta la câteva pasaje neplauzibile și pline de nonsens din *Biblie*. Astfel, provocarea pentru musulmani este fie să aducă un sens în aceste discrepanțe, *dintr-o perspectivă biblică*, fie să se oprească din argumentarea islamului pe baza *Bibliei*. Aceasta pare a fi o provocare cinstită, deoarece, altfel, musulmanii pot fi acuzați de aceeași lipsă de sinceritate de care ei îi acuză pe creștini și anume, să aleagă doar acele versete biblice care le servesc pentru a își atinge scopul, în timp ce, fără nicio dovadă, doresc să discrediteze acele versete care dovedesc în mod necorespunzător ideologia lor.

Totuși, este nevoie să luăm în considerare cel puțin două puncte, astfel încât să putem să înțelegem Biblia dintr-o perspectivă islamică:

◆ primul are în vedere exactitatea îndoielnică a Bibliei, care va fi discutată în ultimele capitole ale acestei cărți, dedicate în mod special acestui subiect;

◆ cel de al doilea, care coincide cu primul, este acela că musulmanii nu pretind că Biblia este Revelația nealterată a lui Dumnezeu pentru a susține în acest fel cuvintele Coranului cel Sfânt și a islamului. Mai degrabă, musulmanii consideră că Biblia conține atât adevăruri de origine divină, cât și adăugiri umane. Într-adevăr, erorile biblice au trecut dincolo de limite, ajungând de la copierea erorilor la adăugirile doctrinare motivate, ștergeri, traduceri adaptate și, în unele cazuri, chiar falsuri. Astfel, încrederea în argumentele unitarienilor, creștinilor și musulmanilor se concentrează nu doar la aderența acestora la credința în adevărul revelat, ci și la recunoașterea și tăgăduirea erorilor scripturale.

Haideți să luăm, spre exemplu, cuvântul grecesc *pneúma*. În Biblie, acest termen este tradus prin intermediul cuvântului „spirit”. Cu toate acestea, Kittel și Friedrich, în *Dicționarul teologic al Noului Testament* ne spun că:

„Termenul de pneúma poate însemna mult mai mult, precum: vânt, respirație, viață, suflet, transferat (într-un sens metaforic) sentimentului de duh, pneúma mantic (duhul care stârnește și inspiră – «mantic»: referitor la profeție), pneúma divină (despre care autorii au spus: «Dar nu există nicăieri în greacă vreo referire personală la Duhul Sfânt.»), pneúma stoicismului (o filosofie grecească antică, la care puțini subscriu în zilele noastre) și apare, de asemenea, o dezvoltare non-grecească a sensului acestui cuvânt.”

Citind cele de mai sus, am observat că traducătorii Bibliei și-au asumat licențe literare considerabile, deoarece se poate vedea că traducerea termenului de *pneúma* nu este nicăieri aceea de „duhul sfânt”. Conform textului de mai sus (care este considerat pe scară largă, de către cei mai mulți învățați, a fi unul de referință pentru acest subiect), termenul de *pneúma* poate avea diferite posibilități de traducere. Bineînțeles, „sfântul vânt” sau „sfânta respirație” nu ajută doctrina trinitariană așa cum o face „duhul sfânt”, dar ce ar trebui să facă un traducător? Acesta ar trebui să caute să redea adevărata Revelație a lui Dumnezeu sau să manipuleze mințile astfel încât să ajute legile instituționale? Haideti să observăm răspunsul lui Jason BeDuhn la această întrebare. El a spus în lucrarea sa – „*Adevărul în traducere*”:

„În studiul nostru cu privire la utilizarea termenului de «spirit» în Noul Testament, nu am găsit nicio traducere care să urmeze îndeaproape gramatica, sintaxa, contextul literar sau mediul cultural existent sau să observe toate acestea cu completă consistență. Traducătorii tuturor versiunilor pe care le-am comparat au permis interferențele teologice să intervină în acuratețea textului biblic. Într-un punct sau altul, cu toții au utilizat termenul de «Duh Sfânt», chiar și în pasajele în care termenul de «duh» este utilizat cu un sens total diferit... nicio traducere nu folosește o consistență perfectă sau o utilizare precisă a numeroaselor moduri de utilizare sau de nuanțe ale cuvintelor «duh» și «Duhul Sfânt».”

Apoi, putem observa ca o „coincidență” surprinzătoare diferențele dintre cartea lui Ioan, care este în mod dramatic cea mai poetică dintre toate celelalte Evanghelii, și modul său unic de utilizare al termenului de *pneúma manta*, cu semnificația pe care am amintit-o mai sus. Atât de mari sunt aceste diferențe

Încât experții teologi admit cu surprindere că, dacă se compară textele biblice ale lui Marcu și Matei cu cele ale lui Ioan, se poate observa o foarte rară utilizare a termenului la primii doi față de ultimul.

Uniți aceasta cu faptul că doctrina Trinității și a întrupării provin în primul rând din interpretări poetizante forțate ale scrierilor lui Ioan și apoi dintr-un mic ajutor scriptural provenit de la celelalte Evanghelii, fapt pentru care ponderea acestor doctrine transformă fundația lor într-una de calitate inferioară.

În mod incontestabil, există o gamă largă de interpretare a Scripturilor. Câțiva dintre cei care citesc Biblia pot înțelege termenul de „Duh Sfânt” ca fiind ceva care nu poate fi definit, însă a treia parte a divinității, înrudit cu *pneúma stoicismului* sau cu o semnificație neautentică care s-a dezvoltat în perioada după venirea Revelației. Alții consideră că Dumnezeu este Unul, fără partener sau subdiviziuni, și caută să găsească ceea ce este rațional și justificat, în concordanță cu logica. Pentru acest grup, noțiunea de „Duh Sfânt” nu poate fi înțeleasă decât ca o referire la o entitate tangibilă separată și distinctă față de Dumnezeu.

Un exemplu despre transformările pe care Biblia le suferă în urma traducerii și a concluziilor care variază în ceea ce privește consecințele este acela al termenului de *paraclete* (care provine din grecescul *parakletos*), ce poate însemna „ajutor, apărător, mediator, mângâietor”. În alte părți, acesta este tradus ca fiind „susținător, ajutor”. Opinia lui Harper coincide cu aceea de „susținător”. De ce este acest fapt important? Deoarece termenul de *paraclete* apare doar în cinci locuri în Biblie și toate doar în scrierile lui Ioan: Epistola 1 după Ioan 2:1, Evanghelia după Ioan 14:16, 14:26, 15:26, 16:7.

Putem să afirmăm că acest termen nu exista în mințile celorlalți autori ai Evangheliilor? Dacă este așa, atunci putem considera că acesta nu era un cuvânt deosebit de important. În mod contrar, cele cinci pasaje amintite sunt *critice*. De fapt, emfaza trinitariană a nevoii de a accepta Duhul Sfânt se bazează pe aceste câteva texte citate.

Cineva poate afirma că particularitatea acestei inconsistențe, pentru cazul în care conceptul de *paraclete* este atât de important pentru credința conform căreia Dumnezeu își dorește ca omul să câștige ceva prin intermediul Revelației, însă, dacă lucrurile stau așa, ne punem întrebarea de ce acest termen nu a produs un atât de mare impact și la ceilalți trei evangheliști, care nici măcar nu l-au menționat? Oricare ar fi motivul, *paraclete* este unul dintre cei mai greșiți termeni căruia i se atribuie semnificația de „Duh Sfânt”. Chiar și traducerea mai moderne ale Bibliei tind să penduleze între aceste mari discordanțe academice, iar termenul de *paraclete* este definit ca „sfătuitor” sau „mângâietor”. Traducerea corectă ca „ajutor, apărător, mediator, susținător, apărător sau ajutor” ar implica o entitate fizică, ce va fi conștientă de faptul că „unele urme ale utilizării originale a termenului de *parakletos* se află în scrierile lui Ioan și merge până la conceptul de ajutoare cerești”. Și cine ar putea fi un mai mare ajutor ceresc dacă nu Gavriil (Pacea fie asupra sa!), îngerul Revelației?!

În mod similar, în primele secole ale utilizării limbii grecești, termenul „*parakletos* a fost un termen utilizat mai mult ca avocat, apărător sau intermediar....cuvântul era utilizat de regulă în consiliile legale și pentru a denumi martorii dintr-un proces.”¹

---

¹ James Hastings, „*Dicționarul Biblic*”

Aceste citate ne ajută să înțelegem ceea ce termenul de *paraclete* a însemnat cu adevărat în perioada Revelației. Însă, odată cu trecerea timpului, anumiți teologi au susținut că știu mai bine înțelesul acestui cuvânt și au dezvoltat semnificații radicale, diferite de înțelesul inițial al acestuia. Mai mult, asocierea termenului de *parakletos* cu o entitate fizică se dovedește a nu fi convenabilă pentru cei care susțineau existența Trinității și pare să fi fost evitată cu orice preț.

Acum, pentru a revizui, amintim:

1. definiția „duhului sfânt” este eluzivă în creștinism, însă concretă în islam, unde este sinonimă cu Gavriil, îngerul Revelației (Pacea fie asupra sa!).

2. sunt nenumărate definiții ale termenului de *pneúma*, dar nicăieri nu apare semnificația de „duh sfânt” printre sensurile acestui cuvânt grecesc.

3. numai în conformitate cu „dezvoltarea derivată și neautentică a sensului termenului non-grecesc” cuvântul *pneúma* a fost tradus prin „duh sfânt”.

4. cu privire la termenul de „duh sfânt”, teologii creștini depind în mod aproape exclusiv de Evanghelia după Ioan și prima Epistolă a acestuia.

5. termenul de *paraclete* nu este menționat în niciuna dintre cărțile Noului Testament.

6. traducerea corectă a termenului de *paraclete* pare să implice o entitate materială, care poate fi fie umană, fie angelică.

Cu aceste lucruri fixate puternic în minte, nu ne rămâne decât să căutăm semnificația termenului de *paraclete*

în cele cinci versete ale Noului Testament, în care acest cuvânt apare. Astfel, le vom lua în ordine:

1. În Epistola 1 după Ioan 2:1, Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) este văzut ca un „*paraclete*” (aici tradus ca *mijlocitor*):

„... Dar, dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un *Mijlocitor*, pe Isus Hristos, Cel Neprihănit.”

Așadar, oricare ar fi semnificația termenului de *paraclete* (mijlocitor, ajutor, susținător), Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost așa ceva, conform acestui verset.

2. În Ioan 14:16-17, putem citi:

„Și Eu voi ruga pe Tatăl, și El vă va da un alt *Mângâietor*, care să rămână cu voi în veac; ~ și anume *Duhul adevărului*, pe care lumea nu-L poate primi, pentru că nu-L vede și nu-L cunoaște; dar voi Îl cunoașteți, căci rămâne cu voi și va fi în voi.”

Observați utilizarea adjectivului „altul” în expresia „un alt Mângâietor”. Cuvântul grecesc utilizat în acest verset este *allos*, al cărui sens este de „altul” acolo unde se află mai mulți, diferențiindu-se de *heteros*, care înseamnă „altul” din doi... Acesta este un termen specific, care nu lasă niciun loc pentru interpretări. Astfel, în acest verset, Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a sfătuit pe apostolii săi – și, prin extensie, întreaga umanitate – să anticipeze venirea unui alt *paraclete* (de ex., un ajutor), care va veni după ce misiunea sa va lua sfârșit. El nu vorbește doar despre un alt ajutor, ci despre o persoană caracterizată prin onestitate (**duhul adevărului**), care va aduce un mesaj ce va rămâne pentru eternitate (**care să rămână cu voi în veac**). Am putea concluziona că acest „altul” (acel altul din mai mulți) este ultimul profet dintr-o generație lungă de profeți, care va

aduce Revelația finală? Nu este această concluzie mai confortabilă decât a pretinde că Isus (Pacea fie asupra sa!) descrie un „duh sfânt” mistic, care provine de la dezvoltarea neautentică a sensului acestui cuvânt?

Pe de altă parte, concluzia că Isus (Pacea fie asupra sa!) este unic într-o formă „născută, iar nu făcută, fiul lui Dumnezeu”, alături de faptul că este altul din mai mulți, fiecare dintre aceștia având aceeași descriere cu Isus (Pacea fie asupra sa!) – descris prin *paraclete* – nu doar că este nefondată, ci este chiar contrară Scripturii.

Ca nu cumva să existe vreo confuzie asupra acestui punct, Noul Testament confirmă faptul că termenul grecesc *pneúma* (tradus mai sus prin „duh”) nu se limitează la ființe mistice, dar se poate referi la oameni în carne și oase, buni și răi în același timp. Spre exemplu, în Epistola I către Ioan 4:1-3, găsim:

„Preaiubiților, să nu dați crezare oricărui duh; ci să cercetați duhurile, dacă sunt de la Dumnezeu; căci în lume au ieșit mulți proroci mincinoși. ~ Duhul lui Dumnezeu să-L cunoașteți după aceasta: orice duh care mărturisește că Isus Hristos a venit în trup este de la Dumnezeu; ~ și orice duh care nu mărturisește pe Isus nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui Antihrist, de a cărui venire ați auzit. El chiar este în lume acum.”

Acest verset clarifică natura umană a anumitor „duhuri” (*pneúma*), însă musulmanii sunt de părere că acest verset atestă compania lui Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în Compania lui Dumnezeu, deoarece „... **orice duh care mărturisește că Isus Hristos a venit în trup este de la Dumnezeu...**”. Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a afirmat

același lucru, la fel cum o fac toți musulmanii și la fel cum apare și în Coranul cel Sfânt.

3&4. Cea de a treia referire la *paraclete* este în Ioan 14:26, une putem citi:

„Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl în Numele Meu, vă va învăța toate lucrurile și vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu.”

Cea de a patra referință o putem afla în Ioan 15:26, unde putem citi aproximativ același lucru. Din nou, trinitarienii își pot justifica misticismul prin intermediul acestui verset.

Alții percep acest verset ca fiind o referire la un profet care îi va aminti lumii întregi de mesajul adevărat al lui Isus (Pacea fie asupra sa!), ca fiind opus căii greșite care s-a dezvoltat în credințele și doctrinele generațiilor de mai târziu. Încă o dată, musulmanii sugerează că toți creștinii ar trebui să considere că acest profet nu este altul decât Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și că mesajul cu care a venit nu este altul decât Coranul cel Glorios. Uniunea spuselor:

„...și El vă va da un alt Mângâietor, care să rămână cu voi în veac...” (Ioan 14:16, 15:26, 16:13)

„...pe care lumea nu-L poate primi...” (Ioan 14:17)

va căpăta un sens doar dacă profeția lui Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) va fi acceptată ca fiind adevărată. După cum am discutat deja, atât Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), cât și Coranul cel Glorios sunt martori ai adevărului cu care Isus (Pacea fie asupra sa!) a venit. Mai mult decât atât, Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a

avut reputația de a fi cinstit („**duhul adevărului**”) de-a lungul întregii sale vieți, fiind numit astfel chiar și de către dușmanii săi, care îi spuneau *As-Saadiq Al-Ameen*, ceea ce înseamnă „cel demn de încredere”. Cu toate acestea, mulți oameni nu vor asculta nici ceea ce a spus el, nici nu vor urma mesajul cu care acesta a venit.

5. Ultima mențiune a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) ca *paraclete* este în Ioan 16:7, unde ni se spune:

„Totuși vă spun adevărul: vă este de folos să Mă duc; căci, dacă nu Mă duc Eu, Mângâietorul nu va veni la voi; dar, dacă Mă duc, vi-L voi trimite.”

Această ultimă referire la acest *paraclete* lasă locul interpretărilor doctrinare. Trinitarienii pot continua să se refere la Duhul Sfânt, însă în acest verset neagă această posibilitate. Cum anume se face acest lucru? Isus (Pacea fie asupra sa!) a insistat asupra faptului că dacă el nu va pleca, acest mângâietor (*paraclete*) nu va sosi, chiar dacă nenumărate pasaje biblice vorbesc despre venirea unui „duh sfânt” în, sau după perioada în care a trăit Isus (Pacea fie asupra sa!).¹ Însă, ambele afirmații nu pot fi adevărate și cea mai logică concluzie pe care o putem trasa, dacă vom considera Biblia ca fiind de încredere, este acela că „duhul sfânt” și „*paraclete*” sunt sinonime.

Pentru a mări și mai mult confuzia, Isus (Pacea fie asupra sa!) pare să se contrazică el însuși. În Ioan 14:17, acest *paraclete* este preexistent:

„...dar voi Îl cunoașteți, căci rămâne cu voi și va fi în voi.”

---

¹ Vezi 1 Samuel 10:10, 1 Samuel, 11:6, Isaia 63:11, Luca 1:15, 1:35, 1:41, 1:67, 2:25–26, 3:22, Ioan 20:21–22

Acest lucru are sens, luând în considerare faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) însuși se identifică cu acest *paraclete* în 1 Ioan 2:1. Cu toate acestea, în Ioan 16:7, acest *paraclete* este prezis:

„Totuși vă spun adevărul: vă este de folos să Mă duc; căci, dacă nu Mă duc Eu, Mângâietorul nu va veni la voi; dar, dacă Mă duc, vi-L voi trimite.”

Care este concluzia bisericii la toate acestea?!

„Acest paraclete este alt paraclete, în care Isus a venit, dar care nu este Isus (14:18, 16:7).”

Unii acceptă această explicație. Alții cred că Isus (Pacea fie asupra sa!) a vorbit despre el însuși în primul caz și apoi despre un alt profet în cel de al doilea caz. Milioane de musulmani consideră că acesta este Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), care a venit să întregască această profeție. Problema critică ce se naște nu este dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) a prezis un profet care va veni după el, ci care dintre mulții pretendenții la acest titlu îndeplinesc această profeție?!

12. Răstignirea

„Informația cu privire la moartea mea a fost o exagerare.”

– Mark Twain

Scrisoare către New York Journal, ca răspuns la zvonurile cu privire la moartea sa în timp ce se afla în Europa.

Dacă există o piatră de temelie a religiei creștine, atunci aceasta este doctrina răstignirii. Cu toate acestea, dacă ei se așteaptă ca și alții să adopte aceeași credință, atunci trebuie

să satisfacă acest lucru prin oferirea de dovezi în sprijinul celor afirmate. Cu toții știm povestea pe care Biblia o relatează, însă tot la fel se cunoaște și faptul că și alte mituri au fost propagate de-a lungul unor lungi perioade istorice, dar durata și popularitatea acestor fapte nu le validează în niciun fel. Așadar, în timp ce mulți acceptă ideea răstignirii fără a adresa niciun fel de întrebare, alții nu sunt satisfăcuți de această idee. Astfel de persoane citesc:

„... că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi.” (1 Corinteni 15:3) și se întreabă: „Hmm, conform *căreia* dintre Scripturi?”

Iată cuvintele lui Carmichael:

„În ciuda întregii insistențe, tot ceea ce a fost realizat atât în Evanghelii, cât și în Epistolele lui Pavel pare încurcat. Nicio astfel de credință – în moartea și învierea lui Mesia – nu a fost cunoscută printre evrei deloc și cu siguranță ea nu există nici în Scriptura iudaică.”

Pavel însuși a invitat la criticarea acestui concept de răstignire și a stârnit nenumărate mistere legate de aceasta atunci când a spus:

„Iudeii, într-adevăr, cer minuni, și grecii caută înțelepciune; ~ dar noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, care pentru iudei este o pricină de poticnire, și pentru Neamuri, o nebunie.” (1 Corinteni 1:22-23)

Cu alte cuvinte: *„Noi predicăm ceva fără a avea semne și fără a avea înțelepciune, așadar cine este cu noi?”*

De aceea, nu există nicio surpriză atunci când aflăm că multe persoane consideră că răstignirea este incompatibilă cu Mila lui Dumnezeu. Musulmanii, spre exemplu, cred că Isus

(Pacea fie asupra sa!) a fost salvat de la răstignire, însă a fost făcut să pară că el se afla pe cruce; iar cei care diferă, sunt plini de îndoială, fără a avea nicio cunoaștere (sigură), ci doar conjuncturi pentru a urma aceasta, deoarece, cu siguranță, el nu a fost ucis:

„...De bună seamă, nu l-au omorât, ~ Ci Allah l-a înălțat la El, iar Allah este Al- ‘Aziz, Al-Hakim [Cel Puternic și Înțelept]!” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 4:157-158]

Dacă sunt persoane care consideră că Isus (Pacea fie asupra sa!) ar fi putut fi Dumnezeu, nu putem să nu ne întrebăm de ce Dumnezeu a permis propria moarte atunci când ar fi avut puterea să se salveze pe El Însuși. De asemenea, ne întrebăm cum de sunt persoane care consideră că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost „fiul lui Dumnezeu” și de ce atunci Dumnezeu nu a răspuns rugăciunii fiului său, care a spus după cum apare citat:

„Cereți și vi se va da; căutați și veți găsi; bateți, și vi se va deschide. ~ Căci oricine cere capătă; cine caută găsește; și celui ce bate i se deschide.” (Matei 7:7-8)

Isus (Pacea fie asupra sa!) a cerut salvarea în mod repetat până când **„...súdoarea I se făcuse ca niște picături mari de sânge...” (Luca 22:44)**

Acest lucru nu se întâmplă, deși nicăieri în interiorul textului biblic nu este scris că Isus (Pacea fie asupra sa!) ar fi spus: „Toți cei care cer primesc, cu excepția mea.”. În Evanghelia lui Matei, putem citi:

„Cine este omul acela dintre voi care, dacă-i cere fiul său o pâine, să-i dea o piatră?” (Matei 7:9)

Să o observăm altfel acum: cine ar fi răspuns cererii unui profet care dorea să fie salvat prin oferirea de câteva zile pe o cruce în loc?! Sau ar fi trimis cumva un soare strălucitor deasupra și tot oțetul care poate fi scurs dintr-un burete?! Există o atât de mare incompatibilitate aici încât ne întrebăm: dacă oamenii cred în Dumnezeu sau în fiul lui Dumnezeu, care a fost născut, atunci ei nu au nicio problemă să creadă, de asemenea, că Dumnezeu Însuși ar fi comis suicid (cum putem numi altfel gestul de a permite Lui Însuși să moară când, fiind Omnipotent, era capabil să se salveze)?! În mod similar, acești oameni pot crede că Dumnezeu i-a întors spatele propriului Său fiu într-un astfel de moment în care avea cea mai mare nevoie.

Alte persoane se întreabă: cu ce este compatibil conceptul de Dumnezeu? Ei bine, Tertullian, cel care a formulat ideea de Trinitate, este unul dintre aceștia. Despre el, s-a spus:

„Lui Tertullian i-au plăcut paradoxurile. Pentru el, caracterul divin al creștinismului este justificat nu printr-un punct de vedere rezonabil, ci prin faptul că niciun lucru obișnuit nu putea fi inventat de către mintea umană. Despre răstignirea fiului lui Dumnezeu, el consideră că este un lucru scandalos...”¹

El afirmă că un astfel de lucru este scandalos. Dacă aceasta este metodologia lui Dumnezeu, nu suntem noi oare îndreptățiți să credem în fiecare dintre teoriile asupra divinității considerate a fi scandaloase și că, cu cât acestea sunt mai scandaloase, cu atât este mai bine?

---

¹ *Noua Enciclopedie Catolică*

Cineva ar putea afirma: „*Isus a murit pentru păcatele noastre!*” Întrebarea noastră este următoarea: „*De ce? Deoarece Dumnezeu nu ne poate ierta altfel? Deoarece Dumnezeu are nevoie de un sacrificiu?!*” Nu aceasta este ceea ce Biblia ne învață. Isus (Pacea fie asupra sa!) ne-a învățat în mod repetat următorul mesaj, pe care îl putem găsi și în Osea 6:6:

„Căci bunătate voiesc, nu jertfe...”

El nu afirmă acest lucru o singură dată. Regăsim această afirmație în mai multe locuri, ca, spre exemplu, în Matei 9:13 sau Matei 12:7. De ce atunci clericii ne învață că Isus (Pacea fie asupra sa!) a trebuit să fie sacrificat? Iar dacă el a fost trimis cu acest scop, atunci de ce s-a rugat pentru a fi salvat?!

Mai mult decât atât, de ce trebuie să credem aceasta pentru a fi salvați?! Pe de o parte, păcatul original a avut loc, fie că vrem să credem sau nu. Pe de altă parte, mântuirea este condiționată de acceptarea (credința) răstignirii și ispășirii lui Isus (Pacea fie asupra sa!). În primul caz, credința pare să fie irelevantă, fie că alegem să credem sau nu; în cel de al doilea, aceasta este o cerință obligatorie. În acest caz, se naște întrebarea: „*A plătit acest preț Isus sau nu?!*” Dacă el a plătit acest preț, atunci suntem deja iertați, chiar dacă alegem să credem sau nu. Dacă nu a plătit acest preț, acest fapt nu contează în niciun fel. În definitiv, iertarea nu are un preț. O persoană nu poate șterge datoria cuiva și apoi să ceară încă plata datoriei. Argumentul că Dumnezeu iartă, dar aceasta numai dacă un sacrificiu este oferit nu este dorit de Dumnezeu încă de la început (a se vedea în acest sens Osea 6:6; Matei 9:13 și 12:7). De aceea, ne întrebăm: de unde provine această formulă? Conform Scripturii, aceasta nu vine de la Isus (Pacea

fie asupra sa!). Așadar, oamenii cred în învățăturile despre profet mai mult decât cred în învățăturile aduse de profet?!

Biblia condamnă astfel de priorități inversate, după cum a arătat Matei 10:24, în care Isus (Pacea fie asupra sa!) a spus:

„Ucenicul nu este mai presus de învățătorul său, nici robul mai presus de Domnul său.”

De aceea, ce am putea înțelege din următorul verset:

„Și le-a zis: «Așa este scris și așa trebuia să pătimească Hristos și să învie a treia zi dintre cei morți.»” (Luca 24:46)

Dacă încercăm să înțelegem această pendulare între interpretarea literară și cea figurativă a acestui fapt, vom observa că doar prin intermediul metaforei putem aduce la un loc dorința de sacrificiu a lui Dumnezeu și moartea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) pentru păcatele întregii omeniri. Mai mult decât atât, referințele biblice cu privire la moarte sunt cel mai adesea metaforice, așa cum este și afirmația lui Pavel cu privire la suferință:

„În fiecare zi eu sunt în primejdie de moarte...” (1 Corinteni 15:31)

De aceea, este posibil ca această înviere din morți să nu însemne literal actul de trezire din morți, ci o moarte metaforică precum:

1. a fost inconștient sau a dormit (ca în expresia „a dormi ca și mort”).

2. a fost suferind (ca în multe alte analogii biblice cu privire la suferință și moarte).

3. a fost incapabil (ca în expresia „nu am putut face nimic azi-noapte, am fost ca și mort”).

4. s-a aflat într-un mormânt, destinat morților, dar era în realitate în viață, nu mort (ca în expresia „și-a revenit în mod miraculos, s-a trezit din morți”).

În orice caz, în Matei, 12:40, ni se spune că Isus (Pacea fie asupra sa!) a gândit:

„Căci, după cum Iona a stat trei zile și trei nopți în pântecul chitului, tot așa și Fiul omului va sta trei zile și trei nopți în inima Pământului.”

Acest verset simplu deschide porțile unui teritoriu relativ pentru mintea umană. **„Trei zile și trei nopți”** arată acest fapt cu claritate. Cu toate acestea, dacă vom crede Biblia, Isus (Pacea fie asupra sa!) a stat în mormânt doar o zi și două nopți (vineri noaptea, sâmbătă și duminică noaptea) în perioada care a urmat răstignirii. Aceasta creează dificultate? Ar trebui să ne gândim, deoarece cuvintele de mai sus sunt răspunsul lui Isus (Pacea fie asupra sa!) căruia i s-a cerut un semn:

„Atunci unii din cărturari și din farisei au luat cuvântul și I-au zis: «Învățătorule, am vrea să vedem un semn de la Tine!» ~ Drept răspuns, El le-a zis: «Un neam viclean și preacurvar cere un semn; dar nu i se va da alt semn, decât semnul prorocului Iona. ~ Căci, după cum Iona a stat trei zile și trei nopți în pântecul chitului, tot așa și Fiul omului va sta trei zile și trei nopți în inima Pământului.»” (Matei 12:38-40)

Următoarele cuvinte: **„...dar nu i se va da alt semn, decât semnul prorocului Iona...”** arată, în termeni clari, că acesta este singurul semn pe care Isus (Pacea fie asupra sa!) l-a oferit. Nu vindecarea leproșilor, nu vindecare celui orb, nu

ridicarea din morți a celui mort, nici hrănirea maselor de oameni, nici mersul pe apă, nici oprirea furtuni...NU!... niciun alt semn nu îi va fi oferit de Isus (Pacea fie asupra sa!) cu excepția semnului prorocului Iona.

Mulți creștini își bazează credința pe ceea ce percep a fi un miracol, fie că acesta este scris în Biblie, atribuit unor sfinți, fie că acesta a apărut dintr-o experiență personală. Cu toate acestea, Isus (Pacea fie asupra sa!) izolează prezența semnelor la semnul lui Iona, numindu-l a fi singurul semn existent. Nu statuile care plâng, nu viziunea Mariei (Pacea fie asupra sa!), nu credința în vindecare, nu vorbirea, nu exorcizarea spiritelor, nu apariția Duhului Sfânt...doar semnul lui Iona. Doar atât. Cei care adoptă semne diferite trebuie să înțeleagă că, în conformitate cu Biblia, fac aceasta împotriva învățăturilor lui Isus (Pacea fie asupra sa!).

Luând în considerare această emfază pe care el i-a oferit-o acestui semn, ar trebui să o analizăm. Biblia ne spune că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost răstignit într-o zi de vineri, ceea ce explică de ce evreii se simțeau sub presiune pentru a accelera moartea sa, alături de ceilalți doi criminali răstigniți împreună cu el. Vinerea conduce la sabatul evreiesc, deoarece calendarul iudaic este unul lunar, ceea ce înseamnă că ziua lor se termină la apus. De aceea, apusul din ziua de vineri conduce la sabatul iudaic. Legea evreiască nu permite lăsarea trupurilor să atârne peste noapte (pe cruce sau la spânzurătoare – a se vedea Deuteronomul 21:22-23), dar, de asemenea, interzice luarea trupurilor de pe cruce din moment ce a început sabatul. Dacă unul dintre cei răstigniți murea în timpul sabatului, evreii nu puteau nici să lase corpul să atârne, dar nici să îl îngroape. Singura soluție practică era aceea de a grăbi moartea celor condamnați și, de aceea, soldații romani au fost trimiși pentru a le rupe picioarele.

Rapiditatea cu care cel răstignit moare nu depinde doar de norocul fiecăruia, ceea ce este impredictibil, ci și de puterea sa psihică. Multe cruci erau construite cu un scaun sau stativ din lemn pentru picioare, care să suporte greutatea victimei cu scopul de a îi prelungi tortura. În cazul lui Isus (Pacea fie asupra sa!), tradiția creștină cerea ca picioarele sale să fie fixate în cuie de cruce. Motivul pentru această brutalitate este acela că cel răstignit trebuia să își suporte greutatea prin intermediul picioarelor sale fixate în cuie, care măreau în mod teribil agonia. Cu toate acestea, romanii obișnuiau să grăbească moartea celui răstignit prin ruperea picioarelor victimei. Cu niciun mijloc de susținere a trupului, cel răstignit trebuia să atârne cu corpul suspendat de propriile brațe, care obosea mai tare mușchii respiratori. În cele din urmă, cel răstignit nu mai avea posibilitatea să respire. Mecanismul morții consta, așadar, în asfixierea lentă.

Biblia mărturisește că soldații romani au fost trimiși pentru a îi rupe picioarele lui Isus (Pacea fie asupra sa!), însă acesta era deja mort. Ulterior, el a fost coborât de pe cruce și pus în mormânt. Când? Vinerea, după-amiaza târziu, înainte de apus. Duminica dimineța, înainte de răsăritul Soarelui, Maria Magdalena (Pacea fie asupra sa!) s-a întors la mormânt, după ce s-a odihnit în timpul sabbatului, în concordanță cu legea existentă (Matei 28:6, Marcu 16:6, Luca 24:6). Astfel, aritmetic observăm că a stat în mormânt o noapte (de la apusul Soarelui vineri, până la răsăritul Soarelui sâmbătă) și încă o zi (până la răsăritul Soarelui din ziua de duminică) și încă o noapte (de la apusul Soarelui sâmbăta și până înainte de răsăritul Soarelui duminica). Marele total?! Două nopți și o zi – un pic mai puțin decât „cele trei zile și trei nopți” despre care vorbea Isus (Pacea fie asupra sa!) cu privire la semnul lui Iona.

Încă o dată, cineva fie trebuie să admită că acea dovadă nu se admite, fie să rescrie regulile matematice.

Încă o piesă a acestui puzzle scriptural trebuie luat în considerație. Cuvintele „**După cum Iona a stat...**” compară starea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) cu cea a lui Iona. Chiar și un copil de școală știe că Iona a supraviețuit din momentul în care a fost aruncat de pe vas pentru pierderea greutății acestuia și până când a fost înghițit de balenă. Din moment ce Iona a supraviețuit pe toată perioada acestui chin, atunci se poate presupune, luând în considerare cuvintele „ca și Iona”, și Isus (Pacea fie asupra sa!) a supraviețuit în toată acea perioadă. Este de remarcat faptul că, atunci când mormântul a fost vizitat duminică dimineața, fiecare Evanghelie îl descrie pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca fiind „înviat”, având în vedere că pietrele de mormânt erau reci, și nu calde, și nu invitau o persoană să se închidă acolo pentru a dormi. Ceea ce lipsește din Biblie este afirmația că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost înviat. El însuși a spus:

„Am ieșit de la Tatăl și am venit în lume; acum las lumea și Mă duc la Tatăl.” (Ioan 16:28)

Dar cum este aceasta diferit față de fiecare dintre noi? Unde a afirmat Isus (Pacea fie asupra sa!) că va muri și va fi înviat mai apoi? Termenul de „înviat” nu poate fi găsit nicăieri. „Înviat din morți” este utilizat în câteva locuri, dar nicăieri aceasta nu este o afirmație a lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Și, ceea ce este surprinzător, timp de două sau trei secole după aceea, creștinii nu au crezut că Isus (Pacea fie asupra sa!) a murit. Acest fapt poate nu va schimba felul de a gândi al cuiva, dar ar trebui, cel puțin, să ilustreze puncte de vedere rezonabile care apar din cuvintele lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Înțelegerea islamică asupra acestui subiect afirmă profetația lui

Isus (Pacea fie asupra sa!) în timp ce afirmă că învățăturile scripturale discreditează multe elemente stabilite de către doctrina creștină, dar care consolidează ideologia islamică.

În ultimii ani, mulți și-au întărit încrederea printr-o mulțime de teorii afirmate în anumite cărți prin care este încercată critica creștină. Una dintre aceste lucrări, *Conspirația Isus*, a lui Holger Kersten și Elmar R. Gruber, stârnește un interes particular cu privire la acest lucru, deoarece autorii aduc dovezi puternic care atestă faptul că oricine a fost înfășurat în giulgiul de la Torino nu a murit. Kersten și Gruber au propus ca biserica catolică să realizeze impactul devastator pe care o astfel de teorie, dacă ar fi adevărată, l-ar avea. În definitiv, dacă această teorie care sugerează că Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost înfășurat în giulgiu, dar nu a fost mort, ar fi adevărată, ar lăsa biserica fără acest mort, fără un sacrificiu suprem sau fără o răstignire și atunci biserica ar rămâne fără biserică. În 1 Corinteni 15:14, găsim:

„Și, dacă n-a înviat Hristos, atunci propovăduirea noastră este zadarnică, și zadarnică este și credința voastră.”

Autorii pretind că biserica a discreditat în mod deliberat puterea giulgiului, chiar și în ceea ce privește probele de datare cu ajutorul carbonului. Ei bine...posibil. Dovada autorilor este substanțială și logica lor este convingătoare...totuși, pot greși. În aceeași măsură, ei pot avea dreptate. Sunt șanse și nu vom ști niciodată adevărul. Singurul lucru pe care îl cunoaștem despre acest giulgiu este acela că biserica catolică nu a luat nicio poziție cu privire la autenticitatea giulgiului și nu putem să nu ne întrebăm de ce aceasta, când era cea mai ușoară dintre testări. Dacă acesta este autentic, giulgiul este un pic mai mult decât o ciudățenie, de

aceea, de ce să nu fie tăiate câteva bucăți insignifiante de pe margine pentru a fi cercetate? Însă nu, păzitorii acestuia țin giulgiul încuiat sub cheie și trebuie să ne întrebăm de ce, dacă nu cumva se tem de rezultate.

În ceea ce îi privește pe musulmani, aceștia consideră că Isus (Pacea fie asupra sa!) a nu a fost răstignit de le bun început, ci **„a fost făcut [cineva] să semene cu el”** [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 4:157]. Dacă această propunere pare ciudată celor care cred opusul, doctrina răstignirii pare a fi ciudată chiar și atunci când este alăturată versetului biblic din Deuteronom 21:23, în care ni se spune:

„...cel spânzurat este blestemat înaintea lui Dumnezeu...”

Cereri simultane cu privire la infailibilitatea scrierilor biblice și la învierea divină a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) aruncă o lumină cu adevărat ciudată pentru cei care sprijină o astfel de credință, ale cărei contradicții sunt evidente. Fie Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a fost răstignit și în Biblie s-a strecurat o eroare, fie, în concordanță cu Scriptura, Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost blestemat de Dumnezeu. Aceasta deoarece profetul lui Dumnezeu, fiul sau partenerul său (oricum o persoană îl privește pe Isus – Pacea fie asupra sa!) nu poate fi altfel decât blestemat de Dumnezeu pentru a fi acceptat în rândul oamenilor cu o gândire sterilă sinaptic. Piese de mai sus pur și simplu nu se potrivesc cu „pachetul” primit. Ceva dintre acestea trebuie să conducă la recunoașterea faptului că toate nu sunt nimic altceva decât niște falsuri. În caz contrar, pachetul ca întreg are calități imposibile pentru a îi determina pe oameni să creadă sau poate ar trebui să spunem să fabrice credința. În mod similar, încurcate sunt și datele din Evrei 5:7, care afirmă că, deoarece Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost un

om drept, Dumnezeu i-a răspuns rugăciunii de a fi salvat din morți:

„El este Acela care, în zilele vieții Sale pământești, aducând rugăciuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi către Cel ce putea să-L izbăvească de la moarte, și fiind ascultat, din pricina evlaviei Lui.”

Acum, ce înseamnă că „Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea”: că Dumnezeu l-a auzit în mod clar, dar că a ales să îi ignore cererea? Nu, aceasta înseamnă că Dumnezeu i-a ascultat cererea. Cu siguranță nu poate înseamnă că Dumnezeu i-a auzit cererea și a refuzat să îi răspundă, deoarece, în acest caz, fraza **„...și fiind ascultat, din pricina evlaviei Lui.”** ar fi lipsită de sens.

Acum, în timp ce musulmanii neagă răstignirea lui Isus (Pacea fie asupra sa!), puteți observa că ei nu neagă faptul că cineva a fost răstignit. Așadar, cine consideră musulmanii că a fost răstignit în locul său? Este un punct de vedere discutabil și nu atât de important. Unii pretind că Allah l-a ridicat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) la Ceruri și a modificat caracteristicile lui Iuda pentru a îl face pe acesta să semene cu Isus (Pacea fie asupra sa!), cu rezultatul final că acesta a fost răstignit în locul său, spre decepția celor care urmăreau răstignirea. Ei bine, aceasta este posibil, însă, de asemenea, este posibil să nu fie corect. Nu există nicio dovadă cuprinzătoare care să susțină această opinie, deși face parte din tradiția biblică și coranică ca oamenii să culeagă ceea ce au secerat. În mod notabil, sunt nenumărate persoanele care sunt împotriva ideii ca Iuda să fi fost răstignit în loc, deoarece, conform lui Matei 27:5:

„Iuda a aruncat arginții în Templu și s-a dus de s-a spânzurat.”

Așadar, el nu mai se afla prin preajmă pentru a fi răstignit. Pe de altă parte, Faptele Apostolilor înregistrează faptul că:

„Omul acesta a dobândit un ogor cu plata nelegiurii lui, a căzut cu capul în jos, a plesnit în două prin mijloc și i s-au vărsat toate măruntaiele.” (Faptele Apostolilor 1:18)

Așadar, dacă autorii Faptelor Apostolilor și Evangheliei după Matei nu sunt de acord în această privință, ceea ce s-a întâmplat într-adevăr nu poate fi știut cu siguranță. Probabil că putem observa acest subiect din diferite unghiuri. Chiar dacă ideea ca Iuda să fi fost răstignit în locul lui Isus (Pacea fie asupra sa!) pare a fi forțată din punct de vedere tehnic, poate că ar trebui totuși să o luăm în considerare; Dumnezeu a arătat cum a reușit să încurce privirile a doi dintre apostolii lui Isus (Pacea fie asupra sa! – este vorba de tovarăși apropiați, care l-ar fi recunoscut rapid pe acesta) atunci când l-au întâlnit în mod întâmplător pe Isus (Pacea fie asupra sa!), care „a înviat” din morți, pe drumul către Emaus, când **„...ochii lor erau împiedicați să-L cunoască.” (Luca 24:16).**

Un alt exemplu biblic este cel al Mariei Magdalena care a eșuat în recunoașterea lui Isus (Pacea fie asupra sa!), care stătea în afara mormântului **„...a crezut că este grădinarul.” (Ioan, 20:15)** Maria Magdalena?! Nu ar fi trebuit ca ea să îl recunoască, chiar și în lumina difuză de la răsăritul Soarelui?

Interesant este și faptul că acest concept de schimbare a persoanei în timpul răstignirii nu este unul nou pentru creștini. Printre creștinii timpurii, corintenii, basidilienii, paulinii și alții au considerat că viața lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) a fost cruțată. Basilidienii consideră că Simon din

Cirene a fost răstignit în locul său, ceea ce pare a fi o sugestie destul de rezonabilă, ținând cont că Simon este cel care a purtat crucea lui Isus (Pacea fie asupra sa! – pentru aceasta, a se vedea Matei 27:32, Marcu 15:21 și Luca 23:26).

În mod tipic, toate sectele disidente menționate anterior au fost acuzate de către biserică că ar fi gnostice și/sau eretice și au fost suprimate în mod violent de către majoritatea trinitarienilor, care au condus la uitarea acestor secte timp îndelungat după ce catolicii au preluat conducerea (cea mai recentă amintire și distrugere a acestora a fost în anul 1850 d.H.).

Pentru a fi corecți, ideologia gnostică a avut un loc important în multe, dacă nu chiar în majoritatea sau chiar în toate grupurile privite ca fiind disidente de către ortodocși. Însă, gnosticismul are un loc important chiar și în ortodoxie, deoarece, ce înseamnă a fi gnostic dacă nu a crede că inițiații săi posedă unele cunoștințe ezoterice esențiale necesare pentru mântuire, care nu pot fi nici explicate și nici justificate? Și ce a arătat toată această discuție de până acum dacă nu chiar lipsa unei baze scripturale pentru canonul Trinității în ortodoxie?

Dintre grupurile de mai sus, paulinii (al căror nume este posibil să derive de la devotamentul lor față de Pavel din Samosata) acordă un interes special cuvintelor lui Pavel din Samosata, care a primit propria învățătură de la Diodor, capul bisericii nazarinene din Antioh. Învățăturile sale, la rândul său, au fost preluate din trunchiul ideologic al învățăturilor unor indivizi precum Lucian (care și-a luat numele de Arie), Eusebiu din Nicosia și chiar de la Nestorius (a cărui influență s-a extins din estul Europei până în China și chiar până în Etiopia). Influența paulină s-a răspândit într-un spațiu larg în Europa și nordul Africii. Însă, atât de completă a fost anihilarea

ei de către biserica romano-catolică din timpul perioadei persecuțiilor, încât atât ei, cât și cărțile lor au fost distruși în mod complet. Abia la jumătatea secolului al nouăsprezecelea una dintre cărțile lor sacre, *Cheia adevărului*, a fost descoperită în Armenia și tradusă. Din acest document, credințele și practicile lor pot fi cunoscute.

Paulinii pot fi învinuiți din cauza ideologiei lor dualistice, acceptarea suicidului și excesul de ascetism. Notabil este conceptul paulin particular conform căruia Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) a fost doar o fantasmă și nu un bărbat. Pe de altă parte, paulinii au aderat la credința într-o divinitate unică, la nașterea dintr-o virgină, botez și alte credințe și practici care datează încă din timpurile apostolice. În această categorie, trebuie inclusă și aparenta lor lipsă de organizare sub forma preoției sau a unei ierarhii clericale. Liderii lor se căsătoreau și aveau familii. Ritualurile lor erau recunoscute prin simplitatea formelor de adorare și lipsa ritualurilor sacre: ei nici măcar nu foloseau apă sfințită. Paulinii au refuzat să utilizeze orice fel de obiecte de adorare: nu aveau nici imagini și nici chiar cruci. Ei considerau folosirea imaginilor a fi idolatrie și departe de învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și în contradicție cu cea de a doua poruncă. Doctrina întrupării se pare că era negată de către ei, la fel cum erau și doctrinele păcatului originar sau al Trinității – toate acestea fiind respinse din cauza lipsei unor dovezi din Scripturi. De asemenea, ei au negat presupusa răstignire a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și, prin urmare, au respins și doctrinele învierii, înălțării la Cer, ispășirii de păcate și mântuirii. Mai mult decât atât, au evitat botezul copiilor, considerându-l a fi o inovație aflată departe de învățăturile și practicile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și au pretins că acest fapt nu este corect din moment ce copiii nu au capacitatea și nici maturitatea credinței și a căinței. Ei au

boicotat Crăciunul afirmând că este o sărbătoare nelegitimă, construită ca o concesie făcută păgânilor, care obișnuiau să sărbătorească renașterea zeului Soare la trei zile după solstițiul de iarnă, pe 25 decembrie, în cadrul festivalului anual Sol Invictus (Soarele invincibil). Ei considerau că nu există un model mai bun decât dulgherul care a fost considerat tatăl lui Isus (Pacea fie asupra sa!), însă, pentru credința lor, ei au trebuit uciși.

Chiar și peste secole, paulinii au fost hăituiți oriunde erau găsiți. Împărăteasa Bizanțului, Teodora, a restabilit adorarea imaginilor în Constantinopol în secolul al nouălea, după cum a remarcat Gibbon:

„Inchizitorii ei au explorat orașele și munții din Asia inferioară și cei care o adorau pe împărăteasă au afirmat că, în timpul unei domnii scurte, o sută de mii de paulini au fost uciși prin sabie, spânzurare sau ardere.”

Paulinii au fost trimiși din Armenia în Tracia și chiar Bulgaria. De acolo, ei s-au răspândit în Serbia, Bosnia și Herțegovina, nordul Germaniei, vestul Franței și sudul Italiei. Pe calea mării, ei au ajuns în Veneția, Sicilia și sudul Franței. Expansiunea rapidă a teologiei pauline, care pare să o fi renăscut pe cea *cathari* (semnificând „cea pură”) în jurul secolului al unsprezecelea, a devenit o adevărată amenințare pentru biserica catolică și a fost condamnată de către Consiliul de la Orléans din 1022, de cel din Lombard din 1165 și de cel de la Verona din 1184. St. Bernard de Clairvaux i-a descris pe Cathari astfel în cartea lui – *O istorie a Inchiziției în Evul Mediu*:

„Dacă îi interogai, nu păreau altceva decât creștini; din conversația lor, nimic nu era condamnabil, deoarece nu spuneau mai mult decât ceea ce putea fi dovedit. În ceea ce

privește morala eretică, ei nu păcăleau pe nimeni, nu forțau pe nimeni și nu loveau în nimeni; obrajii lor erau palizi din cauza postului, ei nu mâncau pâinea leneviei, mâinile lor munceau pentru a își asigura traiul.”

Cu toate acestea, biserica i-a condamnat pe *cathari*, nu din cauza eticii și sincerității lor, ci din cauza teologiei. Înainte de Inchiziția Medievală din secolul al treisprezecelea, biserica nu a putut să îi condamne, însă apoi, deschizând porțile ostilității care se afla acolo de câteva secole, ei au aplicat întreaga forță asupra celor pe care îi urau, cu o război suficientă pentru a stabili autoritatea lor și a îi distruge pe inamicii lor. Pierderea paulinilor, a *cathari*-lor și a altor secte „eretice” viguroase creștine este mărturie a teribilei eficacități a curățirii religioase realizate de către Inchiziția Medievală și a perioadelor ulterioare de persecuție. F. C. Conybeare comenta asupra acestui subiect în cartea lui – *Cheia adevărului*:

„Acesta a fost un jurământ al celor aleși pentru a îi boteza prin botezul lui Hristos, a îi bate, a îi închide, a îi tortura, jigni, răstigni, lovi, să le aducă suferință și să îi condamne pentru toate tentațiile acestei lumi. Ale lor erau lacrimile și sângele vărsat de-a lungul mai multor secole de persecuție puternică în țările din Est și, dacă am calcula numărul puritanilor din Europa, atunci povestea faptelor lor reprobabile realizate prin persecuțiile propriilor lor biserici va atinge o dimensiune atât de mare încât ne va îngrozi. Și, din păcate, este greu de afirmat că inchizitorii nu știau ce fac.”

Astfel, se poate observa că biserica catolică a fost foarte eficientă în eliminarea oponentilor săi, iar aceasta nu este o surpriză pentru cei care studiază metodologia lor. Nivelul lor de sălbăticie nici măcar nu îi cruța pe propriii lor oameni, deoarece din timp în timp își sacrificau propriii

oameni pentru a se asigura de eliminarea completă a unitarienilor. Spre exemplu, populația mixtă formată din catolici și unitarieni din Beziers, din sudul Franței, au fost atacați fără pic de milă. În cartea sa, *Istoria Inchiziției din Evul Mediu*, Henry Charles Lea aduce în discuția întreaga oroare a invadatorilor:

„De la copilăria înconjurată de arme la vârsta șovăielilor, niciunul nu a fost cruțat (șapte mii se spune), cu toții fiind sacrificați în biserica Mariei Magdalena, unde se aflau pentru a le fi oferit azil... iar numărul total de persoane sacrificate a ajuns la aproape douăzeci de mii...”

Tortura inchizitorilor era oribilă, deoarece ea nu se oprea odată ce oamenii mărturiseau. Din momentul în care reușeau să obțină o mărturisire, tortura reîncepea, pentru a primi de la ei numele asociaților, până când ultima picătură de informații era stoarsă din cojile mutilate a ceea ce a fost cândva o ființă umană.

Odată acuzat, bietului om i se garanta suferința. Cel torturat ceda și făcea mărturisirea cerută – chiar dacă nu reprezenta adevărul, aceasta era dispararea victimei de a ajunge la un final cu toată suferința sa.

În mod oribil, protestele de nevinovăție și chiar jurământul ortodoxiei nu aduceau eliberarea, deoarece victimele care își afirmau credința ortodoxă erau supuse la un test al credinței și în acest caz biserica și-a demonstrat întreaga măsură a creativității. Încercări la care se foloseau apa și focul erau adesea popularizate de către biserica catolică, iar mai apoi sancționate, doar pentru a introduce *Judicium Dei* (*Judecata lui Dumnezeu*), un concept bazat pe superstiții. Se credea că puritatea apei nu putea accepta vinovăția trupului, fapt pentru care cei care pluteau deasupra apei erau judecați, învinovați și

execuții, cei care se înecau erau considerați a fi nevinovați, iar cei care reușeau să se salveze înainte de a se îneca erau cruțați. De asemenea, considerau că flacăra focului pământesc, asemeni celei a Focului Iadului, nu le va face rău celor care erau (în propria viziune) creștini credincioși cărora li s-a promis Paradisul. Testul „fierului încins” era cel mai des utilizat, deoarece era simplu și disponibil imediat. În timpul acestui test, cel acuzat trebuia să care un fier înroșit în flăcări timp de câțiva pași, de regulă nouă. Judecata era oferită fie în timpul testului (cei care se ardeau erau considerați a fi vinovați), fie câteva zile mai târziu (cei ale căror răni erau vindecate erau declarați inocenți, în timp ce cei ale căror răni se infectau erau considerați vinovați). Existau și alte varietăți ale acestei pedepse, ca cea de a observa vinovăția persoanei după gradul de arsură ce apărea în momentul în care un braț al acesteia era introdus în apă clocotită sau în ulei încins. Puține persoane nu ar considera aceste metode a fi nebunești, însă Consiliul de la Reims, din anul 1157, a ordonat această judecată a lui Dumnezeu pentru a rezolva toate cazurile în care se suspecta erezia.

Acum: de ce toate aceste discuții despre toate sectele puțin cunoscute și deja pierdute? Ei bine, intenția noastră nu a fost nici aceea de a le slăvi dincolo de meritele ideologiei lor, nici de a simpatiza cu cauza lor, ci mai mult pentru a atrage atenția asupra ideologiilor creștine alterate, care au devenit obscure în umbra dominată de trinitarianism. Corintienii, basilidenii, paulinii, catharii și alții pot fi puțin cunoscuți în zilele noastre, însă ei practicau ideologii creștine dinamice care au ocupat un loc semnificativ în istorie. Însă istoria, după cum știm, este scrisă de către cei victorioși. Ehrman scria:

„Mai mult decât atât, învingătorii, în lupta pentru a implementa creștinismul ortodox, nu au câștigat doar bătăliile lor teologice, ci chiar au rescris istoria conflictelor...”

Biserica catolică a încercat să distrugă în mod sistematic memoria tuturor acestor secte și a scripturilor lor, diferite de cele catolice, iar în acest sens, ei au cunoscut un deosebit succes. Ținând cont de metodologia lor vicioasă, acest fapt nu ne surprinde. Mai mult decât atât, încercările istorice de a defăima toate celelalte religii sau secte creștine au afectat mințile populației. Atât de victorioase au fost eforturile lor de a înregistra cărțile lor sfinte celor care păreau a fi cel mai aproape de învățăturilor părinților apostolici și atât de victorioși au fost în implementarea practicilor lor și credinței în Isus (Pacea fie asupra sa!), încât multe persoane ajungeau să fie privite ca fiind eretice doar pentru că nu îmbrățișau doctrina „evoluată” a trinitarienilor învingători. Cu alte cuvinte, ei erau condamnați pentru nonconformitate cu punctele de vedere care, deși lipsite de autoritate biblică, au fost selectate de către oameni care aveau poziții înalte și propagate pentru oportunitatea politică.

Unul dintre elementele curioase ale istoriei trinitariene este acela că oriunde aceștia au călătorit în lume, au trebuit să își impună ideile celor unitarieni. Vizigoții, ostrogoții și vandalii, arienii, paulinii – toți a trebuit să fie în mod violent anulați pentru a putea fi impuse regulile trinitarienilor. Chiar și în Anglia și Irlanda există suspiciunea că s-ar fi întâmplat astfel, în ciuda însemnărilor istorice și că un procent mare de populație a fost unitarian înainte de a primi „încurajarea” trinitarienilor. În timp ce unitarienii încercau să își impună credința prin exemplu și invitație, biserica catolică a răspândit credința trinitariană prin lovirea populației cu lamele ascuțite ale constrângerii și eliminării.

Revizuiind aceste perioade istorice lipsite de prejudecăți, un număr mare de populație religioasă a încercat să se opună creștinismului trinitarian, însă cei care au respins răstignirea și moartea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) nu au fost neapărat puțini. Mulți ar putea argumenta că la un nivel esențial, este mult mai plin de sens să afirmăm că Dumnezeu l-a pedepsit pe Iuda pentru trădarea sa decât să credem că l-a torturat pe Isus (Pacea fie asupra sa!) pentru inocența sa. Aceasta ar fi mult mai convingător dacă doctrinele ispășirii și ale păcatului originar se vor dovedi a fi invalide, deoarece acestea reprezintă presupusa piatră de pe mormântul lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Primul obstacol pentru mulți dintre oameni este a considera foarte revoluționar această afirmație veche, conform căreia Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) a fost **„... mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii!”** [Ioan 1:29], deoarece, pentru mintea trinitarienilor acest verset nu poate avea altă relevanță decât asociată doctrinei ispășirii. Cu toate acestea, unitarienii l-au perceput pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca trăind o viață plină de sacrificii, cu scopul de a aduce o învățătură purificatoare care, dacă este adoptată, ar pune umanitatea pe Calea pe care Dumnezeu a hotărât-o.

13. Mielul lui Dumnezeu

„Nu este nimic mai rău decât o imagine clară a unui concept neclar.” – Ansel Adams

Mulți creștini pretind că au găsit dovada răstignirii și a ispășirii în Ioan 1:29, care îl numește pe Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) a fi **„... mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii!”** (Ioan 1:29). Alții sunt mult mai speculativi și aceasta pentru un motiv bun. Pentru a începe, trebuie știut că mulți

creștini nu sunt de acord cu semnificația acestui concept „al mielului”. Unii caută răspunsuri în traduceri biblice, în timp ce alții eșuează în a face legătura cu referințele din Vechiul și Noul Testament privind „mielul lui Dumnezeu” într-un lanț logic. Chiar Ioan Botezătorul, pe care acest verset îl citează, pare să fi avut probleme cu acest termen. Creștinii pretind că Ioan Botezătorul știa cine a fost Isus (Pacea fie asupra sa!) și l-a identificat în conceptul de „mielul lui Dumnezeu” în Ioan 1:29. Însă, dacă el l-ar fi cunoscut pe Isus (Pacea fie asupra sa!) atât de bine încât să îl identifice în acest verset singular, de ce l-a întrebat pe Isus mai apoi:

„Tu ești Acela care are să vină sau să așteptăm pe altul?” (Matei 11:3)

Printre cei care au dificultăți în rectificarea inconsistențelor Vechiului și Noului Testament sunt chiar clericii înșiși. *Noua Enciclopedie Catolică* admite inabilitatea lor de a determina originea numelui de „mielul lui Dumnezeu”, deși încercări există pentru a fi observat acest termen în Isaia (capitolul 35) sau în Faptele Apostolilor (8:32):

„... însă acest text este incapabil să explice această expresie...”

Dicționarul teologic al Noului Testament a spus:

„Aramaica ar putea oferi, de asemenea, o bază a utilizării acestui cuvânt, atât de «miel», cât și de «rob». De aceea, bapțiștii l-au descris pe Isus în Ioan 1:29-36 ca fiind robul lui Dumnezeu, care înlocuiește păcatul omenirii prin propriul sacrificiu (Isaia 53).”

Nu vă supărați: acesta a fost robul lui Dumnezeu?!
Hmm... miel/rob, animal/om... Poate ar trebui să fim

mulțumitori că traducătorii și-au limitat diferențele în cadrul aceluiași regn animal...

Așadar, putea Ioan Botezătorul, vorbitor nativ de aramaică, să greșească în traducerea termenului din Noul Testament grecesc „*amnos*”? Este posibil ca traducerea corectă a acestui termen să fie mai degrabă „băiat” sau „rob” decât „miel”? Dacă este așa, atunci orice referire din Vechiul și Noul Testament la „mielul lui Dumnezeu” se va rupe mai repede decât banda unei casete într-un turbopropulsor. Prin urmare, este de mare interes faptul pe care îl întâlnim în *Noua Enciclopedie Catolică*, care este de acord cu traducerea cuvântului aramaic *talya* ' ca „băiat” sau „rob”, în egală măsură cu „miel”.

Mai mult decât atât, ideea ca fraza spusă de către bapțiști ar fi fost „Iată-l pe robul lui Dumnezeu!” și nu „Iată-l pe mielul lui Dumnezeu!” este, în opinia lor: „*foarte plauzibilă și mult mai ușor de explicat.*”

Același lucru se întâmplă și cu termenul *pais theou*, care a fost tradus pentru prima dată prin expresia „robul lui Dumnezeu”, considerându-l mai bun decât „fiul lui Dumnezeu”...poate aceasta să fie una dintre instanțele teologice cele mai prejudiciate prin intermediul unei traduceri greșite?! Tot ce este posibil...

În sfârșit, există și tiparul de-acum familiar al numirii lui Isus (Pacea fie asupra sa!) ca fiind „mielul lui Dumnezeu”, după cum a fost afirmat în Evanghelia după Ioan, însă acest fapt nu se regăsește în niciuna dintre celelalte Evanghelii, ceea ce implică, într-o opinie minoritară, că acest fapt nu are un fundament solid. Încă odată, acest fapt nu apare în trei Evanghelii, ci doar în una singură ceea ce ne face să credem că fraza nu a fost spusă încă de la început sau nu a fost folosită cu

sensul cu care a fost tradusă. Sensul original a fost „robul lui Dumnezeu” (presupunând că fraza a fost utilizată încă de la început) sau ceilalți trei autori ai Evangheliilor trebuie slăviți pentru că au refuzat să corupă mesajul prin folosirea ideii abstracte de „miel al lui Dumnezeu”?

Pe de altă parte, dacă ne încredem în Biblie ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, trebuie să ne întrebăm de ce Dumnezeu nu le-a oferit aceste cunoștințe celorlalți trei autori de Evanghelii, în timp ce a oferit-o unuia dintre ei?! Presupunând Obiectivitatea lui Dumnezeu în ceea ce privește transmiterea Mesajului său adevărat cât mai precis cu putință, trebuie să ne întrebăm care dintre următoarele lucruri este mai posibil:

1. Dumnezeu Cel Infaibil a eșuat în propagarea Adevărului Său de trei ori (ceea ce nu este posibil!);

2. autorul Cărții lui Ioan, versetele 1:29 și 1:36, a expus o doctrină falsă în două locuri (acest fapt este posibil, dar haideți să presupunem că acest fapt nu s-a întâmplat, deoarece atunci ar fi dificil să mai avem încredere în vreuna dintre părțile Bibliei);

3. adevăratul sens al expresiei este „rob al lui Dumnezeu”, însă prejudiciile doctrinale au condus la traducerea expresiei prin „mielul lui Dumnezeu”.

Poate ar trebui să luăm în considerare acest subiect în contextul credinței creștine privite ca un întreg, deoarece doctrina conform căreia Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost „... **mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii!**” (Ioan 1:29) conduce la ideea de păcat originar și de ispășire. În definitiv, de ce este nevoie de un miel de sacrificiu, dacă nu să aducă ispășirea păcatului originar al întregii lumi.

14. Păcatul originar

„Cel care sfârșește prin a păcătui este om; cel care se instrăinează de el este sfânt, iar cel care se fălește cu acesta este diavol.” – Thomas Fuller

Conceptul de păcat originar era complet străin în iudaism sau în creștinismul estic, acesta fiind acceptat doar în biserica Occidentală. Mai mult decât atât, conceptele creștine și islamice cu privire la păcat sunt opuse în ceea ce privește anumite nuanțe. Spre exemplu, nu există conceptul de „a păcătui cu mintea” în Islam; pentru un musulman, un gând rău devine o faptă bună atunci când persoana refuză să acționeze conform acestuia. Depășirea și respingerea gândurilor rele care preocupă mințile noastre dintotdeauna este un fapt considerat mai degrabă demn de răsplată decât de pedeapsă. Vorbind din punct de vedere islamic, un gând rău devine păcat numai atunci când este dus la îndeplinire.

Gândirea faptelor bune este, de multe ori, contrară naturii umane. Încă de la creație, dacă nu se află la mijloc restricții sociale sau religioase, omenirea a cîinat istoric la banchetul unei vieți pline de poftă și de abandon. Orgii ale autoindulgenței care au pavat coridoarele istoriei au apărut nu doar în comunitățile individualiste mici, ci chiar în interiorul celor mai mari puteri ale lumii, care i-au condus pe oameni aproape de autodistrugere. Sodoma și Gomora se află în vârful acestei liste, însă marile puteri ale lumii medievale – printre care îi includem pe greci, Imperiile Roman și Persan, ca și triburile lui Ghinghis Han și Alexandru cel Mare – au în mod dezonorant astfel de mențiuni. Însă, în timp ce exemplele de decadență comunală sunt nenumărate, cazurile concrete de

corupție individuală sunt mult mai frecvente. Așadar, gândurile bune nu au constituit instinctul primar al omenirii.

Ca atare, înțelegerea islamică este că însăși gândirea unor fapte bune este demnă de răsplată, chiar dacă acea faptă nu a fost înfăptuită. Atunci când o persoană chiar face o faptă bună, Allah îi multiplică răsplata mult mai mult. Conceptul de păcat originar nu există în Islam și nu a existat niciodată. Pentru cititorii creștini, întrebarea nu este dacă acest concept de păcat originar există în zilele noastre, ci dacă acesta a existat în perioada de început a creștinismului. Mai mult decât atât, Isus (Pacea fie asupra sa!) ne-a învățat despre acesta? Se pare că nu. Oricine a adus acest concept, este sigur că a fost altcineva decât Isus (Pacea fie asupra sa!), deoarece el ne-a învățat în mod repetat:

„Lăsați copilașii să vină la Mine și nu-i opriți, căci Împărăția Cerurilor este a celor ca ei.” (Matei 19:14)

Nu putem să nu ne întrebăm cum Împărăția Cerurilor este a celor ca ei, când știm că pruncii nebotezați sunt destinați Focului Iadului. Copiii înșiși sunt născuți cu păcatul originar sau pentru ei este Împărăția Cerurilor? Biserica nu poate avea ambele căi. În Ezechiel, 18:20, ni se spune:

„...Fiul nu va purta nelegiuirea tatălui său și tatăl nu va purta nelegiuirea fiului său! Neprihănirea celui neprihănit va fi peste el și răutatea celui rău va fi peste el.”

În Deuteronom 24:16, se repetă aceeași idee. Obiecția ar putea fi aceea că acest fapt se regăsește în Vechiul Testament, însă acesta nu este mai vechi decât Adam (Pacea fie asupra sa!)! Dacă păcatul originar apare prin Adam și Eva, acesta va apărea indiferent de Scriptură și de vârstă!

Islamul ne învață că orice persoană este născută cu o stare naturală plină de puritate, însă încercările și plăcerile lumești pot să distrugă acest lucru. Cu atât mai mult, păcatele nu sunt moștenite și nici Adam (Pacea fie asupra sa!) și nici Eva nu pot fi pedepsiți pentru păcatele lor, deoarece Dumnezeu i-a iertat. Așadar, cum ar putea omenirea să moștenească ceva ce nu mai există? Nu, conform islamului, fiecare dintre noi va fi judecat conform propriilor fapte, căci:

„Niciun om nu va purta povara altuia ~ Și că omul nu va dobândi decât [rodul] celor pe care le-a agonisit.”
[Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 53:38-39]

De asemenea, ni se mai spune:

„Cel care urmează Calea cea Dreaptă o urmează numai pentru sine însuși, iar cel care rătăcește, rătăcește tot pentru sine însuși...” [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 17:15]

Fiecare persoană va fi responsabilă pentru propriile fapte, însă niciun copil nu va ajunge în Iad pentru că nu a fost botezat și împovărat cu un păcat încă de la naștere... sau ar trebui să spun greșeala nașterii?!

15. Ispășirea

„Astfel, un Hristos trebuie să piară în fiecare epocă pentru a îi salva pe cei care nu au imaginație?” – George Bernard Show

Ispășirea – ce concept! Cui nu i-ar plăcea ca altcineva să preia greșelile pentru fiecare indulgență sau transgresiune a lor? Cu toate acestea, indiferent cât de bine sună acest concept

de ispășire, indiferent cât de mulți oameni își doresc ca acesta să fie adevărat, întrebarea critică este dacă acest concept are vreo bază în Adevărul revelat. Ispășirea va sosi în Ziua Judecării pentru persoanele care se bazează pe această mântuire sau vor fi un număr mai mare de bilioane de persoane care se vor afla cu fețele plecate în fața lui Dumnezeu, atunci când Acesta va anunța că El nu a promis niciodată un asemenea lucru?

Unii consideră că, și dacă nu va exista niciun fel de ispășire în Ziua Judecării, Dumnezeu tot le va accepta scuzele. Alții consideră că viața este un șir continuu de dovezi pentru Viața de Apoi și că acea carte a faptelor noastre va fi închisă după ce murim. În definitiv, dacă o scuză în Ziua Judecării va fi suficientă pentru mântuire, care este scopul Iadului? Însă, ce greutate are o astfel de căință sinceră? O viață plină de dreptate presupune negarea tuturor plăcerilor păcătoase, a priorităților lumești, sacrificiu și efort. De asemenea, înseamnă uitarea plăcerilor hedoniste de dragul adorării lui Allah; iar aceasta este o dovadă a credinței persoanei; o credință care va cântări greu. Însă, ce greutate va avea căința unei persoane în Ziua Judecării, când jocul s-a sfârșit, fără a mai exista vreun păcat care să fie evitat, niciun efort lumesc sau compromis care să fie făcut, nicio viață dreaptă care să fie trăită; pe scurt, nicio faptă bună care să poată fi făcută pentru a fi dovadă a credinței persoanei?

Așadar, autenticitatea ispășirii are o importanță critică. Dacă aceasta este validă, ea este cea mai mare binecuvântare pe care Dumnezeu a oferit-o omenirii. Însă, dacă este falsă, ispășirea nu are o valoare prea mare – ea poate oferi ideea protecției și a satisfacției atât timp cât o cari cu tine, în propriul portofel, însă, atunci când vom încerca să plătim cu ea, se va dovedi fără valoare. Atunci cine a autorizat ispășirea? Dacă

Dumnezeu a făcut-o, atunci ar fi o prostie să nu o aprobe. Însă, dacă a fost autorizată de o persoană, va trebui să ne întrebăm asupra autorității celor care pretind că vorbesc în numele lui Dumnezeu, din moment ce aceștia nu sunt profeți.

După cum am discutat în capitolul precedent, lanțul responsabilității este clar în această viață. Atât Vechiul, cât și Noul Testament, la fel ca și Coranul cel Glorios, pun accentul pe responsabilitatea individuală și ne învață că nimeni nu poartă responsabilitatea pentru nedreptățile altei persoane. Însă, unde a afirmat Isus (Pacea fie asupra sa!) că în cazul său, lucrurile stau diferit? Și dacă el nu a fost niciodată răstignit (așa cum am discutat în capitolele anterioare), doctrina ispășirii se dărmă încă de la bază.

Cei care găsesc satisfacție în interpretările slabe ale presupuselor cuvinte ale apostolilor, precum Pavel și alți presupuși profeți, pot să nu mai cerceteze codul lor individual al religiei și eticii. Cei care consideră că învățăturile acestor falși profeți sunt adevărate afirmă că Dumnezeu nu a promis niciodată că cei care fac bine în această viață, conform cerințelor Sale, vor primi vreo răsplată în Viața de Apoi. Isus (Pacea fie asupra sa!) a repetat în mod constant că această credință, în el însuși, nu este suficientă pentru mântuire:

„Nu oricine-Mi zice: «Doamne, Doamne!» va intra în Împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu care este în Ceruri.” (Matei 7:21)

Atunci când a fost întrebat cum anume putem obține mântuirea, el a spus:

„...Dar dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile.” (Matei 19:17)

Însă, unde în Noul Testament Isus (Pacea fie asupra sa!) le-a spus celor care îl urmau că se pot relaxa, deoarece nu peste multe zile el va plăti un preț și toți vor ajunge în Paradis doar dacă au credință? Nicăieri. Din această cauză, atunci când Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost în mod pretins înviat după presupusa sa răstignire și s-a întors la apostoli, de ce el nu a anunțat această ispășire? De ce nu a declarat că el a plătit deja pentru păcatele noastre din această lume, trecute, prezente și viitoare, astfel încât acum putem face totul în virtutea ispășirii? Însă el nu a făcut-o și ar trebui să ne întrebăm de ce. Poate pentru că ispășirea nu este adevărată? Poate pentru că cineva a scris doar niște dorințe lăuntrice personale? Ar mai fi cineva surprins să audă că numele acestuia este „Pavel”? O altă doctrină incertă provine dintr-o sursă la fel de incertă?!

În Faptele Apostolilor 17:18, putem citi:

„Unii din filosofii epicurieni și stoici au intrat în vorbă cu el. Și unii ziceau: «Ce vrea să spună palavragiul acesta?» Alții, când l-au auzit că vestește pe Isus și învierea, ziceau: «Pare că vestește niște dumnezei străini.»”

Pavel a pretins că a conceput în mod direct doctrina învierii după cum urmează:

„Adu-ți aminte de Domnul Isus Hristos, din sămânța lui David, înviat din morți, după Evanghelia mea.” (2 Timotei 2:8)

Cu adevărat, conceptul morții lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) pentru ispășirea păcatelor omenirii poate fi găsit în Epistolele lui Pavel (spre exemplu: Romani 5:8-11 și 6:8-9), fapt care nu se regăsește în niciun alt loc.

În niciun alt loc? Nu apare aceasta din partea lui Isus (Pacea fie asupra sa!)? Este posibil ca oamenii să fi neglijat

detaliile critice care stau la baza religiei creștine? *Ciudat și intrigant!!* – după cum Alice, din *Alice în țara Minunilor* ar fi spus...

În acest punct, discuțiile ar trebui să se întoarcă la lege, deoarece nimeni nu poate fi acuzat pentru că a suspectat pe cineva că a jucat prea repede și a pierdut pe fondul design-ului modelat de gândirea creștină. Isus (Pacea fie asupra sa!), fiind evreu, a trăit conform Vechiului Testament (legea mozaică). Printre învățăturile sale, se află:

„...Dar dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile.” (Matei 19:17)

De asemenea, mai găsim:

„Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Prorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc. ~ Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece Cerul și Pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile.” (Matei 5:17-18)

Unii susținători fervenți susțin că această „împlinire” prin intermediul presupusei morți sau învieri a lui Isus (Pacea fie asupra sa!), a permis ca legile să fie restructurate ulterior. Însă, acest motiv nu funcționează, deoarece fiecare creștin crede că Isus (Pacea fie asupra sa!) se va întoarce și îl va învinge pe Antihrist în apropiere de Ziua Judecății. Așadar, dacă misiunea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) pe acest Pământ este de a veni în momentul final, înseamnă că toate lucrurile amintite nu au fost împlinite încă. Aceasta este mai mult ca și când „totul a fost îndeplinit” ar însemna ceea ce fiecare persoană sensibilă ar presupune că semnifică: concluzia asupra acestei vieți lumești va apărea în Ziua Judecății. Și referindu-ne

la cele spuse mai sus: Cerurile și Pământul nu au dispărut încă. Mai mult decât atât, nu este niciun semn al sosirii lui Isus (Pacea fie asupra sa!) la orizont. Cu toate acestea, acum două mii de ani, Pavel afirmase aceasta ca pe un titlu sigur; așadar, întreaga lege a fost schimbată.

În amendamentul lui Pavel privind învățăturile lui Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!) putem citi:

**„Și oricine crede este iertat prin El de toate lucrurile de care n-ați putut fi iertați prin Legea lui Moise.”
(Faptele Apostolilor 13:39)**

O declarație mai permisivă decât aceasta ar fi greu de realizat. Ne putem imagina cu ușurință vocea publicului care strigă: „*Te rugăm, lasă-ne să avem mai mult de atât!*” Și apoi găsim:

„Dar acum, am fost izbăviți de Lege și suntem morți față de Legea aceasta care ne ținea robi, pentru ca să slujim lui Dumnezeu într-un duh nou, iar nu după vechea slovă.” (Romani 7:6)

Sau, dacă îmi permiteți o parafrază liberă: „*Însă acum vă spun să uitați această lege veche, toate inconvenientele cu care a trebuit să viețuim atât de mult timp și trăiți după religia propriilor dorințe, mai mult decât după vechile legi inconfortabile aduse prin Revelație!*”

Conform lui Pavel, legea lui Dumnezeu a fost suficient de bună pentru Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!), însă nu la fel de bună pentru restul omenirii. Aici ar trebui să ne punem o scurtă întrebare cu privire la o persoană care se consideră suficient de bună și de calificată încât să nege legea profeților și care se consideră a fi totul pentru toți oamenii, după cum chiar el însuși spune:

„Căci, măcar că sunt slobod față de toți, m-am făcut robul tuturor, ca să câștig pe cei mai mulți. ~ Cu iudeii m-am făcut ca un iudeu, ca să câștig pe iudei; cu cei ce sunt sub Lege m-am făcut ca și când aș fi fost sub Lege (măcar că nu sunt sub Lege), ca să câștig pe cei ce sunt sub Lege; ~ cu cei ce sunt fără Lege m-am făcut ca și cum aș fi fost fără Lege (măcar că nu sunt fără o Lege a lui Dumnezeu, ci sunt sub Legea lui Hristos), ca să câștig pe cei fără lege. ~ Am fost slab cu cei slabi, ca să câștig pe cei slabi. M-am făcut tuturor totul, ca, oricum, să măntuiesc pe unii din ei. ~ Fac totul pentru Evanghelie, ca să am și eu parte de ea.” (1 Corinteni 9:19-23)

Și ce este rău în a fi totul pentru toți oamenii? Ceea ce este greșit este faptul că cei care se străduiesc să fie totul pentru toți oamenii pierd din vedere dorința de a fi totul pentru cea mai importantă persoană: ei eșuează în a fi sinceri cu ei înșiși. Acest scenariu înseamnă sacrificarea propriei persoane, care se petrece în orice fel de politică a lumii, deoarece fiecare politician se vinde pe el însuși astfel încât să câștige interesul majorității oamenilor. Problema este că acești politicieni nu spun întotdeauna adevărul, însă își vând propriul suflet în acest proces. Așadar, într-un colț îi avem pe profeți, printre aceștia fiind inclus și Isus (Pacea fie asupra sa!), învățând oamenii despre mântuire prin credința în săși și fapte. În celălalt colț se află provocatorul, Pavel, care promite o mântuire fără niciun fel de efort, chiar și atunci când persoana urmează o viață lipsită de orice fel de comandamente; cu alte cuvinte, mântuirea prin intermediul credinței, fără fapte. Astfel, nu este nicio mirare că Pavel a reușit să câștige oamenii cu acest text!

Iacov a considerat că doar credința singură nu este suficientă pentru mântuire. El a spus:

„...crediința fără fapte este zadarnică.” (Iacov 2:20)

El îi condamnă cu sarcasm pe cei care se raportează strict la credință pentru mântuire:

„Tu crezi că Dumnezeu este unul și bine faci; dar și dracii cred... și se înfioară!” (Iacov 2:19)

O parafrizare modernă ar putea suna în felul următor:

„Crezi în Dumnezeu? Și ce dacă? La fel crede și Satana. Prin ce te diferențiezi tu de el?”

Iacov a clarificat faptul că:

„... că omul este socotit neprihănit prin fapte, și nu numai prin credință.” (Iacov 2:24)

De ce? Pentru că:

„După cum trupul fără duh este mort, tot așa și credința fără fapte este moartă.” (Iacov 2:26)

Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) nu și-a compromis valorile atunci când a apelat la masele de oameni. El avea idei simple și bune, precum:

„...fac așa cum Mi-a poruncit Tatăl...” (Ioan 14:31)
și

„Dacă păziți poruncile Mele, veți rămâne în dragostea Mea, după cum și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămân în dragostea Lui.” (Ioan 15:10)

Pentru a repeta: **„Dacă păziți poruncile Mele...”** Astfel, unde anume a poruncit Isus (Pacea fie asupra sa!) să credem în doctrina Fiului, al Trinității, a răstignirii, a învierii, a ispășirii și a altor fapte ale dogmei trinitariene?! Dacă ar fi să o luăm logic, el ne-a poruncit exact opusul. Mai mult decât atât,

În contradicție evidentă cu Pavel, Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a încercat vreodată să fie totul pentru toți oamenii. El pare a fi fost un singur lucru pentru toți oamenii: un profet care a adus Adevărul de la Dumnezeu. El nu s-a temut să afirme adevărul aspru sau de a transmite Revelația fără a o face mult mai spinoasă decât era necesar.

Într-un scurt pasaj din din Matei 23:13-33, Isus (Pacea fie asupra sa!) îi numește pe farisei ca fiind „ipocriți” de 8 ori, „orbi” de 5 ori”, „nebuni” de 2 ori, la fel ca „șerpi” sau „vipere”. Cuvinte puternice? Poate nu în comunitățile occidentale, chiar și în zilele noastre. Acum, ar putea acesta fi exemplul unui adevărat profet?! Cu toate acestea, există persoane care l-au văzut pe Pavel ca fiind vocea Revelației, în ciuda avertizării clare:

„Ucenicul nu este mai presus de învățătorul său, nici robul mai presus de Domnul său.” (Matei 10:24)

Așadar, de ce consideră creștinii trinitarieni că trebuie să acorde o prioritate deosebită învățăturilor lui Pavel, care nu a fost nici ucenic, nici rob, care, astfel, nici măcar nu l-a cunoscut pe Isus (Pacea fie asupra sa!) și cum pot oamenii să îl așeze pe acesta „deasupra învățătorului”, în ciuda avertizării biblice a unor astfel de priorități inversate? Și ce propune Pavel cu privire la doctrina ispășirii? Nu este doar un amendament la învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Nu, aceasta este o cu totul altă religie și o cu totul altă lege... sau lipsa acestora!! Este atât de ușor și de ademenitor, încât oamenilor le este greu să nu îl urmeze. Dacă ținem cont, de asemenea, de istoria sângeroasă și de intoleranța bisericii creștine, oamenii au fost nevoiți timp de aproape 1500 de ani să îl creadă pe Pavel. Prin urmare, biserica pare să fi reușit să amestece anumite minciuni aparent inocente în mintea ușor de modelat a maselor

receptive, cimentând opinii pe niște convingeri care nu au nicio credință la bază, un crez aflat departe de învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!):

„Adevărat, adevărat vă spun că cine crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu...” (Ioan 14:12)

Cineva și-ar putea pune întrebarea: „*Isus (Pacea fie asupra sa!) chiar a îndemnat la lucruri precum: a trăi în concordanță cu legea, a urma poruncile, a te ruga direct lui Dumnezeu și altele asemenea?*” Ce ne putem imagina că ar spune Isus (Pacea fie asupra sa!) cu privire la întoarcerea sa, atunci când va găsi un grup de „urmași” care preferă teologia lui Pavel în defavoarea propriei teologii? Probabil că el ar cita următorul fragment din Ieremia 23:32:

„Iată, zice Domnul, am necaz pe cei ce prorocesc vise neadevărate, care le istorisesc și rătăcesc pe poporul Meu cu minciunile și cu îndrăzneala lor; nu i-am trimis Eu, nu Eu le-am dat poruncă și nu sunt de niciun folos poporului acestuia, zice Domnul.” (Ieremia 23:32)

Oricând se va întoarce Isus (Pacea fie asupra sa!), putem gândi că orice va spune el, va lua multe persoane prin surprindere...

16. Întoarcerea lui Isus (Pacea fie asupra sa!)

„Dacă Isus Hristos s-ar întoarce astăzi, oamenii nici măcar nu l-ar mai răstigni. Ei l-ar invita la cină, ar asculta ceea ce acesta vrea să spună și s-ar distra pe seama lui.” – D. A.

Wilson

Există un lucru asupra căruia atât creștinii, cât și musulmanii sunt de acord, iar acesta este întoarcerea lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!). În mod interesant, ambele religii așteaptă ca Isus (Pacea fie asupra sa!) să se întoarcă pentru a apăra oamenii și a îl învinge pe Antihrist, pentru a corecta devierile din religie și pentru a restabili adevărul lui Dumnezeu în întreaga lume. Creștinii se așteaptă ca acest adevăr să fie un ecou al propriei doctrine, în timp ce musulmanii se așteaptă ca Isus (Pacea fie asupra sa!) să rămână consistent în ceea ce privește învățăturile sale dinainte pentru a desființa, astfel, falsele doctrine derivate de la cei care au pretins că vorbesc în numele lui. În clipa acestui sfârșit, musulmanii așteaptă ca Isus (Pacea fie asupra sa!) să valideze mesajul lui Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), pe care să îl recunoască ca fiind ultimul Mesager, despre care Isus (Pacea fie asupra sa!) a vorbit în Noul Testament și să susțină supunerea în fața lui Dumnezeu (islamul), ca fiind religia întregii umanități.

În mintea musulmanilor, întoarcerea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) îi „va lovi” tare pe cei care au îmbrățișat doctrinele oamenilor, pe care le-au preferat învățăturilor profeților. În particular, cei care aduc blasfemie prin asocierea unui fiu ca partener al lui Dumnezeu, în ciuda învățăturilor lui Isus (Pacea fie asupra sa!), vor merita pedeapsa promisă. Coranul cel Glorios ne spune că Allah îl va întreba pe Isus (Pacea fie asupra sa!) cu privire la aceasta după cum urmează:

„Și când va zice Allah: «O, Isus, fiu al Mariei! Le-ai spus tu oamenilor: „Luați-mă pe mine și pe mama mea drept dumnezei în locul lui Allah.”?», el îi va răspunde: «Mărire Ție! Eu nu aș fi putut să spun ceea ce nu aveam dreptul să spun! Dacă aș fi spus, ai ști, căci Tu doară știi ce este în sufletul meu, pe când eu nu știu ceea ce este în

**sufletul Tău! Doară Tu ești Marele Știutor al celor neștiute!
~ Eu nu le-am spus decât ceea ce mi-ai poruncit: „Adorați-L pe Allah, Domnul meu și Domnul vostru!” Și am fost martor asupra lor atâta vreme cât m-am aflat printre ei. Și după ce m-ai luat la Tine, ai fost doar Tu Priveghetor peste ei, căci Tu ești Martor tuturor lucrurilor!»** [Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 5:116-117]

Până când Isus (Pacea fie asupra sa!) se va întoarce cu evidențele sale de nețârmurit – și anume realitatea sa umană irefutabilă – o întrebare se naște împotriva acestui sistem doctrinal. Este aceeași întrebare pe care și Isus (Pacea fie asupra sa!) este posibil să o adreseze celor care pretind că au urmat legea sa în numele său: unde ni se spune în Biblie că Isus (Pacea fie asupra sa!) ne-ar fi zis în termeni clari și lipsiți de ambiguitate că el este Dumnezeu și că trebuie să îl adorăm? Nicăieri. Așadar, de ce este considerat el a fi de origine divină? Ar fi uitat el să îi învețe pe oameni o învățătură atât de esențială, dacă aceasta ar fi adevărată? Puțin probabil. Dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a pretins niciodată că este Dumnezeu și că doctrina divinității sale a fost adusă de către om, atunci ne putem aștepta ca Dumnezeu să fie Mânios. Posibil, El va repeta ceea ce Isus (Pacea fie asupra sa!) ne-a spus în Matei 15:8-9 și Marcu 7:6-7:

„Norodul acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. ~ Degeaba Mă cinstesc ei, învățând ca învățături niște porunci omenești.”

„Norodul acesta Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. ~ Degeaba Mă cinstesc ei, dând învățături care nu sunt decât niște porunci omenești.”

Cineva s-ar putea întreba ce doctrinele sunt aflate mult mai mult sub „porunca omului” decât doctrina trinitariană, a divinizării fiului, a divinității lui Isus (Pacea fie asupra sa!), a păcatului originar, a învierii și a ispășirii? Ce anume spune Dumnezeu cu privire la cei care adoptă o astfel de doctrină? Că în van îl adoră pe El astfel. Același lucru îl găsim și în Luca 6:46, când Isus (Pacea fie asupra sa!) i-a întrebat în mod similar pe cei care îl urmau:

„De ce-Mi ziceți: «Doamne, Doamne!», și nu faceți ce spun Eu?”

În versetul următor, Isus (Pacea fie asupra sa!) descrie siguranța celor care îi urmează învățăturile și distrugerea celor „care nu aud și nu fac nimic”. Acum, cu onestitate, ar trebui ca acest lucru să ne surprindă?! Haideti să ne amintim ceea ce găsim în Matei 7:21-23, verset prin care Isus (Pacea fie asupra sa!) a promis să îi renege în Viața de Apoi pe cei eretici dintre cei care îl urmează. El spune că nu oricine îl va numi Domn va intra în Împărăția Cerurilor, acolo vor fi doar cei care fac Voia Tatălui:

„Nu oricine-Mi zice: «Doamne, Doamne!» va intra în Împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu care este în Ceruri. ~ Mulți Îmi vor zice în ziua aceea: «Doamne, Doamne! N-am prorocit noi în Numele Tău? N-am scos noi draci în Numele Tău? Și n-am făcut noi multe minuni în Numele Tău?» ~ Atunci le voi spune curat: «Niciodată nu v-am cunoscut; depărtați-vă de la Mine, voi toți care lucrați fărădelege.»” (Matei 7:21-23)

Bineînțeles, sunt cei care presupun că această religie nu este altceva decât credință; aceștia nu pot fi împinși de la spate, manipulați sau motivați în vreun fel. Ceea ce vreau să spun este că există o mare diferență între credința în Dumnezeu

fără nicio dovadă față de cea în care există și dovada și a crede în doctrinele despre Dumnezeu care nu doar că sunt lipsite de dovezi și pentru care există evidențe contrare învățăturilor profeților. Probabil că la ultimul grup se face referire în Matei 13:13:

„De aceea le vorbesc în pilde, pentru că ei, măcar că văd, nu văd, și măcar că aud, nu aud, nici nu înțeleg.”

Cu toate acestea, ei rămân credincioși propriilor credințe, trăgând niște concluzii pripite până în momentul când vor vedea adevărul.

Aduceți-vă aminte că Scriptura direcționează credința noastră spre argumente raționale, care nu au nimic de a face cu sentimentele. Biblia ne spune:

„Ci cercetați toate lucrurile și păstrați ce este bun.”
(1 Tesalonic 5:21)

În Isaia 1:18, ni se spune:

„«Veniți totuși să ne judecăm», zice Domnul...”

Așadar, credința în Dumnezeu poate fi bazată în credință, însă, apoi, trebuie să fie întărită prin învățăturile profeților Săi. Trebuie să acceptați și să urmați aceste învățături, pentru ca să fiți așezați printre cei dreptcredincioși. În Biblie, ni se spune:

„De veți voi și veți asculta, veți mânca cele mai bune roade ale țării; ~ dar de nu veți voi și nu veți asculta, de sabie veți fi înghițiți, căci gura Domnului a vorbit.”
(Isaia 1:19-20)

Apoi, cercetătorul sincer va urca pe scara dovezilor stivuite, care susțin balustrada fără niciun motiv. Astfel,

adevărul devine evident prin intermediul examinării întregii Scripturi.

Concluzia cu privire la care „diavoli” au fost citați și din exact care Scripturi și cu ce scop va varia de la un individ la altul este aceea că în mii de ani de dezaprobare teologică nu se va rezolva această problemă astfel încât să îi satisfacă pe toți oamenii, indiferent cât de cuprinzătoare va fi analiza. Trinitarienii și unitarienii vor continua să se lupte pentru recunoașterea propriului „adevăr” creștinesc, iar musulmanii vor continua să considere că ambele versiuni sunt greșite și că sunt doctrine non-biblice. În același timp, evreii vor fi mulțumiți cu convingerea lor, conform căreia ei sunt „cei aleși”.

Dacă această analiză nu a arătat nimic, a arătat măcar faptul că Moise și Isus (Pacea fie asupra lor) i-au învățat pe oameni monoteismul pur și au făcut predicții cu privire la ultimul profet. S-ar putea acest ultim profet să fie Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și ca ultima Revelație să fie Coranul cel Sfânt? Pentru a ne apropia cu un răspuns la această întrebare, trebuie să analizăm întâi Scripturile și să ne mutăm apoi de acolo la examinarea profețiilor în sine.

Capitolul IV

Scripturile

„Există o singură religie care cunoaște o sută de versiuni.”
– George Bernard Show

Tema comună care există în toate religiile este aceea că, dacă avem credință în Dumnezeu și dacă ne supunem legilor Sale, prin supunerea în fața poruncilor Sale și oprirea de la cele interzise, ca și prin căința sinceră în fața Sa, vom obține mântuirea. Diferența dintre ele constă în modul în care este definită Legea lui Dumnezeu. Evreii consideră că Vechiul Testament este ultimul punct al Revelației până în prezent, în timp ce creștinii și musulmanii deopotrivă susțin că dacă evreii au urmat Scriptura lor, ei îl vor accepta pe Isus (Pacea fie asupra sa!) și îi vor îmbrățișa învățăturile sale.

Musulmanii merg un pas mai departe prin a considera că toți (evrei, creștini și alții) cei care au îmbrățișat învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) trebuie să recunoască faptul că el a predicat doar monoteismul strict, așa cum apare în Vechiul Testament, și faptul că un profet final va veni. Însă, de fapt, mulți dintre cei care pretind că îl urmează pe Isus (Pacea fie asupra sa!) nu urmează învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!), ci mai mult, ceea ce alții credeau despre acesta. În acest mod, Pavel (și teologii paulini care l-au urmat) a uzurpat imaginea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) prin această derivație a canonului creștin. Cu toate acestea, putem găsi în Vechiul Testament, versete care ne avertizează:

„Voi să păziți și să împliniți toate lucrurile pe care vi le poruncesc eu; să n-adăugați nimic la ele și să nu scoateți nimic din ele.” (Deuteronomul 12:32)

**„Voi să mergeți după Domnul Dumnezeu vostru și de El să vă temeți; poruncile Lui să le păziți; de glasul Lui să ascultați; Lui să-I slujiți și de El să vă alipiți.”
(Deuteronomul 13:4)**

În ciuda acestei avertizări, a proclamat o construcție a lui Dumnezeu pe care „nu ați cunoscut-o”. Mlaștinile teologice care derivă de la misticismul lui Pavel sunt, fără îndoială, confuze. Mulți, dacă nu majoritatea, adoratorilor nu sunt neștiutori cu privire la originile doctrinei lor religioase, dar aleg să creadă, în mod categoric, în liderii lor carismatici (pastori, preoți, papi etc) și să urmeze calea acestora. Odată ce această alegere a fost făcută, cei care îi urmează devin credincioși, confirmați într-o construcție religioasă a oamenilor, care, după cum am putut vedea, se află într-un conflict semnificativ cu învățăturile lui Isus însuși (Pacea fie asupra sa!).

Pe de altă parte, creștinii monoteiști recunosc că acești lideri carismatici, deși convingători în esență, greșesc adesea și se străduiesc să adere doar la Scripturi în schimbul urmării acestor lideri. Acest lucru nu este întotdeauna simplu, ceea ce fiecare dintre cei care încearcă să distileze învățăturile lui Dumnezeu din Vechiul și Noul Testament știu. Orientările generale (a crede în Dumnezeu, în profeții Săi și în Revelație) și legislațiile Sale (ca, spre exemplu, cele zece porunci) sunt clare. Punctele fine nu pot fi demonstrate prin toată această varietate extraordinară de secte și biserici iudaice și creștine, la fel cum nu pot fi mărturisite adâncimea și lățimea diferențelor lor. Atunci, ce trebuie să facă acel căutător serios cu toate acestea? Să lase religia deoparte, așa cum mulți fac? Sau să caute o carte finală, clarificatoare a Revelației, așa cum ne-a fost prezis de către ultimul profet, atât în Vechiul, cât și în Noul Testament?!

Ceea ce urmează, este o analiză a Vechiului și Noului Testament, prin care nu se dorește validarea lor ca Scripturi, ci arătarea numeroaselor greșeli și inconsistențe care arată denaturarea acestora. Scopul acestei cărți nu este să scuture din temelii credința acelor care iubesc textele acestor Scripturi, ci să redirecționeze această credință către ceea ce cărțile în sine direcționează. În fața criticii textuale moderne, ar însemna să ne înșelăm pe noi înșine (ca și a îndemna la ridiculizare și condamnare) dacă vom considera că textele Vechiului și Noului Testament reprezintă Cuvântul nealterat al lui Dumnezeu. Cu toate acestea, dacă recunoaștem erorile evreilor și ale creștinilor și încercăm să înțelegem semnificația acestor greșeli, această înțelegere ne poate călăuzi spre direcția căutării noastre.

După citirea următoarelor capitole, cei care își doresc să își continue căutările pot adăuga această cercetare cărții, ceea ce ar extinde cercetarea întâi la studiul Coranului cel Glorios și apoi la profeți. În același mod, Scripturile ne cer să analizăm, fapt pentru care trebuie să validăm existența profeților, dacă noi credem în Revelația pe care se presupune că aceștia au transmis-o.

1. Vechiul Testament

„[Biblia] cuprinde o poezie nobilă în interior și câteva fabule inteligente; și câteva povești scaldate în sânge, și un pic de obscenitate; și peste o mie de minciuni” – Mark Twain, Scrisori de pe Pământ, vol. II

Haideți să începem ca „... **din orice făptură, să iei în corabie câte două din fiecare soi...**” și apoi... Oh, așteptați! Au fost câte două animale din fiecare soi, așa cum ne spune

Geneza 6:19, sau câte șapte animale din animalele curate și câte două animale din cele care nu sunt curate, după cum ne spune Geneza 7:2-3? Hmm... Ei bine, avem aproximativ 120 de ani timp de gândire, cam atât cât poate trăi o persoană, după cum Dumnezeu ne spune în Geneza 6:3. Așadar, la fel ca și Sem... ups, prost exemplu... Geneza 11:11 ne spune: „...**Sem a trăit cinci sute de ani...**”. Ok, să îl uităm pe Sem. Așadar, la fel ca și Noe... ups, din nou exemplu prost. Geneza 9:29 ne învață: „**Toate zilele lui Noe au fost de nouă sute cincizeci de ani; apoi a murit.**” Așadar, să aruncăm o privire: în Geneza 6:3, ni se spune că limita de viață este de 120 de ani, însă, câteva versete de mai târziu ne spun că Sem și Noe au încălcat această regulă?!

Să privim acum datele din Vechiul Testament dintr-un unghi diferit. În Geneza 16:16, ni se spune:

„Avraam era de optzeci și șase de ani, când i-a născut Agar pe Ismael.”

În Geneza 21:5, găsim:

„Avraam era în vârstă de o sută de ani la nașterea fiului său, Isaac.”

Așadar, să vedem: o sută minus optzeci și șase, apoi scădeți șase din primii zece, nouă minus opt... ajungem la paisprezece. Așadar, Ismael avea paisprezece ani atunci când Isaac s-a născut. Un pic mai târziu, în Geneza 21:8, putem citi:

„Copilul (Isaac) s-a făcut mare și a fost înțărcat...”

Acum, procesul înțărării din Estul Mijlociu avea loc la vârsta de doi ani, conform tradițiilor etnice. Așadar, adăugați doi la paisprezece, deci Ismael avea șaisprezece ani înainte ca

lui Avraam (Pacea fie asupra sa!) să îi fie poruncit să o ducă departe pe Sarah (Geneza 21:10).

Bine...să mergem mai departe. Câteva versete mai târziu, în Geneza 21:14-19, Ismael este portretizat ca fiind mai degrabă un copil neajutorat decât un tânăr de șaisprezece ani, după cum putem citi:

„A doua zi, Avraam s-a sculat de dimineață; a luat pâine și un burduf cu apă, pe care l-a dat Agarei și i l-a pus pe umăr; i-a dat și copilul și i-a dat drumul. Ea a plecat și a rătăcit prin pustiul Beer-Șeba. ~ Când s-a isprăvit apa din burduf, a aruncat copilul sub un tufiș ~ și s-a dus de a șezut în fața lui la o mică depărtare de el, ca la o aruncătură de arc; căci zicea ea: «Să nu văd moartea copilului!» A șezut, dar, în fața lui, la o parte, a ridicat glasul și a început să plângă. ~ Dumnezeu a auzit glasul copilului; și Îngerul lui Dumnezeu a strigat din Cer pe Agar și i-a zis: «Ce ai tu, Agar? Nu te teme, căci Dumnezeu a auzit glasul copilului în locul unde este.» ~ Și Dumnezeu i-a deschis ochii și ea a văzut un izvor de apă; s-a dus de a umplut burduful cu apă și a dat copilului să bea.”

Un băiat de șaisprezece ani este descris ca fiind un copil sau un flăcău? Aceasta într-o perioadă în care un tânăr de șaisprezece ani era căsătorit și aștepta ca al doilea sau al treilea copil să îi mărească familia?! Mai mult decât atât, la această vârstă ei erau vânători, soldați și, atunci când era cazul, deveneau chiar conducători?! Vârsta de șaisprezece ani era echivalentă cu vârsta bărbăției în perioada în care trăia Ismael. Așadar, cum anume i l-a oferit Avraam (Pacea fie asupra sa!) pe „băiatul” lui de șaisprezece ani lui Agar? Și cum anume a plecat ea și l-a lăsat plângând ca pe un copil lipsit de apărare sub un tufiș? Și cum anume l-a săltat ea pe umăr și l-a ținut cu

mâna sa? În cele din urmă, chiar trebuie să credem că Ismael era atât de fragil încât mama sa a trebuit să îi ofere apă de băut, deoarece el nu era în stare să facă aceasta?! Uf...da, asta era ideea...asta trebuie să credem.

Însă, așteptați, găsim mai mult de atât. În 2 Cronici 22:2, suntem învățați că:

„Ahazia avea patruzeci și doi de ani, când a ajuns împărat...”

Hmm...patruzeci și doi de ani nu pare demn de menționat...doar dacă, nu cumva, este exact cum ni se spune în 2 Regi 8:26:

„Ahazia avea douăzeci și doi de ani când a ajuns împărat...”

Atunci, care este realitatea: patruzeci și doi sau douăzeci și doi? Haideți să cercetăm în ceea ce putem găsi în Biblie. 2 Cronici 21:20, ne spune că tatăl lui Ahazia, regele Ioram, avea patruzeci de ani când a murit. Deci... regele Ioram a murit la vârsta de patruzeci de ani și a fost succedat de fiul său... care avea patruzeci și doi de ani?! Cu alte cuvinte, regele Ioram era tatăl unui fiu care era cu doi ani mai mare decât el? Aritmetic, conform lui Mickey Mouse, înseamnă „a fi capabil să numeri până la douăzeci fără să te descălți.” Însă, cu alte cuvinte, oricât ne-am strădui, nu putem vedea logica acestui fapt.

Pe măsură ce concluziile logice se apropie cu viteză, 2 Cronici 22:1, ne spune că Ahazia a fost cel mai mic fiu al lui Ioram, deoarece toți fiii săi mai mari au fost uciși înainte. Așadar, dacă Ahazia era cu doi ani mai mare decât tatăl său, cu cât puteau fi mai mari frații săi decât tatăl lor? Evident, 2 Cronici 22:2, nu poate fi de încredere și, de aceea, 2 Regi 8:26,

care ne spune că Ahazia avea douăzeci și doi de ani atunci când a devenit rege trebuie să fie versiunea corectă. Așadar, regele Ioram a murit la vârsta de patruzeci de ani (2 Cronici, 21:20) și a fost succedat la tron de Ahazia, care avea douăzeci și doi de ani (2 Regi 8:26), ceea ce înseamnă că regele Ioram avea optsprezece ani atunci când Ahazia s-a născut și aproape șaptesprezece ani când l-a conceput. Mai mult decât atât, Ioram a avut și fii mai mari (2 Cronici 22:1), fapt pentru care este posibil ca el să își fi început viața de familie la vârsta de aproximativ cincisprezece ani sau chiar mai puțin. Așadar, cum ar fi putut Ismael să plângă neajutorat pe când avea șaisprezece ani?! Erau timpuri în care adolescenții erau considerați bărbați.

Să cercetăm acum 2 Cronici 22:2, care ne spune că Ahazia avea patruzeci și doi de ani atunci când a urcat pe tron. O eroare de copiere, fără îndoială. Însă, nu acest fapt este important. Isaia, 40:8, pretinde: **„...dar Cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veac.”** Această aserțiune nu scuză copierea cu erori sau orice alt tip de erori, indiferent cât de mici sunt acestea. De fapt, conform lui Isaia 40:8, orice „cuvânt” care „nu a rămas în veac” nu poate fi calificat ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu. Acest fapt ar trebui să ne facă să ne întrebăm asupra autorizării acestui fapt: dacă **„Cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veci”** și „cuvântul” cu privire la vârsta lui Ahazia nu trece acest test, al cui cuvânt este acesta? Al lui Dumnezeu sau al Satanei?! Fără supărare, dar chiar și Vechiul Testament pare confuz în acest punct. În 2 Samuel 24:1, putem citi:

„Domnul S-a aprins de mânie din nou împotriva lui Israel; și a stârnit pe David împotriva lor, zicând: «Du-te și fă numărătoarea lui Israel și a lui Iuda.»”

Cu toate acestea, în 1 Cronici 21:1, găsim:

„Satana s-a sculat împotriva lui Israel și l-a ațâțat pe David să facă numărătoarea lui Israel.”

Așadar, cine a fost: Domnul sau Satana? Aici putem vedea o mică (dar totală) diferență. Însă, serios, greșeala este de înțeles. Este greu să știi cu cine ai vorbit când nu poți vedea nicio față a celui care aduce Revelația. Și, după cum Dumnezeu a spus în Exod 33:20:

„Fața nu vei putea să Mi-o vezi, căci nu poate omul să Mă vadă și să trăiască!”

Ei bine, cu excepția lui Iacov, desigur, după cum aflăm din Geneza 32:30:

„Iacov a pus locului aceluia numele Peniel; «căci», a zis el, «am văzut pe Dumnezeu față în față și totuși am scăpat cu viață.»”

De asemenea, nu trebuie să îl uităm pe Moise (Pacea fie asupra sa!), despre care aflăm din Exod 33:11:

„Domnul vorbea cu Moise față în față, cum vorbește un om cu prietenul lui...”

Așadar, niciun om nu poate să Îi vadă Fața lui Dumnezeu atât timp cât trăiește... cu excepția lui Iacov și a lui Moise (Pacea fie asupra lor!). Însă, Dumnezeu nu a vorbit nicăieri despre aceste excepții, nu-i așa? Prin urmare, poate că Și-a schimbat Gândul. Apoi, din nou, sau poate că nu.

Pe de o parte, Geneza 6:6-7, sugerează că Dumnezeu face greșeli pe care le regretă mai apoi, după cum urmează:

„I-a părut rău Domnului că a făcut pe om pe Pământ și S-a mâhnit în inima Lui. ~ Și Domnul a zis: «Am să șterg de pe față Pământului pe omul pe care l-am făcut,

de la om până la vite, până la târâtoare și până la păsările cerului; căci *Îmi pare rău că i-am făcut.*»”

Pe de altă parte, în Numeri 23:19, găsim:

„Dumnezeu nu este un om ca să mintă, nici un fiu al omului, ca să-I pară rău. Ce a spus, oare nu va face? Ce a făgăduit, oare nu va împlini?”

Astfel, se poate observa, dacă nu era evident deja, că Vechiul Testament este plin de erori. Probabil, cele mai simple greșeli sunt cele numerice, iar acestea sunt nenumărate. Spre exemplu, în 2 Samuel 8:4, ni se povestește despre David, care a condus șapte sute de călăreți, în timp ce 1 Cronici 18:4, care vorbește despre același eveniment, vorbește despre șapte mii de călăreți. Este o diferență mare. Șapte *sute* într-un verset, șapte *mii* în altul... unii scribi ar afirma că e vorba de zero. Greșit. Vechiul Testament nu vorbește despre cifra zero. Nu, de fapt, nici nu are numere. În timpul în care au apărut Vechiul și Noul Testament, sistemul numeric arab cu care suntem astăzi obișnuiți nu era foarte des utilizat. Greoiul sistem numeric roman folosea limbajul matematic, iar primele evidențe cu privire la utilizarea cifrei zero datează din anul 933 î.H. La vechii evrei, numerele erau scrise cu scriere obișnuită. Astfel, șapte sute apare sub forma *sheba' me'ah* și șapte mii apare ca *sheba' eleph*. Astfel, diferențele scripturale pot reprezenta într-adevăr o greșeală de scriere, însă nu este o simplă eroare în ceea ce privește cifra zero. Mai degrabă, este diferența dintre *me'ah* și *eleph*. În mod similar, 2 Samuel 10:18, vorbește despre șapte *sute* de cai și patruzeci de mii de călăreți, iar 1 Cronici 19:18, vorbește despre șapte *mii* de cai și patruzeci de mii de călăreți. De asemenea, 2 Samuel 23:8, înregistrează un număr de *opt sute* de oameni, iar 1 Cronici 11:11, consideră că au fost *trei sute*. Și, în caz că cititorii pot avea suspiciunea că

aceștia vorbesc despre două evenimente diferite, Ioșeb-Basșebet și Ieroboam sunt nume corelate, clarificând faptul că ambele pasaje vorbesc despre aceeași persoană.

2 Samuel 24:9, descrie *opt sute de mii* de oameni „care scoteau sabia” în Israel și *cinci sute de mii* în Iuda; 1 Cronici 21:5, aduce numerele la *o mie de mii și o sută de mii* în Israel și *patru sute și șaptezeci de mii* în Iuda.

În 2 Samuel 24:13, se descriu *șapte* ani de foamete, iar 1 Cronici 21:5, ne spune că au fost *trei*. De asemenea, 1 Regi 4:26, vorbește de *patruzeci de mii* de iesle pentru cai, în timp ce 2 Cronici 9:25, ne spune că au fost *patru mii*. 1 Regi 15:33, ne învață că Baeșa a domnit ca rege al Israelului în *al douăzeci și șaptelea* an de domnie al lui Asa, regele din Iuda; 2 Cronici 16:1, spune că Baeșa era încă rege al Israelului în *al treizeci și șaselea* an al domniei lui Asa.

1 Regi 5:15-16 vorbește despre *trei mii trei sute* de căpetenii ale lui Solomon, în timp ce 2 Cronici, 2:2, înregistrează un număr de *trei mii șase sute*. În 1 Regi 7:26, putem citi despre o încăpere de *două mii* de vedre, iar în 2 Cronici 4:5, sunt *trei mii*. În 2 Regi 24:8, citim:

„Ioiachin avea optsprezece ani când a ajuns împărat și a domnit trei luni la Ierusalim...”

În 2 Cronici 36:9, putem găsi:

„Ioiachin avea opt ani când a ajuns împărat și a domnit trei luni și zece zile la Ierusalim...”

Ezra 2:65, vorbește despre *două sute* de cântăreți și cântărețe, iar Neemia 7:67, vorbește despre *două sute și treizeci și cinci*.

Acum, sunt toate aceste diferențe importante?!

Răspuns: și da, și nu. Pentru multe dintre aceste părți, ne interesează prea puțin câte camere, cântăreți sau călăreți existau; se prea poate ca scribii să fi scăzut din numere, în timp ce alții le-au rotunjit; iar toate acestea nu au nicio importanță. Cu toate acestea, pentru a putea valida Vechiul Testament ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, aceste diferențe sunt deosebit de importante.

Mai mult decât atât, putem observa la nivelul Vechiului Testament discrepanțe care nu sunt de natură numerică. Spre exemplu, Geneza 26:34, ne spune că soțiile lui Esau au fost Iudita și Basmat; Geneza 36:2-3, ne arată că soțiile sale au fost Ada, Oholibama și Basmat. De asemenea, 2 Samuel 6:23, ne spune că Mical nu a avut copii până în ziua în care a murit, în timp ce 2 Samuel, 21:8, îi atribuie cinci copii lui Mical. 2 Samuel 8:9-10, vorbește despre Toi, împăratul Hamatului, iar Ioram a fost trimis ca un emisar la regele David; 1 Cronici 18:9-10, ne spune că regele Hamatului era Tohu, iar emisarul trimis a fost Hadoram. Din nou, nu este mare lucru. Însă, mai departe, iată ceva care este mare lucru: 2 Samuel 17:25 ne arată că Itra era israelit, în timp ce 1 Cronici 2:17 îl numește ismaelit. Acum, dacă autorii Vechiului Testament nu au putut observa acest lucru în mod corect, nu putem să nu ne întrebăm cât de corecți au putu fi ei, evrei fiind, în calcularea filiației lui Avraam (Pacea fie asupra sa!), mai ales cu privire la evenimentul sacrificiului „unicului său fiu”, Isaac. Dar în ceea ce îl privește pe Isus (Pacea fie asupra sa!) ca fiu născut? În capitolele acestei cărți, am arătat deja că Isaac nu a fost singurul fiu al lui Avraam (Pacea fie asupra sa!). Și acum, găsim că autorii Vechiului Testament au substituit termenul de „israelit” cu cel de „ismaelit”, când nu exista nicio motivație evidentă. Câte astfel de filiații au schimbat ei, mai ales când

dreptul noului născut și legămintele cu Dumnezeu au fost în joc?!

În mod întâmplător, odată ce aceste contradicții au devenit cunoscute, traducătorii Bibliei au încercat să le facă să dispară. Spre exemplu, Noua Versiune Standard Revizuită a tradus termenul iudaic *ysire'eliy*, în 2 Samuel 17:25, cu „ismaelit”, apoi au recunoscut într-o notă de subsol că traducerea corectă a termenului este „israelit”. Termenul *yishma'e'li* înseamnă „ismaelit”. Evidențele sunt împotriva integrității traducătorilor, fapt întărit și de faptul că, practic, toate Bibliile publicate înainte de mijlocul secolului douăzeci (incluzând și Versiunea Standard Americană din 1901, căreia i-au urmat RSV și NRSV, care au prima Biblie amintită la bază) au tradus termenul de *yisre'eliy* prin „israelit”. Doar după ce inconsistența scripturală a fost identificată, traducerea a fost deformată și a fost adăugată semnificația de „ismaelit”. Prin această înșelăciune modernă, Noua Versiune Standard Revizuită a evitat conflictul în traducerea lor, dar nu și în sursa documentelor. Și ar fi bine să observăm această înșelăciune, deoarece va fi cu adevărat surprinzător dacă traducerile viitoare ale Bibliei vor încerca să treacă peste aceste greșeli prezentate deja în această carte.

Acum, iată aici este adevărul: 2 Regi 19 și Isaia 37 conțin secvențe formate din treizeci și șapte de versete care corespund în mod virtual literă cu literă. Această corespondență este atât de exactă încât criticii Bibliei au sugerat fie că autorii au plagiat de la alți scribi, fie au preluat textul din același document. Și, în timp ce plagiatul ar explica această consistență, o sugestie mult mai generoasă ar fi aceea că cele două capitole arată exact acuratețea dorită de la Cartea lui Dumnezeu. Indiferent dacă o poveste este spusă de două, trei sau un milion de ori, atât timp cât originile sale se află într-

o Revelație venită de la Cel Atotputernic, aceasta nu ar trebui să se schimbe. Nici măcar cel mai mic detaliu. Faptul că poveștile se schimbă, atât în Vechiul, cât și în Noul Testament, amenință ideea că textul biblic ar fi infailibil. Apoi, întrebări simple apar, precum: „Chiar crede cineva că Iacob s-a luptat cu Dumnezeu, iar Iacob a triumfat (Geneza 32:24-30)?” Acesta este Creatorul unui Univers cu un diametru de 240.000.000.000.000.000.000.000 de mile, cu toate complicațiile sale, cu o planetă ca Pământul, care, deși este una mijlocie, cântărește 5.976.000.000.000.000.000.000.000 kg... poate cineva crede că o boabă meschină formată din protoplasmă se poate nu doar lupta cu Cel care l-a creat pe el, ba chiar Îl poate învinge?!

O altă întrebare simplă apare: Geneza 2:17, arată că Dumnezeu l-a avertizat pe Adam (Pacea fie asupra sa!), spunându-i:

„Dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el vei muri negreșit.”

Geneza 3:3, ne spune:

„Dar despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: «Să nu mâncați din el și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți.»”

Așadar, care este varianta corectă? Adam (Pacea fie asupra sa!) a mușcat sau nu din măr? După felul în care este relatată povestea, el a mușcat din măr și totuși a trăit. Cu toate acestea, Dumnezeu promisese că aceasta va aduce moartea chiar în acea zi. Așadar, a mușcat din măr sau nu? Dacă ar fi mușcat, atunci ar fi trebuit să moară, iar dacă nu a făcut-o, omenirea ar trebui să locuiască încă în Paradis. Este cuvântul

„moarte” o greșeală de traducere sau o inconsistență? Dacă este o greșeală, atunci traducătorul ar trebui să o admită. Dacă este o metaforă, atunci putem cunoaște natura metaforică a idiomelor iudaice și putem sugera că, în mod similar, Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a murit mai mult decât a făcut-o Adam (Pacea fie asupra sa!).

Următorul punct: cine a scris Vechiul Testament? Tradițiile relatează că Moise (Pacea fie asupra sa!) a scris Pentateuhul (primele cinci cărți), însă putem presupune că a întâmpinat o mică problemă tehnică (precum faptul că era *mort*) și că a asistat la propriul necrolog, care apare în Deuteronom 34:5-12. Așadar, cine a înregistrat moartea și înmormântarea? Putem avea încredere în acest autor și ce ne spune aceasta despre întreaga autoritate a Vechiului Testament ca un întreg?

De asemenea, apar povești despre bețivi dezbrăcați, incest și preacurvie, pe care nicio persoană morală nu le poate citi mamelor lor, darămite propriilor copii. Cu toate acestea, o cincime din populația lumii se încrede în această carte, care ne spune că Noe (Pacea fie asupra sa!) **„a băut vin, s-a îmbătat și s-a dezgolit în mijlocul cortului său.” (Geneza 9:21)** și că Lot

„... a ieșit din Țoar și a rămas pe munte, cu cele două fete ale lui, căci s-a temut să rămână în Țoar. A locuit într-o peșteră, cu cele două fete ale lui. ~ Cea mai mare a zis celei mai tinere: «Tatăl nostru este bătrân; și nu mai este niciun bărbat în ținutul acesta, ca să intre la noi, după obiceiul tuturor țărilor. ~ Vino să punem pe tatăl nostru să bea vin și să ne culcăm cu el, ca să ne păstrăm sămânța prin tatăl nostru.» ~ Au făcut, dar, pe tatăl lor de a băut vin în noaptea aceea; și cea mai mare s-a dus și s-a culcat

cu tatăl ei. El n-a băgat de seamă nici când s-a culcat ea, nici când s-a sculat. ~ A doua zi, cea mai mare a zis celei mai tinere: «Iată, eu m-am culcat în noaptea trecută cu tatăl meu; haideți să-i dăm să bea vin și în noaptea aceasta, și du-te de te culcă și tu cu el, ca să ne păstrăm sămânța prin tatăl nostru.» ~ Au dat tatălui lor de a băut vin și în noaptea aceea; apoi cea mai tânără s-a dus și s-a culcat cu el. El n-a băgat de seamă nici când s-a culcat ea, nici când s-a sculat. ~ Cele două fete ale lui Lot au rămas astfel însărcinate de tatăl lor” (Geneza 19:30-36)

Poveștile despre dezmăț și deviere includ adulterul și preacurvia (Geneza 38:15-26), și mai multă preacurvie (Judecători 16:1), mai multă depravare (2 Samuel 16:20-23), preacurvie (Ezechiel 16:20-34 și 23:1-21) și preacurvie presărată cu adulter (Proverbe 7:10-19). Violul incestuos al Tamarei pe care îl găsim descris în 2 Samuel 13:7-14, este dovada unei morale foarte interesante, deoarece Tamar a fost sfătuită:

„...«Acum, soro, taci, căci este fratele tău; nu te prea trece cu firea din pricina aceasta.» Și Tamar, nemângâiată, a locuit în casa fratelui ei Absalom.»

Oh, violatorul a fost chiar fratele ei – nicio problemă... CE?? Trebuie să credem că „aceste perle de înțelepciune” sunt fructele Revelației sau sunt ele rezultatul unor vise deviate?

Despre subiectul viselor, putem citi în 2 Timotei 3:16:

„Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire.”

Acum, *aceasta* are sens. Acesta este modul în care ar trebui lucrurile să fie. Dar poate cineva găsi ceva de folos, care

să învețe, să mustre, să îndrepte și să ofere înțelepciune în pasajele de mai sus? Cei care consideră că se poate așa ceva cel mai probabil ar trebui să fie închiși într-o închisoare.

O altă curiozitate, conform Genezei 38:15-30, ne spune că Pereț și Zerah au fost născute după relația incestuoasă a lui Tamar cu tatăl ei vitreg, Iuda. Trecând peste faptul că, după Levitic 20:12, atât Iuda, cât și Tamar, trebuie să fi fost executați (nici chiar profeții nu sunt deasupra legii), haideți să observăm genealogia lui Pereț și Zerah. După așa numitul „Cuvânt al lui Dumnezeu”, aflăm următoarele:

„Cel născut din curvie să nu intre în adunarea Domnului, nici chiar al zecelea neam al lui să nu intre în adunarea Domnului.” (Deuteronom 23:2)

Atunci, care a fost a zecea generație pornind de la Zerah? Nimeni important. Ei bine, atunci, cine a fost a zecea generație pornind de la Pereț? Cineva *foarte* important. Cineva numit Solomon. Tatăl său (a noua generație) are, de asemenea, un nume cunoscut: David. Dacă ne încredem în ceea ce găsim în Matei 1:3-6, David a fost a noua generație de bastarzi și, în acest fel, nu „ar trebui să intre în adunarea Domnului”. Același lucru este valabil și pentru Solomon. Și totuși, despre amândoi se spune că ar fi fost patriarhi, dacă nu chiar profeți... hmmm... ceva ciudat... Mai mult decât atât, dacă ne încredem în Vechiul Testament, Solomon nu a fost doar a zecea generație nelegitimă prin intermediul lui Pereț, însă și prima generație nelegitimă prin tatăl său, David, care a rezultat din uniunea adulterină dintre Bat-Șeba și Urie (2 Samuel 11:2-4). Încă odată, cei care au relații adulterine, trebuie pedepsiți cu moartea (Levitic 20:10)... astfel, Solomon este portretizat ca având o dublă doză de ilegitimitate. Ori nu? Ceva nu sună corect. Fie David și Solomon nu au fost profeți, fie nu ne

putem încrede în cuvintele Vechiului Testament. Piese care alcătuiesc Revelația oferită de Dumnezeu nu trebuie reșezate și forțate pentru a se potrivi unele cu altele. Ele trebuie să se unească unele cu altele în congruență, cu o Perfecțiune pe care o are doar Cel care a Creat Pământul și Cerurile într-o armonie perfectă. Acesta este modul în care ar trebui să fie și mediul pe care creștinii îl sugerează apare și în Noul Testament. Cu toate acestea, această aserțiune trebuie cercetată de asemenea.

Urmașii lui Dumnezeu vor prezenta Adevărul pe care El l-a trimis, atunci când a fost făcut clar, în timp ce cei care urmează orice religie făcută de om își vor apăra doctrina în ciuda tuturor motivelor și revelațiilor. Discuțiile cu privire la fundațiile fragile sau neexistente ale celor mai îndârjiți apărători ai doctrinei creștine au fost deja oferite. Ceea ce rămâne să fie examinat este autoritatea, sau lipsa acesteia, în ceea ce privește Noul Testament.

2. Noul Testament

*„Amândoi citim Biblia ziua și noaptea, însă tu vezi negru unde eu văd alb.” – William Black, *Evangelia cea eternă**

Bineînțeles, sentimentul lui Black din citatul de mai sus nu este nimic nou. Noul Testament cuprinde destule inconsistențe care conduc la o varietate amețitoare a interpretărilor, credințelor și religiilor, toate presupunându-se a avea Biblia la bază. Astfel, găsim un autor care a folosit următoarea observație plină de amuzament:

„Poți și nu poți, ar trebui și nu ar trebui, tu vei putea și nu vei putea, și vei fi condamnat dacă faci aceasta, și vei fi condamnat dacă nu faci aceasta.”¹

De ce apar toate aceste variante în ceea ce privește punctele de vedere? Pentru a începe, BeDuhn ne spune:

„Îmi este clar că fiecare traducere a fost creată de anumite interese și că niciuna dintre traduceri nu reprezintă idealul unui proiect scolastic, neutru.”

Mult mai important, diferite tabere teologice nu s-au pus de acord cu privire la ce cărți ar trebui incluse în Biblie. Apocrifă unei tabere este deja o altă Scriptură. Mai mult decât atât, chiar și printre cărțile care au fost canonizate se află multe surse textuale care denotă lipsa de uniformitate. Acestea sunt omniprezente, fapt pentru care *Dicționarul interpretativ al Bibliei* spune:

„Este mai sigur să spunem că nu există nicio singură propoziție în Noul Testament în care tradiția MS (a manuscriselor) să fie uniformă în întregime.”

Nici măcar o propoziție?! Nu putem avea încredere nici măcar într-o singură propoziție din Biblie?! Greu de crezut. Posibil. Adevărul este că există peste 5700 de manuscrise grecești ale Noului Testament, care se găsesc atât în întregime, cât și pe bucăți. Mai mult decât atât:

„...nici măcar două dintre aceste manuscrise nu seamănă în întregime, în toate privințele... Și unele dintre aceste diferențe sunt semnificative.”

---

¹ Lorenzo Dow, *„Reflecții pe baza Dragostei lui Dumnezeu”*

Intermediare pentru acestea au fost aproximativ zece mii de manuscrise ale Latinei Vulgata, la care s-au adăugat multe alte variante antice (siriacă, georgiană, coptă, etiopiană, nubiană, gotică, slavonă etc) și ce avem astăzi? O multitudine de manuscrise care au eșuat în a corespunde în anumite locuri și care, adesea, se contrazic unele pe celelalte. Învățații estimează că numărul variantelor acestor manuscrise este de sute de mii, iar alții estimează numărul lor la 400.000.

Iată ce ne spune Bart D. Ehrman, prin cuvinte care au devenit acum deja celebre:

„Probabil este mai simplu să punem problema în termeni comparativi: sunt mai multe diferențe în manuscrisele noastre decât sunt cuvinte în Noul Testament.”

Cum s-a întâmplat aceasta? Evidența precară, reacredința, incompetența, prejudiciile doctrinare... alegeți dumneavoastră! Niciunul dintre manuscrisele originale din timpul primei ere creștine nu au supraviețuit.

Drept rezultat: *„nu vom putea niciodată să pretindem că deținem cunoștințe sigure asupra a ceea ce a spus la început scriitorii textului biblic.”*

Cel mai vechi manuscris complet (Vatican, MSD. Nr. 1209 și Codexul Siriatic Sinaiticus) datează din secolul al patrulea, trei sute de ani după ce Isus (Pacea fie asupra sa!) a trăit. Dar originalele? S-au pierdut. Și copiile originalelor? S-au pierdut de asemenea. Cele mai vechi manuscrise, cu alte cuvinte, sunt copiile unor copii ale unui număr necunoscut de alte copii ale originalului. Fără îndoială, ele diferă. Chiar și dacă se află pe cele mai bune mâini, greșelile de copiere nu sunt o surpriză. Cu toate acestea, manuscrisele Noului Testament nu se află în cele mai bune mâini. Pe tot parcursul

istoriei creștine, scribii au fost nepregătiți, nedemni de încredere, incompetenți și în unele cazuri analfabeți. Cei care aveau vederea afectată au făcut erori cu privire la litere și cuvinte care se aseamănă; în timp ce cei care aveau auzul afectat este posibil să fi avut probleme în înregistrarea Scripturii pe când era spusă cu voce tare. Cel mai adesea, scribii munceau mult prea mult și, ca urmare, comiteau greșeli din cauza oboselii.

Metzger și Ehrman au spus în cartea lor – *Textul Noului Testament: transmiterea, alterarea și restaurarea acestuia*:

„Din moment ce majoritatea, dacă nu toți dintre ei (scribii), au fost amatori în arta copiatului, un număr relativ larg de greșeli s-a strecurat fără îndoială în textul pe care l-au produs.”

Mai rău chiar, unii scribi au permis ca anumite influențe doctrinale să le influențeze transmiterea Scripturii, după cum a spus Ehrman:

„Scribii care au copiat textele le-au schimbat.”

Mult mai bine specificat:

„Numărul schimbărilor deliberate făcut în interesul doctrinei este greu de precizat.”

Și chiar mult mai specific:

„În limbajul tehnic al criticii textuale – pe care l-am reținut pentru ironiile sale semnificative – acești scribi au «deformat» textele lor din motive teologice.”

Greșelile au fost introduse sub forma adăugirilor, ștergerilor, substituțiilor și modificărilor, cel mai adesea în

privința unor cuvinte sau rânduri întregi, însă, ocazional, chiar și în privința unor versete întregi. De fapt: „*numeroase schimbări și adăugiri se găsesc în text*”, cu rezultatul că „*toți martorii cunoscuți ai Noului Testament au realizat texte mixte într-o mai mare sau mai mică măsură și nici chiar cele mai vechi manuscrise nu sunt lipsite de aceste erori flagrante.*”

Scopul acestor greșeli este atât de vast încât cei două sute de învățați aflați la un seminar despre Isus (Pacea fie asupra sa!) au conchis:

„*Optzeci și două de procente dintre cuvintele atribuite lui Isus în Evangheliile nu sunt de fapt cuvintele pe care acesta le-a spus.*”

Haideți să vedem în continuare câteva exemple. Conform învățatului în texte biblice J. Enoch Powell, aflăm despre Cartea lui Matei:

„*Cu costul unor întreruperi, uneori severe, pasajele cu privire la Ioan Botezătorul au fost inserate cel mai adesea. Toate au funcția de a arăta că el l-a recunoscut pe Isus, fapt ce a dus la îndeplinirea misiunii sale.*”

Chiar mai rău decât atât:

„*Este foarte posibil ca toate discuțiile lungi care au fost puse pe seama lui Isus să fie în mod artificial introduse.*”

Aceasta include, de asemenea, și predicile minunate și misionariatul său, iar fiecare parabolă din Cartea lui Matei „notează” ceea ce Isus (Pacea fie asupra sa!) a vorbit.

În „*Citându-l în mod fals pe Isus*”, Ehrman prezintă dovezi persuasive conform cărora povestea femeii acuzate de adulter (Ioan 7:53, 8:12) și ultimele doisprezece versete din Cartea lui Marcu nu se aflau în Evangheliile originale, ci au

fost adăugate mai târziu de către scribi. Mai mult decât atât, aceste exemple „*reprezintă doar două dintre miile de locuri în care manuscrisele Noului Testament au fost schimbate de către scribi*”. De fapt, toate Cărțile Biblie au fost falsificate. Aceasta nu înseamnă că întreg conținutul lor este în mod necesar greșit, însă în mod sigur aceasta nu înseamnă că este corect. Așadar, care Cărți au fost falsificate?

„Efeseni, Coloseni, 2 Tesaloniceni și 2 Timotei, Tit, 1 și 2 Petru și Iuda – un număr de nouă Cărți din cele douăzeci și șapte de Cărți și Epistole ale Noului Testament – sunt într-un mai mare sau mai mic grad suspecte.”

Cărți falsificate? În Biblie? De ce nu ne surprinde aceasta? La urma urmelor, nici chiar autorii Evangheliilor nu sunt cunoscuți. De fapt, sunt anonimi.

Rareori învățații Bibliei, dacă o fac, pun textul Evangheliilor pe seama lui Matei, Marcu, Luca sau Ioan, după cum Ehrman ne spune:

„Mulți învățați ai zilelor noastre au abandonat aceste identificări și recunosc că aceste cărți au fost scrise de niște vorbitori (și scriitori) de greacă nu foarte cunoscuți, dar bine educați, creștini, în timpul celei de a doua jumătăți a primului secol.”

Graham Stanton afirma:

„Evangheliile, spre deosebire de cele mai multe dintre scrierile greco-romane, sunt anonime. Numele familiare care oferă autorii acestora (Evanghelia după...) nu au fost parte din manuscrisele originale, deoarece acestea au fost adăugate la începutul secolului întâi.”

Adăugate de către cine?

„De către figuri necunoscute ale bisericii timpurii. În majoritatea cazurilor, numele au fost ghicite sau, probabil, rezultatul unor dorințe pioase.”

Atunci cu ce anume, dacă au, au de a face apostolii lui Isus (Pacea fie asupra sa!) cu autorii Evangheliilor? Puțin sau nimic, din câte știm. Conform lui Ehrman:

„Moise nu a scris Pentateuhul (primele cinci Cărți ale Vechiului Testament) și Matei, Marcu, Luca și Ioan nu au scris Evangheliile.”

Mai mult decât atât:

„Dintre cele douăzeci și șapte de Cărți ale Noului Testament, doar opt pot merge cu siguranță înapoi spre autorii al căror nume îl poartă: cele șapte nedisputate Epistole ale lui Pavel (Romani 1 și 2, Corinteni, Galateni, Filipini, 1 Tesalonicieni și Filimon) și Revelația lui Ioan (în ciuda faptului că nu suntem siguri cine a fost Ioan).”

Și de ce nu știm cu siguranță cine a fost Ioan, care este recunoscut ca fiind autorul Evangheliei după Ioan? Haideți să ne întoarcem în trecut pentru o clipă. Pentru moment, este nevoie să înțelegem că nu avem niciun motiv să credem că apostolii au fost autorii vreuneia dintre Cărțile Bibliei. Pentru a începe, haideți să ne amintim de faptul că Marcu a fost secretarul lui Petru, iar Luca a fost tovarășul lui Pavel. Versetele din Luca 6:14-16 și Matei 10:2-4, care numește cei doisprezece apostoli și chiar dacă listele diferă în privința a două nume, Marcu și Luca nici măcar nu apar în listă. Așadar, doar Matei și Ioan au fost apostoli cu adevărat. Însă, în același timp, mulți dintre învățați tind să-i descalifice și pe ei ca autori. De ce? Bună întrebare. Ioan a fost cel mai faimos dintre cei

doi, de ce ar trebui să îl descalificăm în ceea ce privește autorul Evangheliei lui „Ioan”? Hmm... pentru că era mort?

Multe surse sunt de acord că nu există nicio dovadă, alta decât niște mărturii îndoielnice ale autorilor secolului al doilea, care să sugereze că apostolul Ioan a fost autorul Evangheliei lui „Ioan”. Poate cea mai convingătoare dovadă în acest sens este faptul că se crede că apostolul Ioan a murit în jurul anului 98 d.H., în timp ce Evanghelia lui Ioan a fost scrisă aproximativ în anul 110 d.H. Un alt motiv este faptul că Faptele Apostolilor, 4:13, ne spune că Ioan și Petru au fost „necărturari”. Cu alte cuvinte, erau analfabeți. Așadar, oricine au fost Luca (tovarășul lui Pavel), Marcu (secretarul lui Petru) și Ioan (necunoscutul, dar sigur analfabet, mort de mult timp), nu avem niciun motiv să considerăm că vreuna dintre Evangheliile a fost scrisă de către apostolii lui Isus (Pacea fie asupra sa!). La aceasta, Stanton a adresat o întrebare convingătoare:

„Eventuala decizie de a îi accepta pe Matei, Marcu, Luca și Ioan a fost corectă? Astăzi este aprobat în mod general că nici Evanghelia lui Matei, nici cea a lui Ioan nu a fost scrisă de apostoli, iar Matei și Luca nici măcar nu au fost acceptați printre apostoli.”

Profesorul Ehrman este mult mai direct în aserțiunea sa:

„Criticii textelor biblice sunt complet uniți astăzi în a considera că Matei nu a scris prima Evanghelie și nici a patra nu a fost scrisă de Ioan, că Petru nu a scris cea de a doua Carte a sa și, cel mai probabil, nici pe prima. Nicio altă carte a Noului Testament nu se presupune că ar fi fost scrisă de vreunul dintre apostolii lui Isus. Sunt Cărți ale apostolului Pavel, bineînțeles. Sunt treisprezece Cărți care îi sunt

atribuite, iar dintre acestea, cel puțin șapte au fost acceptate de învățații zilelor noastre ca fiind autentice.”

Atunci de ce Bibliile noastre numesc cele patru Evangheliile ca fiind ale lui Matei, Marcu, Luca și Ioan? Unii dintre învățați, printre care și Ehrman, sugerează că acest lucru este asemănător cu brand-ul zilelor noastre – termenul publicitar modern utilizat de practica comercială prin care se celebrează aprobarea de a vinde un anume produs.

Creștinii secolului al doilea, care au favorizat aceste patru Evangheliile, au avut de ales: fie să recunoască faptul că aceste Evangheliile au autor necunoscut, fie să le falsifice. Înșelăciunea s-a dovedit a fi irezistibilă și au decis să atribuie Evangheliile unor autori dintre apostoli, astfel realizând un „brand” nelegitim al Evangheliilor, ce le conferea o mai mare autoritate.

Așadar, să vedem: nu avem nicio dovadă că vreuna dintre Cărțile Bibliei, incluzând aici și Evangheliile, ar fi fost scrise de apostolii lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Mai mult decât atât, mulți învățați l-au acceptat pe Pavel drept autor a doar jumătatea din întreaga muncă ce îi este atribuită lui. Indiferent care ar fi autorul acestora, denaturarea și inconsistențele pot fi observate în mai multe variante ale manuscriselor Noului Testament. În sfârșit, până și criticii textului biblic au căzut de acord în privința asta. De ce? Deoarece:

„...considerentele depind, după cum se va vedea, de probabilități și, uneori, criticii textului biblic au trebuit să cântărească un set de probabilități împotriva altora.”

Mai mult decât atât, cu privire la cele mai complexe probleme textuale:

„...probabilitățile sunt atât de mult împărțite încât criticii trebuie să se mulțumească cu alegerea celui mai satisfăcător text citit sau chiar să admită că nu există nicio bază clară pentru alegerea lor.”

Dezvoltând acest gând, aflăm:

„Ocazional, niciuna dintre variantele citite nu se recomandă a fi chiar originalul și cineva (criticul textului) va fi obligat fie să aleagă acel text care este considerat a fi cel mai satisfăcător dintre toate, fie să folosească un amendament conjunctural.”

Hmm... Amendament conjunctural: oare nu vorbesc aici criticii despre „un ghicit mai educat”? De aceea, probabil că nu trebuie să ne surprindă faptul că, după cum Ieremia a deplâns „penițele false” ale scribilor Vechiului Testament, părintele bisericii secolului al treilea, Origen, a deplâns „falsele penițe” ale scribilor Noului Testament:

„Diferențele dintre manuscrise sunt atât de mari, fie din cauza neglijenței unor copişti, fie din cauza îndrăznelii perverse a altora; ei fie au uitat să verifice ceea ce au transcris, fie, în procesul verificării, au făcut adăugiri sau ștergeri după bunul plac.”

Aceasta a fost vocea părintelui bisericii secolului al treilea, comentând asupra textului într-un timp atât de îndepărtat. Trebuie să ne întrebăm ce alte denaturări au apărut în cele șaptesprezece sau optsprezece secole care i-au urmat. Însă, orice s-a întâmplat în secolele care i-au urmat, în secolul al treilea, scribii însărcinați cu copierea și prezervarea manuscriselor Noului Testament au modificat textul.

Sigur, multe dintre erorile de copiere nu erau intenționate și/sau inconsecvente. Însă, Ehrman ne spune că

multe dintre acestea nu erau doar deliberate și importante din punct de vedere al semnificației, ci și motivate doctrinal.

Acesta este vandalismul scriptural de care avem atâta grijă; adăugirile, omisiunile și modificările, chiar dacă au fost deliberate sau nu, au schimbat mesajul inițial al manuscriselor Noului Testament. Aceste schimbări au avut un impact extraordinar în cursul creștinismului.

Introducerea Comei Ioannine (prima epistolă după Ioan, versetele 5:7-8, după cum am discutat în capitolul 8) a oferit falsul suport asupra doctrinei Trinității. Adăugirile la ultimele douăsprezece versete ale Cărții lui Marcu au indus în eroare anumite secte apalașe, care au ajuns să creadă în șarpele manipulator și multe confesiuni evanghelice cred în practica neinteligibilă „a vorbirii în limbi”. Coroana de spini a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) a condus la zeificarea lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și la doctrina ispășirii.

În acest proces, scribii nu au transmis mesajul lui Isus (Pacea fie asupra sa!), ci l-au transformat. Un caz în care deformarea a fost identificată și corectată este în Faptele Apostolilor 8:37. Acest verset nu se regăsește în majoritatea manuscriselor vechi și pare să fi fost inserat de scribii de mai târziu. Din această cauză, a fost scos din multe traduceri moderne, incluzând Noua Versiune Internațională și Noua Versiune Standard Revizuită.

Haideți să luăm un alt exemplu. Bruce M. Metzger ne spune că Faptele Apostolilor 15:34, a fost fără îndoială inserat de copişti. Nu este singurul care are această opinie. Din nou, atât Noua Versiune Internațională, cât și Noua Versiune Standard Revizuită enumeră acest verset, însă lasă un spațiu liber în dreptul acestuia. În același mod, multe alte versete ale Noului Testament au fost scoase din cele mai respectabile

Bibliei, așa cum sunt NIV și NRSV, însă au rămas în Noua Versiune a Regelui Iacob. Cele mai notabile omisiuni sunt: Matei 17:21, 18:11, Marcu 7:16, 9:44, 9:46, 11:26; părți din Luca 9:56, 17:36, 23:17; Ioan 5:4, Romani 16:24, părți din 1 Ioan 5:7.

În timp ce unele inserții ilegite sunt recunoscute și omise de către unele Bibliei, altele le ignoră. De fapt, acestea nu doar ignoră inserțiile nelegite, ba chiar le sancționează. Haideți să arătăm câteva dintre aceste greșeli, iar logic este să începem cu cele mai respectate Cărți ale Noului Testament, Evangheliile. Am dezvăluit deja faptul că apostolii lui Isus (Pacea fie asupra sa!) nu sunt autorii acestora. Cu toate acestea, chiar dacă ei ar fi autorii Evangheliilor, Isus (pacea fie asupra sa!) nu pare să fi considerat că apostolii săi pot îndura tot ceea ce își dorea el de la ei (Ioan 16:12: **„Mai am să vă spun multe lucruri, dar acum nu le puteți purta.”**). El a considerat că ei nu aveau suficientă credință (Matei 8:26, 14:31, 16:8; Luca 8:25), lipsă de înțelegere (Matei 15:16) și, de asemenea, îi consideră **„neam necredincios și pornit la rău”** (Ioan 9:41).

De aceea, probabil că nu trebuie să fim în mod particular perturbați de faptul că nu apostolii au fost autorii Evangheliilor. Probabil ei nu au fost cei mai buni dintre oameni pentru acest lucru. La urma urmelor, cei care l-au cunoscut pe Isus (Pacea fie asupra sa!) cel mai bine – propriile rude – credeau că este nebun (Marcu 3:21 și Ioan 8:48), iar puținii oameni la care a fost trimis l-au respins (Ioan 1:11). Așadar, problema acestui fapt nu ar trebui să fie îndreptată asupra cui a scris aceste Evanghelii, ci dacă acestea sunt de încredere. Răspunsul este, în mod aparent: nu. În cadrul Seminarului despre Isus (Pacea fie asupra sa!) s-au analizat cuvintele atribuite lui Isus (Pacea fie asupra sa!) din Evanghelia lui Ioan, și *„nu au putut găsi o singură zicere pe*

care să o fi putut atribui istoric lui Isus... Cuvintele atribuite lui Isus în cea de a patra Evanghelie sunt creația evangheliștilor în mare parte.”

Acum, de ce ar fi făcut ei un asemenea lucru? Deoarece „urmașii lui Isus au fost înclinați să își adapteze cuvintele la propriile nevoi. Aceasta i-a condus să inventeze contexte narrative bazate pe propria lor experiență, în care ei l-au introdus pe Isus ca figură autoritară.”

Seminarul despre Isus (Pacea fie asupra sa!) a găsit sute de astfel de exemple în Evanghelii, incluzând cazurile în care „urmașii lui Isus au împrumutat în mod gratuit din înțelepciunea comună și au creat propriile lor ziceri și parabole, pe care le-au atribuit apoi lui Isus.”

Așadar, atât despre „Ioan”. Acum, haideți să privim anumite dificultăți specifice, începând cu Cartea lui Matei. Astfel, Matei 2:15 afirmă că Isus (Pacea fie asupra sa) a fost scos din Egipt:

„...ca să se îplinească ce fusese vestit de Domnul prin prorocul care zice: «Am chemat pe Fiul Meu din Egipt.»”

Ei bine, aceasta este propunerea. Cu toate acestea, ce Scriptură a reținut Isus (Pacea fie asupra sa!) în Egipt, pe care se presupune că trebuia să o îplinească? Găsim răspunsul în Osea, 11:1. Așadar, ce anume ne spune aceste verset?

„Când era tânăr Israel, îl iubeam și am chemat pe fiul Meu din Egipt.”

O potrivire scripturală, nu?! Nu.

Potrivirea se potrivește doar dacă ne oprim să mai citim. Ar trebui să continuăm cu următorul verset, în care putem citi:

„Dar cu cât prorocii îi chemau, cu atât ei se depărtau: au adus jertfe Baalilor și tămâie chipurilor idolești.” (Osea 11:2)

Privit în context, putem să îi aplicăm acest pasaj doar lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) și să presupunem, în același timp, că Isus (Pacea fie asupra sa!) adora idolii.

Erori similare se regăsesc din belșug. Spre exemplu, în Matei 2:17-18, se comentează genocidul lui Irod asupra copiilor din Betleem, folosind cuvintele:

„Atunci s-a împlinit ce fusese vestit prin prorocul Ieremia, care zice: ~ «Un țipăt s-a auzit în Rama, plângere și bocet mult: Rahela își jelea copiii și nu voia să fie mângâiată, pentru că nu mai erau.»”

O mică problemă. Pasajul de referință din Vechiul Testament, Ieremia 31:15, se referă la acest eveniment istoric, și anume la răpirea copiilor Rahelei alături de cei ai comunității israelite, de către Sargon, regele Asiriei. Paralela scripturală nu este una deosebită, deoarece este inexistentă.

Același lucru se întâmplă și cu Matei 27:10, care face referire la fragmentul din Ieremia 32:6-9. În acest caz, citatul la care se face referire, pur și simplu nu există. Mai mult decât atât, Matei 27:10, vorbește despre „țarina olarului”, plătită cu treizeci de bănuți de argint. Ieremia 32:6-9 vorbește despre „câmpul lui Hanameel”, plătit cu șaptesprezece sicli de argint. Astfel, ambele au fost tranzacții separate în timp și spațiu. Orice efort de a pretinde „împlinirea” Scripturilor precedente este doar un capriciu în cel mai bun caz.

Și lista continuă. Putem înțelege de ce unii dintre autorii Noului Testament au căutat validarea acestuia prin pretinderea împlinirii profeției Vechiului Testament. Cu toate acestea, rateurile tactice apar atunci când Scripturile de referință se dovedesc a fi amintite greșit, aplicate în mod fals și inexistente. Departe de a conferi legitimitate, astfel de erori nu fac altceva decât să transforme documentul, la fel ca și pe autorii săi, în ceva îndoielnic.

După ce am atins unele dintre aceste greșeli, haideți să aruncăm acum privirea asupra unei scurte liste (care sigur nu vor fi complete) a acestor inconsistențe clare.

3. Inconsecvențele Noului Testament

(Prima parte)

„*Chiar dacă este aprig, îl vom împlânzi noi.*” – reclamă din *The Times*, Leo Burnett Advertising Agency

Următoarea listă identifică unele dintre cele mai flagrante conflicte din Noul Testament. Scopul acestora nu este, după cum am menționat anterior, acela de a calomnia Biblia, ci să o expunem așa cum este. Aceia care consideră că Noul Testament este Cuvântul infailibil al lui Dumnezeu să ia în considerare următoarea listă în lumina faptului că Dumnezeu nu poate greși. Nici măcar o dată! Acestea fiind spuse, recunoașterea greșelilor din Noul Testament ar trebui să îi motiveze pe căutătorii serioși să caute mai departe.

1. Matei 1:16 și Luca 3:23 – cine a fost tatăl lui Iosif?

Matei 1:16: *Iacov* a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din care S-a născut Isus, care Se cheamă Hristos.

Luca 3:23: Isus avea aproape treizeci de ani când a început să învețe pe norod; și era, cum se credea, fiul lui Iosif, *fiul lui Eli*.

2. Matei 2:14 și Luca 2:39 – către Egipt sau Nazaret?

Matei 2:14: Iosif s-a sculat, a luat Pruncul și pe mama Lui, noaptea, și a plecat în *Egipt*.

Luca 2:39: După ce au împlinit tot ce poruncea Legea Domnului, Iosif și Maria s-au întors în Galileea, în cetatea lor, *Nazaret*.

3. Matei 4:3-9 și Luca 4:3-9 – pietrele în pâine, aruncarea lui jos, apoi adorarea Satanei, sau pietrele în pâine, adorarea Satanei, apoi aruncarea lui jos?

Matei 4:3-9: Satana i-a cerut lui Isus (Pacea fie asupra sa!): „poruncește ca pietrele acestea să se facă pâini.”, apoi „aruncă-Te jos” și, în sfârșit: „Te vei arunca cu fața la pământ și Te vei închina mie.”

Luca 4:3-9: Satana i-a cerut lui Isus (Pacea fie asupra sa!): „poruncește pietrei acesteia să se facă pâine.”, apoi „Te vei închina înaintea mea” și, în sfârșit: „aruncă-Te jos de aici”.

4. Matei 6:9-13 și Luca 11:2-4 – care este versiunea corectă a „Rugăciunii către Domnul?”

Matei 6:9-13: Tatăl nostru care ești în Ceruri! Sfîntească-se Numele Tău; ~ vie Împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în Cer și pe Pămînt. ~ Pâinea noastră cea de toate zilele *dă-ne-o nouă astăzi*; ~ și ne iartă nouă *greșelile noastre, precum și noi iertăm greșităilor noștri*; ~ și nu ne duce în ispită, ci izbăvește-ne de cel rău. *Căci a Ta este Împărăția și puterea și slava în veci. Amin!*

Luca 11:2-4: Tatăl nostru care ești în Ceruri! Sfîntească-se Numele Tău; vie Împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în Cer, așa și pe Pămînt. ~ Pâinea noastră cea de toate zilele *dă-ne-o nouă în fiecare zi*; ~ și ne iartă nouă *păcatele noastre, fiindcă și noi iertăm oricui ne este dator*; și nu ne duce în ispită, ci izbăvește-ne de cel rău.

5. Matei 7:7-8 și Luca 13:24 – Toți cei care vor căuta vor găsi... sau nu?

Matei 7:7-8: Cereți, și vi se va da; căutați și veți găsi; bateți, și vi se va deschide. ~ *Căci oricine cere capătă*; cine caută găsește; și celui ce bate i se deschide.

Luca 13:24: Nevoiți-vă să intrați pe ușa cea strîmtă. Căci vă spun că mulți *vor căuta să intre, și nu vor putea*.

6. Matei 8:5 și Luca 7:3-7 – Sutașul a venit el însuși sau a trimis un mesager?

Matei 8:5: Pe cînd intra Isus în Capernaum, *s-a apropiat de El un sutaș...*

Luca 7:3-7: Fiindcă auzise vorbindu-se despre Isus, sutașul *a trimis la El pe niște bătrîni* ai iudeilor, ca să-L roage

să vină să vindece pe robul lui. ~ Aceștia au venit la Isus, L-au rugat cu tot dinadinsul și au zis: „Face să-i faci acest bine; ~ căci iubește neamul nostru și el ne-a zidit sinagoga.” ~ Isus a plecat cu ei; dar nu era departe de casă, când sutașul ***a trimis la El pe niște prieteni*** să-I spună: „Doamne, nu Te mai osteni atâta, pentru că nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu. ~ De aceea ***nici nu m-am socotit vrednic să vin eu însumi*** la Tine. Ci zi o vorbă, și robul meu va fi tămăduit.”

7. Matei 8:28 și Luca 8:27 – Unul sau doi bărbați?

Matei 8:28: Când a ajuns Isus de partea cealaltă, în ținutul Gadarenilor, L-au întâmpinat ***doi îndrăciți*** care ieșeau din morminte. Erau așa de cumpliți, că nimeni nu putea trece pe drumul acela.

Luca 8:27: Când a ieșit Isus la țärm, L-a întâmpinat ***un om din cetate***, stăpânit de mai mulți draci. De multă vreme nu se îmbrăca în haină și nu-și avea locuința într-o casă, ci în morminte.

8. Matei 9:18 și Marcu 5:22-23 – Mort sau nu?

Matei 9:18: Pe când le spunea Isus aceste vorbe, iată că a venit unul din fruntașii sinagogii, I s-a închinat și I-a zis: „***Fiica mea adineaori a murit***; dar vino de pune-Ți mâinile peste ea, și va învia.”

Marcu 5:22-23: Atunci a venit unul din fruntașii sinagogii, numit Iair. Cum L-a văzut, fruntașul s-a aruncat la picioarele Lui ~ și I-a făcut următoarea rugămintă stăruitoare: „***Fetița mea trage să moară***; rogu-Te, vino de-Ți pune mâinile peste ea, ca să se facă sănătoasă și să trăiască.”

9. Matei 10:2-4 și Luca 6:13-16 – Cine a fost apostol, Levi (zis și Tadeu) sau Iuda, fiul lui iacov?

Matei 10:2-4: 2. Iată numele celor doisprezece apostoli: Cel dintâi, Simon, zis Petru, și Andrei, fratele lui; Iacov, fiul lui Zebedei, și Ioan, fratele lui; ~ Filip și Bartolomeu; Toma și Matei, vameșul; Iacov, fiul lui Alfeu, **și Levi, zis și Tadeu.**

Luca 6:13-16: Când s-a făcut ziuă, a chemat pe ucenicii Săi și a ales dintre ei doisprezece, pe care i-a numit apostoli, și anume: ~ pe Simon, pe care l-a numit și Petru; pe Andrei, fratele lui; pe Iacov; pe Ioan; pe Filip; pe Bartolomeu; ~ pe Matei; pe Toma; pe Iacov, fiul lui Alfeu; pe Simon, numit zelotul; ~ pe **Iuda, fiul lui Iacov**; și pe Iuda Iscarioteanul, care s-a făcut vânzător.

10. Matei 10:10 și Marcu 6-8 – Să își cu ei un toiag sau nu?

Matei 10:10: Nici traistă pentru drum, nici două haine, nici încălțăminte, **nici toiag**, căci vrednic este lucrătorul de hrana lui.

Marcu 6:8: Le-a poruncit **să nu ia nimic cu ei pe drum decât un toiag**; să n-aibă nici pâine, nici traistă, nici bani de aramă la brâu.

11. Matei 11:13-14, 17:11-13 și Ioan 1:21 – Ioan Botezătorul a fost Ilie sau nu?

Matei 11:13-14: Căci *până la Ioan* au prorocit toți Prorocii și Legea. ~ Și, dacă vreți să înțelegeți, *el este Ilie care trebuia să vină*.

Matei 17:11-13: Drept răspuns, Isus le-a zis: „Este adevărat că trebuie să vină întâi Ilie și să așeze din nou toate lucrurile. ~ Dar vă spun că *Ilie a și venit*, și ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el ce au vrut. Tot așa are să sufere și Fiul omului din partea lor.” ~ Ucenicii au înțeles atunci că *le vorbise despre Ioan Botezătorul*.

Ioan 1:21: Și ei l-au întreat: „Dar cine ești? *Ești Ilie?*” Și el a zis: „*Nu sunt!*” „Ești prorocul?” Și el a răspuns: „Nu!”

12. Matei 12:39 (semnul lui Ioan a fost singurul semn) vs. Marcu 8:12 (niciun semn nu a fost trimis) vs. Luca 7:22 și 11:20 (afirmă că miracolele sunt semne) – care dintre ele?

Matei 12:39: Drept răspuns, El le-a zis: „Un neam viclean și preacurvar cere un semn; dar nu i se va da alt semn, *decât semnul prorocului Iona*.”

Marcu 8:12: Isus a suspinat adânc în duhul Său și a zis: „Pentru ce cere neamul acesta un semn? Adevărat vă spun că neamului acestuia *nu i se va da deloc un semn*.”

Luca 7:22: Și, drept răspuns, le-a zis: „Duceți-vă de spuneți lui Ioan ce ați văzut și auzit: orbii văd, șchiopii umblă, leproșii sunt curățați, surzii aud, morții învie, și săracilor li se propovăduiește Evanghelia.”

Luca 11:20: Dar, dacă Eu scot dracii cu degetul lui Dumnezeu, Împărăția lui Dumnezeu a ajuns până la voi.

13. Matei 15:22 și Marcu 7:26 – Femeia era din Canaan sau din Grecia?

Matei 15:22: Și iată că o *femeie canaanită* a venit din ținuturile acelea și a început să strige către El: „Ai milă de mine, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este muncită rău de un drac.”

Marcu 7:26: *Femeia aceasta era o grecoaică*, de obârșie siro-feniciană. Ea Îl ruga să scoată pe dracul din fiica ei.

14. Matei 20:29-30 și Marcu 10:46-47 – Unul sau doi orbi?

Matei 20:29-30: Când au ieșit din Ierihon, o mare gloată a mers după Isus. ~ Și *doi orbi* ședea lângă drum. Ei au auzit că trece Isus și au început să strige: „Ai milă de noi, Doamne, Fiul lui David!”

Marcu 10:46-47: Au ajuns la Ierihon. Și pe când ieșea Isus din Ierihon cu ucenicii Săi și cu o mare mulțime de oameni, fiul lui Timeu, *Bartimeu*, **un cerșetor orb**, ședea jos lângă drum și cerea de milă. ~ El a auzit că trece Isus din Nazaret și a început să strige: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!”

15. Matei 21:1-2 și Marcu 11:1-2 – A fost prezent măgarul sau nu? Aduceți-l „pe el” (măgărușul) sau „pe ei” (măgărița și măgărușul)?

Matei 21:1-2: Când s-au apropiat de Ierusalim și au ajuns la Betfaghe, înspre Muntele Măslinilor, Isus a trimis doi ucenici ~ și le-a zis: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră: în el veți găsi îndată ***o măgăriță*** legată și ***un măgaruș împreună cu ea; dezlegați-i și aduceți-i*** la Mine.”

Marcu 11:1-2: Când s-au apropiat de Ierusalim și au fost lângă Betfaghe și Betania, înspre Muntele Măslinilor, Isus a trimis pe doi din ucenicii Săi ~ și le-a zis: „Duceți-vă în satul dinaintea voastră: îndată ce veți intra în el, veți găsi ***un măgaruș legat***, pe care n-a încălecat încă niciun om; ***dezlegați-l și aduceți-Mi-l.***”

16. Matei 26:74-75 și Marcu 14:72 – Înainte ca să cânte cocoșul o dată sau de două ori?

Matei 26:74-75: Atunci el a început să se blesteme și să se jure, zicând: „Nu cunosc pe Omul acesta!” ***În clipa aceea a cântat cocoșul.*** ~ Și Petru și-a adus aminte de vorba pe care i-o spusese Isus: „***Înainte ca să cânte cocoșul***, te vei lepăda de Mine de trei ori.” Și a ieșit afară și a plâns cu amar.

Marcu 14:72: ***Îndată a cântat cocoșul a doua oară.*** Și Petru și-a adus aminte de vorba pe care i-o spusese Isus: „***Înainte ca să cânte cocoșul de două ori***, te vei lepăda de Mine de trei ori.” Și gândindu-se la acest lucru, a început să plângă.

17. Matei 27:5 și Faptele Apostolilor 1:18 – Cum a murit Iuda?

Matei 27:5: Iuda a aruncat arginții în Templu și ***s-a dus de s-a spânzurat.***

Faptele Apostolilor 1:18: Omul acesta a dobândit un ogor cu plata nelegiurii lui, *a căzut cu capul în jos*, a plesnit în două prin mijloc și i s-au vărsat toate măruntaiele.

18. Matei 27:11-14 (Isus i-a răspuns lui Pilat „Este precum spui” și nimic mai mult) și Ioan 18:33-37 (Isus și Pilat au purtat o conversație)

Matei 27:11-14: Isus S-a înfățișat înaintea dregătorului. Dregătorul L-a întrebat: „Ești Tu «Împăratul iudeilor?»” „Da”, i-a răspuns Isus, „sunt.” ~ Dar n-a răspuns nimic la învinuirile preoților celor mai de seamă și bătrânilor. ~ Atunci Pilat I-a zis: „N-auzi de câte lucruri Te învinuiesc ei?” ~ **Isus nu i-a răspuns la niciun cuvânt**, așa că se mira foarte mult dregătorul.

Ioan 18:33-37: Pilat a intrat iarăși în odaia de judecată, a chemat pe Isus și I-a zis: „Ești Tu Împăratul iudeilor?” ~ Isus i-a răspuns: „De la tine însuși zici lucrul acesta sau ți l-au spus alții despre Mine?” ~ Pilat a răspuns: „Eu sunt iudeu? Neamul Tău și preoții cei mai de seamă Te-au dat în mâna mea: ce ai făcut?” ~ „Împărăția Mea nu este din lumea aceasta”, a răspuns Isus. „Dacă ar fi Împărăția Mea din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu dat în mâinile iudeilor; dar acum, Împărăția Mea nu este de aici.” ~ „Atunci un Împărat tot ești!”, I-a zis Pilat. „Da”, a răspuns Isus. „Eu sunt Împărat. Eu pentru aceasta M-am născut și am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.”

19. Matei 27:28 (haină stacojie) vs. Ioan 19:2 (haină de purpură)

Matei 27:28: L-au dezbrăcat de hainele Lui și L-au îmbrăcat cu o *haină stacojie*.

Ioan 19:2: Ostașii au împletit o cunună de spini, I-au pus-o pe cap și L-au îmbrăcat cu o *haină de purpură*.

20. Matei 27:34 și Marcu 15:23 – Vin amestecat cu fiere sau cu smirnă? A avut gust sau nu?

Matei 27:34: I-au dat să bea *vin amestecat cu fiere*; dar, când l-a gustat, n-a vrut să bea.

Marcu 15:23: I-au dat să bea *vin amestecat cu smirnă*, dar El nu l-a luat.

21. Marcu 15:25 și Ioan 19:14-15 – Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost crucificat în ceasul al treilea sau cel de al șaselea ceas?

Marcu 15:25: Când L-au răstignit, *era ceasul al treilea*.

Ioan 19:14-15: Era ziua Pregătirii Paștilor, *cam pe la ceasul al șaselea*. Pilat a zis iudeilor: „Iată Împăratul vostru!” ~ Dar ei au strigat: „Ia-L, ia-L, răstignește-L!” „Să răstignesc pe «Împăratul vostru?»”, le-a zis Pilat. Preoții cei mai de seamă au răspuns: „Noi n-avem alt împărat decât pe cezarul!”

22. Luca 1:15, 1:41, 1:67, 2:25 și Ioan 7:39 – Îi fusese dat „Duhul Sfânt” sau nu?

Luca 1:15: Căci va fi mare înaintea Domnului. Nu va bea nici vin, nici băutură amețitoare și *se va umple de Duhul Sfânt* încă din pântecul maicii sale.

Luca 1:41: Cum a auzit Elisabeta urarea Mariei, i-a săltat pruncul în pântec, și Elisabeta *s-a umplut de Duhul Sfânt*.

Luca 1:67: Zaharia, tatăl lui, *s-a umplut de Duhul Sfânt*, a prorocit și zis...

Luca 2:25: Și iată că în Ierusalim era un om numit Simeon. Omul acesta ducea o viață sfântă și era cu frica lui Dumnezeu. El aștepta mângâierea lui Israel, și *Duhul Sfânt era peste el*.

Ioan, 7:39: Spunea cuvintele acestea despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce vor crede în El. Căci *Duhul Sfânt încă nu fusese dat*, fiindcă Isus nu fusese încă proslăvit.

23. Luca 2:10-14 și Luca 12:49-53 – Un profet anunțat de îngerii ca fiind aducătorul de pace pe Pământ, între oamenii plăcuți sau va aduce focul și dezbinarea?

Luca 2:10-14: Dar îngerul le-a zis: „Nu vă temeți: căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru tot norodul: ~ astăzi, în cetatea lui David, vi S-a născut un Mântuitor, care este Hristos, Domnul. ~ Iată semnul, după care-L veți cunoaște: veți găsi un Prunc înfășat în scutece și culcat într-o iesle.” ~ Și deodată, împreună cu îngerul, s-a unit o mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumnezeu și zicând: ~ „Slavă lui Dumnezeu în locurile preafinalte și *pace pe pământ între oamenii plăcuți Lui*.”

Luca 12:49-53: Eu *am venit să arunc un foc pe Pământ*. Și ce vreau decât să fie aprins chiar acum! ~ Am un botez cu care trebuie să fiu botezat și cât de mult doresc să se îndeplinească! ~ *Credeți că am venit să aduc pace pe Pământ? Eu vă spun: nu; ci mai degrabă dezbinare*. ~ Căci, de acum înainte, din cinci care vor fi într-o casă, trei vor fi dezbinați împotriva a doi, și doi împotriva a trei. ~ Tatăl va fi dezbinat împotriva fiului, și fiul împotriva tatălui; mama împotriva fiicei, și fiica împotriva mamei; soacra împotriva nurorii, și nora împotriva soacrei.

24. Luca 23:39-40 și Marcu 15:31-32 – Un hoț l-a apărât pe Isus (Pacea fie asupra sa!) sau nu?

Luca 23:39-40: Unul din tâlharii răstigniți *Îl batjocorea* și zicea: „Nu ești Tu Hristosul? Mântuiește-Te pe Tine însuși și mântuiește-ne și pe noi!” ~ *Dar celălalt l-a înfruntat și i-a zis:* „Nu te temi tu de Dumnezeu, tu, care ești sub aceeași osândă?”

Marcu 15:31-32: Tot astfel și preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii, își băteau joc de El între ei și ziceau: „Pe alții i-a mântuit, și pe Sine însuși nu Se poate mântui! ~ Hristosul, Împăratul lui Israel, să Se coboare acum de pe cruce, ca să vedem și să credem!” *Cei răstigniți împreună cu El, de asemenea, își băteau joc de El.*

25. Luca 14:26 și 1 Ioan 3:15 – Să îl urăști pe fratele tău sau nu?

Luca 14:26: Dacă vine cineva la Mine, și *nu urăște pe tatăl său, pe mama sa, pe nevasta sa, pe copiii săi, pe frații*

săi, pe surorile sale, ba chiar însăși viața sa, nu poate fi ucenicul Meu.

1 **Ioan 3:15**: *Oricine urăște pe fratele său este un ucigaș*; și știți că niciun ucigaș n-are viața veșnică rămânând în el.

26. Luca 23:26, Matei 27:32, Marcu 15:21 vs. Ioan 19:17 – Cine a purtat crucea, Simon sau Isus (Pacea fie asupra sa!)?

Luca 23:26: Pe când Îl duceau să-L răstignească, au pus mâna pe un anume *Simon din Cirena*, care se întorcea de la câmp; și i-au pus crucea în spinare, ca s-o ducă după Isus.

Matei 27:32: Pe când ieșeau afară din cetate, au întâlnit *pe un om din Cirene, numit Simon*, și l-au silit să ducă crucea lui Isus.

Marcu 15:21: Au silit să ducă crucea lui Isus pe un trecător care se întorcea de la câmp, numit *Simon din Cirena*, tatăl lui Alexandru și al lui Ruf.

Ioan 19:17: *Isus, ducându-și crucea*, a ajuns la locul zis al „Căpățâni”, care în evreiește se cheamă „Golgota”.

27. Luca 23:43 și Ioan 20:17 – S-a suit la Cer sau nu?

Luca 23:43: Isus a răspuns: „Adevărat îți spun că *astăzi* vei fi cu Mine în Rai.” (i-a spus unuia dintre cei răstigniți în seara propriei sale răstigniri, prezicând ascensiunea sa la Cer *chiar în acea zi*).

Ioan 20:17: „Nu mă ține”, i-a zis Isus, „căci *încă nu M-am suit la Tatăl Meu*. Ci, du-te la frații Mei și spune-le că Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, la Dumnezeuul Meu și Dumnezeuul vostru.” (i-a spus Mariei Magdalena *la două zile* de la răstignire)

28. Luca 23:46 vs. Ioan 19:30 – Ultimele cuvinte ale lui Isus (Pacea fie asupra sa!) au fost: „Tată, în mâinile Tale Îmi încredințez duhul!” sau „S-a isprăvit!”?

Luca 23:46: Isus a strigat cu glas tare: „Tată, *în mâinile Tale Îmi încredințez duhul!*” Și, când a zis aceste vorbe, Și-a dat duhul.

Ioan 19:30: Când a luat Isus oțetul, a zis: „*S-a isprăvit!*” Apoi Și-a plecat capul și Și-a dat duhul.

29. Ioan 1:18, 1 Ioan 4:12, 1 Timotei 6:16 (Dumnezeu nu poate fi văzut) vs. Geneza 12:7, 17:1, 18:1, 26:2, 32:30; Exodul 3:16, 6:2-3; 24:9; 33:11, 33:23; Numere 14:14, Amos 9:1 (Dumnezeu poate fi văzut)

Spre exemplu, în Ioan 1:18 și 1 Ioan 4:12 putem citi:

„Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu...”

În Geneza 12:7 apare:

„...Avram a zidit acolo un altar Domnului care i Se arătase.”

În Geneza 32:30, găsim:

„Iacov a pus locului acelaia numele Peniel; «căci», a zis el, «*am văzut pe Dumnezeu față în față și totuși am scăpat cu viață.*»”

În Exod 6:2-3:

„Dumnezeu a mai vorbit lui Moise și i-a zis: «Eu sunt Domnul. ~ Eu *M-am arătat lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov, ca Dumnezeul cel Atotputernic; dar n-am fost cunoscut de el sub Numele Meu ca „Domnul.”*»”

30. Ioan 5:31 și Ioan 8:14 – Mărturia lui Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost adevărată sau nu?

Ioan 5:31: Dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, mărturia Mea *nu este adevărată*.

Ioan 8:14: Drept răspuns, Isus le-a zis: „Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine însumi, totuși mărturia Mea *este adevărată*, căci Eu știu de unde am venit și unde Mă duc...”

31. Faptele Apostolilor 9:8 și Faptele Apostolilor 22:9 – Oamenii care-l însoțeau i-au auzit vocea sau nu?

Faptele Apostolilor 9:7: Oamenii care-l însoțeau au rămas încremeniți; *auzeau în adevăr glasul*, dar nu vedeau pe nimeni.

Faptele Apostolilor 26:14: Cei ce erau cu mine au văzut bine lumina și s-au înfricoșat; *dar n-au auzit glasul* Celui ce vorbea.

32. Faptele Apostolilor 9:7 și Faptele Apostolilor 26:14 – Companionii lui Pavel au căzut la pământ sau au rămas încremeniți?

Faptele Apostolilor 9:7: Oamenii care-l însoțeau *au rămas încremeniți*; auzeau în adevăr glasul, dar nu vedeau pe nimeni.

Faptele Apostolilor 26:14: *Am căzut cu toții la pământ*; și eu am auzit un glas care-mi zicea în limba evreiască: „Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești? Îți este greu să arunci cu piciorul înapoi în vârful unui țepuș.”

33. Matei 1:6-16 și Luca 3:23-31 – douăzeci și șase sau patruzeci de generații au fost între David și Iosif?

Aceste două genealogii nu se potrivesc. Nici măcar două nume nu corespundă într-o secvență cu excepția ultimului, Iosif, care prin nicio prelungire a imaginației nu poate fi adevăratul tată al lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Cu alte cuvinte, dacă Isus (Pacea fie asupra sa!) a fost „fiul lui Dumnezeu”, Dumnezeu i-ar fi lăsat numele fără niciun fel de filiație, nu o dată, ci de două ori? Nepotrivirile din lista numelor este după cum urmează:

Nr.	Matei	Luca	Nr.	Matei	Luca
	[1:1-17]	[3:23-28]		[1:1-17]	[3:23-28]
1.	David	David	22.	Zorobabel	Salatiel
2.	Solomon	Natan	23.	Abiud	Zorobabel

3.	Roboam	Matata	24.	Eliachim	Resa
4.	Abia	Mena	25.	Azor	Ioanan
5.	Asa	Melea	26.	Sadoc	Ioda
6.	Iosafat	Eliachim	27.	Achim	Iosif (nicio relație cu Maria)
7.	Ioram	Ionam	28.	Eliud	Semei
8.	...	Iosif	29.	Eleazar	Matatia
9.	...	Iuda	30.	Matan	Maat
10.	...	Simeon	31.	Iacov	Nagai
11.	Ozia	Levi	32.	Iosif (soțul Mariei)	Esli
12.	Ioatam	Matat	33.		Naum
13.	Ahaz	Iorim	34.		Amos
14.	Ezechia	Eliezer	35.		Matatia
15.	Manase	Isus	36.		Iosif (nicio relație cu Maria)
16.	Aman	Er	37.		Ianai
17.	Iosia	Elmadam	38.		Melhi
18.	...	Cosam	39.		Levi
19.	Iehonia	Adi	40.		Matat

20.	Salatiel	Melhi	41.		Eli
21.	...	Neri	42.		Iosif (soțul Mariei)

Apologeții creștini apără această nepotrivire pretinzând faptul că una dintre genealogiile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) este după mamă, iar cea de a doua este dată de soțul mamei, Iosif. Cu toate acestea, mulți consideră că această apărare este una dintre încercările de apărare inacceptabile: „crede ceea ce spun, nu ceea ce vezi cu propriii tăi ochi”, după cum pretind ei, însă Biblia a definit în mod clar linia genealogică prin soțul Fecioarei Maria, Iosif.

3. Inconsecvențele Noului Testament *(Partea a doua)*

„Cel mai bun, atunci când este stricat, devine cel mai rău”
– Proverb latin (Corruptio optimi pessima)

În ciuda tuturor dovezilor care arată contrariul, mulți creștini cred că Noul Testament este Cuvântul inefabil al lui Dumnezeu. Chiar și Pavel a respins această pretindere în 1 Corinteni, 7:12:

„Celorlalți le zic eu, nu Domnul...”

arătând că ceea ce urmează este de la el și nu de la Dumnezeu. Așadar, această secțiune din Biblie, după propria mărturisire a lui Pavel, nu este Cuvântul lui Dumnezeu. 1 Corinteni 1:16, arată că Pavel nu își amintește dacă a mai botezat pe altcineva în afară de Crisp, Gaiu și casa lui Ștefana:

„Da, am mai botezat și casa lui Ștefana; încolo, nu știu să mai fi botezat pe altcineva.”

Acum, aceasta sună a fi Cuvântul lui Dumnezeu? Oare Dumnezeu ar spune: „Pavel i-a botezat pe Crisp, Gaiu și casa lui Ștefana și, posibil, au mai fost și alții. Însă, aceasta s-a întâmplat cu mult timp în urmă și, ei bine, știți, s-au întâmplat multe de atunci. Este totul cam confuz pentru Mine în acest moment.”?!

1 Corinteni 7:25-26, arată că Pavel ar fi scris:

„Cât despre fecioare, n-am o poruncă din partea Domnului. Le dau însă un sfat, ca unul care am căpătat de la Domnul harul să fiu vrednic de crezare. ~ Iată, dar, *ce cred eu că este bine*, având în vedere strâmtorarea de acum...”

În 2 Corinteni 11:17, putem citi:

„Ce spun în această îndrăzneală, ca să mă laud, nu spun după Domnul, ci ca și cum aş spune din nebunie.”

Din nou, poate cineva crede că acesta este Cuvântul lui Dumnezeu?! Pavel a recunoscut că a răspuns fără a avea călăuzirea lui Dumnezeu și fără Autoritate Divină și că el, personal, consideră că are această natură într-un loc și că este cuprins de nebunie în celălalt loc.

Pavel și-a justificat prezumția de a avea autoritate divină cu următoarele cuvinte:

„...Și cred că și eu am Duhul lui Dumnezeu.” (1 Corinteni 7:40)

Problema este că sunt o mulțime de oameni care au pretins că au „Duhul lui Dumnezeu” în timp ce făceau lucruri

ciudate și rele în același timp. Așadar, mărturisirea lui Pavel trebuie să fie admirată sau condamnată? Oricum am răspunde la această întrebare, ideea este că, în timp ce mărturisirile oamenilor pot fi schimbătoare, nu se întâmplă același lucru și cu Creatorul, care este Atoatecunoscător și Atotputernic. Dumnezeu nu va spune niciodată: „Presupun...” la fel cum a făcut Pavel.

„Forțele de rezervă” ale apărătorilor Bibliei susțin că Noul Testament nu este literal Cuvântul lui Dumnezeu, ci Cuvântul *inspirat* de Dumnezeu. O astfel de supoziție își găsește resursele în 2 Timotei 3:16, care afirmă ceea ce este evident:

„Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu...”

Aceasta nu arată că ceva poate deveni o Scriptură doar prin numirea aceluia lucru astfel. Doar pentru că un consiliu ecumenic a canonizat patru Evanghelii pentru a le exclude și distruge pe celelalte mii de Evanghelii, aceasta nu le transformă în niște Scripturi. Dovada nu se găsește în opinia unor oameni, chiar dacă aceștia sunt unanimi, ci în originea divină a acesteia, după cum arată dovezile interne și externe. Aceste cărți care au picat testul originii divine și/sau se poate presupune că inspirația a fost impură încă de la început sau denaturată. Pur și simplu nu stă în Natura perfectă a lui Dumnezeu să reveleze sau să insufle greșeli.

Isaia 40:8, ne ajută să definim măsura după care autenticitatea Revelației poate fi determinată:

„Iarba se usucă, floarea cade; dar Cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veac.”

Nu avem nevoie de nicio întrebare cu privire la sursa textului din Isaia 40:8, deoarece adevărul afirmației este

evident, atemporal și de netăgăduit – Cuvântul (însemnând învățăturile) lui Dumnezeu rămâne pentru eternitate. Totuși, problema este că nu toate Cărțile „rămân pentru eternitate”, fapt evident din lungimea listei deformărilor din capitolul precedent. Și dacă „**Cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veac**”, însemnând că nu se va pierde niciodată, atunci unde este Evanghelia originală a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) dacă nu s-a pierdut? Nu există niciun învățat în textele biblice care să contrazică faptul că nicio singură pagină din Evanghelia lui Isus (Pacea fie asupra sa!) nu există. Mai mult decât atât, cu învățații de partea noastră, putem să ajungem la propria noastră concluzie: Isus (Pacea fie asupra sa!) vorbea aramaica și nu greaca. Cel mai vechi manuscris canonic cunoscut ca fiind „adevărata Evanghelie” datează din secolul al patrulea d.H. Și este scrisă în mod predominant într-o limbă pe care Isus (Pacea fie asupra sa!) nu a vorbit-o vreodată: *Koiné*, greaca. Scrisă aproape în totalitate de autori necunoscuți, având motivații necunoscute și presărată cu greșeli ușor de identificat și nedumnezeiești, vidul lăsat de pierderea Evangheliei originale a lui Isus (Pacea fie asupra sa!) este slab compensată. Greșelile și inconsistențele întâlnite chiar și în cele mai vechi manuscrise care au supraviețuit sunt atât de numeroase încât C. J. Cadou, profesor de istorie a bisericii la Oxford, a scris:

„Așadar, în cele patru Evanghelii, principalele documente la care trebuie să mergem dacă vrem să umplem toate golurile din schița provenită, dacă punem la un loc și celelalte surse, vom găsi materiale foarte diferite în ceea ce privește calitatea și credibilitatea. Așadar, preponderent este elementul incertitudinii, care ne aduce tentația de a lăsa jos toate instrumentele încă de la început și să declarăm această sarcină lipsită de speranță. Inconsistențele și improbabilitățile istorice din anumite părți ale Evangheliei formează anumite

argumente avansate în favoarea teoriei mitului lui Hristos. Totuși, acestea sunt în întregime compensate – după cum am arătat – de considerațiile altora. Însă, discrepanțele și incertitudinile care rămân sunt serioase și, în consecință, mulți oameni ai lumii moderne, care nu au nicio îndoială cu privire la existența reală a lui Isus, privesc ca fiind lipsită de speranță orice încercare de a distinge adevărul istoric de chestiunile legendare și mitice pe care Evangheliile le conțin și să reconstruiască povestea misiunii lui Isus din rămășițe mult mai istorice.”

Cadoux nu este singur în această opinie. Orice căutător serios va recunoaște imediat frustrarea care există printre teologii creștini, datorate în mare parte lipsei Scripturii originale, autorilor identificabili și a călăuzirii definitive. Spre exemplu, Robert W. Funk, înălțatul fondator al Seminarului lui Isus, a spus cu privire la acest fapt:

„Pentru a se adăuga la această problemă, nici măcar două copii ale oricărei Cărți a Noului Testament nu sunt exact la fel, din moment ce toate sunt scrise de mâna omului. S-a estimat că există peste șaptezeci de mii de variante semnificative în ceea ce privește manuscrisele grecești ale Noului Testament în sine. Acest munte de variante au fost reduse la un număr manevrabil de către edițiile critice moderne, care sortează, evaluează și alege printre miriadele de posibilități. Edițiile critice ale Noului Testament grecesc folosite de către învățați sunt, de fapt, creațiile criticilor textuali și ale editorilor. Ele nu sunt identice cu niciunul dintre manuscrisele străvechi rămase. Ele sunt un amestec al mai multor versiuni.”

Profesorul Dummelow, de la Cambridge, a atribuit această lipsă de etică în evidențele scripturale modului în care toate aceste variante textuale au apărut:

„Uneori, un copist nu pune ceea ce era în text, ci ceea ce crede el că ar trebui să fie în interior. El se va încrede într-o memorie nestatornică sau chiar va crea un text ce va fi în concordanță cu ideile școlii de care aparține. Pe lângă aceasta, un număr enorm de copii au fost păstrate. Versiunilor și citatelor aparținând preoților creștini li s-au adăugat aproximativ patru mii de manuscrise grecești ale Noului Testament cunoscute.¹ Drept rezultat, varietățile lecturii sunt considerabile.”

Pentru ca cele de mai sus să nu fie considerate doar o opinie personală, trebuie să știți că acest citat a fost extras dintr-o operă derivată din munca a patruzeci și doi de învățați creștini cu reputație internațională. Ne putem întreba, în mod corect, de ce un asemenea grup de învățați distinși ar critica propria lor cale de călăuzire dacă nu din dorința de a se dedica adevărului.

Alți învățați au oferit propria lor explicație pentru numeroasele variante ale textelor biblice:

„Modalitățile de vorbire din cea de a patra Evanghelie (chiar și dincolo de vorbirea mesianică de la început) sunt foarte diferite de cele sinoptice și la fel se întâmplă și cu comentariile existente în cea de a patra Evanghelie în sine, care nu pot fi la fel de fiabile ca înregistrările a ceea ce Isus a spus: veridicitatea literară din Antichitate nu a interzis, așa cum o face acum, atribuirea de discursuri ficționale unor

---

¹ Această notă este mult mai veche, datele prezente ne arată că au fost descoperite 5700 de manuscrise

personaje istorice: cei mai buni istorici străvechi făcuseră o practică din a compune și atribui discursuri în acest fel.”

Reverendul J. R. Findlay a spus:

„Niciuna dintre scrierile evanghelice produse în acest mod, nici chiar cele existente acum în Noul Testament, nu a susținut că vreun aspect al scrierilor sale ar avea autoritate canonică; la fel a fost și rezultatul dorinței de a prezenta ceea ce era cunoscut sau ceea ce se credea despre Hristos cu scopul de a satisface nevoile religioase ale comunității pentru care textele au fost scrise.”

Findlay a remarcat faptul că Evangheliile apocrife pot fi aplicate în același mod și Evangheliilor canonice:

„Dorința va apărea în mod natural pentru o prezentare a faptelor evanghelice care să fie în armonie cu ideile și sentimentele predominante. Dacă această dorință trebuia satisfăcută, câteva manipulări ale tradiției general acceptate erau necesare, însă aceasta nu părea o problemă importantă într-o perioadă în care exista o lipsă de conștiință pentru obligația de a descrie lucrurile așa cum au fost în realitate. Aceste Evanghelii au fost create, fapt care reflectă cu claritate concepțiile derivate din nevoile practice ale comunității pentru care acestea au fost scrise. În interiorul acestora, materialul tradițional a fost folosit, însă nu a existat niciun pic de ezitare în modificarea, adăugarea sau scoaterea a ceea ce nu corespundea scopului scriitorului.”

Sau, într-un limbaj mai simplu:

„Pentru creștinii timpurii care au realizat aceste povești pe care le avem acum în Evangheliile, era ceva legitimat și necesar să schimbe faptele istorice cu scopul de a crea un punct de vedere teologic.”

Faptul că autorii Evangheliilor au modificat textele pentru a le potrivi propriilor țeluri este un fapt bine-cunoscut printre învățați, iar aceasta a dat naștere unei metodologii particulare a analizei Evangheliilor, cunoscută sub numele de reeditare critică. Munca celor care reeditează în mod critic textele evanghelice constă în a ghici intențiile fiecărui autor în parte, a posturii teologice și a scopului evanghelic prin intermediul analizei formei evanghelice și a modificărilor editoriale – printre acestea fiind incluse inserările, ștergerile, reinterpretările și rearanjamentele – făcute surselor de la care fiecare Evanghelie a derivat.

Chiar dacă suntem de acord cu argumentul conform căruia Noul Testament este o sursă lipsită de încredere în ceea ce privește adevărul, tăcerea autorităților bisericești în fața unor astfel de critici sugerează un acord tacit. Însă, oricare este motivul unei atât de vaste variabilități a textelor scripturale, rămâne faptul că ele diferă și această lipsă de uniformitate desființează pretinderea infailibilității textului biblic. Cu toate aceste inconsistențe, trebuie să ne întrebăm de ce cărți aflate în contradicție au fost canonizate împreună. Răspunsul simplu este acela că aceste scrieri creștine au servit cel mai bine scopului bisericii timpurii. Nu este acesta, oare, un gând înfricoșător?! Acesta ne conduce la întrebarea: „Cum a derivat canonul Noului Testament?!” De aceea, haideți să ne întoarcem privirile spre următorul subiect.

5. Probleme legate de canonul Noului Testament

*„Am necinstit istoria, însă, cel puțin, am avut copiii săi.” –
Alexandre Dumas*

Conform Dicționarului Biblic Harper:

„Canonul Noului Testament are, de asemenea, o istorie complexă și instabilă... nicio listă canonică nu apare înainte de anul 150 d.H..”

John Reumann, în cartea sa, *Varietatea și unitatea în ideile Noului Testament*, comenta:

„Canonul, ca și colecție, devine mult mai problematic atunci când cineva vede cât de variate sunt scrierile care au fost incluse (și cum câteva dintre cele lăsate pe din afară fără nicio semnificație intrinsecă inferioară a stilului sau a datelor) și cum diferă părerile asupra unora dintre aceste scrieri în secolele patristice.”

Graham Stanton a adăugat:

„Biserica timpurie a păstrat patru Evanghelii în loc să recunoască jena existentă asupra acestor diferențe...”

Nu în ultimul rând, *Noua Enciclopedie Catolică* pretinde:

„Toate cărțile din interiorul canonului au fost inspirate divin, însă există o dezbatere asupra faptului dacă nu ar putea exista și alte cărți inspirate divin, dar care, din cauza pierderii sale, nu se află în canon. Biserica nu și-a pus această întrebare. Opinia generală este aceea că, probabil, unele dintre cărțile inspirate divin s-au pierdut.”

De ce există această suspiciune ascunsă că unele cărți ar fi fost pierdute? Evidențele Biblice – 1 Corinteni 5:9 și 2 Corinteni 2:3-9, 7:8-12 – arată faptul că două dintre Epistolele lui Pavel au dispărut. Pavel vorbește de asemenea despre „epistola din Laodicea” în Coloseni 4:16 – unde este aceasta?

Mai mult decât atât, între 1 Cronici 29:29, 2 Cronici 9:29 și 2 Cronici 12:15, un total de șase cărți sunt pomenite în Vechiul Testament. Așadar, aceste materiale au fost pierdute cel mai probabil. Cât de mult *a fost adăugat* în mod necorespunzător este încă o chestiune disputată.

Dincolo de aceste cărți care au fost pierdute, alte cinci (2 Petru, 2 Ioan, 3 Ioan, Iacob și Iuda) au fost anulate din cauza atribuțiilor lor îndoielnice. Mai mult decât atât, canonicitatea a fost pretinsă pentru alte cărți, după scufundarea în obscuritate a textelor apocrife și legitimitatea cărților. Evrei și Apocalipsa lui Ioan a rămas un subiect dezbătut până în zilele noastre. Această controversă s-a dovedit atât de problematică încât s-a căutat o rezolvare pentru aceasta. În consecință, după mai multe mii de ani de indecizie și dezbateri, definiția canonului biblic a fost oferită în cadrul Consiliului de la Trent, din 8 aprilie 1564, notat în legea *De Canonicis Scripturis*.

Acum, ca să fim corecți, am găsit menționarea a douăzeci și șapte de cărți ale Noului Testament începând cu anul 367 d.H. într-o scrisoare pastorală scrisă de Atanasie, episcop de Alexandria. În această scrisoare, Atanasie a definit aceste douăzeci și șapte de cărți, și doar acestea douăzeci și șapte, ca fiind Scripturi.

Din păcate, nici Atanasie și nici nimeni altcineva nu a reușit să stabilească o acceptare universală a acestui canon. Biserica siriană a exclus cinci din aceste cărți al canonului Noului Testament, în timp ce biserica etiopiană a mai adăugat încă patru la acestea, ajungând la un total de treizeci și una de cărți.

Cercetând cărțile Vechiului Testament, Biblia catolică tradițională (Douay-Rheims), la fel ca și multe alte traduceri mult mai moderne, printre care Noua Biblie Americană și

Versiunea Standard Revizuită (ediția catolică), au enumerat o listă de șaptezeci și trei de cărți, cu șapte mai mult decât Biblia protestantă și cu șapte mai puțin decât versiunea ortodoxă. De aceea, până în zilele noastre, lumea creștină este divizată în privința părerii asupra a faptelor care constituie Noul Testament.

Cu toate acestea, discuțiile noastre se îndreaptă spre biserica catolică datorită istoriei sale proeminente și ne întoarcem cu discuțiile spre Consiliul de la Trent, din anul 1564, și perioada cimentării canonului Noului Testament. Ne putem întreba sub autoritatea cui s-a realizat această canonizare la aproximativ șaisprezece secole după dispariția lui Isus (Pacea fie asupra sa!).

Biserica catolică și-a luat ca suport faptul că „*decretul de la Trent, repetat de cel de la Vatican I din 24 aprilie 1870, reprezintă decizia infailibilă a preoțimii. Prin acest decret, anumite secțiuni deuterocanonice îndoielnice au fost incluse, de asemenea, printre Cărți (cum omnibus suis partibus): Marcu 16:9-20; Luca 22:19-20, 22:43-40 și Ioan 7:53-8:11.*”¹

Notabile sunt și pretinderile vechi ale infailibilității preoțești și a autenticității îndoielnice, care sugerează că pretinderile asupra infailibilității textelor nu sunt nimic mai mult decât propagandă papală. În definitiv, această biserică este cea care l-a anatemitizat în mod postum pe papa Honorius I în cadrul celui de al treilea Consiliu de la Constantinopol (cel de al șaselea Consiliu Ecumenic), din anul 680 d.H. Papa Honorius a fost cel care a condus Vaticanul timp de treisprezece ani (625-638 d.H.) și a fost sancționat de către Sinodul de la Constantinopol, în anul morții în care „*aproba cu*

---

¹ *Noua Enciclopedie Catolică*

adevărat toate predicile apostolice.”¹ Cu toate acestea, patruzeci și patru de ani mai târziu, aceeași biserică, ce îl sancționase pe Honorius, l-a declarat pe el ca fiind anathema, deoarece „a devenit o autoritate apostolică, el, deși nu a extins flamura învățăturilor eretice la începuturile sale, el le-a întreținut prin neglijența sa” și, de asemenea, „a permis ca tradiția apostolică imaculată, pe care a primit-o de la predecesorii săi, să fie pângărită.”²

Acum, care este varianta reală? A fost papa Honorius „de acord în totalitate cu predicile apostolice” sau a pângărit tradiția apostolică?

În anul 682, papa St. Leo al II-lea, cu ajutorul Sinodului Trulan, la fel ca și cel al altor șapte sau opt Consilii Ecumenice, a acceptat condamnarea lui în cel de al șaselea Consiliu Ecumenic. Astfel, avem două opinii opuse între papi și ne întrebăm care dintre cele două a fost inefabilă. Cineva trebuie să fi greșit, deoarece: fie papa Honorius a fost anatemitat din motive întemeiate, fie papa St. Leo al II-lea a anatemitat un om inocent. Așadar, cineva trebuie să fi greșit, însă, conform doctrinei papale a infailibilității, biserica își dorește ca noi să credem că ambele opinii au fost corecte!

Cercetând cronicile istoriei papale, relatări asemănătoare vor ridica ceva mai mult decât câteva sprâncene speculative. Papa Pius al IX-lea a definit doctrina infailibilității papale în primul Consiliu de la Vatican, care s-a desfășurat din 1869 și până în 1870. Așadar, cu alte cuvinte, doctrina se sustrage recunoașterii a peste cincisprezece secole. Această ștergere în recunoaștere este de înțeles ținând cont de istoria

---

¹ Ibid

² Ibid

papalității. Secolul al șaptelea a fost martorul unor intrigi pline de culoare care l-au înconjurat pe papa Honorius I, așa cum am descris mai sus. Secolul al X-lea l-a introdus pe Ioan al XII-lea, ale cărui crime împotriva umanității și religiei au fost atât de mari, de adânci și alterate, încât i-a determinat pe unii scriitori să îl numească un Caligula creștin, adăugând: acuzațiile au fost făcute în mod special împotriva lui, deoarece a transformat bazilica din Laterano într-un bordel, pentru că el și oamenii săi au violat femeile pelerine în bazilica Sf. Petru; că ofertele umile aduse la altar au fost luate ca bunuri personale. Era foarte pasionat de jocurile de noroc, în cadrul cărora invoca numele acelor zei discreditati, cunoscuți astăzi ca fiind demoni. Foamea sa sexuală era insașiabilă – un păcat minor în ochii romanilor. Ceea ce era considerat a fi cel mai rău lucru era acela că ocupații ocazionale ai patului său nu erau răsplătiți cu aur, ci cu terenuri. Astfel, una dintre amantele sale a putut fi numită lord feudal, deoarece „*el era atât de orbește îndrăgostit de ea încât a făcut-o guvernator peste cetăți, ba chiar i-a oferit cruci de aur și cupi ale bazilicii Sf. Petru.*”¹

Benedict al IX-lea a primit scaunul Bazilicii Sf. Petru în 1032 doar pentru ca papalitatea să fie „vândută” nașului său de botez, Giovanni Gatiano, pentru suma impresionantă de 1500 de lire de aur. Decăderi asemănătoare ale terenurilor papale au avut loc mai târziu, așa cum s-a întâmplat când scaunul de la Sf. Petru a devenit în mod inconfortabil supraîncărcat de Trinitatea secolului al cincisprezecelea al papilor Benedict al XIII-lea, Gregoriu al XII-lea și Ioan al XXIII-lea (el însuși un fost pirat, ca și cum această situație ar fi cerut o și mai mare intrigă), toți aceștia ocupând biroul papal în același timp.

---

¹ *Enciclopedia Britanica*

Probabil particularitatea cea mai notabilă este cea a secolului al treisprezecelea, care îl are în centru pe papa Celestin al V-lea, despre care, *Noua Enciclopedie Catolică* nota:

„Domnia lui Celestin a fost marcată de supunerea nenorocoasă lui Charles al II-lea și de incompetență administrativă... Fiind conștient de incompetența sa, Celestin a emis o constituție (10 decembrie), declarând dreptul papei de a domni, însă, pe 13 decembrie, el însuși a demisionat, din proprie inițiativă.”

O mult mai interesantă răsucire a poveștii va fi greu de găsit: un papă să își recunoască propria incompetență și să demisioneze!! Catolicii pretind că papii nu pot face nicio greșală, însă Celestin, după câte se pare, nu putea face nimic bine. Inefabil dar incompetent – o propoziție foarte ciudată!

Mult mai recent, în anul 1962, papa Ioan al XXIII-lea a convocat cel de al doilea Consiliul de la Vatican, care, la sfârșit, a emis *Nostra Aetate*, proclamat de către succesorul său, papa Paul al VI-lea pe 25 octombrie 1965. *Nostra Aetate* este un document care îi disculpă pe evrei de presupusul păcat al crucificării lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!). Nu numai atât: mai mult, acest document afirmă că:

„Cu adevărat, biserica consideră că, prin crucea lui Hristos, Pacea noastră, evreii și arienii au fost împăcați, făcându-i pe toți părți ale propriei ființe.”

Astfel, un colectiv „*Acum așteaptă un minut*” s-a auzit în întreaga lume și a avut ecou în interiorul canionului conștiinței creștine de atunci încoace.

Dacă Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) a fost crucificat sau nu, chiar nu are nicio relevanță în acest caz.

Evreii, mai mult ca sigur, se bucură de dezvinovățirea lor, deoarece implicația acestui fapt este sfârșitul la aproximativ două milenii de sancțiune catolică antisemitică. Papa Ioan Paul al II-lea i-a cerut bisericii să facă *tshuva* (modul de căință iudaic) din cauza istoriei antisemite prelungite și pentru ca toți catolicii să se abțină de acum încolo de la hărțuirea și discriminarea evreilor, în baza faptului că au greșit timp de două milenii acuzându-i și condamnându-i pe aceștia. Oricum, la fel ca și ceilalți papi „infaibili” din istorie nu au aprobat acest fapt, nici toți membrii ortodoxiei din zilele noastre nu aprobă acest lucru, deoarece:

„În timpul dezbaterii de la Consiliul din Vatican, pe baza declarației cu privire la evrei, Sinodul sfânt al bisericii copte ortodoxe i-a comunicat Romei înțelegerea lor sinceră că Biblia cea Sfântă oferă o mărturie clară conform căreia evreii l-au crucificat pe Domnul Isus Hristos și poartă responsabilitatea răstignirii sale.”

Astfel, acest comunicat a amintit că:

„Dar ei (evreii) au strigat: «Răstignește-L, răstignește-L!»” (Luca 23:21) și că

„...Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri.” (Matei 27:25)

Apoi, Biserica ortodoxă coptă a oferit anumite documente conform cărora evreii trebuie să rămână „condamnați”, conform Noului Testament:

„Petru, când a văzut lucrul acesta, a luat cuvântul și a zis norodului: ~ (...)Voi v-ați lepădat de Cel Sfânt și Neprihănit și ați cerut să vi se dăruiască un ucigaș. ~ Ați omorât pe Domnul vieții...” (Faptele Apostolilor 3:14-15)

Mai mult decât atât, condamnarea planează asupra tuturor evreilor în existența lor colectivă, fie că vorbim de timpurile trecute sau de zilele noastre: această condamnare nu include un grup specific al evreilor și pe altul nu, deoarece Sfântul Petru s-a adresat tuturor evreilor, fiecărei națiuni existente sub Ceruri (Faptele Apostolilor 2).

Însă, este vreuna dintre aceste minți schimbătoare sau sunt tergiversări surprinzătoare? La urma urmelor, creștinilor li se cere să creadă în companiile pioși ai lui Isus (Pacea fie asupra sa!), însă, urmașii săi nu s-au putut pune de acord cu privire la canonul Scripturii creștine la o lună, un an sau doi ani de la existența lui Isus (Pacea fie asupra sa!), însă, într-un fel, clericii extraordinari și luminați au distilat adevărul cristologiei din Scripturile ultimelor cincisprezece secole.

Poate că ar trebui să fim îngrijorați cu privire la încrederea în clericii progresivi care au predicat atât de multe inovații religioase în actele tradiționale de adorare, precum crucea, răstignirea, icoanele, picturile și mozaicurile descriindu-l pe Isus (Pacea fie asupra sa!) și pe sfinți. Bineînțeles, mulți creștini iubesc aceste inovații și le apără pe baza naturii lor inspiraționale și evocatoare și pentru că acestea le folosesc ca memento religioase. S-ar putea să fie adevărate, însă, ce judecată umană poate depăși Poruncile lui Dumnezeu pe scala opiniilor? Ce „persoană a lui Dumnezeu” ar putea spune: „Ei bine, da, Dumnezeu a interzis acest lucru, însă eu consider că este ok?”

Aroganța supremă este aceea de a considera că Dumnezeu nu a reușit să ia în considerare toți îngerii, iar noi, ca ființe umane, avem dreptul de a vota Legile Sale pe baza propriilor capricii. Spre exemplu, cele mai familiare simboluri ale creștinismului sunt crucea și răstignirea. O persoană poate

afirma că purtarea, expunerea și reverența în fața acestor itemi datează din timpul lui Isus (Pacea fie asupra sa!).

Nimic nu poate fi mai departe de adevăr decât aceasta. În realitate, adoptarea crucii și a răstignirii printre formele de adorare creștine s-a petrecut cu secole după existența lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Prima dată a apărut crucea, în timpul celui de al patrulea secol, în timpul domniei lui Constantin. Primele scene ale răstignirii datează din secolul al V-lea, iar imaginea lui Hristos (Pacea fie asupra sa!) răstignit pe cruce a apărut abia mai târziu, pe masa altarului. *Noua Enciclopedie Catolică* afirmă:

„Reprezentarea morții ca răscumpărare a păcatelor omenirii a lui Hristos pe muntele Golgota nu apare în arta simbolică a primelor secole creștine. Creștinii timpurii, influențați de interzicerea din Vechiul Testament cu privire la sculpturi și picturi au fost reticenți în descrierea chiar și a instrumentului patimilor Domnului.”

Rar două propoziții sunt atât de pline de informații ca cele de mai sus. Faptul că primii creștini au ascultat de interzicerile din Vechiul Testament ne face să ne întrebăm asupra a ceea ce s-a întâmplat de atunci și până acum. Creștinii timpurii evitau sculpturile și picturile, considerându-le în afara Legilor lui Dumnezeu. Numai la o distanță de patru sute de ani de atitudine progresivă atitudinea artiștilor cu privire la limitele religiei lor a început să se schimbe.

Mai târziu, au apărut și alte astfel de inovații, precum adorarea statuilor, picturilor, frescelor și vitraliilor, care au devenit obișnuite. Acestea sunt fructele celor care pretind să urmeze aceste practici în numele lui Isus (Pacea fie asupra sa!), transformându-le pe Isus iconoclastul în icoana lui Isus (Pacea fie asupra sa!), iar puriștii religioși pot doar cu greu să fie

învinuiți pentru faptul că au punctat care sunt diferențele dintre învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!) și practicile creștine. Unii aplaudă distanțarea de practicile grele și restrictive ale Vechiului Testament, iar alții aduc anumite ramificații urmând calea stabilită de Dumnezeu.

Bărbații și femeile lui Dumnezeu vor căuta clarificări scripturale pentru a își întări credințele. Bărbații și femeile unor instituții vor căuta acele asigurări aduse de clerici, care, în acest punct, ar trebui să fie considerate suspecte, dacă nu chiar lipsite de încredere... sau ar trebui să îndrăznim să spunem: complet alterate?!

6. Vechiul Testament întâlnește Noul Testament, iar Noul Testament întâlnește Coranul cel Sfânt

„Este periculos să crezi prea mult, la fel și să crezi prea puțin.” – Denis Diderot

Modificările din Noul Testament, în ciuda tuturor adăugirilor, omisiunilor și alterărilor, în ciuda tuturor falsurilor existente în toate Cărțile și a modificărilor motivate doctrinal a textelor preexistente, în ciuda faptului că autorii Evangheliilor Noului Testament și a jumătate dintre Epistolele lui Pavel sunt anonimi, în ciuda faptului că nu știm cine și ce a scris și când a făcut aceasta cu exactitate, pot fi argumentate prin faptul că încă poate fi găsit în Biblie Cuvântul lui Dumnezeu. *Acest lucru poate fi adevărat!* Problema este că o mulțime de învățături îndoielnice pot fi regăsite de asemenea. Cum am putea atunci să distingem Cuvântul lui Dumnezeu de cuvântul omului? Unii pretind că putem, iar alții că nu putem și că doar Dumnezeu poate cunoaște aceasta, iar acest fapt este explicația

pentru interesul crescut față de religia islamică printre comunitățile vestice: prea multe probabilități; de aceea, în zilele noastre, islamul este religia cu cea mai mare creștere din lume.

Propunerea islamică este aceea ca cei ale căror inimi și minți sunt deschise să observe dovezile, care îi vor face, cu siguranță, să recunoască atât elementele dumnezeiești, cât și pe cele umane din Biblie. Elementele dumnezeiești servesc drept scheletul scriptural al legilor, moralei și codurilor de conduită, în timp ce elementele umane conduc la o căutare sinceră a Revelației lui Dumnezeu. În schimb, musulmanii propun Coranul cel Sfânt ca ultimă Revelație, care întregește fragmentele de adevăr risipite peste tot în interiorul Vechiului și Noului Testament, după cum putem citi în Coranul cel Glorios:

**„El și-a pogorât Cartea cu Adevărul [Coranul],
întărindu-le pe cele dinaintea ei. El a pogorât Tora și
Evanghelia, ~ Mai înainte, drept călăuză pentru oameni și
a pogorât Îndreptarul [Al-Furqan]...” [Traducerea
Sensurilor Coranului cel Sfânt, 3:3-4]**

Mulți vor spune, pe baza pasajului de mai sus, că Nobilul Coran susține Cărțile evreiești și creștine (Tora, Vechiul și Noul Testament), pe care le consideră Scripturi. Aceasta nu este adevărat. Coranul ne învață că Dumnezeu a trimis într-adevăr oamenilor Legea (lui Moise – Pacea fie asupra sa!) și Evanghelia (lui Isus – Pacea fie asupra sa!) și, din această cauză, o parte din Adevărurile Divine pot fi regăsite și în Cărțile creștinilor și evreilor. Cu toate acestea, unde putem regăsi aceasta în Legea lui Moise sau în Evanghelia lui Isus (Pacea fie asupra lor!) – în care pasaje și unde în Cărțile biblice, în apocrife sau în altă parte – Coranul

nu specifică. Acest punct de vedere este o problemă în acest caz. Putem citi „Legea (lui Moise) și Evanghelia (lui Isus)” și reflexiv să le echivalăm cu Vechiul și Noul Testament. Cu toate acestea, analizele precedente o pot convinge până și pe cea mai devotată persoană că Scripturile lui Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!) nu sunt în totalitate păstrate în Biblie, într-o formă nealterată, la fel de pură cum a fost revelată. De aceea, era nevoie de o Revelație finală, care să confirme Adevărul „celor care au fost spuse înainte”, care să infirme alterările scripturale făcute de către om și care să funcționeze ca un „criteriu (de judecată între bine și rău)”. Astfel, era nevoie de o Revelație care să își anunțe venirea:

„O, oameni ai Scripturii! A venit la voi Trimisul Nostru ca să vă arate multe lucruri din cele pe care voi le-ați ascuns în Scriptură, trecând peste multe altele. V-au venit vouă o lumină și o Carte limpede de la Allah. ~ Prin ea, Allah îi călăuzește pe căile păcii și mântuirii pe aceia care caută mulțumirea Lui. Și El îi scoate din întunericuri la lumină prin grația Sa, și îi călăuzește pe un drept.”
[Traducerea Sensurilor Coranului cel Sfânt, 5:15-16]

Din păcate, alterarea Vechiului și Noului Testament a împiedicat capacitatea noastră de a distinge adevărata Revelație de inserțiile făcute de om. Unele neînțelegeri scripturale au doar o natură relativ minoră, iar altele sunt catastrofale. Spre exemplu, apare credința creștină în „nașterea din nou”, după cum ni se spune în Biblie:

„... dacă un om nu se naște din nou, nu poate vedea Împărăția lui Dumnezeu.” (Ioan 3:3) sau

„...Trebuie să vă nașteți din nou.” (Ioan 3:7)

Această sectă modernă depinde de o ideologie bazată pe „nașterea din nou”, o frază care, de fapt, este o traducere greșită a termenilor grecești *gennaio anothen*, care înseamnă „generat” sau „născut”. Conform traducerii corecte, *întreaga* omenire este *gennaio anothen*, chiar dacă ne dorim sau nu aceasta, deoarece nu există niciun caz în care persoana să „fie generată de jos”.

Câteva dintre Bibliile moderne sunt credincioase adevăratei traduceri, însă altele nu sunt și putem doar să ne imaginăm presiunile existente care să conducă la schimbarea cuvintelor doar pentru a vinde câteva copii ale cărții în plus. O serie de astfel de modificări și neînțelegeri au înflorit din domeniul fertil al ultimelor doisprezece versete ale Evangheliei lui Marcu, după cum am discutat înainte. Bart Ehrman a scris:

„Cum și-a încheiat Marcu Evanghelia? Din păcate, nu știm; ceea ce putem spune este faptul că există patru sfârșituri curente în manuscrisele existente, însă, cel mai probabil, niciunul dintre acestea nu este ceea ce a intenționat Marcu inițial.”

Aceasta este tot ceea ce putem ști?! Greu. Aceste ultime doisprezece versete (Marcu 16:9-20) au fost disputate timp îndelungat și pentru un motiv bun. Două dintre cele mai vechi manuscrise (Manuscrisul de la Vatican nr. 1209 și Codexul Sinactic Siriatic) se termină la Marcu 16:8. De fapt, Marcu 16:9-20, nu poate fi găsit în niciun papirus dinaintea de secolul al șaselea d.H., și chiar și apoi, versiunea siriatică din anul 616 d.H. adaugă aceste doisprezece versete doar ca o notă marginală. La Clement al Alexandriei și Origen, aceste versete nu există. Eusebiu și Ieronim mărturisesc faptul că acest sfârșit al Evangheliei lui Marcu nu a fost găsit practic în niciun manuscris grecesc. Mai mult, profesorul Metzger a adăugat:

„Nu puține manuscrise care conțin aceste pasaje au pe margine adnotațiile scribilor, care spun că ele lipsesc din copiile grecești, iar în altele, aceste pasaje sunt marcate cu asterisc, semnele convenționale utilizate de copiiști pentru a arăta adăugirile false din interiorul documentului... Este evident faptul că forma extinsă, cu acest sfârșit mai lung, nu este considerată a fi originală... Cel mai probabil, aceasta este munca unor scribi din secolul al doilea sau al treilea...”

Însă, cei care se încred în Bibliile lor, deoarece transmit „doar adevărul Evangheliei” continuă să accepte învățăturile acestor versete. Care este răul acestui fapt? Doar acesta: aceste doisprezece versete „ale lui Marcu” sprijină evanghelismul, baptismul, exorcizarea și sunt mărturie a unei credințe bazate pe manipulare prin utilizarea mușcăturii de șarpe. Spre exemplu, în Statele Unite, mai mult din jumătate din decesele prin mușcătură de șarpe au apărut din cauza unor astfel de culte, iar moartea nu survine neapărat din cauza mușcăturii, ci din cauza credinței lor conform căreia se vor vindeca fără a fi tratați, așa cum spune Biblia.

Ar trebui ca Bibliile moderne să onoreze cele mai vechi surse textuale și să elimine Marcu 16:9-20, pentru ca astfel cei care aparțin martorilor lui Iehova să fie mai aproape cu un pas de a dormi sâmbăta dimineața, penticostalii ar putea să își dezlege limba lor răsucită pentru a utiliza un discurs nobil și inteligent și toți creștinii ar avea un motiv în minus pentru a chinui viața celor morți nebotezați.

Așadar, cu totul, ce avem? Avem un Creator Infailibil și un Vechi și Nou Testament foarte, foarte, foarte eronat. Cum putem rectifica aceste două lucruri? Fie prin închiderea ochilor în fața deficiențelor textuale, fie recunoscând aceste deficiențe și încercând să le oferim un sens. Și în acest caz, apologeții

creștini și evrei au eșuat în mod lamentabil. Haideți să introducem punctul de vedere musulman.

Musulmanii afirmă că, de fiecare dată când „Cuvântul lui Dumnezeu” a fost modificat de mâna omului, Dumnezeu, prin Mila Sa, a reînnoit Mesajul Său printr-o Revelație nouă și clarificatoare. În acest fel, Vechiul Testament, odată alterat, a fost înlocuit de către Noul Testament, iar Noul Testament a fost înlocuit de Coranul cel Sfânt. Musulmanii susțin că, pe parcursul acestui ciclu al primirii Revelației – modificării acesteia – clarificarea Revelației apare deoarece Allah nu a lăsat ca Mesajul Său să fie pierdut, iar la mijloc s-a aflat întotdeauna Mesajul Său cu privire la Unitatea Divină. Acest crez este cheia ce stă la baza adevăratei credințe și, în acest fel, Allah a păstrat religia Sa de-a lungul timpului. Și, dacă această carte nu a reușit să dovedească altceva, ea a arătat că, fie că vorbim despre Unitatea Divină din poruncile din Vechiul Testament sau de învățăturile lui Isus Hristos (Pacea fie asupra sa!) din Noul Testament, fie că vorbim de Mesajul adus prin Coranul cel Glorios, vorbim, de fapt, despre aceeași credință veșnică: Dumnezeu este Unul, fără partener sau părtaș în Divinitatea Sa.

Haideți să ne amintim că fiecare element doctrinal al credinței trinitariene este bazat fie pe dovezi care nu apar în Biblie, fie pe manipularea și/sau neînțelegera unor versete ambigue, discutabile și izolate din Noul Testament. Fiecare dintre aceste versete a fost discutat în capitolele anterioare și ele fie nu au nicio bază în Cărțile și Epistolele biblice, fie sunt contrazise categoric de învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Acum, putem aștepta în mod rezonabil ca Dumnezeu să nu ascundă cele mai importante elemente ale credinței adevărate din moment ce motivul Revelației este acela de a fi făcută cunoscută. În definitiv, după cum cei mai mulți

profesori știu, repetiția este mama învățării. Prin urmare, este de așteptat ca ingredientele adevăratei credințe să fie transmise în termeni clari și lipsiți de ambiguitate întotdeauna. Și în cazul Bibliei se întâmplă acest lucru: cele mai repetate, consistente și verificabile învățături ale Vechiului și Noului Testament transmite exact ideea Unicității lui Dumnezeu și porunca de a ne supune Lui, care include, întâmplător, și porunca de a accepta ultimul mesager și cea din urmă Revelație.

Cu toate acestea, mulți creștini învățați pot sublinia rapid faptul că Biblia se termină cu o puternică avertizare în Cartea Apocalipsei. Nu contează că:

„Cartea Evreilor au fost mult timp motivul suspiciunii în Occident și că acea Carte a Apocalipsei a fost exclusă în cel de al patrulea sau al cincilea secol, când școala lui Antioh se afla la putere.”

Nu, nu contează aceasta, însă, luați în considerare următorul lucru: ultimele versete biblice (Apocalipsa 22:18-19) ne avertizează împotriva celor care adaugă sau elimină părți din această Carte – avertizare ce naște următoarea întrebare: „La ce carte se face referire?” Știm că Biblia este o colecție de Cărți. De aici provine și numele său: din latinescul *biblia*, care, literal, înseamnă „cărțile”. Astfel, ajungem la „bibliografie” într-o listă a cărților, la „bibliofil” atunci când vorbim de un iubitor de cărți sau la francezescul *biblioteque* și lista poate continua. După cum nota F. F. Arbuthnot:

„Este o altă călătorie scurtă, care ne duce înapoi cu paisprezece secole, atunci când oamenii au început să vorbească despre Biblie.”

Faptul că noi numim această colecție de cărți „Biblia” ca și cum ar fi o singură carte și nu o colecție de mai multe

cărți este un lucru foarte important, ce a condus la fructuoase neînțelegeri. În acest fel, ne gândim în mod automat la o singură carte, ce are un singur autor și o direcție unică...

Înainte de secolul al XIV-lea, acestea nu au fost numite „Biblie”. Aceasta nu era considerată a fi o singură carte. În greacă, spre exemplu, nu era numită la singular cu termenul *Ton Biblion*, ci *Ta Biblia* (cărțile). De asemenea, înainte de secolul al V-lea, ele nu erau numite nici măcar cărți, ci scrieri: scrierile evreiești și creștine.

Putem observa, de asemenea, că toate Cărțile Bibliei nu sunt așezate în ordine cronologică. Cartea Apocalipsei nu a fost ultima carte scrisă. Cu toate acestea, plasarea ei la sfârșitul Bibliei oferă această impresie falsă. În realitate, Iacov, Epistolele întâi, doi și trei ale lui Ioan, Evanghelia lui Ioan, Iuda 1 și 2 Timotei, Tit și 2 Petru sunt considerate a fi scrise între cinci și șaiszeci și cinci de ani după Cartea Apocalipsei. O diferență de cinci secunde, mai mult sau mai puțin de cinci sau șaiszeci și cinci de ani, nu contează: aceasta va încălca clauza „de a nu adăuga”, dacă versetele anterioare din Cartea Apocalipsei au fost menite pentru a fi aplicate Bibliei ca un întreg. Însă, nu știm exact dacă este aplicabil. Cel mai vechi manuscris al Noului Testament este Codex Sinaiticus, care a apărut în secolul al IV-lea, iar acesta conține atât Păstorul lui Herma, cât și Epistola lui Barnaba – două cărți ce au fost recunoscute de mulți dintre creștinii timpurii ca făcând parte din Noul Testament. Cu toate acestea, cele două cărți au fost eliminate ulterior și plasate printre apocrife. De asemenea, Biblia protestantă a eliminat alte șapte cărți, la fel ca și bucăți din altele, ca Ezdra 1 și 2, Tobia, Iudita, niște adăugiri la cartea Esteri, Înțelepciunii lui Solomon, Ecleziastic, Scrisoarea lui Ieremia, rugăciunea lui Manase etc. Toate aceste omisiuni încalcă regula de „a nu adăuga și a nu scoate” în fiecare

instanță, dacă învățăturile Cărții Apocalipsei se aplică întregii Biblii. Altfel, cei care încalcă regula privind ștergerea sau inserarea sunt clericii creștini în persoană, deoarece multe lucruri au fost adăugate sau scoase din *biblia*, ba chiar colecții de Cărți văzute ca un întreg.

Astfel de argumente nu le sunt străine clericilor creștini, însă ele sunt ascunse în mod frecvent de oameni. Puțini învățați au pășit în afara doctrinei în care sunt înrădăcinați și puțini sunt cei care dețin suficient interes și motivație în ceea ce privește netemeinicia (și în multe cazuri falsitatea francă) credințelor pe care le au. Toți sunt la fel, ba unii chiar susțin anumite surse ce vorbesc despre unele lucruri uimitoare. Spre exemplu, după cum am menționat anterior, niciun învățat creștin nu consideră ca limba greacă să fi fost limba originală a lui Isus (Pacea fie asupra sa!). Cu toate acestea, mulți vorbesc despre „originalul grec”, știind că, în timp, imitația publică va urma această cale. Însă, dacă îi întrebăm direct, mulți clerici sunt suficient de onești încât să recunoască faptul că Isus (Pacea fie asupra sa!) vorbea aramaica și iudaica veche, însă nu cunoștea greaca în care manuscrisele Noului Testament au fost scrise.

Mergând contra curentului fluxului coplesitor de argumente și a opiniei majorității învățaților, câțiva teologi s-au străduit de curând să sugereze că Isus (Pacea fie asupra sa!) vorbea, în realitate, greaca folosită în Biblie. Era un timp când era ușor să fie acceptate astfel de răspunsuri superficiale oferite unui public naiv, însă, acel timp a trecut demult. De aceea, este greu pentru creștini să accepte astfel de idei de neconceput cu privire la credință, în ciuda tuturor dovezilor care atacă fiecare perete al castelului infirm al credinței trinitarienilor, mergând în jos chiar până la baza fundației, care este Noul Testament.

Încercarea islamului este să se accepte faptul că atât Moise, cât și Isus (Pacea fie asupra lor!) au fost profeți umani (și nimic mai mult decât oameni), pentru a putea înțelege infidelitatea celor care au modelat formele prezente ale iudaismului și creștinismului și să îl recunoască, de asemenea, pe Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ca Profet final, prezis atât de Vechiul, cât și de Noul Testament și să accepte Revelația pe care el a transmis-o. Musulmanii pretind că această Revelație se potrivește cu cea existentă în Scripturile de dinainte, în concordanță cu natura umană și în conformitate cu realitățile acestei lumi. Ei pretind că această Revelație care este fermă în fața tuturor analizelor critice este de origine Divină în ceea ce privește conținutul, modul de realizare și perfecțiunea completă a acesteia. Ei pretind că această Revelație este Coranul cel Sfânt.

Concluzii

„Fii sigur că mergi direct la autor pentru a înțelege semnificația spuselor sale și nu căuta să le găsești pe ale tale.” – John Rushkin, Susan și crinii

Ce concluzii sugerează dovezile aduse în această carte?

Am început prin a propune faptul că numele de Allah se potrivește cu Vechiul și Noul Testament, la fel ca și cu Coranul cel Sfânt și am dorit să arătăm că aceste trei Scripturi folosesc pluralul regal, de asemenea. Analiza diferențelor doctrinale dintre creștinism și islam dezvăluie faptul că multe dintre canoanele creștine derivă mai mult din surse non-biblice decât din învățăturile lui Isus însuși (Pacea fie asupra sa!). În mod șocant, multe dintre canoanele creștine și învățăturile pauline din care derivă toate acestea contrazic, de fapt, învățăturile lui Isus (Pacea fie asupra sa!).

Atunci când cercetăm Biblia pentru lămuriri, observăm că atât Vechiul, cât și Noul Testament sunt modificate. Și dacă nu putem să ne încredem în anumite părți ale acestor Cărți, ne întrebăm în care părți ne putem încrede?

Cu toate acestea, observăm că există o continuitate a credinței existente în Vechiul și Noul Testament, iar acest fapt nu este unul surprinzător. La un anumit nivel, ne așteptăm ca realitatea Divină să fie una veșnică. Așadar, atunci când vom vedea că atât învățăturile lui Moise, cât și cele ale lui Isus (Pacea fie asupra lor!) provin de la un singur Dumnezeu și că acestea corespund cu Mesajul adus de ultimul Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), poate că atunci ar trebui să le acordăm atenție.

Un alt punct important este acela că învățăturile lui Moise, Isus (Pacea fie asupra lor!) și cele ale lui Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se potrivesc unele cu altele. De fapt, ei sunt de acord în mult mai multe puncte decât cele în care diferă. Bineînțeles, învățăturile lui Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se află în conflict amplu cu învățăturile lui Pavel, însă, de asemenea, acest lucru se petrece și cu învățăturile lui Moise și Isus (Pacea fie asupra lor!). Aceasta este doar o altă problemă asupra căreia cei trei profeți și Revelațiile pe care le-au adus coincid: toți cei trei contrazic învățăturile lui Pavel!

Așadar, dacă nu ne putem încrede în Vechiul și Noul Testament pentru călăuzirea spirituală, de ce ar trebui să ne încredem în Coranul cel Glorios? De asemenea, ne întrebăm dacă Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se ridică la nivelul Profeției pe care o pretinde? La aceste întrebări nu putem răspunde într-o singură propoziție, un paragraf sau chiar într-un capitol întreg.

„Absurditatea susținută de putere nu va putea niciodată să rămână fermă împotriva eforturilor aduse prin motivație.” – Joseph Priestley

Appendix

Metodologia hadith-urilor

Coranul le cere credincioșilor să-l asculte pe Mesagerul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și să urmeze exemplul acestuia. Din această cauză, musulmanii timpurii au păstrat învățăturile lui Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și exemplele

pe care acesta l-a oferit în cărți de Tradiție Profetică, cunoscute sub numele de *hadith*. Niciun detaliu nu a fost considerat prea mic și, din acele timpuri și până astăzi, oamenii pioși și-au modelat propriile vieți după cea a Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Astfel, din înregistrările de *ahadith*, nu cunoaștem doar cât de des și-a curățat Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) dinții (nu mai puțin de cinci ori pe zi), dar și în ce ordine făcea aceasta (lateral, începând cu partea dreaptă). De asemenea, știm cum mânca, bea sau dormea, modul în care se îmbrăca, manierele și comportamentul său până la cel mai mic detaliu. Și, cel mai important, știm cum anume trăia și aplica religia în viața sa, din care multe dintre precedentele legale și sociale au fost stabilite.

În mod deloc surprinzător, după moarte sa, așa numiții „urmași evlavioși” au încercat să modifice religia sa, făcând-o să fie mai apropiată de dorințele propriilor inimi fapt pentru care au falsificat *hadith-urile*. Contrar la ceea ce ne-am aștepta să se întâmple prin acest lucru, falsificarea lor conduce la întărirea înregistrării de *ahadith* și nu la slăbirea acestora. Dacă vom compara această acțiune cu apariția unor bani contrafăcuți, în care guvernul ar aduce standarde mai mari de producție și autentificare, tot astfel și *hadith-urile* false i-au forțat pe musulmani să adâncească nivelurile la care se face analiza *hadith-urilor*. În aceeași modalitate în care experții pot face vreo diferență între ceea ce este adevărat și fals, învățații musulmani pot distinge *hadith-urile* adevărate de cele slabe sau fabricate.

Astfel, procesul de autentificare a *hadith-urilor* a devenit standardul de aur pentru cei care înregistrează faptele istorice și el a rămas necunoscut celor din Occident. Până astăzi, nu știm cu siguranță cum au trăit oamenii din Anglia

sau întreaga Europă la începutul primului mileniu prin intermediul unor înregistrări fiabile și a unor informații verificabile. Însă, prin intermediul *hadith*-urilor, știm cu siguranță cele mai intime detalii despre Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și viața din Arabia de început de secol șapte.

Următoarea listă este o scurtă privire de ansamblu asupra standardelor după care se poate face clasificarea *hadith*-urilor: astfel, ele pot fi clasificate ca fiind:

- *hadith sahih* (autentic);
- *hadith hasan* (bun);
- *hadith daif* (slab).

Pentru ca *hadith*-urile să fie acceptate, *isnad-ul* (lanțul de relatatori) trebuie să fie unul demn de încredere, care trebuie să ajungă până la Profetul Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Fiecare dintre relatatori trebuie să fie persoană demnă de încredere, cinstită, cunoscută pentru o memorie puternică și pentru acuratețea înregistrărilor făcute. Textul *hadith-ului* în sine nu trebuie să aibă niciun fel de defect intern și nu trebuie să intre în conflict cu alt *hadith* acceptat sau cu textul Coranului. De asemenea, istoria relatată prin intermediul *hadith-ului* trebuie să fie aceeași, utilizându-se aceleași cuvinte; chiar dacă semnificația este aceeași, dacă diferă cuvintele textului, atunci acuratețea *hadith-ului* a fost compromisă și textul său nu mai este acceptat. Același lucru se întâmplă și atunci când sunt adăugate cuvinte în interiorul acestuia. Spre exemplu, dacă un profesor spune un *hadith* și explică un cuvânt din interiorul acestuia, iar unul dintre elevi nu își dă seama că acel fapt este doar o explicație și apoi redă *hadith-ul* împreună cu explicația, acea

relatare a *hadith-ului* nu este acceptată. Chiar și o simplă eroare, așa cum este introducerea sau scoaterea unui nume din interiorul listei de relatatori aduce neacceptarea *hadith-ului*, chiar dacă textul acestuia rămâne neschimbat.

De asemenea, după *isnad* (lanțul de relatatori), *hadith*-urile se mai împart în:

- *hadith mutawatir*;
- *hadith ahad*.

Hadith-ul mutawatir este cel care a fost relatat de un număr deosebit de mare de relatatori (minimum patru, dar, de regulă, sunt zece sau mai mulți), pentru a se evita orice fel de eroare în interiorul acestuia.

Orice *hadith* care are un număr mai mic de relatatori decât cel *mutawatir* este clasificat ca fiind ***hadith ahad***, care, la rândul său, se împarte în trei subcategorii.

Cele două modalități de clasificare a *hadith-urilor* (privind autenticitatea și modul de transmitere) sunt complementare, căci, spre exemplu, un *hadith sahih* cu un lanț de relatatori *mutawatir* are cu siguranță o autenticitate mai mare decât un *hadith daif* cu un lanț de relatatori *ahad*. Astfel, prin toate aceste modalități, este mai greu ca un *hadith* fabricat să se strecoare printre toate aceste filtre de autentificare, deoarece este imposibil să treacă de ambele feluri de autentificare.

În sha' Allah să păstrăm mereu vie în inimile noastre Sunnah Profetului Mohammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), să o aplicăm întotdeauna în viețile noastre, pentru ca frumoasa noastră religie să fie completă și să

evităm umilirea și degradarea noastră, atât în această lume, cât și în Viața de Apoi. Amin!

الحمد لله رب العالمين

وصلى اللهم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

Toată lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul lumilor, și toate binecuvântările lui Allah fie asupra Profetului Său, Mohammed, asupra familiei sale, a companionilor săi și asupra tuturor celor care urmează Calea Sa cea Dreaptă; fie ca Allah Atotputernicul să aibă milă de ei în Ziua Judecății!

www.islamhouse.com